T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

RICHARD STRAUSS TRV. 293 KLARİNET, FAGOT VE KÜÇÜK ORKESTRA İÇİN DÜET KONÇERTİNO ESERİNİN FAGOT TEKNİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

1168211104
MERVE KUŞOĞLU

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ VAHDET ÇALIŞKAN

EDİRNE 2019

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Enstitünüz Müzik Anasanat Dalı 1168211104 numaralı Yüksek Lisans öğrencisi Merve KUŞOĞLU tarafından hazırlanan " **RİCHARD STRAUSS TRV.293 KLARNET, FAGOT VE KÜÇÜK ORKESTRA İÇİN DÜET KONÇERTİNO ESERİNİN FAGOT TEKNİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ** " konulu Yüksek Lisans tezinin sınavı, Yüksek Öğretim Kurulu Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin 19. Maddesine göre 11.06.2019 Salı günü saat 14:00'te yapılmış olup, tezin .KABUL....EDİLMESİNE... OYBİRLİĞİ/~~OYÇOKLUĞU ile~~ karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÇALIŞKAN (Danışman)	KABUL	
Dr. Öğr. Üyesi Şükrü Öner DİNÇ	KABUL	
Doç. Şirin AKBULUT DEMİRCİ	KABUL	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında " Kabul edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10257632
Yazar Adı / Soyadı	MERVE KUŞOĞLU
T.C.Kimlik No	30529792018
Telefon	5465656694
E-Posta	merve.fagot@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	RİCHARD STRAUSS TRV. 293 KLARNET, FAGOT VE KÜÇÜK ORKESTRA İÇİN DÜET KONÇERTİNO ESERİNİN FAGOT TEKNİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
Tezin Tercümesi	ANALYSİNG OF RİCHARD STRAUSS'S WORK TRV. 293 CLARİNET, BASSOON AND LİTTLE ORCHESTRA FOR DUETT CONCERTİNO İN TERMS OF BASSOON TECHNİQUE
Konu	Müzik = Music
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Müzik Anasanat Dalı
Bilim Dalı	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2019
Sayfa	229
Tez Danışmanları	DR. ÖĞR. ÜYESİ VAHDET ÇALIŞKAN
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	

22.06.2019

İmza:.....

Tezin Adı: Richard Strauss Trv. 293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertino Eserinin Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi

Hazırlayan: Merve KUŞOĞLU

ÖZET

Post-Romantizm'den Modernizme geçişi sağlayan en önemli bestecilerden olan Richard Strauss tıpkı Gustav Mahler gibi müziği tutkulu ses olarak anlıyordu. Bu ses; majör ve minör ton değişimlerine, ritmik çeşitliliğe ve disonant seslere dayanıyordu.

Bu Post-Romantik anlayışta Geç Romantik Dönemin ilkelerini yansıtan Richard Strauss senfonik şiirleri, liedleri, orkestral müziği, oda müzikleri, operaları ve konçertoları ile büyük ilgi görmüş ve 60 yılı aşkın bir süredir Almanya'nın en seçkin bestecilerinden biri olarak ününü korumuştur.

Richard Strauss'un son kompozisyonunu tamamladığı Trv. 293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino eseri, onun son yıllardaki eserlerinden biridir. Besteci bu son dönem eserlerinde müziğinin çoğunu neo klasik bir tarzda bestelemiş ve daha şeffaf bir orkestra tınısını yansıtmak istediği için büyük orkestraları ve büyük Romantik jestleri bir kenara bırakmıştır.

Düet Konçertino eseri üç bölümünde de melodik ve neşeli bir çalışmadır. Bu nedenle konçertino kendine özgü bir biçimde yazılmıştır.

Bu çalışmada 19. yüzyılın en önemli Alman bestecisi olan Richard Strauss ve onun Trv. 293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino'sunun dünya literatüründeki yeri ve önemi incelenmiştir.

Bestecinin yazmış olduğu Trv. 293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino'su dışında konçerto türündeki eserleri arasında Keman Konçertosu (1882), iki adet Korno Konçertosu (1882-1883 ve 1942) ve Obua konçertosu da (1945) yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Richard Strauss, Düet Konçertino, Fagot, Post Romantik Dönem

Name of Thesis: Analysing of Richard Strauss’s work Trv.293 Clarinet, Bassoon and Little Orchestra for Duett Concertino in terms of bassoon technique
Prepared: Merve KUŞOĞLU

ABSTRACT

Richard Strauss, one of the most important composers of the transition from Post-Romance to Modernism, understood the music as passionate sound just like Gustav Mahler. This sound was based on major and minor tone changes, rhythmic diversity, and disonant sounds.

In this post-romantic approach, Richard Strauss, who reflects the principles of the Late Romantic Period, received great attention with his symphonic poems, liederias, orchestral music, chamber music, operas and concertos and for over 60 years he has maintained his reputation as one of the most distinguished composers in Germany.

One of Richard Strauss's recent works is Trv. 293 Clarinet, Bassoon and Duet Concertino for Little Orchestra. In his later works, the composer composed most of his music in a neo-classical style and since he wanted to reflect a more transparent orchestral tone, he left aside great orchestras and great Romantic gestures.

Duet Concertino is a melodic and cheerful work in three parts. Therefore, the concerto was written in its own way.

In this study, I examined Richard Strauss who was one of the most important German composers in the nineteenth century, and the importance of his work Trv. 293 Clarinet, Bassoon and Little Orchestra for Duett Concertino in the world music literature.

Except for Trv.293 Clarinet, Bassoon and Little Orchestra for Duett Concertino, the composer's concerto works include Violin Concerto (1882), two Horn Concertos (1882-1883 and 1942) and the Obua concerto (1945).

Keywords: Richard Strauss, Duett Concertino, Bassoon, Post-Romantic Era

ÖNSÖZ

Bu tezde, Richard Strauss'un önemli eserlerinden biri olan Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet konçertinosu incelenmiştir. Bu eseri icra etmek isteyen ve benzer konularda araştırma yapan kişiler için, kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

Bu tezin hazırlanmasında ve müzik eğitimimde; bilgisini, tecrübesini ve desteğini esirgemeyen, başta danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÇALIŞKAN'a, Konservatuvar Müdürümüz Prof. Ahmet Hamdi ZAFER'e, katkılarından dolayı Arş. Gör. Gürkan METİN ve canım arkadaşım İlay Algür'e, her an desteğini ve sevgisini üzerimde hissettiğim fagot öğretmenim Öğr. Gör. Hande GÜNALAN'a ve tüm hocalarıma, hoşgörü ile desteklerinden dolayı canım babam Hüseyin KUŞOĞLU'na, canım annem Nezahat KUŞOĞLU'na ve sevgili arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**

ABSTRACT ..... **ii**

ÖNSÖZ ..... **iii**

ÖRNEKLER LİSTESİ ..... **vi**

RESİM LİSTESİ ..... **xxi**

BÖLÜM I **1**

GİRİŞ **1**

1.Problem **4**

1.1. Alt Problemler **4**

1.2. Amaç **4**

1.3. Önem **5**

1.4. Sınırlılıklar **5**

1.5. Tanımlar **5**

BÖLÜM II **10**

YÖNTEM **10**

2.1. Araştırma Modeli **10**

2.2. Evren ve Örneklem **10**

2.3. Verilerin Toplanması **10**

2.4. Verilerin Çözümü Ve Yorumlanması **11**

BÖLÜM III **12**

BULGULAR VE YORUM **12**

3.1. Birinci Alt Problem **12**

Romantik Dönem **12**

3.2. İkinci Alt Problem **16**

Post- Romantik Dönem 16

3.3. Üçüncü Alt Problem 17

Post- Romantik Dönem Müziği 17

3.4. Dördüncü Alt Problem 19

Richard Strauss'un Hayatı 19

3.5. Beşinci Alt Problem 29

Richard Strauss'un Müzik Stili 29

3.5.1. Richard Strauss'un Eserleri 30

3.5.1.1. Senfonik Şiirleri 30

3.5.1.2. Operaları 31

3.5.1.3. Bale ve Diğer Sahne Müzikleri 31

3.5.1.4. Orkestra Çalışmaları 32

3.5.1.5. Diğer Orkestra Besteleri 32

3.5.1.6. Koro Müzikleri 33

3.5.1.7. Şarkılar 34

3.5.1.8. Oda Müziği 34

3.5.1.9. Diğer Eserleri (Seçmeler) 34

3.6. Altıncı Alt Problem 35

Richard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi 35

3.6.1. Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Tema ve Nüans Yönünden İncelenmesi 36

3.6.2. Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi 186

SONUÇ 197

KAYNAKÇA 199

ÖRNEKLER LİSTESİ

Örnek 1: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 1-9. ölçüler ….....…….....37

Örnek 1 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 1-9. ölçüler ….....38

Örnek 2: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler.....39

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler.....40

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler.....41

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler.....42

Örnek 3: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 27-31. ölçüler …….....…...43

Örnek 4: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 35-38. ölçüler…….....…….…..….44

Örnek 4 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 35-38. ölçüler…….....…….…..….45

Örnek 5: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 39-40. ölçüler…….....…..…..46

Örnek 6: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 41-47. ölçüler…….....…..….47

Örnek 6 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 41-47. ölçüler…….....…..…..48

Örnek 7: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler…….....…..…..…49

Örnek 7 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler…….....…..…..…50

Örnek 7 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler…….....…..…..…50

Örnek 8: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 60-67. ölçüler…….....…..…..51

Örnek 8 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 60-67. ölçüler…….....…..…..52

Örnek 9: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 68-73. ölçüler…….....…...…53

Örnek 9 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 68-73. ölçüler…….....…...…54

Örnek 10: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 74-79. ölçüler…….....…..…..55

Örnek 10 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 74-79. ölçüler…….....…..…..56

Örnek 11: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 79-83. ölçüler…….....…57

Örnek 11 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 79-83. ölçüler…….....…58

Örnek 12: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 84-90. ölçüler…….....….59

Örnek 12 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 84-90. ölçüler…….....….59

Örnek 13: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler…….....….....…60

Örnek 13 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler…….....….....…61

Örnek 13 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler…….....….....…62

Örnek 14: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler…….....…….…..…63

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler…….....…….…..…63

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler…….....…….…..…64

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler…….....…….…..…64

Örnek 15: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 109-114.ölçüler…….....…..65

Örnek 15 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 109-114.ölçüler…….....…..65

Örnek 16: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 114-119.ölçüler…….....….....66

Örnek 17: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 119-120. ölçüler…….....….....….67

Örnek 17 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 119-120. ölçüler…….....….....….68

Örnek 18: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler…….....….....….69

Örnek 18 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler…….....….....….70

Örnek 18 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler…….....….70

Örnek 19: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 130-132. ölçüler…….....…71

Örnek 20: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 133-137. ölçüler…….....…72

Örnek 21: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 138-148. ölçüler…….....…73

Örnek 21 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 138-148. ölçüler…….....…74

Örnek 22: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 1-14. ölçüler….....75

Örnek 22 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 1-14. ölçüler….....76

Örnek 23: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 15-24. ölçüler.....…….....…77

Örnek 23 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 15-24. ölçüler.....…….....…78

Örnek 24: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler…….....…….....…79

Örnek 24 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler…….....…….....…80

Örnek 24 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler…….....…….....…80

Örnek 25: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler……..….....…...81

Örnek 25 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler……..….....…...82

Örnek 25 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler……..….....…...82

Örnek 26: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 44-50. ölçüler…….....…….....…83

Örnek 26 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 44-50. ölçüler…….....…….....…84

Örnek 27: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 51-54. ölçüler…….....…85

Örnek 28: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 55-59. ölçüler…….....…….....…..86

Örnek 29: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 60-64. ölçüler…….....…87

Örnek 30: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 1-10. ölçüler…….....….88

Örnek 30 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 1-10. ölçüler…….....….89

Örnek 31: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 11-19. ölçüler…….....…..…90

Örnek 31 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 11-19. ölçüler…….....…..…91

Örnek 32: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler…….....…..92

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler…….....…..93

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler…….....…..93

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler…….....…..94

Örnek 33: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 32-40. ölçüler…….....…..95

Örnek 33 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 32-40. ölçüler…….....…..96

Örnek 34: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 40-43. ölçüler……..….....…97

Örnek 34 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 40-43. ölçüler……..….....…98

Örnek 35: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler…….....99

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler…….....100

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler…….....100

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler…….....101

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler…….....101

Örnek 36: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 69-74. ölçüler…….....102

Örnek 36 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 69-74. ölçüler…….....103

Örnek 37: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 75-78. ölçüler…….....….....104

Örnek 38: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 79-84. ölçüler…….....….....105

Örnek 38 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 79-84. ölçüler…….....….....106

Örnek 39: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....….…107

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....….…108

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....….…108

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....…..109

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....…..110

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler…….....…..111

Örnek 40: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler…….....112

Örnek 40 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler…….....113

Örnek 40 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler…….....114

Örnek 41: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler…….....…..115

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler…….....…..116

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler…….....…..117

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler…….....…..118

Örnek 42: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 156-163. ölçüler…….....119

Örnek 43: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 164-173. ölçüler…….....…..120

Örnek 43 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 164-173. ölçüler…….....…..121

Örnek 44: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 176-183. ölçüler…….....……122

Örnek 44 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 176-183. ölçüler…….....……123

Örnek 45: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 183-189. ölçüler…….....124

Örnek 45 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 183-189. ölçüler…….....125

Örnek 46: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler…….....126

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler…….....127

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler…….....127

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler…….....128

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler…….....128

Örnek 47: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 212-218. ölçüler…….....…...129

Örnek 47 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 212-218. ölçüler…….....…...130

Örnek 48: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler…….....131

Örnek 48 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler…….....132

Örnek 49 Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler…….....…..133

Örnek 50: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 227-231. ölçüler…….....…..134

Örnek 51: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 232-236. ölçüler…….....…..135

Örnek 51 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 232-236. ölçüler…….....…..136

Örnek 52: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 237-239. ölçüler…….....…...137

Örnek 53: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 240-244. ölçüler…….....138

Örnek 54: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 245-250. ölçüler…….....139

Örnek 54 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 245-250. ölçüler…….....140

Örnek 55: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçüler…….....141

Örnek 55 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçüler…….....142

Örnek 55 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçüler…….....143

Örnek 56: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 259-263. ölçüler…….....…...144

Örnek 57: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 264-266. ölçüler…….....…...145

Örnek 58: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 267-273. ölçüler…….....…..146

Örnek 58 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 267-273. ölçüler…….....…..147

Örnek 59: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 274-278. ölçüler…….....…..148

Örnek 60: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler…….....…..149

Örnek 60 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler…….....…..150

Örnek 60 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler…….....…..150

Örnek 61: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 289-294. ölçüler…….....…..151

Örnek 61 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 289-294. ölçüler…….....…..152

Örnek 62: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler…….....…..153

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler…….....…..154

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler…….....…..155

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler…….....…..156

Örnek 63: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 310-320. ölçüler…….....…..157

Örnek 63 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 310-320. ölçüler…….....…..158

Örnek 64: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler…….....159

Örnek 65: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 326-330. ölçüler…….....…..160

Örnek 65 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 326-330. ölçüler…….....…..161

Örnek 66: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 332-335. ölçüler…….....162

Örnek 67: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 336-344. ölçüler…….....…..163

Örnek 67 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 336-344. ölçüler…….....…..164

Örnek 68: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 345-346. ölçüler…….....165

Örnek 69: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 347-349. ölçüler…….....….....166

Örnek 70: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 350-353. ölçüler…….....167

Örnek 70 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 350-353. ölçüler…….....168

Örnek 71: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüler…….....…..169

Örnek 71 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüler…….....…..170

Örnek 71 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüler…….....…..171

Örnek 72: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 365-366. ölçüler…….....…..172

Örnek 73: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 367-369. ölçüler…….....….....173

Örnek 74: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 370-372. ölçüler…….....…..174

Örnek 74 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 370-372. ölçüler…….....…..175

Örnek 75: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 373-374. ölçüler…….....…..176

Örnek 76: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 375-383. ölçüler…….....….....177

Örnek 76 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 375-383. ölçüler…….....….....178

Örnek 77: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 384-385. ölçüler…….....…...179

Örnek 78: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 386-392. ölçüler…….....….....180

Örnek 78 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 386-392. ölçüler…….....….....181

Örnek 79: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 392-395. ölçüler…….....…..182

Örnek 80: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 395-399. ölçüler…….....….....183

Örnek 81: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 400-405. ölçüler…….....184

Örnek 82: Alamiro Giampieri ‘‘Metodo Progressivo per Fagotto ’’.....187

Örnek 83: Valeri S. Popov ‘‘ Übungen zur Perfecktionierung des Fagott Spiels’’.....188

Örnek 84: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 39-40. ölçü.....189

Örnek 85: Eugene Bozza ‘‘ Quinze Etudes Journalieres pour Basson’’ kitabından No.7 numaralı etüd.....190

Örnek 86: Krakamp‘‘Metodo per Fagotto’’ kitabından No. 49 numaralı düet.....191

Örnek 87: Marcel Bitsch‘‘Vingt Etudes pour le Basson’’ kitabından No. 12 numaralı etüd.....192

Örnek 88: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 108-110. ölçüler.....193

Örnek 89: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 112-116. ölçüler.....194

Örnek 89 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 112-116. ölçüler.....195

Örnek 90: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 258-263. ölçüler.....195

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Richard Georg Strauss'un fotoğrafı…….…..…….....19

Resim 2: Richard Strauss ve annesi Josephine Pschorr.....20

Resim 3: Besteci Richard Strauss ve kız kardeşi Johanna 1873.....21

Resim 4: Richard Strauss ve babası Franz Strauss…….....22

Resim 5: Hans von Bülow.....25

Resim 6: Pauline ve oğulları Franz.....26

Resim 7: Richard Strauss'un 1936 yılında Berlin de Olimpiyat Oyunları için bestelemiş olduğu "Olimpiyat İlahisi" eserini orkestra ile yönetirken.....27

Resim 8: Richard Strauss'un Garmisch'deki evi.....28

BÖLÜM I

GİRİŞ

Richard Strauss, Almanya'nın önde gelen korno sanatçısı bir baba ve sanat hamiliği yapan bir annenin ilk çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Çok yetenekli bir müzisyen olarak 1864-1949 yılları arasında yaşamıştır. Müziğe olan ilgisi, babasının dönemin en iyi korno sanatçılarından biri olması ve müzisyenler ile iç içe olması sebebiyle küçük yaşlardan itibaren görülmektedir. Benno Walter, F. W. Meyer'in öğrencisi olarak yetişmiştir. Böylece dört yaşında iken piyano çalmaya, altı yaşında beste yapmaya, sekiz yaşında keman çalmaya başlamış, onbir yaşında da teori ve kompozisyon dersleri almıştır. 1874 yılında Richard Strauss, Richard Wagner'in operalarını duymuş ve daha ayrıntılı incelemek istemiş, fakat babası oğlunun Richard Wagner'in eserlerine olan ilgisini paylaşmamış ve 16 yaşına kadar Wagner'in müziğini incelemesini yasaklamıştır. Bir dönem Münih Üniversitesi'nde sanat tarihi ve felsefe derslerine katılmıştır.[1]

1884'te Berlin'de Hans von Bülow ile tanışmasının ardından Meiningen Orkestrası'nın yardımcı yöneticiliğine atanmıştır. Burada karakteristik çalgısal, dramatik tarzını yavaş yavaş bulmaya başlamış eserler vermiştir. 1886 yılında üçüncü şef olarak Münih Operası'nda görev almış ve programlı müzik bestelemeye yönelmiştir. Münih'e gittiği zaman ileride evleneceği soprano Pauline de Ahna ile tanışmıştır. 1889-1894 yılları arasında Hans von Bülow'un ardından Meiningen Saray Orkestrasının şefi olmuştur. [2]

1889 yılından sonra Weimar'a birinci orkestra şefi olarak gitmiş ve burada beş yıl boyunca daha çok programlı müzik türünde orkestra eserleri vermiştir. Hans von Bülov ile tanışması öncesinde Meiningen Saray Orkestrasının şefi olması,

[1] Kazım Çapacı, *Romantik Dönem Müziği*, s.109. https://docplayer.biz.tr/5488094-Romantik-donem-muzigi.html (09/05/2019)
[2] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (09/05/2019)

sonrasında da Münih Operası'nda üçüncü şef ve Weimar da birinci şef olarak görev alması sebebiyle 19. yüzyılın son romantik bestecisi olarak adlandırılmasının yanında dönemin en iyi orkestra şefleri arasında da yerini almıştır.[3] Wagner etkisinde bestelemiş olduğu ilk operası olan ''Guntram'' eseri 1894 yılında Weimar'da temsil edilmiştir. Aynı yıl Weimar'da Richard Wagner'in eşi Cosima Wagner ile tanışmış ve Wagner'in anısına düzenlenen Bayreuth Şenliği'nde Müzik direktör yardımcısı olarak çalışmıştır. Cosima Wagner bu yakınlık dolayısıyla Strauss'un kızı Eva ile evlenmesini istemiştir. Fakat kendisi Bayreuth Şenliği'nde Tannhauser eserini yönettiği sırada orada Elisabeth rolünü okuyan soprano şarkıcı Pauline Maria de Ahna ile evlenmiştir.[4]

1898 yılında Prusya Kraliyet Saray Orkestrası'ndan gelen davet üzerine Berlin'e gitmiştir. Berlin'de bulunduğu dönem çağdaş bestecilerin eserlerini yönetmeye özen göstermiştir. Ayrıca Berlin Senfonik Sanatçılar Orkestrası'nı kurmuştur. Besteci ve orkestra şefliği kimliğinin yanı sıra sanatçıların daha iyi koşullarda çalışmalarını sağlamak, haklarını savunmak amacı ile Alman Besteciler Kooperatifi'ni kurmuş ve 1901 yılında telif hakları ile ilgili düzenlemeler için Alman Müzik Derneği Başkanlığı'na getirilmiştir.[5] Berlin'de bulunduğu dönemde önemli birçok operasının librettosunu birlikte yazmış olduğu Hugo von Hofmannsthal ile tanışmıştır. 1908 yılında, Garmisch'de bulunan yeni evine taşınmıştır. 1910 yılında Münih'de ilk defa Strauss Haftası yapılmış, bu etkinlik daha sonra Viyana ve Dresden'de de yapılmaya devam etmiştir. 1918 yılında yeni operası Die Frau ohne Schatten'in prömiyerini Viyana Devlet Operası'nda Franz Schalk'la birlikte yönetmek için Berlin'den ayrılmıştır.[6]

1924 yılında Viyana'daki opera müdürlüğü görevini bırakmıştır. Bu dönemde bestelediği eserler arasında İntermezzo, Helena, Arabella, Daphne gibi operaları yer almaktadır. 1933 yılında Nazi iktidarı tarafından Kültür Odası Başkanlığı'na getirilmiştir. Bayreuth'da Parsifal'ın yönetmini Arturo Toscanini kabul etmeyince,

---

[3] https://www.musicianguide.com/biographies/1608002361/Richard-Strauss.html (12/05/2019)
[4] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (09/05/2019)
[5] William Henry Humiston, *List Of Little Biofraphies Series I Musicians Richard Strauss,* Breitkope Publications, New York, 1922, s.10.
[6] https://www.nkfu.com/richard-strauss-kimdir-hayati-eserleri/ (08/05/2019)

Strauss kendisi yönetmek için kabul etmiştir. Bu dönemdeki operalarının librettoları için Yahudi bir libretto yazarı olan Stefan Zweig'le çalışması sebebiyle Nazi Bürosu tarafından 1935 yılında Devlet Müzik Bürosu'ndaki görevinden alınmıştır. Bundan sonra yurt dışına çıkması yasaklanmıştır. Berlin'deki 1936 Olimpiyatları için Olimpiyat ilahisini yazmak üzere görevlendirilmiştir. Strauss'un gelini Alice Yahudi olması sebebiyle, 1938 yılında ev hapsinde tutulmuştur. 1942 yılında Richard Strauss, Nazi iktidarından kurtarmak için Yahudi akrabalarını Viyana'ya taşımayı başarmıştır. Orada gelini Alice ve Strauss'un oğlu daha sonra tekrar tutuklanmış ve iki gece hapsedilmiştir. Strauss'un kişisel çabası onları kurtarmış ve İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar ev hapsinde iade edilmişlerdir.[7] Strauss savaşın sonlarına doğru, geçici olarak İsviçre'ye gitmiş, 1949 yılında Garmisch'e geri dönmüştür. Aynı yıl Münih Radyo Evi'nde son kez orkestra şefliği yapımıştır. 8 Ağustos 1949'da Garmisch'de ölmüş ve Garmisch-Partenkirschen mezarlığına defnedilmiştir.[8]

Richard Strauss bütün yaşamı boyunca birçok ödülle onurlandırılmıştır. Strauss'un hayatına baktığımız zaman erken ve olgunluk dönemi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Erken dönem eserlerinde genelde şan, piyano ve oda müziği alanında besteler yaparken, 1870'lerin sonlarına doğru daha çok orkestra müziğine yönelmiştir.

Strauss'un 1947 yılında bestelediği Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Konçertinosu, 1945 yılında bestelediği Obua Konçertosu ve Nefesli sazlar için iki Sonatin eserlerinin ardından ortaya çıkmış ve en önemli son dönem eserlerinden biri olmuştur. Bu eseri inceleyerek, icra etmek isteyen kişilere yardımcı olmak ve benzer konularda araştırma yapanlar için, kaynak oluşturmak amaçlanmıştır. Eserin iyice anlaşılarak icra edilmesi için yapılan bu çalışmada, romantik dönem, post romantik dönem, post romantik dönem müzik stili, Richard Strauss'un hayatı, sanatı, müzik tarihindeki yeri ve önemi, müzik stili derinlemesine incelenmiştir. Son kısımda ise Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Konçertinosu'nun bestelenme süreci ve detaylı incelenmesi yapılarak faydalı bir araştırma olması amaçlanmıştır.

---

[7] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (08/05/2019)
[8] https://www.nkfu.com/richard-strauss-kimdir-hayati-eserleri/ (08/05/2019)

1. Problem

Bu araştırmanın problemini; Rchard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için yazdığı, Düet Konçertinosunun fagot tekniği açısından incelenmesi oluşturmaktadır.

1.1. Alt Problemler

1. Birinci Alt Problem, Romantik Dönem,
2. İkinci Alt Problem, Post Romantik Dönem,
3. Üçüncü Alt Problem, Post Romantik Dönem Müziği,
4. Dördüncü Alt Problem, Richard Strauss'un Hayatı,
5. Beşinci Alt Problem, Richard Strauss'un Müzik Stili,
6. Altıncı Alt Problem, Richard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi

1.2. Amaç

Bu araştırmanın yapılması ile; 19. yüzyıl Post-Romantik bestecilerinden Richard Strauss'un müzik dünyasındaki önemini belirtmek, bestecinin müzikle betimleme sanatını kullanarak Romantik geleneğin sınırlarını zorlayan üslubu ile 20. yüzyıl müziğine olan etkilerini görmek ve bu etkiyi yaratan eserlerinden biri olan *Trv. 293 klarinet, fagot ve küçük orkestra için düet konçertino* adlı eseri fagot tekniği açısından incelenerek icracılara yol gösterici olması amaçlanmıştır.

1.3. Önem

Bu araştırma sonucunda elde edilecek olan bulgular ve öneriler, Modernizme kapı açan Post-Romantik besteci Richard Strauss'un *Trv. 293 klarnet, fagot ve küçük orkestra için düet konçertino*'sunun daha iyi anlaşılmasına kaynak oluşturarak, icracıların eseri ve besteciyi doğru yorumlamalarına yol göstermesi ve ikili konçerto alanında daha önce bu açıdan bir araştırma yapılmaması bakımından önemlidir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Richard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Fagot tekniği açısından incelenmesi ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

A tempo: İcrada tempo değişmesinden sonra, yeniden önceki tempoya dönüş.[9]

Accelerando: Hızlanarak.[10]

Ad libitum: Sunuş özgürlüğü. Müzisyenin tempoyu değiştirmesine ve/veya bir vokal veya enstrümantal kısmı eklemesine veya çıkarmasına izin veren bir terim. A Piacere ile eş anlamlı.[11]

Akor: Aynı anda duyulan ya da duyulma işlevinde olan üç ya da daha fazla sesin birleşimi. [12]

Allegro ma non troppo: Allegro dek çabuk değil.[13]

---

[9] Faruk Yener,(1970): *Müzik Klavuzu,* Milliyet Yayınları, Ankara: s.296.
[10] Faruk Yener, a.g.e., s.295.
[11] Mehmet Emir Göktepe,(2014): *Müzikte Ses Süre Hız Yoğunluk (Müziğin Temel Öğeleri),* Phoenix Yayınevi, Ankara: s.106.
[12] Ahmet Say,(2002): *Müzik Sözlüğü,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara: s.18.
[13] www.muzikdunyasi.net/muzik-sozlugu-a/ (02.11.2018)

Allegro Moderato: Orta çabuklukla[14]

Alterasyon: Genel anlamda alterasyon, akor seslerinin arıza alarak tizleşme veya pesleşmesiyle, tonaliteyi bozmadan armoniye renk katmasıdır. Disonans bir ses olan alterasyon, ezgiyi süsleyici notaların çoğunda görülür.[15]

Andante: Geniş, rahat, ağırca.[16]

Appoggiatura: Abantı. Çarpma. Süsleme amacıyla akora veya tek sese bir üst veya alttan katılan yabancı nota.[17]

Arco: Yay, arşe.[18]

Crescendo: Sesin giderek derece derece artacağını, çoğalacağını belirten bir gürlük imi.[19]

Coda: Codada çoğunlukla rondo temasının motifleri işlenir. Bazen diğer temalardan da yararlanılır, hatta pek uzun olmamak koşulu ile yeni fikirler de codada duyurulabilir.[20]

Decrescendo: Sesi gittikçe azaltarak. Diminuendo ile eş anlamlı.[21]

Diminuendo: Sesi gittikçe azaltarak. Decrescendo ile eş anlamlı.[22]

Divise: Bölümlü[23]

Dominant: Bir diyatonik dizinin beşinci derecesi. Aynı zamanda, beşinci derece üzerine kurulan akora denir.[24]

---

[14] http://www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=A&syf=10 (02.11.2018)
[15] Lale Feridunoğlu,(2004): a.g.e., s.67.
[16] Ahmet Say, a.g.e., s.34.
[17] www.evinilyasoglu.com/p/muzik-terimleri-sozlugu.html (02.11.2018)
[18] www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=A&syf=18 (02.11.2018)
[19] Evin İlyasoğlu, (2001): *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul: s.300.
[20] Nurhan Cangal,(2011): *Müzik Formları,* Arkadaş Yayınevi, Ankara: s. 125
[21] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.115.
[22] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.117.
[23] https://yanflutist.blogspot.com/p/d-ile-baslayan-muzik-terimleri.html (13.11.2018)
[24] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.115.

Espressivo: Duyguları ifade eden bir biçimde.[25]

Forte: Güçlü gürlükte çalınması öngörülen.[26]

Fortepiano: Yüksek sesten alçak sese ani iniş.[27]

Fortissimo: Çok yüksek sesle.[28]

İn cominciando un poco esitando: Başlangıcında biraz tereddütlü[29]

Konçertino: Küçük konçerto.[30]

Konçerto: Solist ve ona eşlik eden orkestra için üç veya dört bölümlü konser parçası.[31]

Kromatik: On iki perdeli dizide, yarım perdeler sırasıyla çıkarak ya da inerek ilerleyiş.[32]

Legato: Notaların birbirine bağlı olarak çalınması.

L'istesso tempo: Aynı tempoda[33]

Mezzo forte: Yarım kuvvette çalınması gerektiğini gösteren nüans işareti.

Modülasyon: Ton değişimi.

Molto tranquillo: Daha sakin.[34]

Piano: Hafif, az sesle.[35]

Pianissimo: Çok hafif.[36]

---

[25] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.119.
[26] www.evinilyasoglu.com/p/muzik-terimleri-sozlugu.html (02.11.2018)
[27] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.121.
[28] Mehmet Emin Göktepe, a.g.e., s.121.
[29] https://www.liyago.com/turkce-italyanca (13.11.2018)
[30] www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=C&syf=15 (02.11.2018)
[31] Evin İlyasoğlu, a.g.e., s.301.
[32] Ahmet Say, a.g.e., s. 313.
[33] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-l/ (13.11.2018)
[34] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-m/,-—-t/ (13.11.2018)
[35] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (13.11.2018)
[36] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (13.11.2018)

Piu animato: Daha canlı.[37]

Pizzicato: Yaylı çalgılarda telleri parmakla çekerek.[38]

Poco piu mosso: Biraz daha canlı.[39]

Quasi cadenza: Durgu gibi.[40]

Ritardando: Hızı azaltarak, geciktirerek.[41]

Rondo: Ana motifin birçok kez yinelenmesiyle oluşturulan bir beste türü.[42]

Sekvens: Bir motifin, ezgi parçasını ya da bir nota kümesinin art arda gelecek şekilde başka sesler üzerinde tekrarlanması.[43]

Senkop: Bir ölçünün son zamanını, bir sonraki ölçünün ilk zamanına bağlamak.[44]

Senza sola: Solo olmaksızın.

Soli: Bir grup enstrümanın birlikte solo çalması

Staccato: Sesleri kesintili olarak, tane tane çalış.[45]

Subdominant: Ana notanın üstündeki dördüncü veya altındaki beşinci nota.[46]

Tempo primo: İlk tempoda.[47]

---

[37] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (13.11.2018)
[38] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (13.11.2018)
[39] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (13.11.2018)
[40] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-q/, -—-c/ (13.11.2018)
[41] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-r/ (13.11.2018)
[42] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-r/ (13.11.2018)
[43] Ahmet Say, a.g.e., s. 474.
[44] Vural Sözer, a.g.e., s.636.
[45] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-s/ (13.11.2018)
[46] https://www.nedirnedemek.com/subdominant-ne-demek (01.12.2018)
[47] http://sozluk.muzik2.net/primo-tempo-nedir-ne-demektir.html (01.12.2018)

Tonic: Dizinin ilk derecesi, diziye adını verir.[48]

Tranquillo: Dinlendirici, sakin.[49]

Tremolo: Bir veya birkaç sesin çok çabuk olarak yinelenmesi, kalgı ve çarpıntı etkisi elde edilmesi.[50]

Trill: Bir sesin bir alt ya da üst notası ile süratle yinelenmesi.[51]

Tutti: Hep birlikte, hep beraber.[52]

Un poco piu scorrevole: Biraz daha fazla akıcı bir şekilde

Un poco maestoso: Biraz görkemli.

Un poco piu tranquillo: Biraz daha fazla sakin bir şekilde

Unison: Tek sesli.[53]

[48] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)
[49] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)
[50] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)
[51] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)
[52] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)
[53] www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (13.11.2018)

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmada ‘‘ nitel araştırma tekniklerinden betimsel tarama ve kaynak taraması’’ modeli kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Richard Strauss’un bestelemiş olduğu tüm eserler, örneklemini ise “Richard Strauss’un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Konçertinosu” oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Topl.anması

Bu araştırmadaki verilere, “Richard Strauss’un” hayatı incelenerek başlanmış, yaşadığı dönemi ve hayatını anlatan kitap, dergi, e-dergi, tez, e-kitap ve internet siteleri gibi kaynaklar incelenerek toplanmıştır. Bestecinin yazdığı “Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Konçertinosu” nüans, tematik ve fagot tekniği yönünden incelenmiştir.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Bu araştırmanın sonucunda, elde edilen veriler toplanarak, Richard Strauss'un müzik stili ve müzikal anlayışı daha iyi gözlenmiş, bestecinin yazdığı "Düet Konçertino" eseri nüans, tematik ve fagot tekniği açısından incelenerek, daha iyi icra edilmesi için birçok bilgi verilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Problem

Romantik Dönem

Fransız Devriminin Avrupa da etki etmesi nedeniyle aristokrat sosyal ve politik normları reddetmesine dikkat çekmiş ve Burjuva sınıfı ortaya çıkmıştır. Önceki dönemde Aristokrasinin egemenliğinde kalan güzel sanatlar yerini ‘‘Romantizm’’ olarak adlandırılan bir orta sınıf hareketi olan Ortaçağ kökenli bir düzyazı veya şiirsel kahramanca anlatı olan akıma bırakmıştır. Klasik Dönemin kalıplaşmış, kuralcı yapısına tepki niteliğinde doğmuştur. Romantik hareketin sanatsal ve edebi eserleri kalıcı bir çekiciliğe sahiptir, çünkü insanın duygu fakültesi akıldan veya iradeden daha güçlü ve daha derindir.[54]

Romantik dönem, 19. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar uzanan dönemi kapsamaktadır. Müzik tarihinde bu dönem ‘‘Romantizm Çağı’’dır.[55] Romantik Dönem adını Eski Fransızcadaki ‘‘*romence*’’ kelimesinden almıştır.[56]

Özgürlük fikrinin benimsenmesi, her bestecinin kendine özgü yazı tekniklerinin bulunması ve özünde bireysel yartıcılık fikrinin bulunması nedeniyle Romantizmin sınırlarını belirtmek oldukça zordur. Romantizm her dönemde her

[54] http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Romanticism (12/05/2019)
[55] Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik,* s.77.
[56] Ahmet Say, *Müzik Tarihi,* s.335.

sanatçıyla kendini göstermiştir; fakat 19. yüzyılda ortaya çıkarılan sanat yapıtlarında daha yoğun bir biçimde varoluşu nedeniyle bu dönemin temelini oluşturmaktadır.[57] Romantizmin evreleri genel hatlarıyla şöyle belirtilmiştir:

1. Erken Romantik Dönem (Önromantik Dönem) (1800-1830)
2. Yüksek Romantik Dönem (Orta Romantik Dönem) (1830-1850)
3. Geç Romantik Dönem (Post-Romantik Dönem) (1850-1890)

Erken Romantik Dönem (Önromantik Dönem) de yer alan besteciler; Ludwig van Beethoven, Jan Ladislav Dussek, Louis Spohr, Carl Maria von Weber, Franz Schubert ve Gioacchino Rossini'dir.

Yüksek Romantik Dönem (Ortaromantik Dönem) de yer alan besteciler; Giacomo Meyerbeer, Hector Berlioz, Gaetano Donizetti, Vincenzo Bellini, Frederic Chopin, Niccolo Paganini, Mihail Glinka, Franz Liszt, Felix Mendelssohn, Robert Schumann, Giuseppe Verdi ve Richard Wagner'dir.

Geç Romantik Dönem (Post-Romantik Dönem) bestecileri de kendi aralarında ikiye ayrılmaktadır. Bunlar;

1. Geç Romantik Dönem (Post- Romantik Dönem) içerisinde yaşayanlar
2. Çağdaş Dönemi hazırlayanlardır.

Geç Romantik Dönem (Post-Romantik Dönem) içinde yaşayan besteciler; Anton Bruckner, Johannes Brahms, Cesar Franck ve Peter İlyiç Çaykovski'dir.

Çağdaş döneme hazırlayan besteciler ise; Gabriel Faure, Edward Grieg, Gustav Mahler, Rimski-Korsakof, Hugo Wolf, Aleksandr Skriyabin, Reger, Sergey Rahmaninof ve Richard Strauss'dur.[58]

19. yüzyılın ilk döneminde dinleyen kesim çoğunlukla İtalyan operalarına, oda müziği eserlerine ve burjuva kesimine hitap eden lied formundaki eserlerine ilgi duyuyorlardı. Bu dönemde, kendine özgü köklü değişimler getirilmiş ve teknikler gelişmiştir.

---

[57] Hakan Abit, *Romantik Dönemin Üç Farklı Evresinin Armonik Yönden İncelenmesi,* (İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kompozisyon Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2004, s. 2.

[58] https://www.wikizero.com/TR/Romantik_dönem_bestecileri_listesi (12/05/2019)

''Saf ses, ses olarak ses, Romantikler için çok önemliydi ve bu yeni kavramları ifade etmek için yeni teknik ve beste düşünceleri getirdiler. Dolayısıyla Romantik müziğin kendine ait sesi-zengin, duyusal, renkli bir sesi- vardır ve bu, dönemin belki de en önemli tek yanıdır. Elbette, Romantizmi önceki dönemlerden ayıran başka birçok yan vardı. Romantik müzik, şaşırtıcı derecede büyük ölçüde soyut olmayan bir müziktir.''[59]

Bu dönemin en büyük özelliklerinden biri her ülkenin kendine has bir müzik anlayışı geliştirmesidir. Sadece müzik alanında değil aynı zamanda edebiyat, felsefe, sanat ve siyaset alanlarında da kendini göstermiştir. Kendisinden önceki 18. yüzyıl klasik akımının kuralcı yapısına bir başkaldırı niteliğindedir. Romantik bestecilerin ilgisini özellikle Barok dönem çekmiştir. Romantik besteciler doğa ve evren temalarını içten ve gerçekçi kılmak için doğal seslere yakın tınılara ihtiyaç duymuşlardır. Örneğin; korno şövalyelerin, kalelerin ve av temalarının anlatımında kullanılırken, flüt kırsal tabloların betimlenmesinde, klarnet de ilkçağı hatırlatmak amacıyla kullanılmıştır.[60]

İlhan Mimaroğlu romantik dönem müziği hakkında şu sözleri söylemiştir;

''Romantism deyince akla ilk gelen kişilerden biri Jean Jacques Rousseau'dur. Rousseau ''ben herkesten başkayım; belki daha iyi değilim ama gene de başkayım'' demişti. Romantik davranışın özü işte kişinin başkalığın bilincine varmış olmasıdır.''

Romantik Dönemin yenilikçi özellikleri arasında müzikteki ses gürlüğünün *pp*'dan *ff*'ye dek kullanılması, çalgıların gelişimi ile birlikte orkestranın giderek zenginleşmesidir.[61]

''Romantik besteciye göre müziksel sesler kendi başlarına anlam taşımıyordu. Müziğin anlamı tabir caizse yalnızca notaların ardında ve ötesinde olduğu kadar dikkat çekici olabilirdi. Tam bu noktada yeni ve önemli bir bileşen, psikolojik faktör, müziğin ayrılmaz bir parçası haline geldi.

[59] Harold C., Schonberg, *Büyük Besteciler*, Birinci Baskı, Doğan Egmont Yayınevi, İstanbul, 2013, s.134.
[60] https://www.britannica.com/art/Romanticism (15/04/2019)
[61] Nurhan Cangal, *Armoni*, Yedinci Baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara, 2014, s. 296.

Müzik artık kendi başına ve kendi için değil, dinleyende psikolojik tepkiler uyandırmak amacıyla yazılıyordu. İlk kez oluyormuş gibi görünen şey, müziğin büyüleyici ve çağrışım yapan bir gücü olduğunun, yani 18. yüzyıl bestecisinin hiçbir biçimde hayal edemeyeceği şiirsel bir içeriği taşıdığının keşfiydi.''[62]

Romantik dönemde gelişen müzik türleri arasında piyano müziklerinde çoğunlukla dans formunda yapılar bulunmaktadır. Bunların arasında Vals, Mazurka, Polonez, Balat, Noktürn, İmpromptu başlığı altında küçük eserler yer almaktadır. Oda müziği yapıtlarının modelini Klasik dönem ile Romantik dönem arasında köprü vazifesi gören besteci Beethoven oluşturmaktadır.[63]

Romantik dönemde opera türünün en önemli üç merkezi Fransa, İtalya ve Almanya'dır. 1789 yılındaki Fransız Devriminin ardından, Paris operanın başkenti haline gelmiştir. Orta sınıfın eğlence tutkusunun etkisi ile Fransa da yeni bir opera üslubu doğmuştur. Grand opera[64] olarak adlandırılan bu üslup tarzı içerisinde kahramanlık ve kurtarma sahnelerinin yer aldığı gösterişli unsurları barındırıyordu. Bu türün dışında lirik opera üslubu da diğer bir başka tür olarak Fransız operalarında yer almaktadır. Lirik opera içerisinde dramatik konuları melodik yapıda ele alıyordu.[65]

Alexander Borodin, Antonin Dvorak, Achille Claude Debussy, Amilcare Ponchielli, Bedrich Smetana, Camille Saint Saens, Robert Schumann, Clara Schumann, Cesar Franck, Edvard Grieg, Edward Elgar, Franz Liszt, Johannes Brahms, Jacques Offenbach, Isaac Albeniz, Manuel de Falla, Maurice Ravel, Modest Petrovich Mussorgski, Mikhail İvanovich Glinka, Max Bruch, Nikolay Rimsky Korsakov, Niccolo Paganini, Piotr İlyich Tchaikovsky, Pablo de Sarasate, Sergei Vasilievich Rachmaninov, Vincenzo Bellini, Richard Wagner, Richard Strauss gibi besteciler romantik dönem müziğinin yapı taşlarıdır. [66]

---

[62] Aaron Copland, *Yeni Müzik*, Birinci Baskı, Yazılama Yayınevi, İstanbul, 2015, s.27.
[63] https://www.wikizero.com/tr/Romantik (10/03/2019)
[64] Büyük opera olarak da adlandırılan Romantik dönemde Fransa da oluşan opera türüdür.
[65] İlke Boran- Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, *Kültürel Tarih Işığında Çok Sesli Batı Müziği,* 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2010, s.138.
[66] https://www.wikizero.com/TR/Romantik_dönem_bestecileri_listesi (12/05/2019)

3.2. İkinci Alt Problem

Post-Romantik Dönem

Post-Romantik Dönem (Geç Romantik Dönem), 19. yüzyılın 20. yüzyıla geçişini hazırlayan başlıca müzik oluşumlarından biridir. Romantik Dönem sonrası olan Post-Romantik Dönem, Romantik Dönem'in yönlerini korurken, Klasik ve Barok'da bulunan formları kullanan Romantik bestecilere atıfta bulunmaktadır. [67]

Post- Romantik Dönem de düşsel etki yaratmak oldukça önemlidir. Düşsel etkinin dışında gerçeklik ve maddecilik de önem taşımaktadır. Bu özelik öncelikle edebiyatta kendisini gösterse de daha sonra müzikte de etkilerini göstermektedir.[68] Dönemin yenilikleri arasında besteciler eserlerinde dramatik bir yapı sergilemişlerdir. Ayrıca bu dönemin getirdiği ilkeler arasında uluşçuluk ön plana çıkmıştır. Bu Post-Romantizmin en önemli güç kaynağıdır.[69]

Post-Romantik Dönem müzikte gösterdiği etkilerin dışında diğer sanat dallarında da kendini göstermiştir. Örneğin Herman Melville ve Thomas Carlyle Post-Romantik Dönem'in en önemli yazarlarındandır. Ayrıca Gustave Flaubert'in Madam Bovary adlı eseri Post-Romantik Dönem'in en önemli romanlarından biridir.[70] Bunun dışında şiirde Post-Romantik anlayışın gelişimi 19. yüzyılın sonlarına denk gelir. Letitia Elizabeth'in Londra ve Tennyson adlı şiirleri dönemin en iyi örnekleridir.[71]

---

[67] www.wikizeroo.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvUG9zdC1yb21hbnRpY2lzbQ (11.12.2018)

[68] Ahmet Say, *Müzik Nedir, Nasıl Bir Sanattır?*, 2. Basım, Evrensel Basım Yayın, İstanbul, 2010, s. 115.

[69] Nurhan Cangal, a.g.e., s.296.

[70] www.wikizeroo.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvUG9zdC1yb21hbnRpY2lzbQ (11.12.2018)

[71] www.hakkinda-bilgi-nedir.com/kisaca/romantizm-nedir (08/03/2019)

3.3. Üçüncü Alt Problem

Post-Romantik Dönem Müziği

Post-Romantik bestecilerden olan Gabriel Faure, Eduard Grieg, Gustav Mahler ve Nikolai Rimsky Korsakov kendi döneminin modern müzik etkilerini romantik müziğin form yapısıyla sunmakta, Hugo Wolf Wagner' in, Scriabin Liszt'in ve Max Reger Brahms'ın saf müziğini eserlerinde yansıtmaktadır. Bu dönemde yer alan besteciler arasında Sergei Rachmaninoff ve Richard Strauss neo-romantik yapıda gelenekçi biçimde eserler yazmışlardır. Claude Debussy, Charles Ivess, Leos Jnacek, Maurice Ravel ve Arnold Schoenberg gibi besteciler ise çağının biraz ilerisinde 20. yüzyıl müziğinin oluşumunu yansıtan isimlerdir.[72]

> *"Müziklerini Chopin, Wagner, Schubert ya da Çaykovskiy geleneği içinde yazan bu adamlar kesinlikle Romantik olsalar da onların eserlerinden teknik anlamda önemli bir şeyler alabiliyorlardı. Bu geç Romantiklerin müziği iki yolla karşılaştı: Vadesini çoktan doldurmuş bir geleneğe bağlanmış olduğundan estetik olarak yapacak fazla bir şey yoktu; fakat armoniler, karşı ezgisel örgüler, orkestra tınıları ve ezgisel hat gibi teknik araçları bağımsız ve yeni amaçlar için elverişli ögeler içeriyordu. Avusturyalı Gustav Mahler, Alman Richard Strauss, Rus Aleksandr Skriabin, Fransız Gabriel Faure ve Fin Jean Sibelius'un Romantik eğilimleri ve müziklerinin gelemceğe dönük olması dışında çok az ortak yanları vardı. Müziklerinin niteliği sadece teknik bir etki taşıdığı için bozulmamıştı. Hepsinin de Postromantik bir dünyaya ait olmasına rağmen herbirinin yapacağı kendine özgü bir katkı vardı."*[73]

19. yüzyılın sonuna doğru birçok besteci önceki yüzyılda Beethoven'ın sunduğu büyük formdaki senfonik anlatımının tekrarlanması gerektiğini

[72] https://www.wikizero.com/tr/Romantik_dönem_bestecileri_listesi (08/03/2019)
[73] Aaron Copland, a.g.e., s.37.

savunuyorlardı. Ayrıca tonalitenin değişim göstermesi Klasik-Romantik dönemin artık sonlandığını tonalite de geleneksel kullanımın dışına çıkıldığını vurgulamaktaydı. Alman geleneği içerisindeki bestecilerden

> *"Orkestra repertuvarına ana gelenek görünümü vermiş olan temsilcilerine gelince, Strauss'un senfonik şiiri Ein Heldenleben'ini (Bir Kahramanın Yaşamı, 1897-1898), hemen Mahler'in Dördüncü Senfoni'si (1899-1900) izledi. Bu iki besteci, bu geleneğe karşı sorumluluklarının, kendilerinden önceki Brahms ve Bruckner kadar bilincindeydiler. Avusturya-Alman müziğinin Beethoven'den beri sürdürdüğü iki özelliğini: orkestradan gelen sesin duygusunu ve senfonik formun bütünlüğünü koruyarak geliştirdiler."*[74]

Post Romantik Dönem müziğinde majör tonlar yerine minör tonlarda yazılmış besteler yer almaktadır. Özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısında yazılmış olan sefonilerde bu ton kavramı sıklıkla görülmektedir. Geç Romantik olarak adlandırılan bu dönemde senfonik eserler uzun ve büyük çaplı olarak yer almakta, doğa temalarını öyküleştirerek müzik yapıtlarında yansıtmaktadırlar. Ortaya çıkan eserlerin büyük çaplı olmasının sebebi insan ruhunun derinliklerine inebilmek ve bu duygusal durumu anlatım biçiminde yansıtmaktır. Ayrıca bu dönemin müzik stilini eserlerinde oluşturan besteciler ruhani unsurları imgeler ile eserlerinde belirtmekte ve karakteristik öğeleri kullanmaktadırlar. Bu dönemde düşsel yapı ön plana çıksa da gerçeklik ve maddecilik öğeleri de ortaya çıkan eserlerin temasını oluşturmaktadır.[75]

Post Romantik müzik anlayışında önceki döneme göre yapılan değişiklikler arasında eserlerin armonik yapısının derin olması ve kullanılan akorların geniş aralıklı olması bunlardan bazılarıdır. Ayrıca bu dönemde orkestralarda yer alan çalgı sayısının arttırılması ve senfonik eserlerin çoğalması daha büyük sahneli konser salonlarının oluşumuna katkı sağlamaktadır.[76]

---

[74] Paul Griffiths, *Batı Müziğinin Kısa Tarihi*, Üçüncü Basım, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2015, s.209-210.

[75] Mustafa Emir Barutçu, 19. Yüzyıl Post-Romantik Bestecilerinden Aleksandr Skriyabin'in Op.62 No.6 Piyano Sonatının İncelenmesi, (Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyon, 2013,s.38.

[76] https://en.m.wikipedia.org/wiki/Post_Romanticism (01/02/2019)

3.4. Dördüncü Alt Problem

Richard Strauss'un Hayatı

Resim 1: Richard Georg Strauss[77]

Richard Strauss; babası Münih Saray Orkestrası'nın baş kornocusu olarak çalışan ve 1871 tarihinden itibaren akademi profesörü olan Franz Strauss (1822-1905) ile, annesi sanat hamiliği yapan Münih'in en zengin ailelerinden biri olan bira imalatçısı Dynastie Pshorr ailesinin kızı Josephine Pschorr'un ilk çocukları olarak 11 Haziran 1864 tarihinde Almanya'nın Münih şehrinde dünyaya gelmiştir.[78] Richard Strauss'un Viyana'lı, vals besteleriyle tanınmış ünlü müzisyen aile Strauss'larla ve besteci Oscar Strauss'la bir akrabalığı bulunmamaktadır.[79]

[77] https://www.sapiens.cat/preguntes-i-respostes/quin-vincle-va-tenir-richard-strauss-amb-barcelona_200807_102.html (01/02/2019)

[78] Kazım Çapacı, *Romantik Dönem Müziği*, s.109. https://docplayer.biz.tr/5488094-Romantik-donem-muzigi.html

[79] M.R. Gazimihal, *55 Opera.,* Birinci Baskı, Maarif Basımevi, İstanbul, (1957), s. 147.

Resim 2: Richard Strauss ve annesi Josephine Pschorr[80]

Richard Strauss, tam adı ile Richard Georg Strauss; Neoclassicism- Yeni Klasikçilik akımının ilk ve en büyük ismidir. Besteci ve orkestra şefi olarak adından söz ettiren Strauss daha çok senfonik şiirleri, dramatik yapıtları ve operalarıyla ünlüdür.[81] Strauss'un, özellikle Wagner'in etkisinde kalarak bestelediği eserlerindeki ana unsur, dönemin ünlü şairlerinin kaleminden çıkan konular ile müziğindeki derinliği birleştirmesinden oluşmasıdır. Bu özelliği onu 19. yüzyıl müziğinde dikkat çeken bir besteci yapmıştır.

Babası Franz Strauss; 26 Şubat 1822 tarihinde Parkstein, Bavyera da doğmuş, 31 Mayıs 1905 tarihinde Münih de vefat etmiştir. Kendisi iki evlilik yapmıştır. İlk evliliği 1851 yılında bir oğlu ve bir kızı olan Elise Maria Seiff ile gerçekleşmiştir. Eşinin oğlu 1852 yılında 10 aylıkken ölmüş ve 1854 yılında da Strauss'un karısı ve karısının kızı koleradan ölmüştür. 1863 yılında ikinci evliliğini Münih'in varlıklı bira şirketinin kızı olan Josephine Pshorr (1837-1910) ile gerçekleştirmiştir. Bu

[80] Ernest Newman- Alfred Kalisch, *Richard Strauss,* Living Masters Of Music Edited, 1908, s.3.
[81] Kazım Çapacı, *Romantik Dönem Müziği,* s.109. https://docplayer.biz.tr/5488094-Romantik-donem-muzigi.html

evliliğinden 1864 yılı doğumlu Richard Georg Strauss ve 1867 doğumlu Berta Johanna Strauss olarak iki çocuğu olmuştur. [82]

Resim 3: Besteci Richard Strauss ve kız kardeşi Johanna 1873.[83]

Franz Strauss[84] huysuz ve sözünü sakınmaz bir kişilik olarak yansıtılmaktadır. Ayrıca sıklıkla dönemin ünlü şeflerinden biri olan Hans von Bülow[85] ve Richard Wagner[86] ile kavga ettiği söylenmektedir. Nedeni Wagner'in müziğini sevmemesi ve Felix Mendelsshon[87] ve Robert Schumann[88]'dan beri gerçek müziğin yazılmadığını savunanlardan biri olmasıdır. Tüm bunlara rağmen Wagner'in

[82] https://en.m.wikipedia.org/wiki/Franz_Strauss (12/05/2019)
[83] Michael Kennedy, *Richard Strauss: Man, Musician, Enigma*, Cambridge University Press, 2006, s.9.
[84] Franz Strauss: (1822-1905), Alman müzisyeni, besteci, virtüöz korno sanatçısı, gitar, klarnet ve viyola çalan bir müzisyendir. Münih Saray Orkestrası'nın baş kornisti. Münih Kraliyet Müzik Okulu'nda Akademi Profesörü ve şefidir. Aynı zamanda 19. yüzyılın önemli Post-Romantik Bestecisi Richard Strauss'un babasıdır. (https://en.wikipedia.org/wiki/Franz_Strauss)
[85] Hans von Bülow: (1830-1894), Alman Romantik Dönem bestecisi, Dönemin orkestra şefi ve virtüöz piyanistdir. (https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_von_Bülow)
[86] Richard Wagner: (1813-1883), Alman opera bestecisi, tiyatro direktörü, müzik teorisyeni ve yazarıdır. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Richard_Wagner)
[87] Felix Mendelsshon: (1809-1847), Erken Romantik Dönem Alman bestecisi, piyanist, organist ve şefdir. (https://en.wikipedia.org/wiki/Felix_Mendelssohn)
[88] Robert Schumann: (1810-1856), Alman müzisyen, besteci, piyanist ve müzik eleştirmenidir. (https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Schumann)

Tristan und Isolde ile *Die Meistersinger'*in dünya prömiyerinde Münih Operası'nın orkestrasında korno sanatçısı olarak yer almıştır. Wagner'in operalarından nefret etse de korno partilerini titizlikle çalmıştır.[89] Oğlu Richard'ın Wagner'in müziğini beğenmesi ve onun etkisinde kalarak besteler yazmasından babası Franz Strauss hoşnut değildir. Hatta 13 Şubat 1883'te Venedik'te vefat eden Wagner'in ölüm haberini, Münih Saray Orkestrası'nın o dönemki şefi Hermann Levi prova zamanı müzisyenlere haber verdiğinde, herkes ayağa kalkmış, bir tek babası Franz Strauss yerinden kalkmamıştır. Bu hareketi ile oğlunun Wagner'e olan hayranlığını protesto etmiştir.[90]

Resim 4: Richard Strauss ve babası Franz Strauss[91]

Babası Franz Strauss müzisyen olması nedeniyle, oğlu Richard'ın müzikal çalışmalarını yakından takip etmiş ve başarılı olması için her konu da fikirlerini dile getirmiştir. Babasının müzikal içgüdülerini miras alan Richard, öncelikle dört yaşında iken Münih Saray Orkestrası'nın arpçısı August Tombo'dan piyano dersi almaya başlamıştır. 1870 yılında bestecilik yönünün oluşumunu hazırlayan ilk adımlarından biri sayılan, notasyonunu babasının yaptığı Schneiderpolka'yı yazmıştır. 18 yaşına geldiğinde ise Richard Strauss'un 140 kadar bestelediği eseri bulunmaktadır. Hiçbir zaman bir konservatuvara veya müzik okuluna gitmeyen

[89] Harold Schonberg, *Büyük Besteciler,* Birinci Baskı, Doğan Egmont Yayıncılık, İstanbul, 2013, s.399.
[90] Emre Çetiner, İncil, Oskar Wilde Ve Richard Strauss Bağlamında Salome Olgusuna Yönelik Bir İnceleme, (Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Ve Tasarım Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir 2018, s.155.
[91] Ernest Newman- Alfred Kalisch, *Richard Strauss,* Living Masters Of Music Edited, 1908, s.91.

Richard, babasının da isteği doğrultusunda Schneiderpolka'yı bestelemesinin ardından iki yıl sonra Münih Saray Orkestrası'nın başkemancısı kuzeni Benno Walter'den[92] (1847-1901) keman dersleri Friedrich Wilhelm Meyer'den de kompozisyon dersleri almıştır. Fakat Strauss, teknik çalışmalardan hoşlanmadığı için iyi bir öğrenci olmadığını düşünmektedir. Onun ilgisini çeken taraf icracılıktan çok bestecilik yönündedir.[93]

Müzik öğrenimi yanında okulunu da tamamlayan Strauss, hocasının teşviki ile ilk olarak, 1872-73 yıllarında konser uvertürleri, klavyeli çalgılar için küçük parçalar ve şarkı bestelemiştir.

1874 yılında liseyi Ludwings Gymnasium Lisesi'nde (Royal Grammer School) okuduğu dönem de Yunanca, Latince, Fransızca, İngilizce, Bilim ve Matematik gibi dersler görmüştür. Bu dersler arasında Bilim ve Matematik derslerine karşı ilgisizliğinden bu derslerde başarısız olmuştur. Okula başladıktan bir yıl sonra Hofkapellmeister Friedrich Wilhelm Meyer ile kompozisyon çalışmalarına başlamıştır. Strauss'un 1876 yılında ilk resmi olarak yayınlanan Op. 1 adını verdiği bestesi orkestra için festival marşıdır. Bu marşı bestelediğinde Strauss henüz on iki yaşındaydı. 1877 yılında aldığı eğitiminden memnun olması ve hocasını sevmesi nedeniyle üzerinde "Meyer'e şükranlarımla'' yazılı ilk orkestra eseri olan Sol Majör (G-dur) Seranat'ı hocasına hitafen bestelemiştir.[94] Strauss'un Haydn ve Mozart müziğine olan hayranlığı ve öğrencilik dönemin de o müziği tanıması nedeniyle ilk eserlerinde Haydn ve Mozart müziğinin etkisinde kaldığı görülmektedir.

1882 yılında Ludwigs Gymnasium Lisesi'nden mezun olmasının ardından Münih Üniversitesi'nde felsefe, sanat tarihi bölümüne başlamış; fakat kısa süre sonra okulu bırakmıştır. Münih Üniversitesi'nde Felsefe dersleri aldığı dönemde Alman

---

[92] Benno Walter'ın babası Franz Michael Walter askeri bir bando şefidir ve Richard Strauss'un babası Franz Strauss'un eğitimini üstlenmiştir.

[93] Michael Keneedy, *Richard Strauss: Man, Musician, Enigma,* Cambridge University Press Reissue edition, York,(2006), s.13.

[94] Emre Çetiner, *İncil, Oskar Wilde Ve Richard Strauss Bağlamında Salome Olgusuna Yönelik Bir İncleme,* (Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Ve Tasarım Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir 2018, s.20.

filozof Arthur Schpenhover'un yazılarına büyük bir ilgi duymuştur.[95] Aynı yıl keman konçertosunun orkestra partisini piyanoya uyarlamasının ardından kuzeni ve aynı zamanda keman hocası olan Benno Walter'e piyano ile eşlik etmiştir. 1882 yılında babasını Beyreuth Festivali'nde izledikten sonra müzisyen olmaya karar vermiştir. Sonrasında 1883 yılında ilk eserini ortaya çıkardığında, Münih Saray Orkestrası şefi Hermann Levi tarafından Münih'te çalınmıştır. Konser müzikleri, bir sonat, bir yaylı quartet, iki senfoni ve bir üflemeli çalgı için serenadı onun ilk büyük besteleridir.

1883 yılında Dresden ve Berlin'e kısa seyahatler gerçekleştirmiştir. Bu seyahati sırasında, müzisyen kimliğinin oluşumuna büyük katkıları olan hocası Meininger Saray Orkestrası şefi ve yönetmeni Hans von Bülow ile tanışmıştır. Hans von Bülow Strauss'u kendi bestelediği eserlerinden birisinin orkestra şefliğini yapması konusunda ona istekde bulunmuş ve bu konu da onu cesaretlendirmiştir. Bu desteği ile kasım 1884 yılında Strauss'u orkestra şefi olarak Meininger şehrine çağırmıştır. Daha sonra Hans von Bülow görevi bıraktığında, Strauss kısa bir süreliğine orkestranın şefi olmuştur.

Meiningen'de bulunduğu dönem Johannes Brahms ile tanışma fırsatı olmuştur. Ayrıca Richard Wagner'in koruyuculuğunu yapan Julie Ritter'in oğlu, orkestra da birinci keman görevinde yer alan Alexander Ritter ile de, güzel bir arkadaşlık kurmuştur. Bu seyehatin hem iş, hem arkadaşlık, hem de bestecilik yönünde gelişim göstermesi açısından birçok kazanımı olmuştur. Bestecilik yönünden kazanımına gelince, o zamana kadar babası Franz'ın da etkisi ile Robert Schumann veya Brahms müziğini benimseyip o tarz da besteler yaparken, Ritterve Wagner'lerin etkisi ile Richard Wagner'in müziği dikkatini çekmiştir. Ve onun tarzında beste yapmaya başlamıştır. Bu etkilerinden biri de Franz Lizst'in senfonik şiirlerini Wagner'in orkestra stilinde çalmayı denemesidir.[96]

---

[95] Arthur Schopenhauer: (1788–1860) Alman bir filozof, yazar ve eğitmendir. Alman felsefe dünyasındaki ilklerdendir. (http://tr.wikipedia.org/wiki/Arthur_Schopenhauer)

[96] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (03/01/2019)

Resim 5: Hans von Bülow[97]

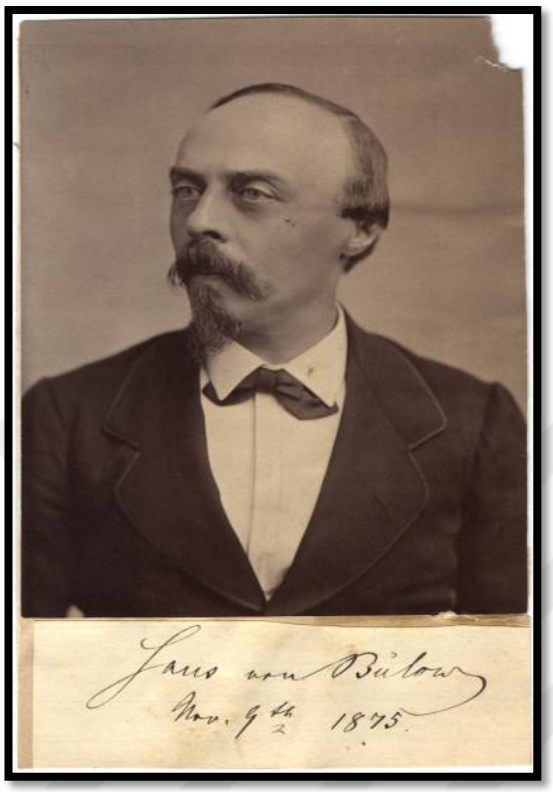

Şef Bülow ile evli olan Franz Liszt'in kızı Cosima, Richard Wagner'le de evlilik yapmıştır. Bülow, eski karısı ile evlenen Wagner'e, I. Richard adını takmış, Strauss'un büyük destekçilerinden olan, eserinin basımı için bir yayınevi bulan Bülow, genç Strauss'a da III. Richard lakabını uygun görmüştür. Bu durumdan babası Franz Strauss hoşnut değildir.

Strauss, 1886 yılının Nisan ayında Münih Saray Tiyatrosu'nda orkestra şefliği teklifi alması nedeniyle Meiningen'den ayrılarak görevine başlamadan önce İtalya'ya gitmiş ve orada bulunduğu süre zarfında *"Aus İtalien"* isimli dört enstrümanın birlikte çaldığı orkestra fantezisini bestelemiştir. İtalya'ya yaptığı yolculuklardan sonra; besteci Franz Liszt'ten aldığı ilham ile Strauss, kendini senfonik kompozisyon çalışmalarına adamış ve orkestrasyon sanatında zirveye ulaşmıştır. İtalya da bulunduğu dönem bestelediği *"Aus İtalien"* eseri daha sonra İtalya'dan Münih'e geçtiği dönem olan bir yıl sonrası prömiyeri yapılarak dinleyicilere tanıtılmıştır.

[97] https://www.lincolncollection.org/collection/categories/?cat=20&page=26&pagesize=48 (01/05/2019)

Münih'de bulunduğu dönem 1 Ekim 1886 tarinde Münih Saray Orkestrası ve Bayern Ulusal Tiyatrosu'nun Orkestrası'nda üçüncü şef olarak göreve başlamıştır. Bu görevi üç yıl boyunca sürmüştür. Şeflik yaptığı süre boyunca beste çalışmalarına da devam etmiştir. Edebi alt yapıya sahip *"Tondichtung"* adını verdiği senfonik şiirler dizisi bestelemiştir. Bu eserler dizisinin ilki *"Macbeth"*dir. Ardından bestelediği Don Juan ve en önemlisi Ölüm ve Aydınlanma - Tod und Verklärung ile ismini duyurmuş ve ün kazanmıştır.[98]

Ciddi bir hastalık, sanatçıyı 1892'de yurtdışına seyahat etmeye zorlamıştır. Aynı yıl Strauss, 1894'te Weimar'da prömiyeri yapılan operası olan *"Guntram"*ın şiir ve müziğini yazmıştır. 1894'te operasında öncü bir rol üstlenen soprano temasını söyleyen dramatik şarkıcı Pauline de Ahna ile evlenmiştir.[99]

Resim 6: Pauline ve oğulları Franz[100]

Münih'de bulunduğu dönem Hermann Levi'den boşalan yere getirilmeyince, Prusya Kraliyet Saray Orkestrası'nın teklifini kabul ederek Berlin'e gitmiştir. Berlin de bulunduğu dönem opera besteciliğine ağırlık verdiği yıllardır. Bu dönemin ürünü

[98] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (08/05/2019)
[99] Herwarth Waiden, *Richard Strauss Symphonien und Tondichtungen*, Berlin, Schlesinger'sche Buch- und Musikhandlung Collection, (1905), s.6
[100] www.richardstrauss.at/photo-album.html (08/05/2019)

Tristan ve Isolde'dir. Berlin'deki ilk sahnelemesi 5 Kasım 1898 tarihinde Unter den Linden Kraliyet Operası'nda gerçekleşmiştir. Strauss, sanatçıların haklarını korumak adına Alman Besteciler Kooperatifi'nin kurucularından birisi olmuştur. 1901 yılında Alman Müzik Derneği (ADM) başkanlığının yönetimini devralmış ve telif hakları ile ilgili gerekli düzenlemeleri (GEMA) gerçekleştirmiştir.[101]

Resim 7: Richard Strauss'un 1936 yılında Berlin de Olimpiyat Oyunları için bestelemiş olduğu "Olimpiyat İlahisi" eserini orkestra ile yönetirken[102]

Haziran 1906'da, Garmisch'teki ilk Prusyalı Kapellmeister "5 Tagwerk Grund" alanını satın almış ve bu süreçten iki yıl sonra, 30 Mayıs 1908'de, Richard Strauss karısı Pauline ve oğlu Franz ile birlikte buradaki yeni evine taşınmıştır. Strauss, Garmisch'deki villasının inşası için gerekli olan bütçeyi "Solome" operasının olay yaratan başarısı sayesinde sağlamıştır. Richard Strauss, 40 yıldan fazla bir süre Garmisch-Partenkirchen'deydi. Mayıs 1908'de buraya taşındığı "kır evi", uluslararası taahhütler ve konser turları arasında hoş bir sığınak olmuştur. Strauss, döneminin önde gelen sanatsal kişiliklerinden biri olarak Berlin, Dresden ve Viyana gibi müzik alanında önemli büyük metrapoller de çalıştı. Bu yoğun dönemlerinin yorgunluğunu atmak için ilkbahar ve yaz aylarının çoğunu Garmisch'te bulunan evinde ailesiyle birlikte hayattan zevk alarak geçirmiştir. Ve bu dönemlerde beste yapmaktan mutluluk duymuştur.

[101] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (08/05/2019)
[102] http://www.richardstrauss.at/photo-album.html (30/05/2019)

Strauss'un Garmisch'te tamamladığı ilk eser *"Elektra"* operasıdır. Bu süreç de İsviçre'de kaldığı süre boyunca yazılmış birkaç eser dışında, kompozisyonlarının çoğunluğu Zoeppritzstrasse'deki kır evinde yazılmıştır. Strauss konser gezileri döneminde karısı Pauline'e yazdığı sayısız mektup ile Garmisch de bulunan evinin önemini ve ailesine olan bağlılığına yer vermiştir.

Resim 8: Richard Strauss'un Garmisch'deki evi[103]

Richard Strauss 1917 yılında, arkadaşları dekorcu Alfred Roller ve orkestra şefi Franz Schalk ile birlikte, rejisör Max Reinhardt ve Hugo von Hofmannsthal tarafından Salzburg da başlatılmış olan bir müzik festivalinin düzenlenmesi için destek vermiştir. Bu destek ile Strauss ve arkadaşları 1920 yılında ilk festivali gerçekleştirmişlerdir. Bu festivalin devamlılığı ile 1922 yılında şefliğini Strauss'un yaptığı, Don Giovanni operası, Salzburg Festival'inde oynanan ilk operadır. 1924 yılında Viyana'daki opera müdürlüğü görevini bırakarak diğer ülkelerde turnelere çıkıp orkestra yönetmeyi tercih etmiştir. Bunun yanında kendini besteciliğe de adamıştır. Bu dönemin eserleri Intermezzo, Die ägyptische Helena, Arabella, Die schweigsame Frau, Capriccio, Friedenstag ve Daphne operalarıdır.

1933 yılında Richard 68 yaşındayken Nazi Partisi iktidara gelmiştir. Strauss bu partiye hiç katılmamış ve hatta Nazi selamlarından kaçınmıştır. Yine de, güvenlik nedenleriyle Nazi rejimiyle işbirliği yapmıştır. Böylece 1933 yılının Kasım ayında

[103] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (08/05/2019)

Devlet Müzik Bürosu Başkanlığı'na atanmıştır. 1938'de tüm ulus savaşa hazırlanırken Richard Strauss önemli operalarından biri olan Friedenstag'ı bestelemiştir. Bu opera otuz yıllık savaş sırasında kuşatılmış bir kalede ortaya çıkmıştır. 1942'de Richard Strauss ailesiyle birlikte Viyana'ya taşınmıştır. 1945'te ise Metamorfoz'u tamamlamıştır.[104]

Strauss'un son yılları hastalıklarla boğuşarak geçmiştir. Son dönemini Garmisch'deki evinde geçirmiştir. Savaşın sonlarına doğru, geçici olarak İsviçre'ye gitmiş ve tekrar 1949'da Garmisch'e geri dönmüştür. Son bestelerinden biri olan Metamorphosen für Streichorchester 25 Ocak 1946'da Zürih'de prömiyeri yapılmıştır. 8 Ağustos 1949'da Garmisch'de ölmüş ve Garmisch-Partenkirschen mezarlığına defnedilmiştir.[105]

3.5. Beşinci Alt Problem

Richard Strauss'un Müzik Stili

Richard Strauss uzun yıllardır iki kıtanın müzik çevrelerinde sıcak tartışmalara konu olmuştur. Strauss her ne kadar 20. yüzyılın ortalarına kadar yaşamış olsa da müzik dili, üslubu ve kullanım yöntemleri ile 19. yüzyıl sonu bestecisidir. Daha çok senfonik ve dramatik eserleri ile tanınır. İlk dönem eserlerinde Mozart ve Haydn'ın etkileri görülmektedir. Sonraları Brahms ve Wagner de ilgisini çekmiştir.

Richard Strauss Post-Romantik Besteci olmasına rağmen kendi döneminin bestecilerinden olan Gustav Mahler ile müzikal farklılıkları vardır. Gustav Mahler 18. yüzyıl tekniklerinden yararlanarak bunu eserlerinde yansıtırken, Richard Strauss yenilikçi kişiliği ile 19. yüzyıl bestecisi olarak yer alır. Bugün orkestralarda çalınan eserleri arasında en çok tercih edilenleri 19. yüzyılın sonunda yazmış olduğu eserleridir. Strauss, genel olarak senfonik şiirler, şarkılar ve opera türünde eserler bestelemiştir.

---

[104] http://totallyhistory.com/richard-strauss/ (12/05/2019)
[105] https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (08/05/2019)

Richard Strauss hayatı boyunca birçok ödüle layık görülmüştür. Bunlar; Münih, Dresden ve Garmisch'in fahri hemşerisi, Heidelberg ve Oxford üniversitelerinden fahri doktora unvanı, Bavyera Maximilian Madalyası ve Fransız Lejyon Donör Nişanı'dır. Ayrıca 1934 yılında kendisine Alman Reich Kartalı verilmiştir. Başarı gösteren büyük orkestraların fahri üyesi olarak yer almıştır. [106]

Richard Strauss'un Garmisch de vefat etmesi ve Partenkirchen mezarlığında naaşının bulunması nedeniyle Partenkirchen'de her yıl Haziran ayında *Richard Strauss Festivali* düzenlenmektedir. Ayrıca, Münih Saray Orkestrası'nın şefliğini yapması ve besteci olarak da ünlendiği dönemleri burada geçirmesi nedeniyle Münih Konservatuvarı *Richard Strauss konservatuarı* olarak adını almıştır. Daha sonra Münih'de bir caddeye de adı verilmiştir. Ayrıca Münih dışında Bayreuth, Berlin, Emden ve Erlangen'de onun adını taşıyan caddeler bulunmaktadır.[107]

3.5.1.Richard Strauss'un Eserleri:

3.5.1.1. Senfonik Şiirleri

- Macbeth (1888/90)
- Don Juan (1889)
- Tod und Verklärung (1891)
- Till Eulenspiegels lustige Streiche (1895)
- Also sprach Zarathustra (1896)
- Don Quixote (1898)
- Ein Heldenleben (1899)
- Sinfonia domestica (1904)
- Eine Alpensinfonie (1915)

[106] https://www.wikizero.com/tr/Richard_Strauss (21/12/2018)
[107] https://www.wikizero.com/tr/Richard_Strauss (21/12/2018)

3.5.1.2. Operaları

- Der Kampf mit dem Drachen (1876/Sahnelenmedi) Libretist: Theodor Korner
- Guntram (1892/1894) Libretist: Richard Strauss
- Feuersnot (1900/1901) Libretist: Ernst von Wolzogen
- Salome (1903/1905) Libretist: Oscar Wilde
- Elektra (1906/1909) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Rosenkavalier (1909/1911) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Ariadne auf Naxos (1911/1912) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Die Frau ohne Schatten (1914/1919) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Intermezzo (1918/1924) Libretist: Richard Strauss
- Die ägyptische Helena (1923/1928) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Arabella (1929/1933) Libretist: Hugo von Hofmannsthal
- Die schweigsame Frau (1933/1935) Libretist: Stefan Zweig
- Friedenstag (1935/1938) Libretist: Joseph Gregor
- Daphne (1936/1938) Libretist: Joseph Gregor
- Die Liebe der Danae (1938/1952) Libretist: Joseph Gregor
- Capriccio (1940/1942) Libretist: Clemens Krauss
- Des Esels Schatten (1947/1964) Libretist: Hans Adler

3.5.1.3. Bale ve Diğer Sahne Müzikleri

- Joseph Efsaneleri (Josephslegende op.63) (1914)

  Kostüm: Harry Graf Kessler ve Hugo von Hofmannsthal.

  İlk gösterim 14 Mayıs 1914 Paris.
- Schlagobers op.70 (1922)

Libretto: Richard Strauss.

İlk gösterim 9 Mayıs 1924 Viyana

- Kibarlık Budalası (Der Bürger als Edelmann) (1917)

3.5.1.4. Orkestra Çalışmaları

- Senfonik Şiirler: İtalya'dan (1886)
- Don Juan (1889)
- Till Eulenspiegel'in Neşeli Serüvenleri (Till Eulenspiegels lustige Streiche) (1895)
- Zerdüşt Böyle Buyurudu (Also sprach Zarathustra) (1896)
- Don Kişot (Don Quixote) (1897)
- Bir Kahramanın Yaşamı (Ein Heldenleben) (1898)
- Ev Senfonisi (Symphonia Domestica) (1903)
- Bir Alp Senfonisi (Eine Alpensinfonie) (1915)

3.5.1.5. Diğer Orkestra Besteleri

- Symphonie d-Moll (1880)
- Symphonie f-Moll op. 12 (1883)
- Aus Italien, op. 16 (1886)
- Burleske für Klavier und Orchester, d-Moll (1886)
- Parergon zur Sinfonia Domestica op. 73 Klavyeli çalgılar ve orkestra için
- Panathenäenzug op. 74 Klavyeli çalgılar ve orkestra için
- Festliches Präludium op. 61 Büyük orkestra ve org için(Viyana Konser salonu açılışı için bestelendi) (1913)
- Japanische Festmusik

- Hornkonzert Nr.1 Es-dur op. 11
- Hornkonzert Nr.2 Es-dur
- Konzert für Obua und Orchester D-Dur (1945)
- Duett-Concertino Klarnet, Fagot ve Orkestra için.
- Festival müzikleri, Aradabir yapılan besteler, Fanfarlar, Suitler
- Orkestra suitleri: Sahne eserlerinde enstrümantal seçmeler.
- Sessiz film müziği Der Rosenkavalier (1926) (orkestra çalışması) (1925)

3.5.1.6. Koro müzikleri

- Zwei Gesänge op. 34 16 sesli karışık koro için (1897):
- Nr. 1: Der Abend („Senke, strahlender Gott“). Text: Friedrich Schiller
- Nr. 2: Jakob („Jakob! Dein verlorner Sohn“). Text: Friedrich Rückert
- Zwei Männerchöre op. 42 (1899). Texte: Johann Gottfried Herder'in Volkslieder'inden. (1778, Stimmen der Völker in Liedern)
- Nr. 1: Liebe („Nichts Bessers ist auf dieser Erd“)
- Nr. 2: Altdeutsches Schlachtlied („Frisch auf, ihr tapferen Soldaten“)
- Drei Männerchöre op. 45 (1899). Texte: Johann Gottfried Herder'in Volkslieder'inden (1778)
- Nr. 1: Schlachtgesang („Kein selig'r Tod ist in der Welt“)
- Nr. 2: Lied der Freundschaft („Der Mensch hat nichts so eigen“)
- Nr. 3: Der Brauttanz („Tanz, der du Gesetze unsern Füßen gibst“)
- Alman Motetleri (1913)
- Eine deutsche Motette („Die Schöpfung ist zur Ruh gegangen“) op. 62 4 Solo ve 16 sesli karışık koro için (1913). Text: Friedrich Rückert

- Cantate („Tüchtigen stellt das schnelle Glück hoch empor“) 4 sesli erkek korosu için (1914). Text: Hugo von Hofmannsthal
- Drei Männerchöre (1935). Texte: Friedrich Rückert
- Nr. 1: Vor den Türen („Ich habe geklopft an des Reichtums Haus“)
- Nr. 2: Traumlicht („Ein Licht im Traum hat mich besucht“)
- Nr. 3: Fröhlich im Maien („Blühende Frauen, lasset euch schauen“)
- Die Göttin im Putzzimmer („Welche chaotische Haushälterei“) 8 sesli karışık koro için (1935). Text: Friedrich Rückert
- Durch Einsamkeiten („Durch Einsamkeiten, durch waldwild Gehege“) 4 sesli erkek korosu için (1938). Text: Anton Wildgans
- An den Baum Daphne („Geliebter Baum! Von ferne winkst du“). Daphne için Sonsöz (1943). Text: Joseph Gregor

3.5.1.7. Şarkılar

- Orkestra eşliğinde soprano için Dört Son Şarkı (1948) ve 200’den fazla şarkı.

3.5.1.8. Oda Müziği

- Piyanolu Kuvartet (1884)
- Çello Sonatı (1883)
- Keman Sonatı (1888)

3.5.1.9. Diğer Eserleri (Seçmeler)

- Klavier- und Orchesterlieder, Vier letzte Lieder dahil (1948)
- Drei Hymnen nach Friedrich Hölderlin (1921)
- Kammermusik
- Klaviermusik
- Enoch Arden, Şan ve klavyeli çalgılar için melodram (1897)

- (Erste) Sonatine F-dur. “Aus der Werkstatt eines Invaliden” Onaltı üflemeli çalgı için (1943)
- Zweite Sonatine Es-dur. “Fröhliche Werkstatt’’ Onaltı üflemeli çalgı için (1944-45)
- Metamorphosen für 23 Solostreicher (1945). Paul Sacher'in görevlendirmesi sonucu yazıldı. İlk gösterim 25 Ocak 1946 Zürih.

3.6. Altıncı Alt Problem

Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu’nun Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi

Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçerto eseri 1946-7 de Richard Strauss tarafından yazılmıştır. Eserin galası 1948 yılında yapmıştır. Bu Strauss’un yazdığı son enstrümantel eserdir.

Strauss, 15 Aralık 1946 tarihinde Baden’de iken yazmış olduğu hatıralarında söz ettiği Düet Konçertinosu eserini 16 Aralık 1947 de Montrö’de tamamlamıştır.

Eseri tamamlama çabası 1947 yılının yazında Orchestra della Svizzere Italiana Orkestrası’nda Otmar Nussio’dan komisyon olması olmuştur. Otmar Nussio’nun yönettiği Orchestra della Svizzera Italiana Klarnetçi Armando Basile ve Fagotçu Bruno Bergamaschi ile 4 Nisan 1948 de Radio Lugano’da ilk dünya prömiyerini yayınlamıştır. Strauss prömiyer gösteriminde yer almamıştır. Fakat hatıralarında yayını dinlediğini belirtmektedir. Konçertino eski bir arkadaşla kaleme alınmıştır. Bu arkadaş Viyana Filarmoni Orkestrası’nda Birinci Fagotist Profesör Hugo Burghauserdir. Ancak o zaman New York’a göç etmiştir.

1949 da Boosey ve Hawkes tarafından yayınlanan bu eser Burghauser’e ithaf edilmiştir. Strauss 1946 da Barghauser’e:

''Özellikle senin hoş tonun için olduğunu düşündüğüm Klarnet ve Fagot için bir ikili konçerto düşüncesi ile çok meşgulüm. Yine de bu durum birkaç çerçeve dışında bir fikir ötesine geçmeye devam ediyor. Kanaatimce ilgini çekecektir.'' demiştir.[108] Ayrıca David Hurwitz kitabında eser hakkında şu görüşleri belirtmiştir:

"Orkestra literatüründe bu eserin eşsiz olduğunu ve öncüllerinin olmadığını, Strauss'un yazdıklarında bir mucizeviliğin olduğunu" [109] yazmıştır.

İngiltere prömiyeri Manchester'de Halle Orchestra tarafından Pat Ryan'ın (Klarnet) ve Charles Cracknell'in (Fagot) solistliğinde 4 Mayıs 1949 da John Barbirolli yönetiminde verilmiştir.

Eser yazıldığında Strauss 83 yaşındaydı. Düet Konçertino Strauss'un azaltılmış orkestrasyonu ile geç kompozisyon stilini tamamen benimsemektedir ve yüksek derecede saflıkla Mozart'a saygılarını sunan bir eserdir.

3.6.1 Richard Strauss Klanet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu'nun Tema Ve Nüans Yönünden İncelenmesi

Richard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertinosu, bestecinin son kompozisyonunu bestelediği, son yıllardaki eserlerinden biridir. Eser üç bölümünde de melodik ve neşeli bir yapıda tasarlanmıştır.

Konçertinonun ilk bölümü, 4/4'lük ölçü biriminde yazılmıştır. Temposu *Allegro Moderato*'dur. Eser *piano* nüansta, hafif bir şekilde başlamaktadır. 1. ölçüden 9. ölçüye kadar, orkestra esere giriş yaparak Klarnet'in solosunu hazırlarken Orkestra bu sergi kısmı ile ''A'' temasını sunmaktadır. İlk ölçü her ne kadar do# sesinden dolayı re minör (d-moll) gibi algılansa da Fa majör (F-dur) gamda yazılmıştır. Eserin giriş kısmından numara 2'ye kadar viyola partisi çift parti olarak

[108] bassoonblog.blogspot.com/2011/11/strauss-duet-concertino.html (07/01/2019)
[109] David Hurwitz, *Richard Strauss: An Owner's Manual (Unlocking the Masters),* Amadeus; Pap/Com Edition, 2014

seslendirme yapmaktadır. 4. ölçü de alt temayı çalan viyola grubunda reb sesi yer almaktadır. Bu da do# sesinin aynısı yani anarmonik ses olduğu için akorda alterasyon yer almaktadır. Klarnetin *piano* nüansta ki girişini hazırlamak için orkestra diminuendo nüansı ile *pianissimo* nüansına düşüş yapmaktadır. Ayrıca viyola hariç tüm diğer enstrümanlar solo partilerini çalmaktadırlar. Burada viyola partileri daha çok eşlik görevini görmektedirler.

Örnek 1: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 1-9. ölçüler(London: Boosey & Hawkes, 1949. Plate B. & H. 16629. edisyonu)

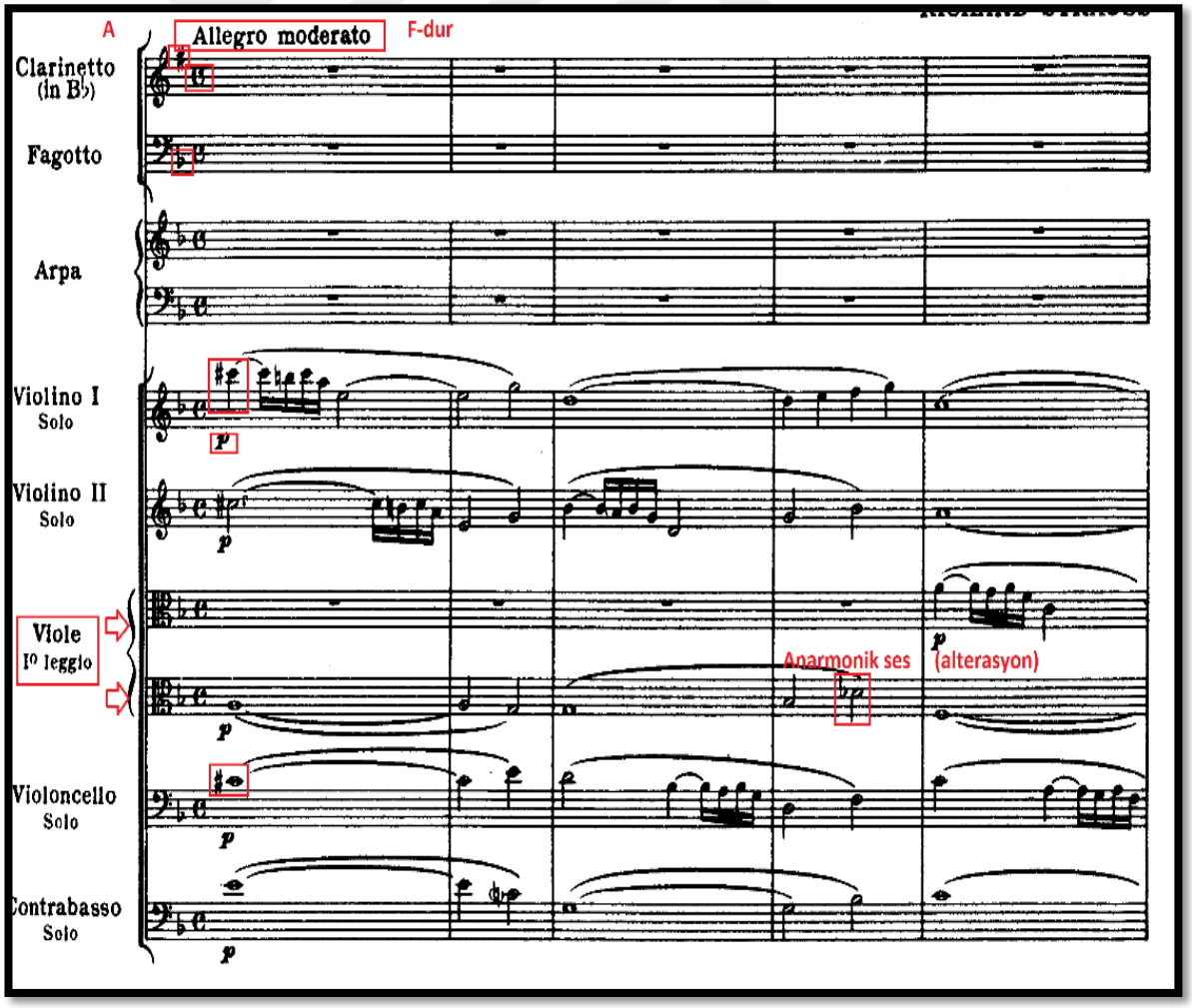

Örnek 1(devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 1-9. ölçüler

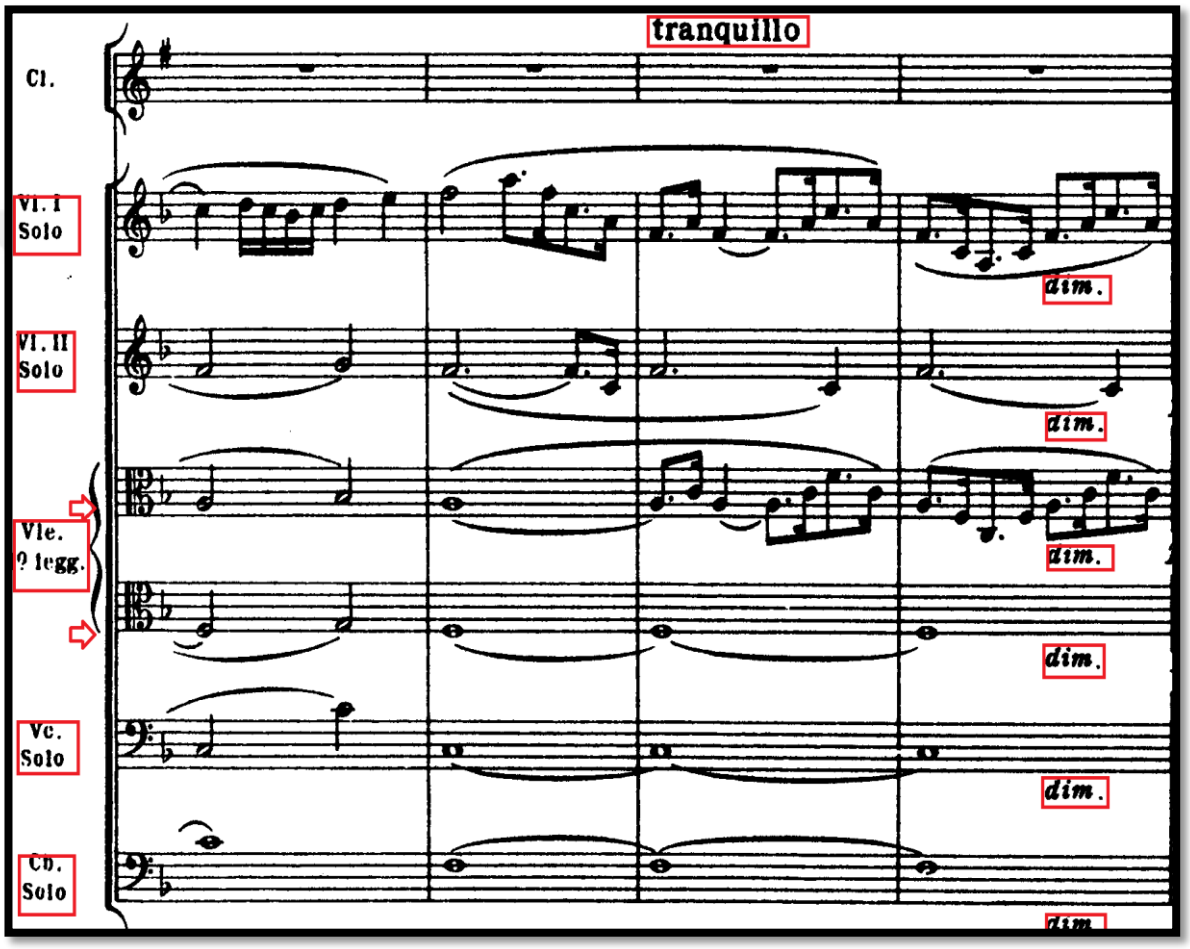

10. ölçüde, klarnetin girişiyle orkestra, *pianissimo* nüansına düşüş yapmaktadır. Böylece orkestra zayıf bir arka plan etkisi yaratmaktadır. Klarnet, *piano* olarak girdiği 10.ölçüde birlik nota ve senkop tekniği ile ana temayı oluşturmaktadır. Burada amaç klarnetin yumuşak tonunu göstermektir. Klarnetin girişi ile ‘‘a’’ teması başlar. Ayrıca klarnet aktarımlı bir çalgı olduğu için orkestra da Fa Majör (F-dur) gamda yazılan parti, klarnet de Sol Majör (G-dur) gamda yazılmıştır.

Örnek 2: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu

I. Bölüm, 10-26. ölçüler

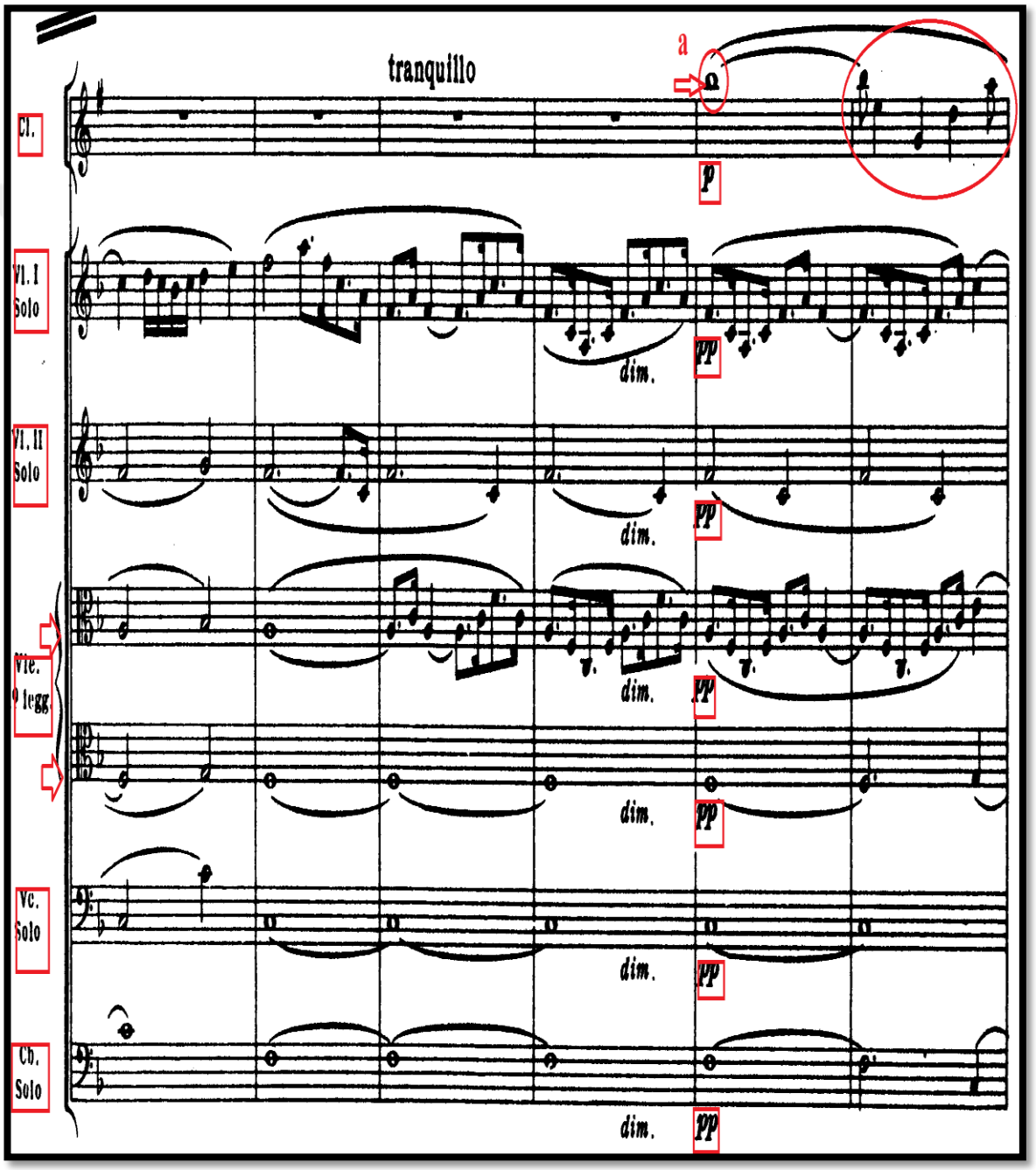

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler

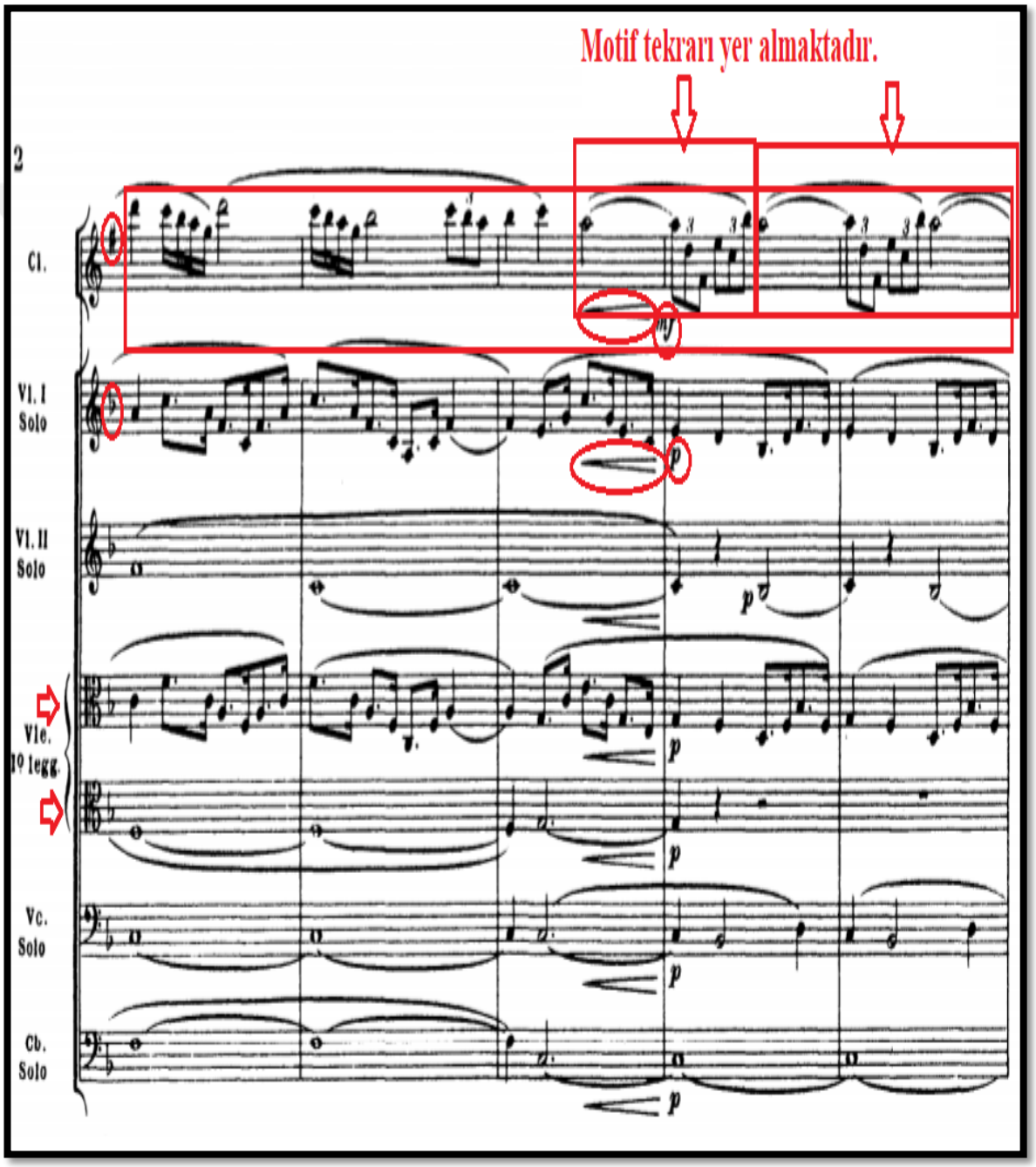

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler

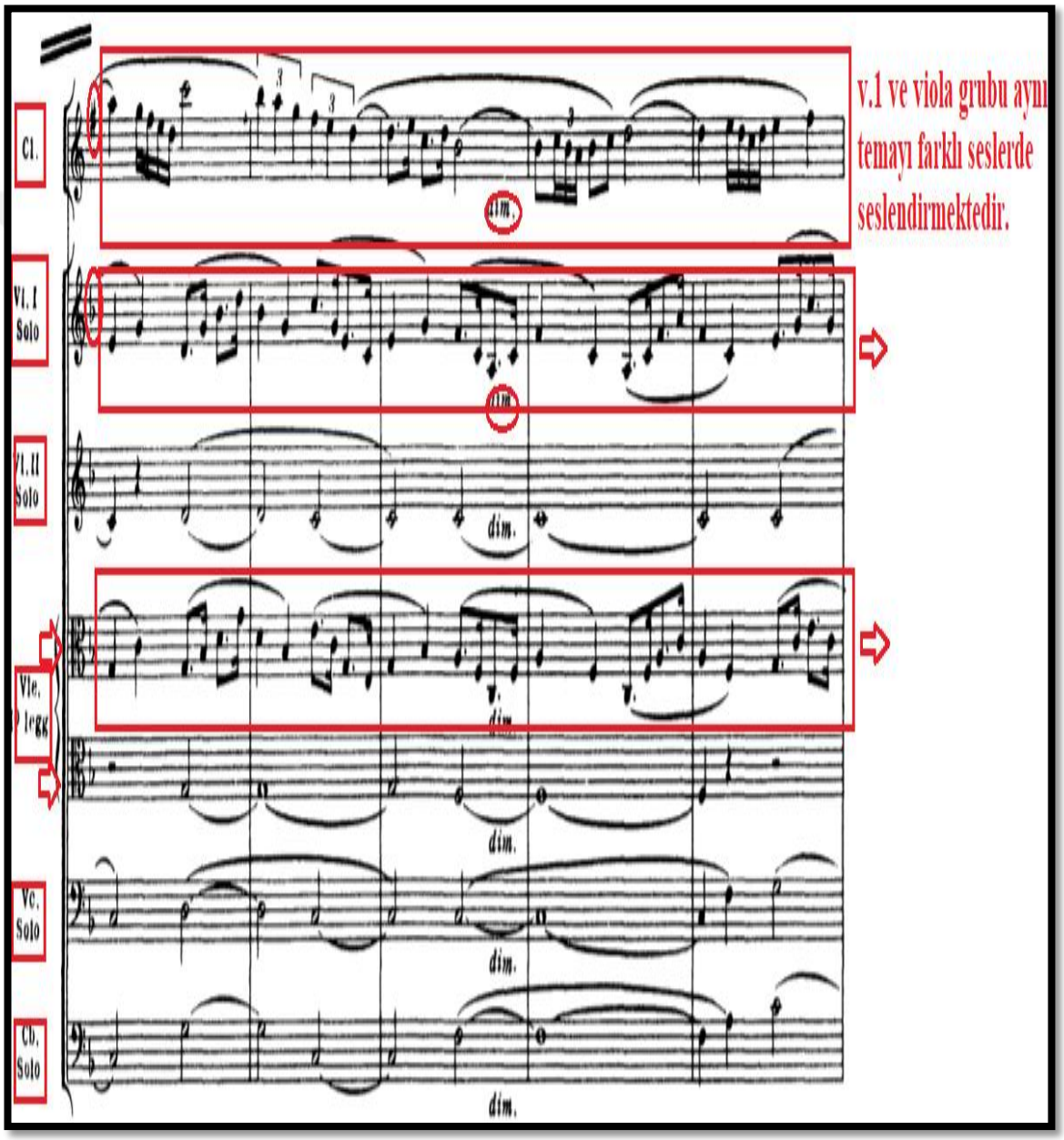

Örnek 2 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 10-26. ölçüler

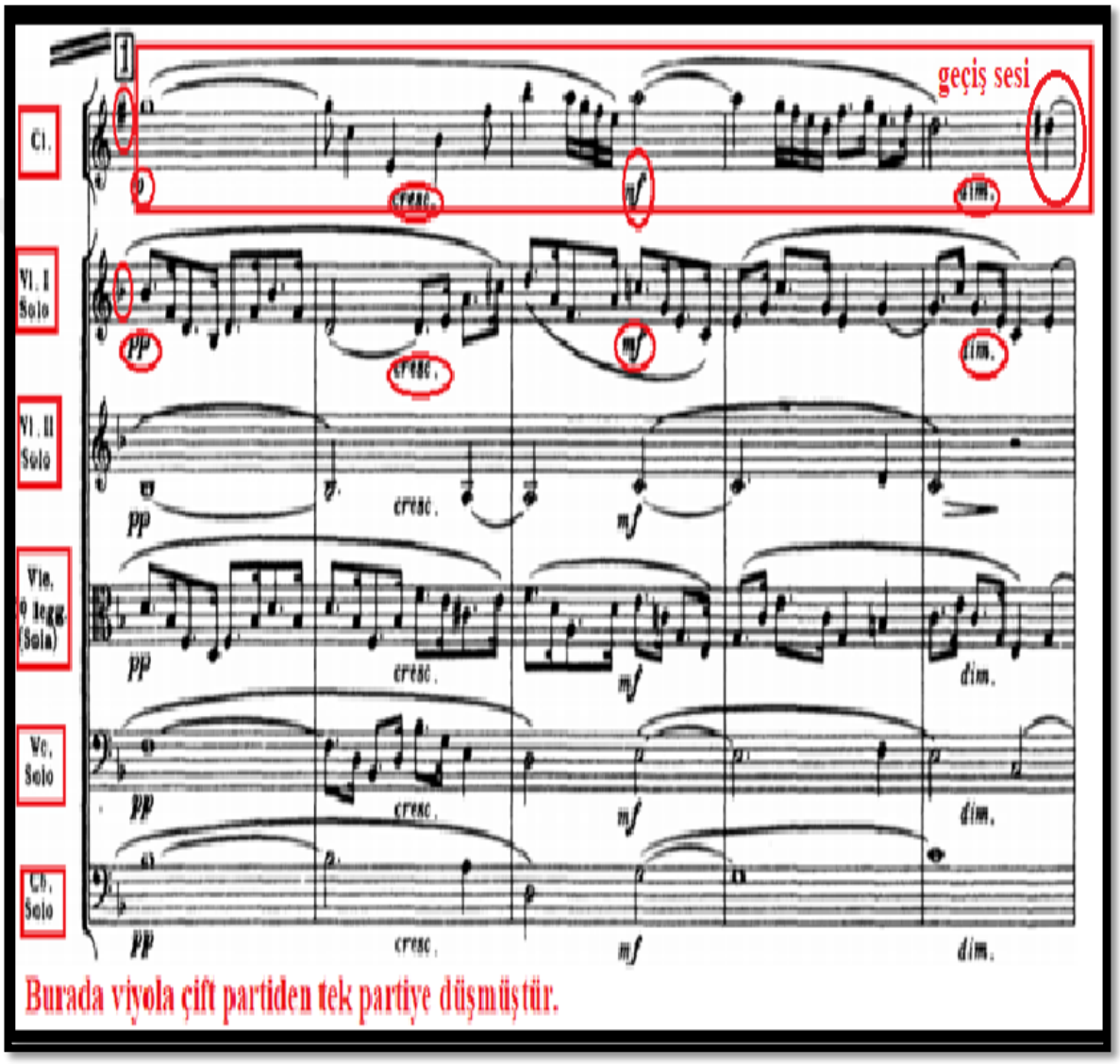

Orkestranın noktalı sekizlik onaltılık ölçü biriminde devam eden lirik temadaki eşliği ile birlikte 26. ölçüde klarnetin son vuruşundaki do# sesi geçiş sesi olarak yer almaktadır. 26. ölçüden sonra da klarnet solosu 32. ölçüye dek devam etmektedir.

Örnek 3: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu
I. Bölüm, 27-31. ölçüler

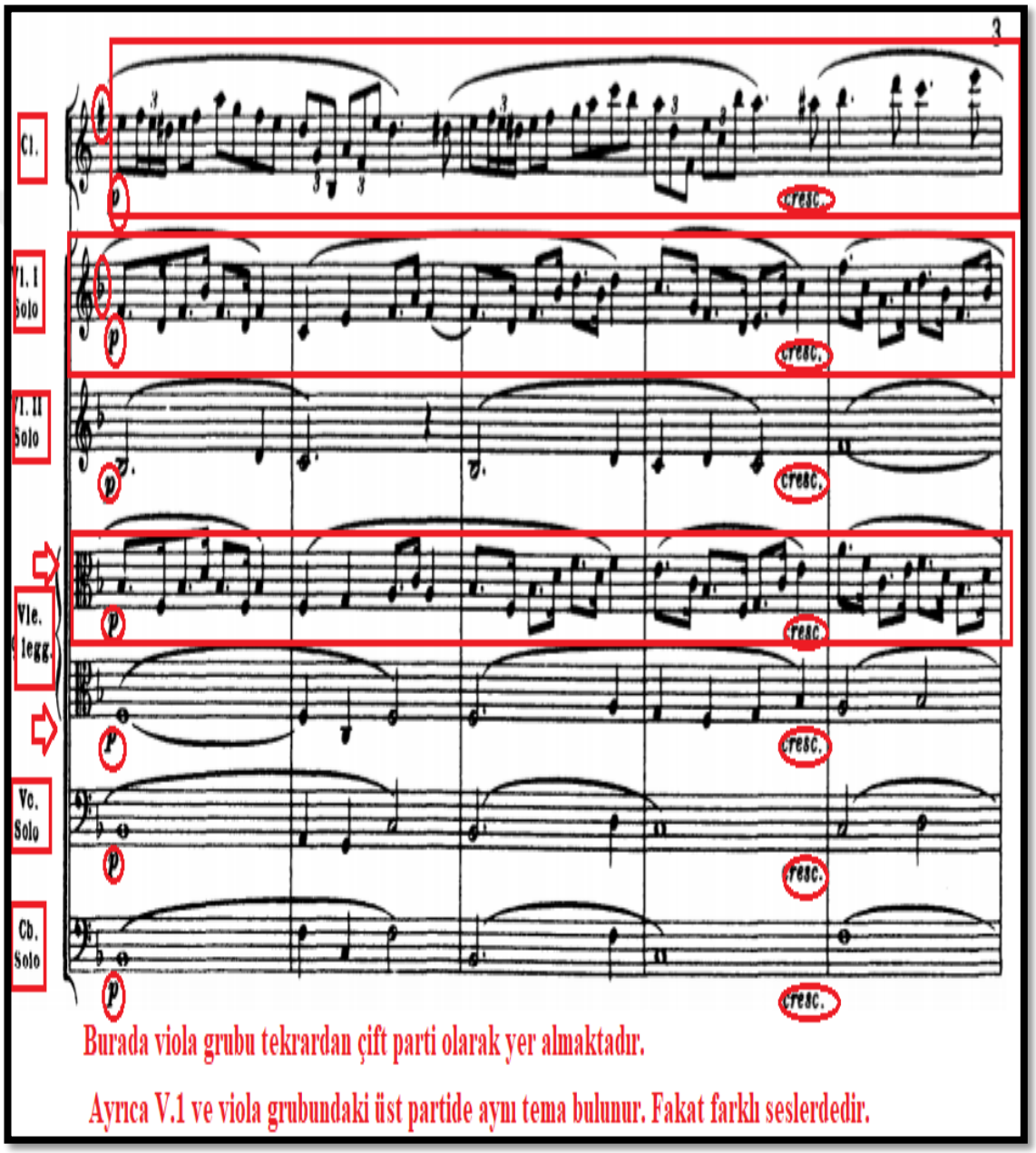

35. ölçüye kadar olan kısımda tema son bulurken, 39. ölçüdeki fagotun girişi ile 35. ölçü arasında yer alan 35-38. ölçü arası coda kısmıdır. Bu sırada orkestra da her enstrümanın sırayla çaldığı küçük motifler ile coda kısmı desteklenmektedir.

Örnek 4: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 35-38. ölçüler

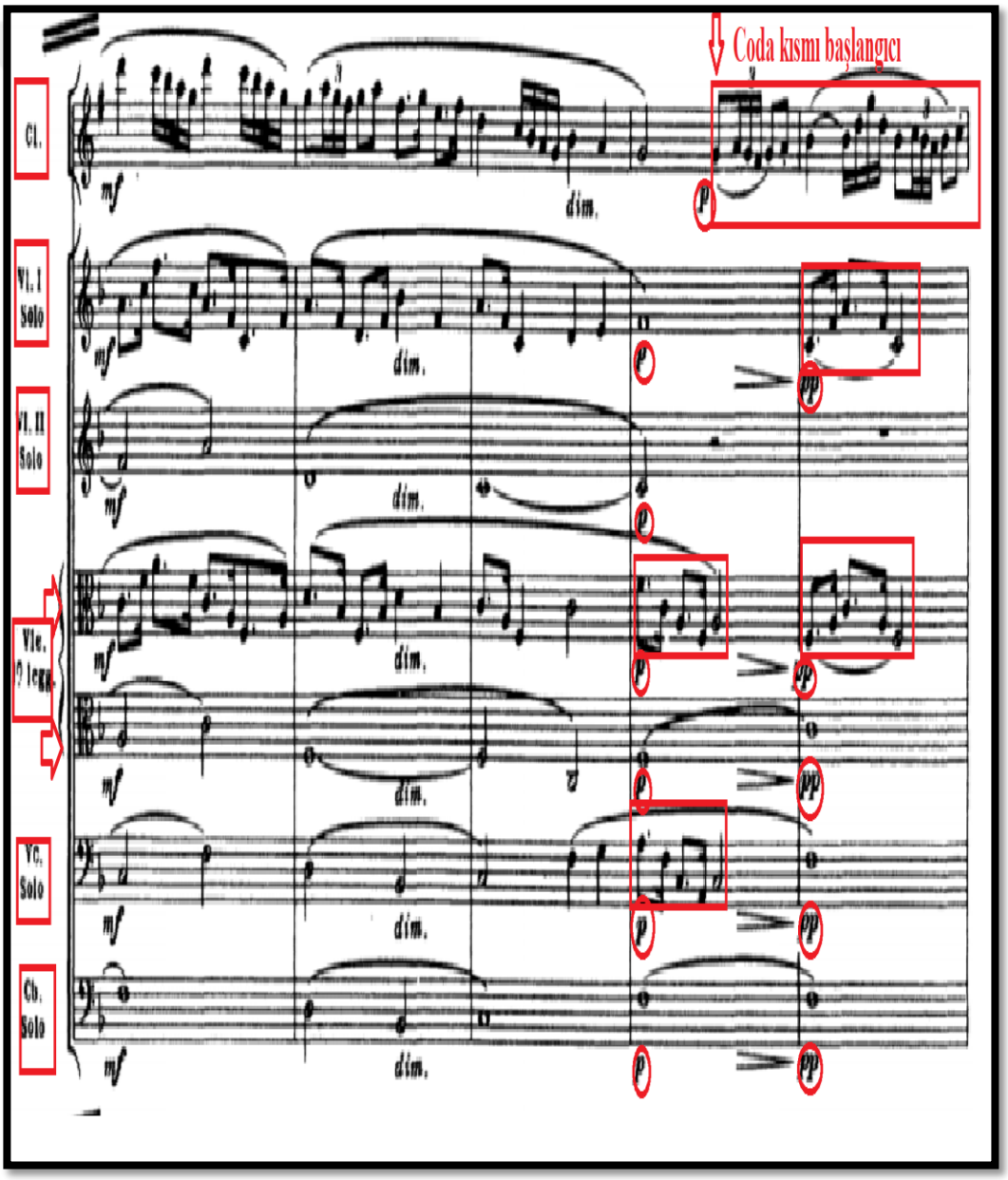

Örnek 4 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 35-38. ölçüler

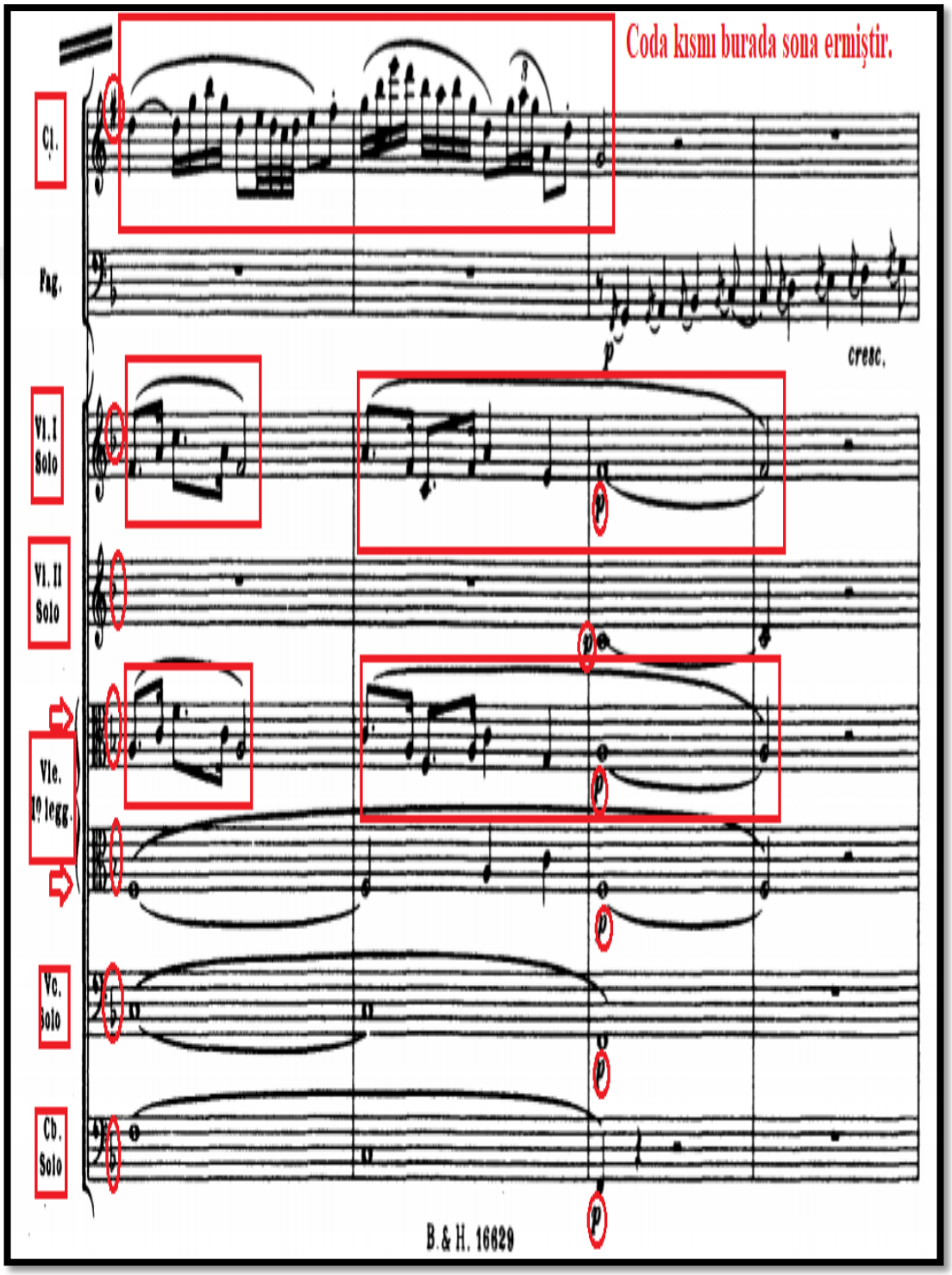

39-40. Ölçüde fagotun kadans öncesi kısa bir dizisel girişi bulunmaktadır. Bu iki ölçü de bulunan çıkış teması armonik sesi fa# olan sol minör (g-moll) gamın çıkışı fa natürel olarak çarpma sesleri ile desteklenmiştir.

Örnek 5: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 39-40. ölçüler

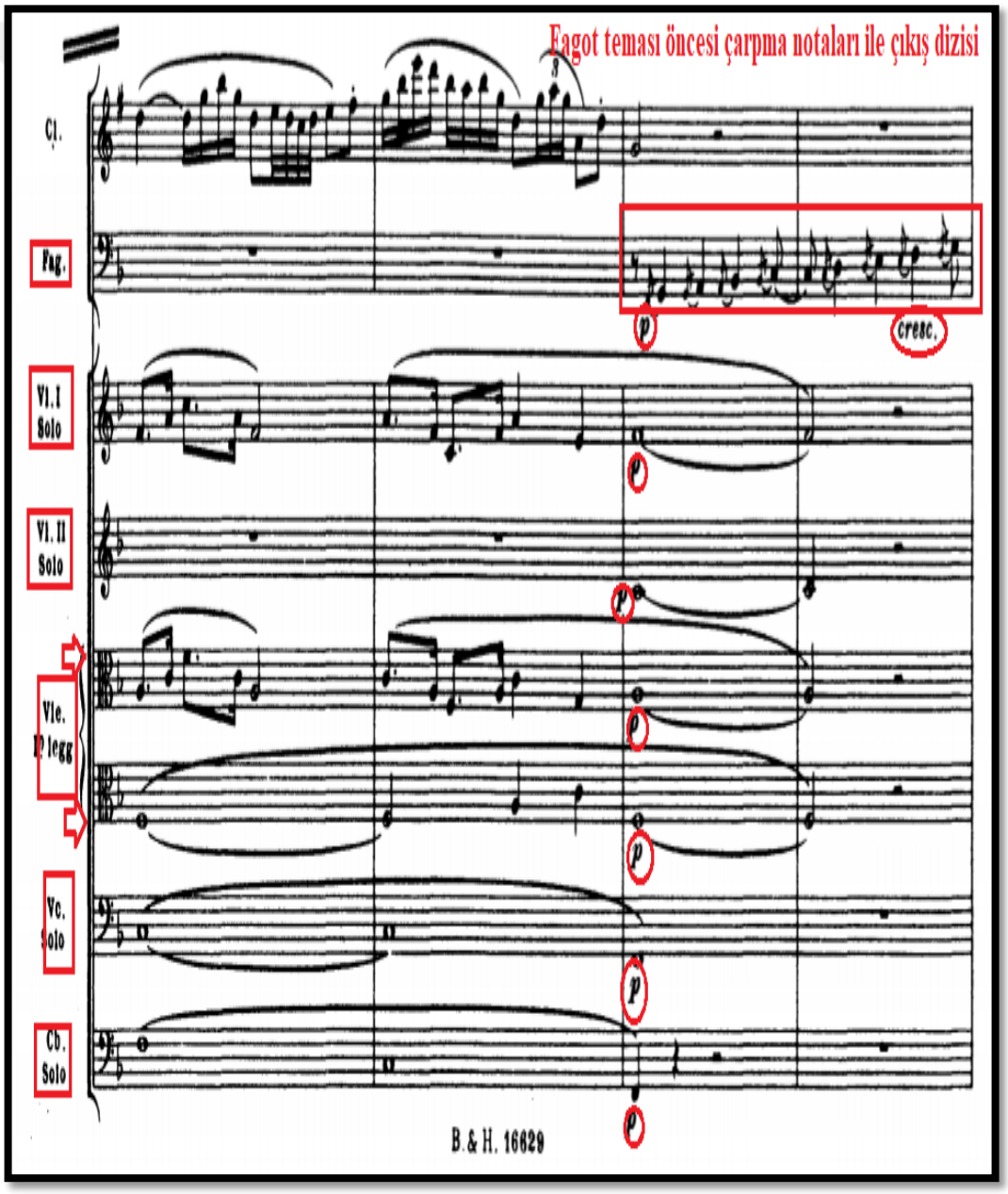

41. ölçüden 47. ölçüye kadar klarnetin sunduğu tema tipik romantik dönem kadansıdır. Klarnetin sunduğu kadansın ilk ölçüsü re minör tonda duyulurken, ikinci ölçü sol minör tona geçiş yapmaktadır.43. ölçü de tutti soli grubunun tınlattığı büyük minör 7' li akor ile kadans 44. ölçü de mi minör tona geçiş yapar. Daha sonra tekrar re minör tonda kadans sona yaklaşırken Fagot da çarpma notalar ile desteklenmiş ikilik notaları ile kadansı daha etkili bir hale getirmektedir.

Örnek 6: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 41-47. ölçüler

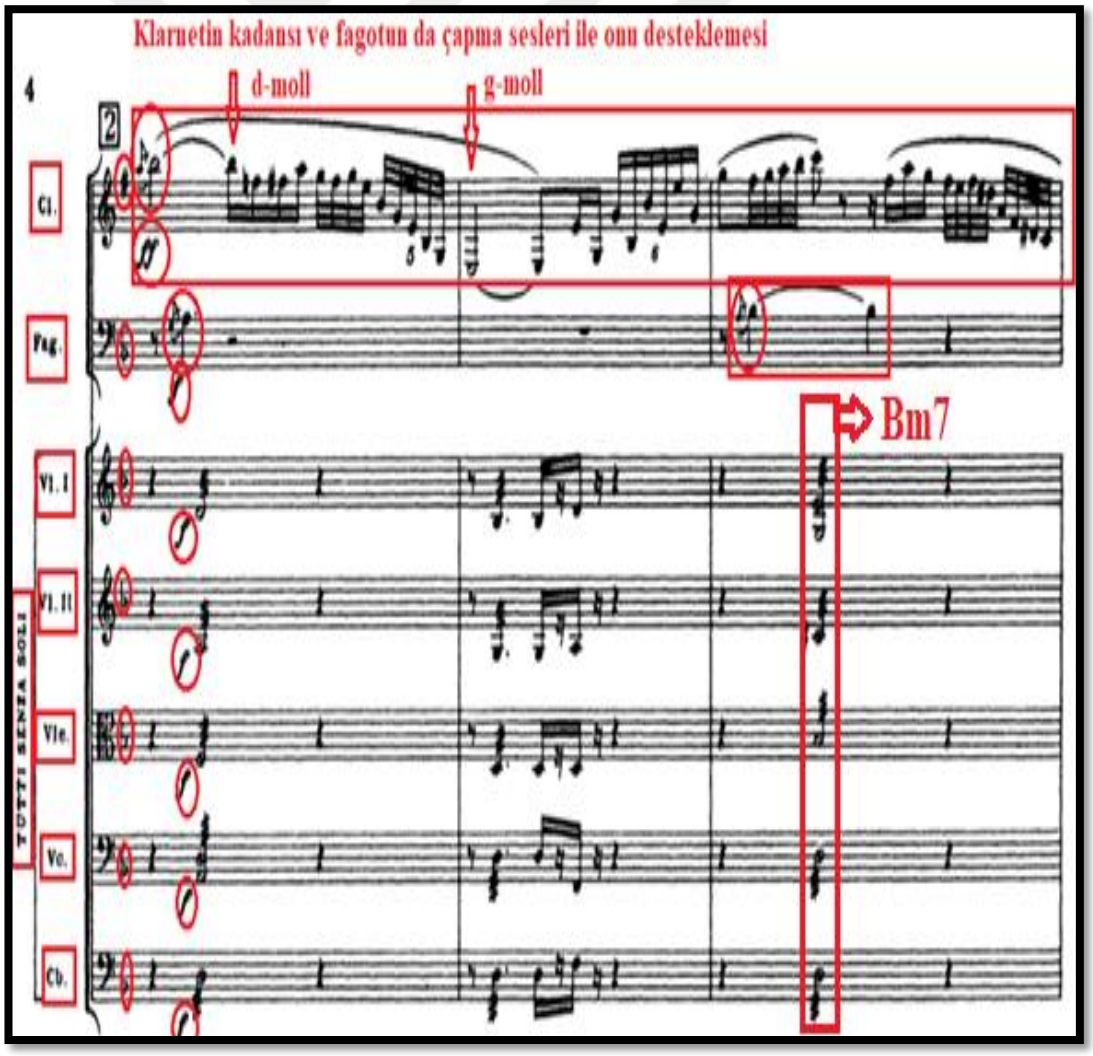

Örnek 6 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 41-47. ölçüler

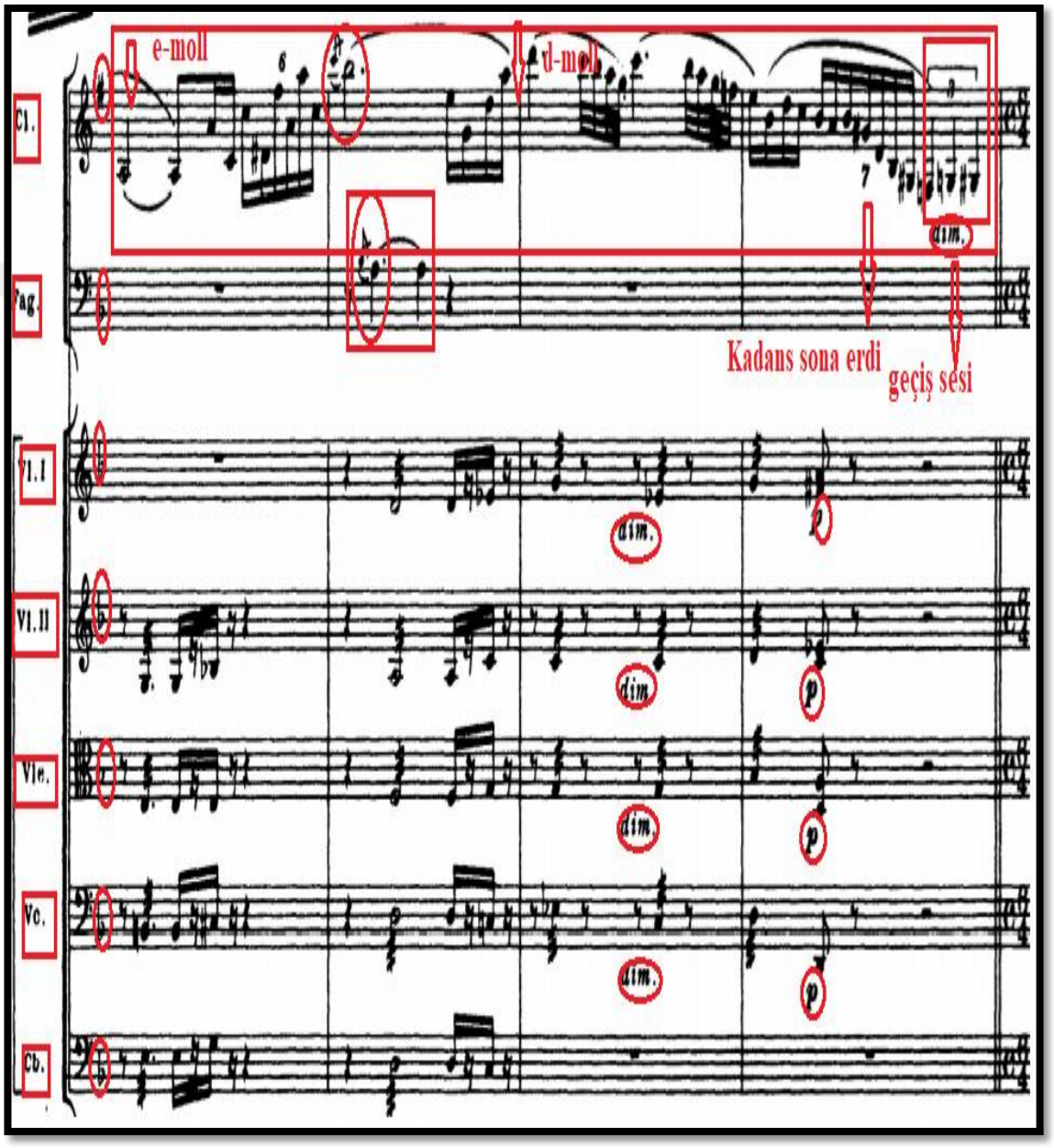

Klarnet partisinde 47. ölçünün son vuruşunda yer alan üçleme ritmindeki 3 nota diminuendo yapılarak gösterilmiş ve sonrasında fagot temanın yer aldığı *L'istesso tempo* bölümüne geçişi sağlamaktadır. Bu üç notanın yer aldığı ritmik yapı geçiş sesi olarak tanımlanmaktadır. 48. ölçüde ki L'istesso tempo bölümü 6/4'lük ve

4/4'lük ölçü kalıbının birleşiminden meydana gelmiştir. Fagotun 6/4'lük ölçü biriminde giriş yaptığı teması sol minör tonda duyulmaktadır. Piyano nüans da ve ekspressivo biçimde sunulan bu solo fagotun romantik dönem özelliklerini yansıtabileceği 3. oktavında yer almaktadır. Fagotun solosu sırasında orkestra da sadece kotrabas ve viyolonsel partileri eşlik eder. Ayrıca viyolonsel partisi çift parti olarak sunulmuş, 52. ölçü de viyola partisi de dahil olmuştur. 59. ölçüye kadar fagot solosu orkestranında eşlik etmesi ile birlikte devam etmektedir.

Örnek 7: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler

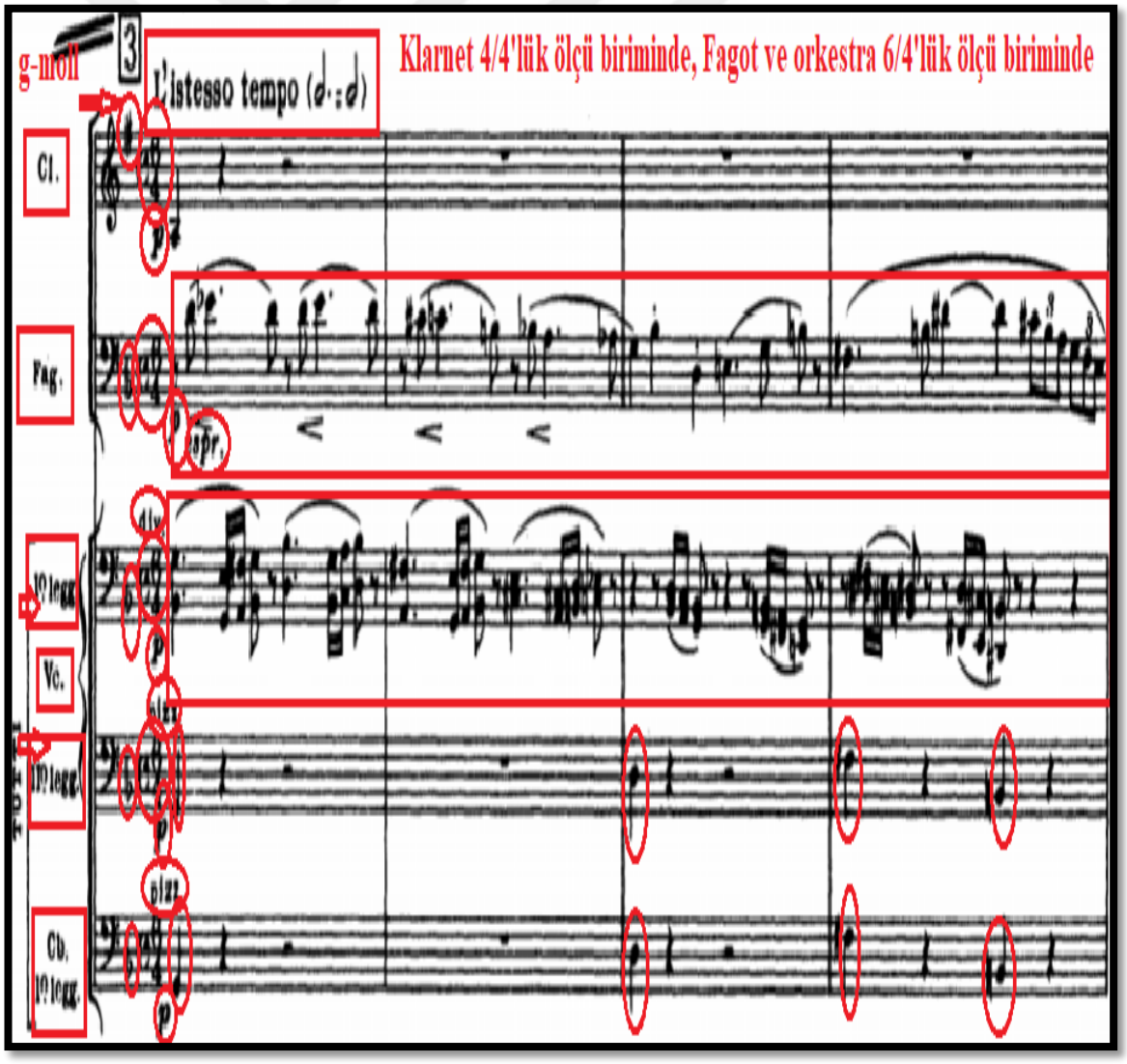

Örnek 7 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler

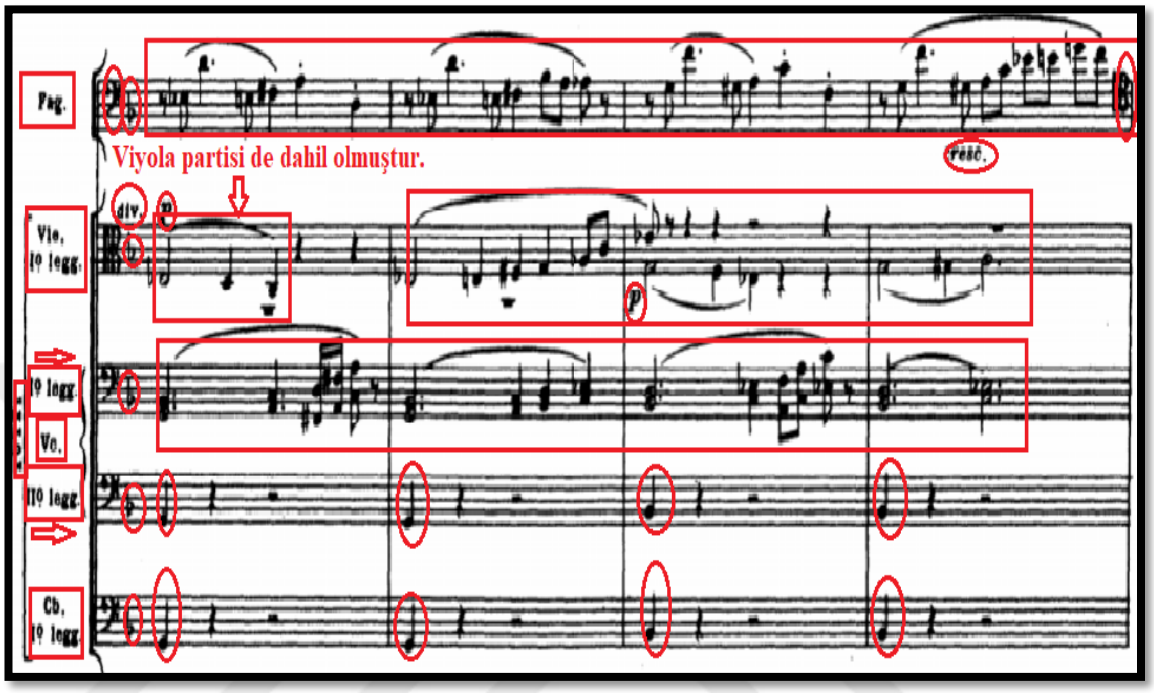

Örnek 7 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 48-59. ölçüler

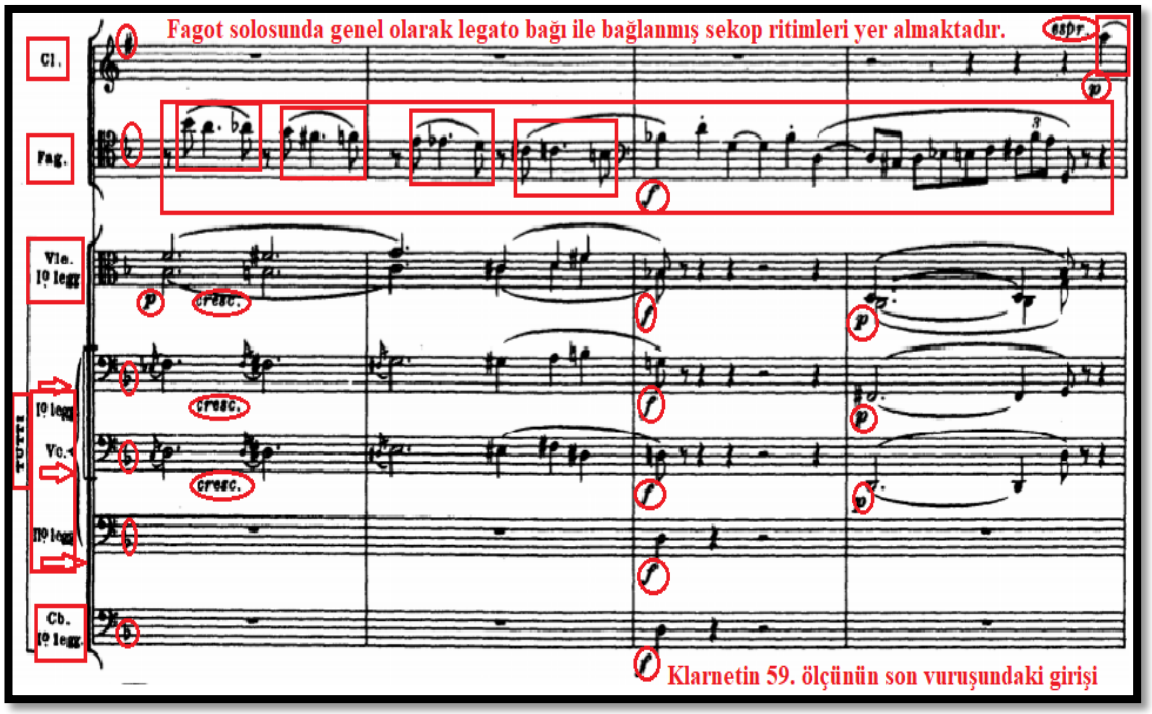

59. ölçünün son vuruşunda fagotun solosuna ek olarak klarnetin de katılımı ile birlikte fagot ve klarnetin soru-cevap kısımları başlar. Burada adeta klarnet ve fagot birbiri ile ezgisel olarak dans etmekte ve orkestra da bu uyuma destek vermektedir. En önemli unsur ise klarnet ve fagot majör tonda çalarken orkestra minör tonda tınlamaktadır. Bu oluşum bir nevi politonal bir yapı olarak değerlendirilebilir.

Örnek 8: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 60-67. ölçüler

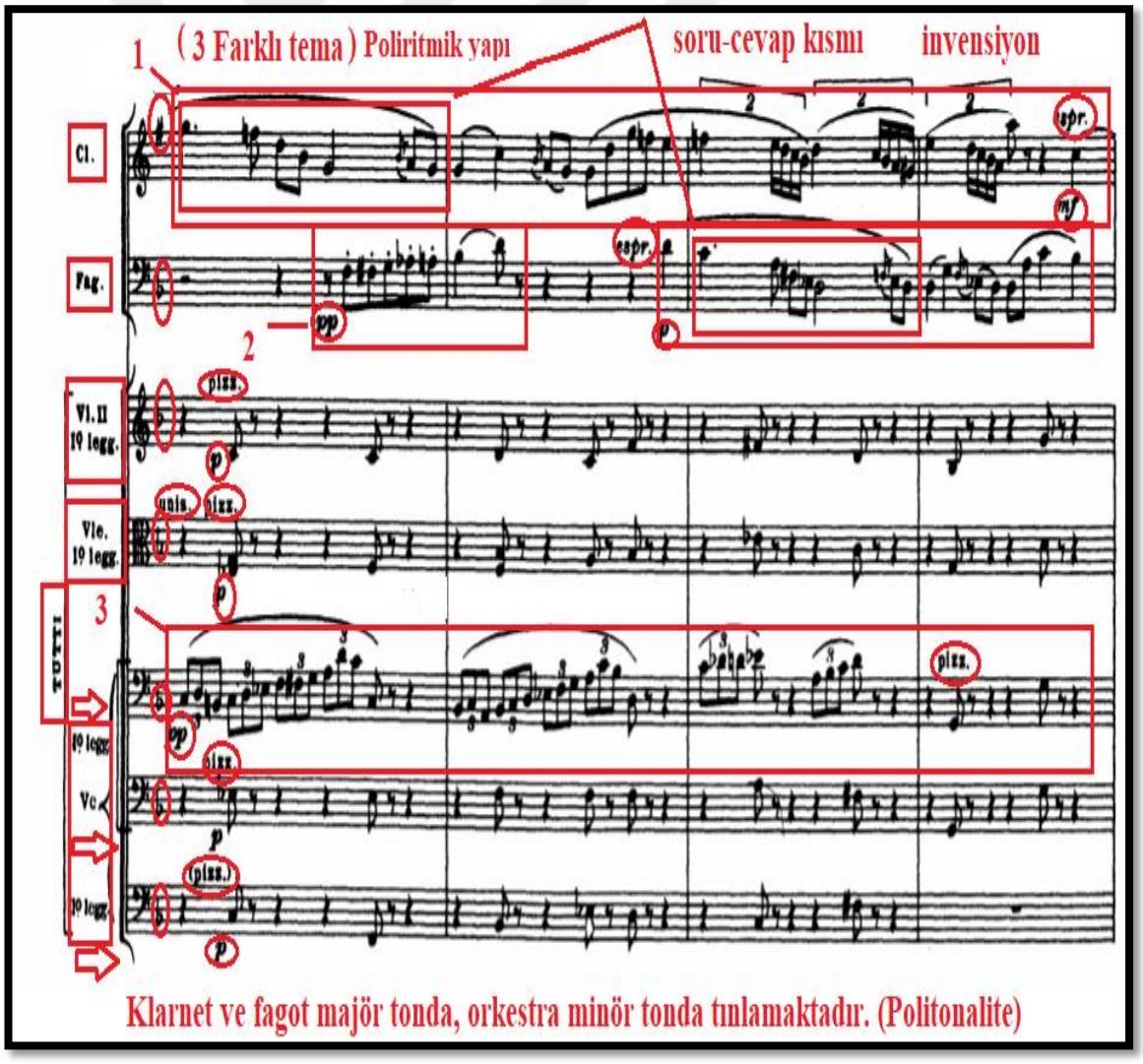

Örnek 8 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 60-67. ölçüler

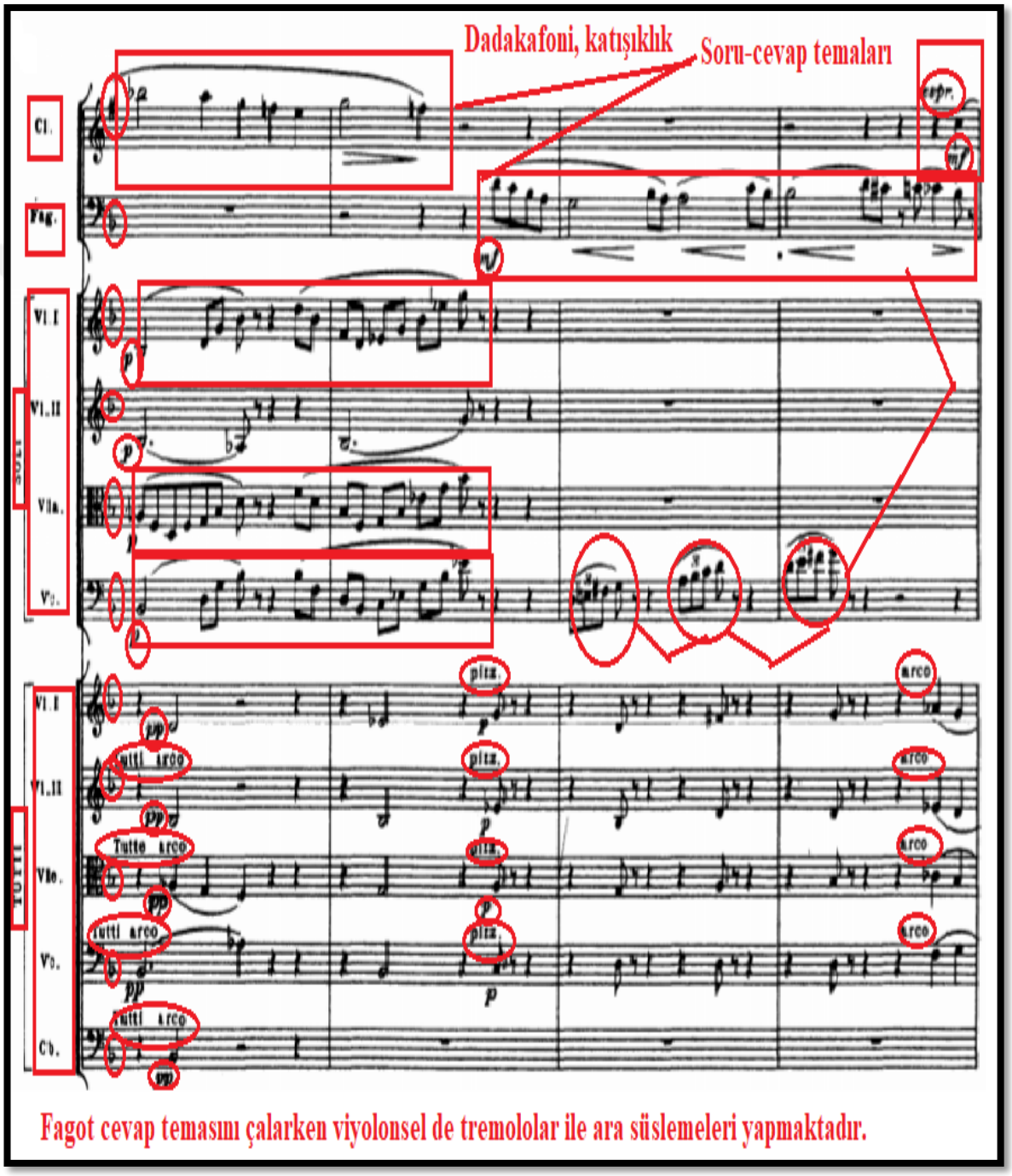

69. ölçü de klarnetin çaldığı tema 6/4'lük ölçü biriminden 4/4'lük ölçü birimine geçiş yapmaktadır. Fakat bu değişikliğin yaşandığı an fagot ve orkestra 6/4'lük ölçü birimindeki temasına devam etmektedir. 74. ölçüye kadar bu ritmik farklılık devam etmektedir.

Örnek 9: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 68-73. ölçüler

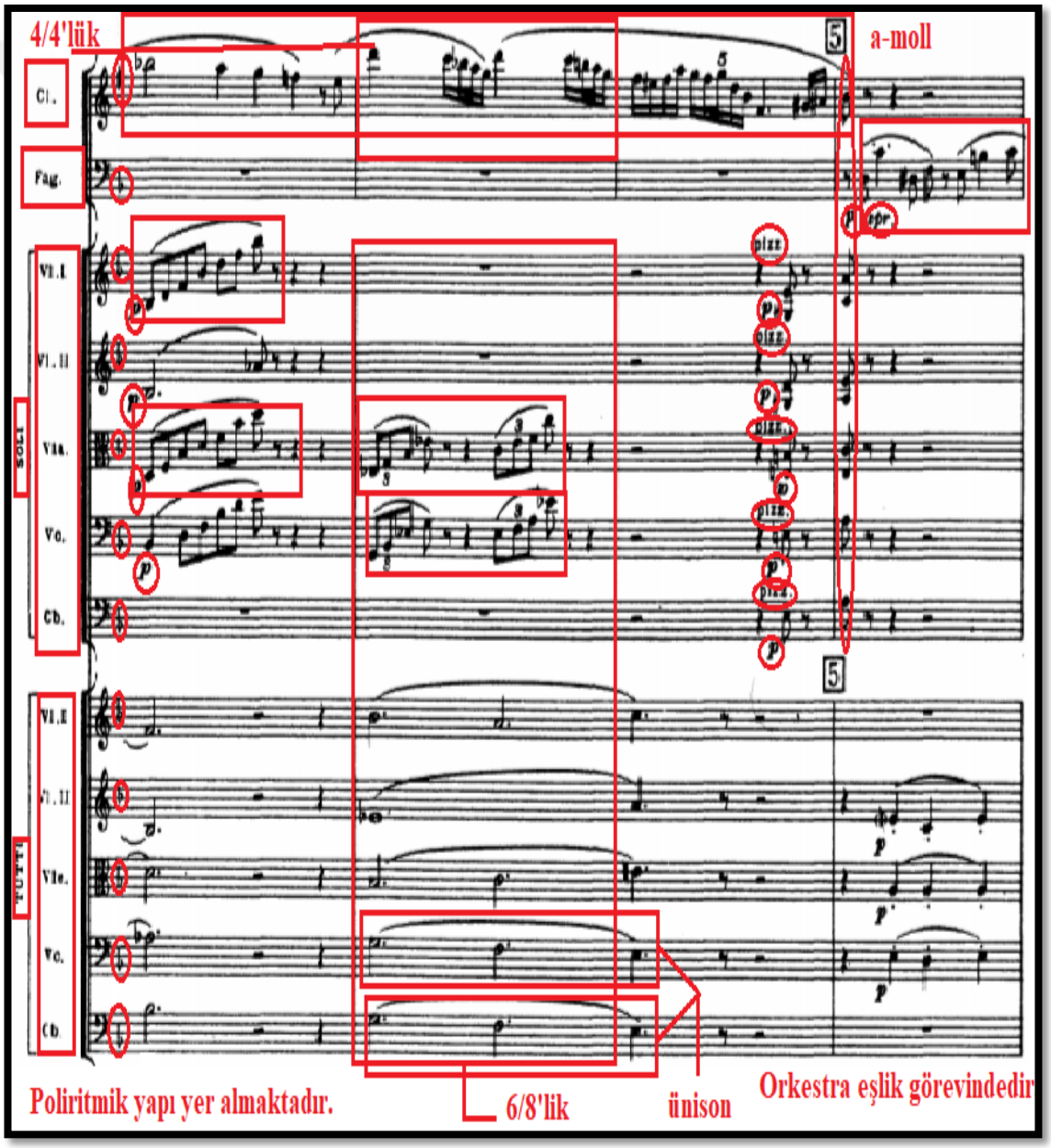

Örnek 9 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 68-73. ölçüler

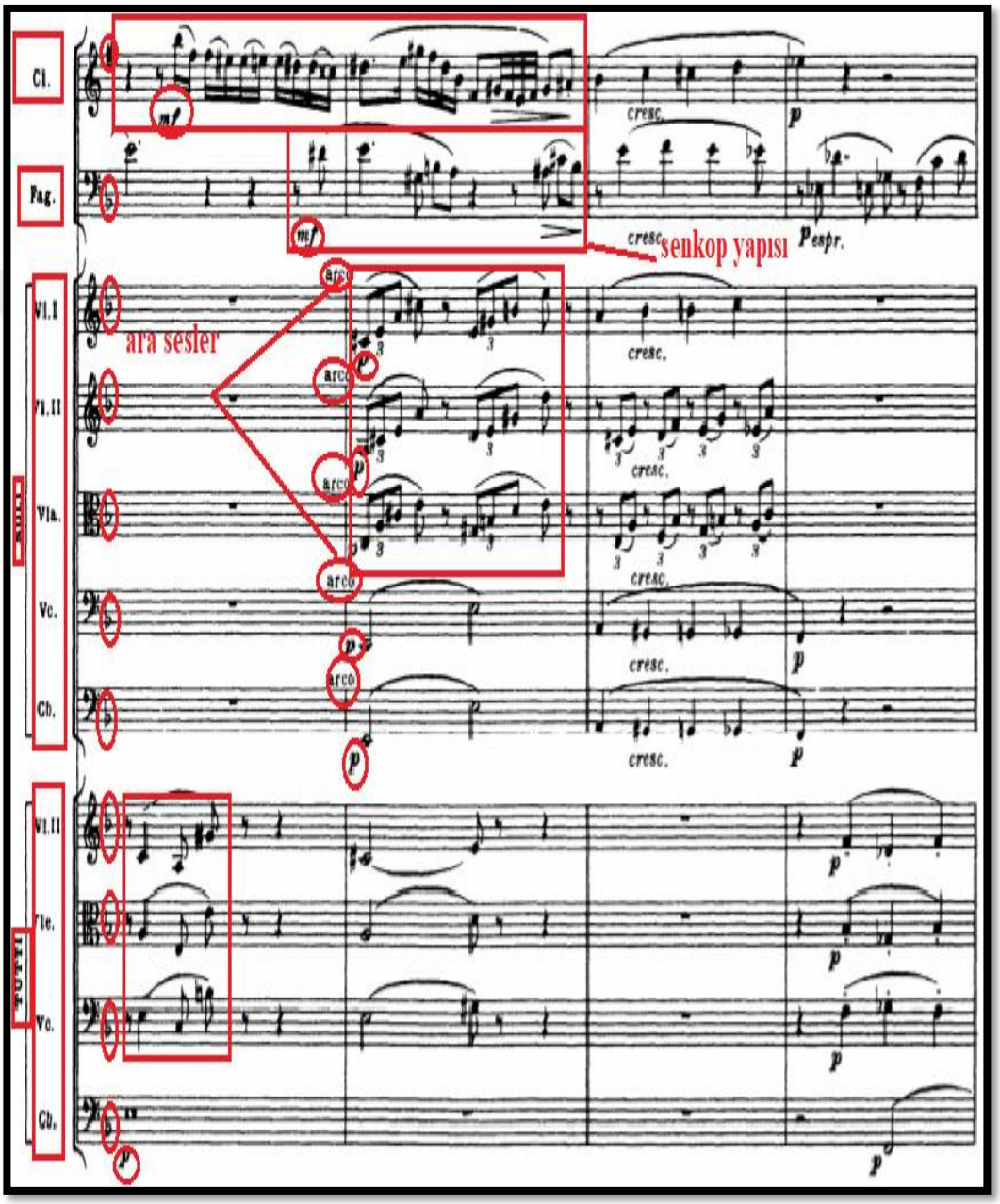

74. ölçüde klarnet ve fagot dörtlük notalar ile ilerlerken orkestra ara sesleri çalmaktadır. Aynı zamanda klarnet ve fagot senkoptaki çıkışı belirtmek amaçlı

crescendo nüansı ile desteklemektedir. 75. ölçüde piano nüansı ve espressivo biçimde fagot senkop şeklinde temasını sunarken bu kez klarnet onaltılık notalar ile soru-cevap yaparak ara sesleri çalmaktadır. Bu durum 79. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 10: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 74-79. ölçüler

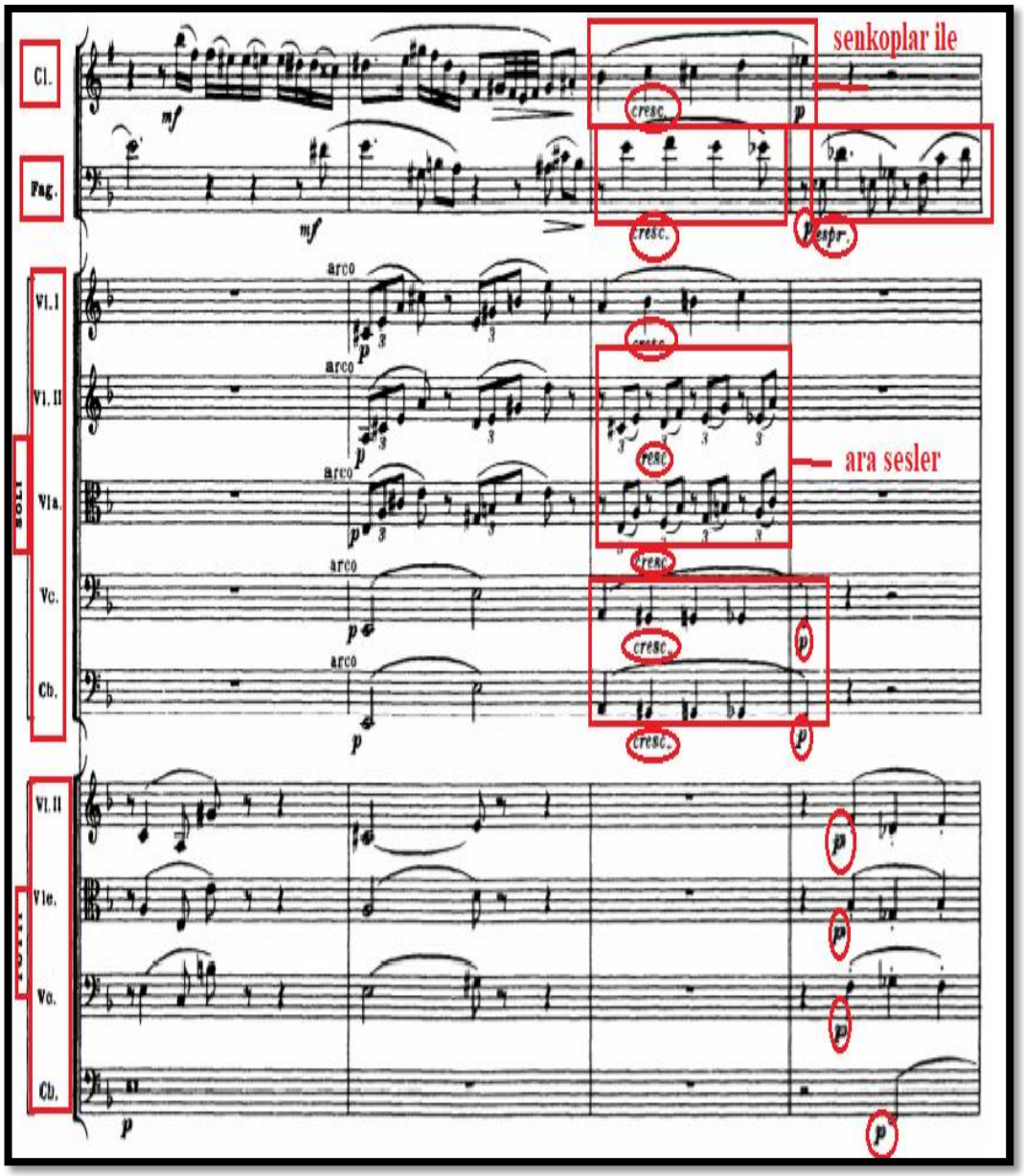

Örnek 10 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 74-79. ölçüler

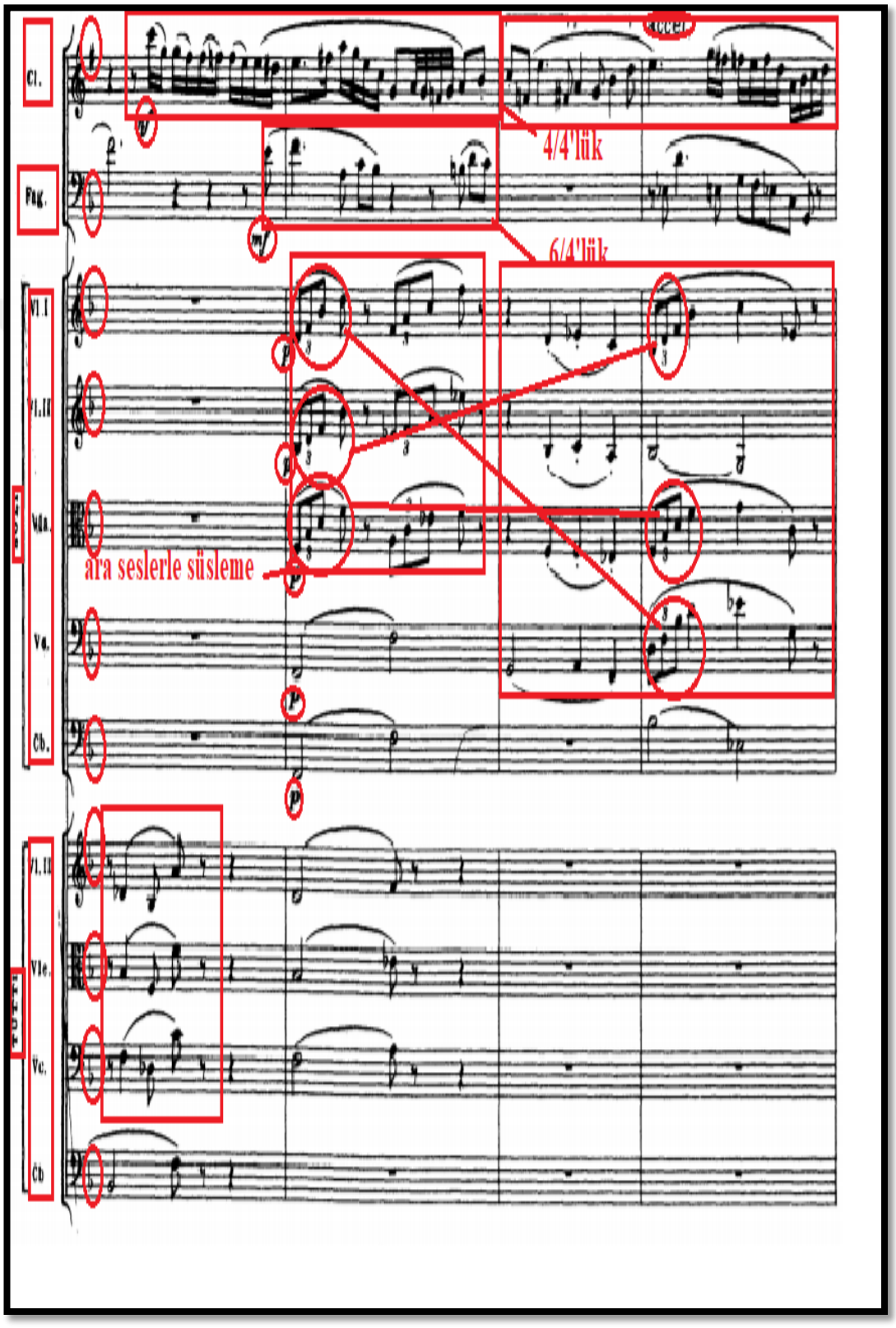

79. ölçüden 83. ölçüdeki tempo primo kısmına kadar olan 5 ölçülük kısımda acellerando yapılmaktadır.

Örnek 11: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 79-83. ölçüler

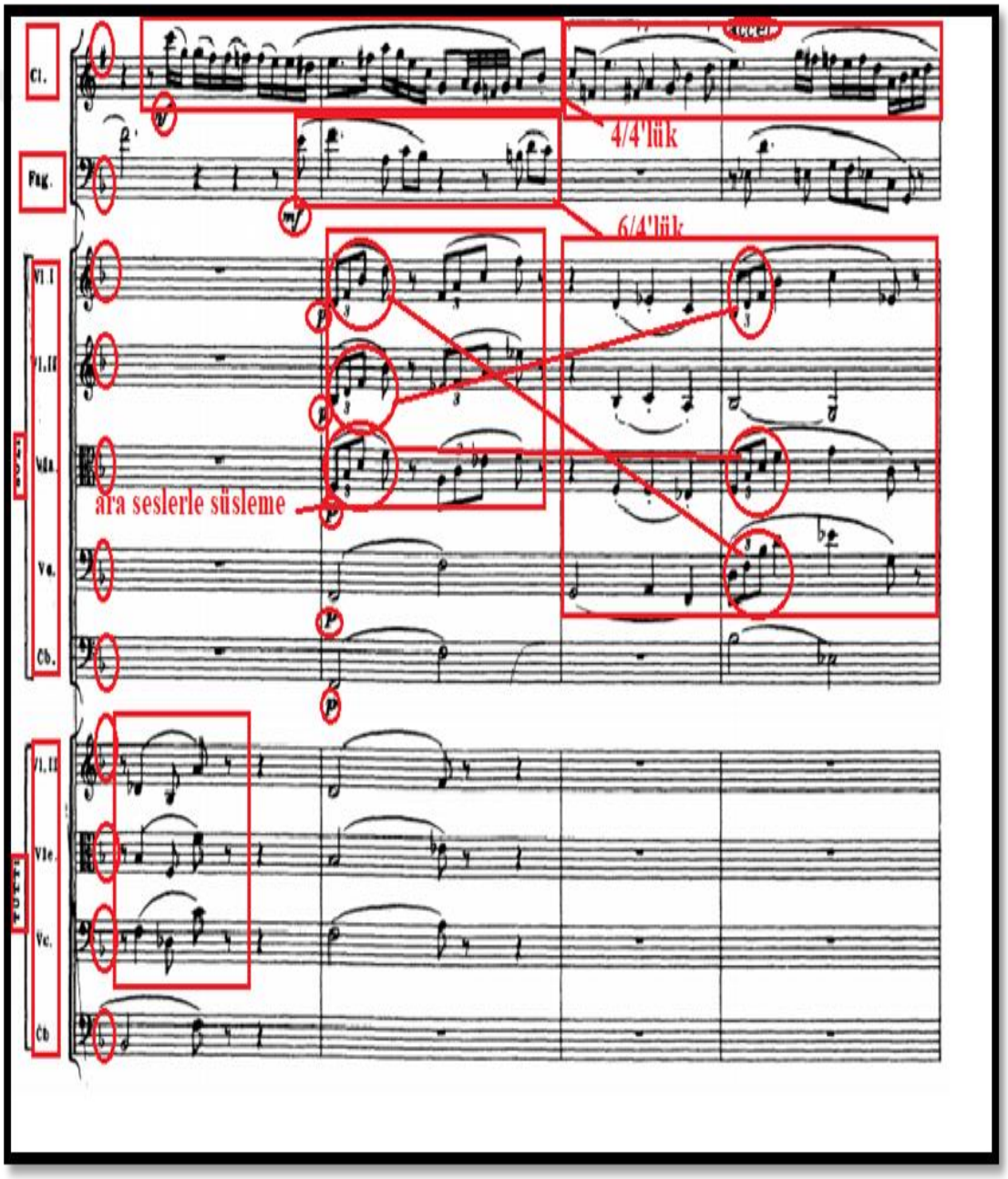

Örnek 11 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 79-83. ölçüler

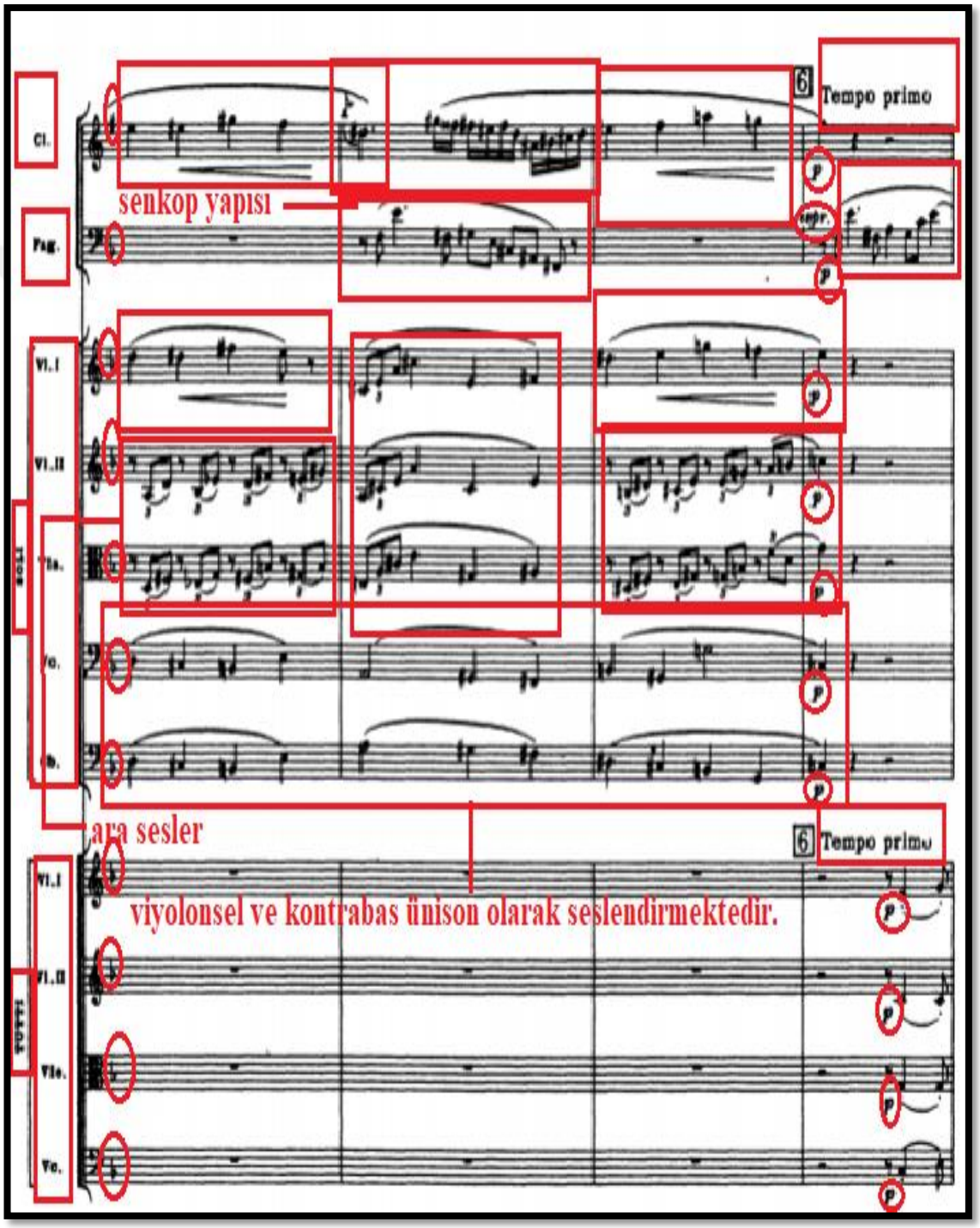

Tempo primo bölümünde fagot teması espressivo biçimde devam ederken klarnet de ona 84. bölümde eşlik etmeye başlar. Bu uyum orkestranın da senkoplarının ilk sekizlik notalarının suslar ile desteklenmesiyle 90. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 12: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 84-90. ölçüler

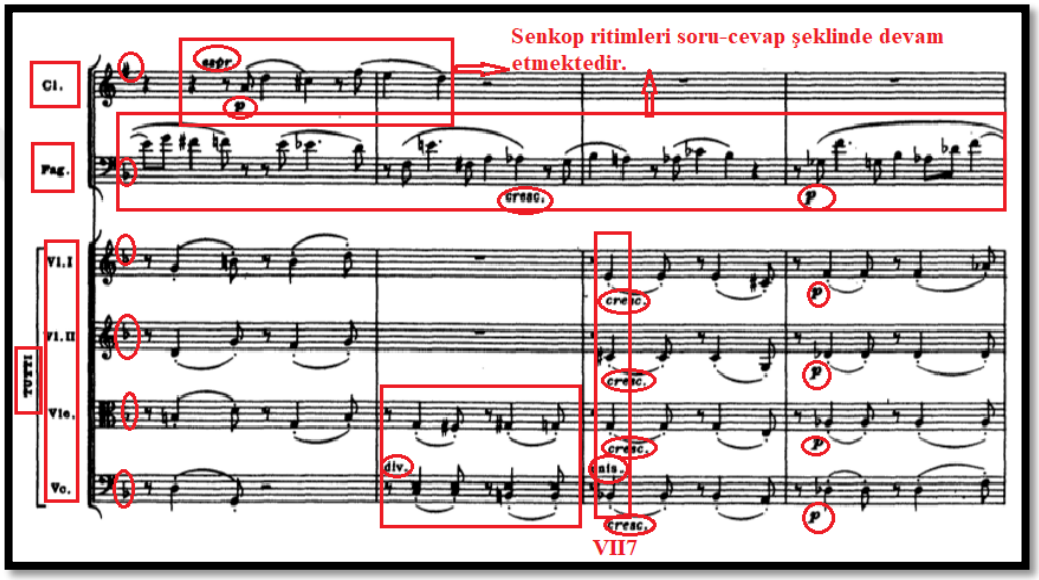

Örnek 12 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 84-90. ölçüler

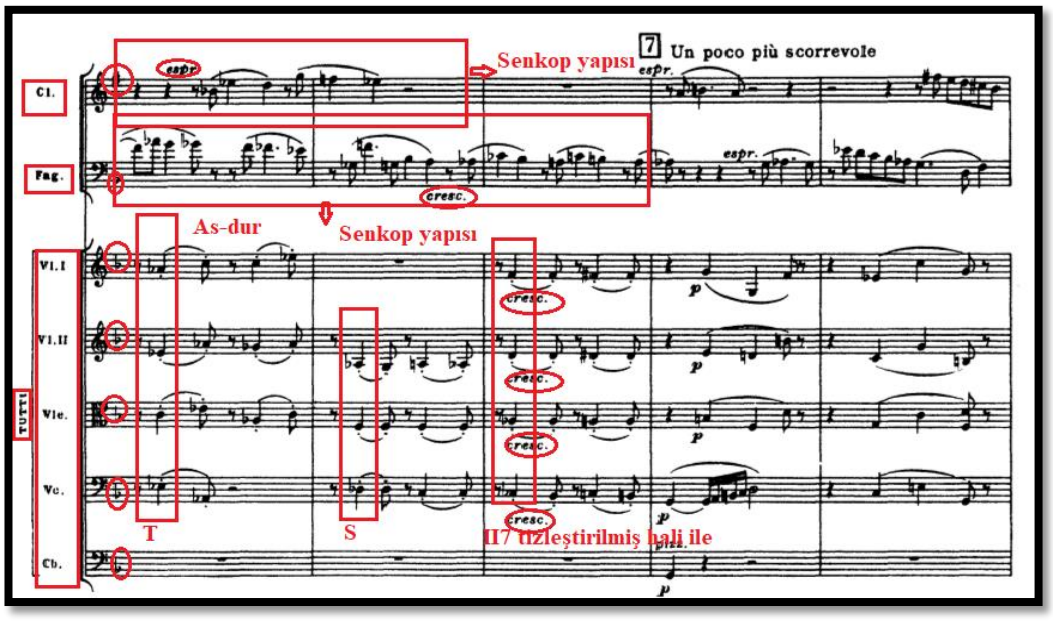

91. ölçü yani Un poco plu scorrevole kısmında yine espressivo biçimde klarnet ve fagot uyum içinde adeta orkestranın eşlik ettiği müziğe kendilerini kaptırarak dans etmektedirler. Bu ahenk 99. ölçüye kadar devam etmektedir. Ayrıca 93. ölçü de viyola ve viyolonsel grubu soli kısmında temalarını çalmaya başlamaktadırlar.

Örnek 13: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler

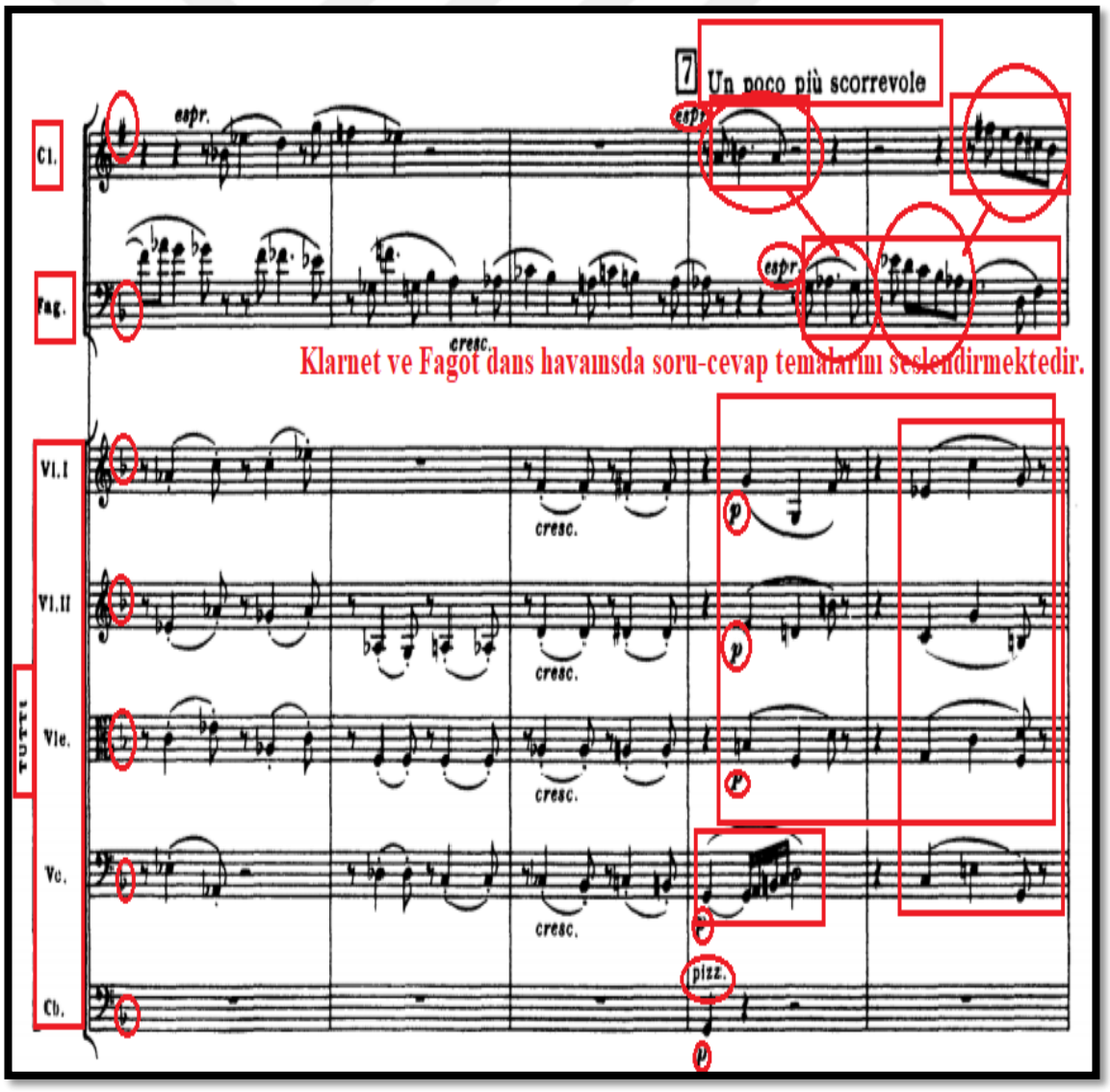

Örnek 13 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler

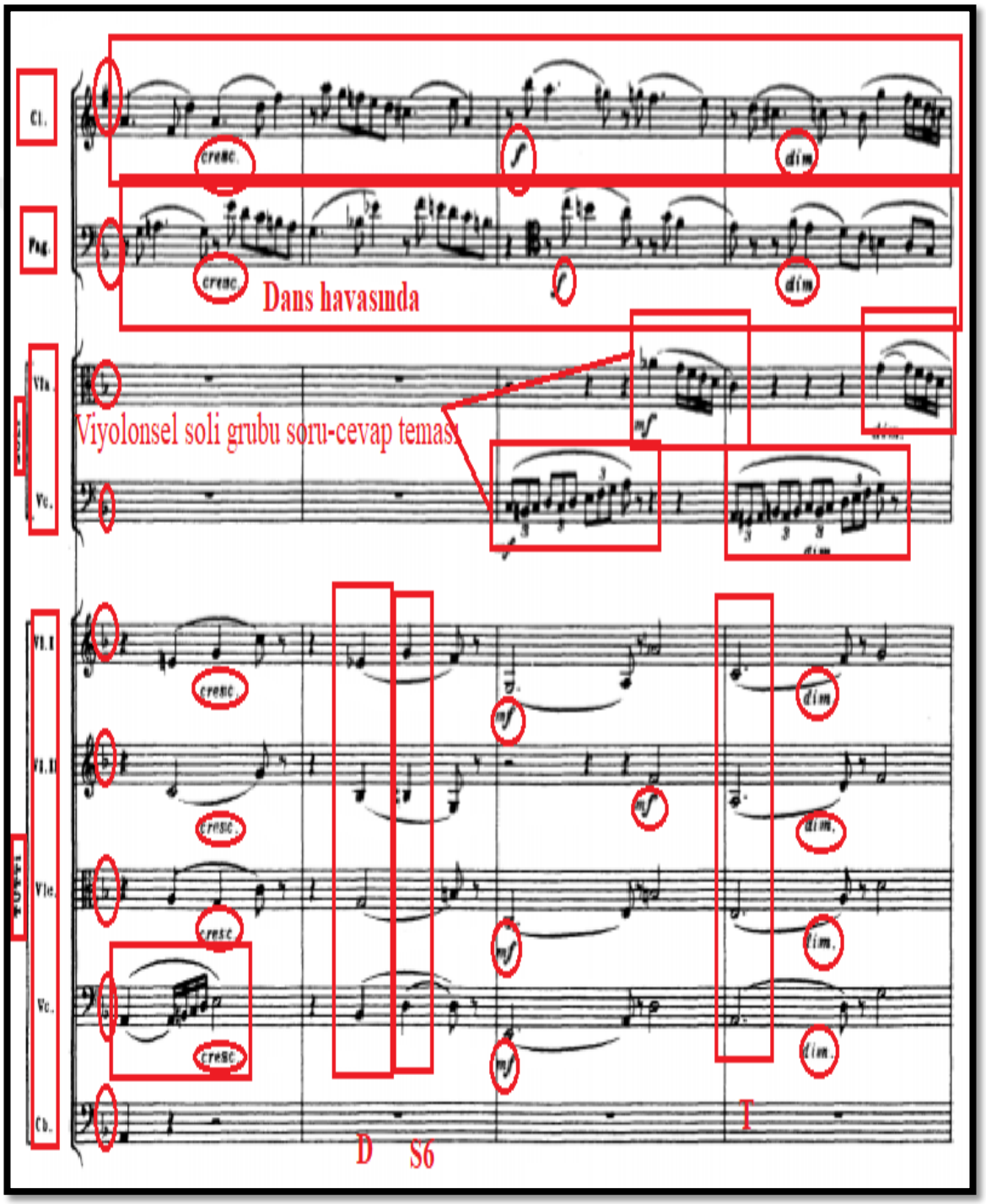

Örnek 13 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 91-98. ölçüler

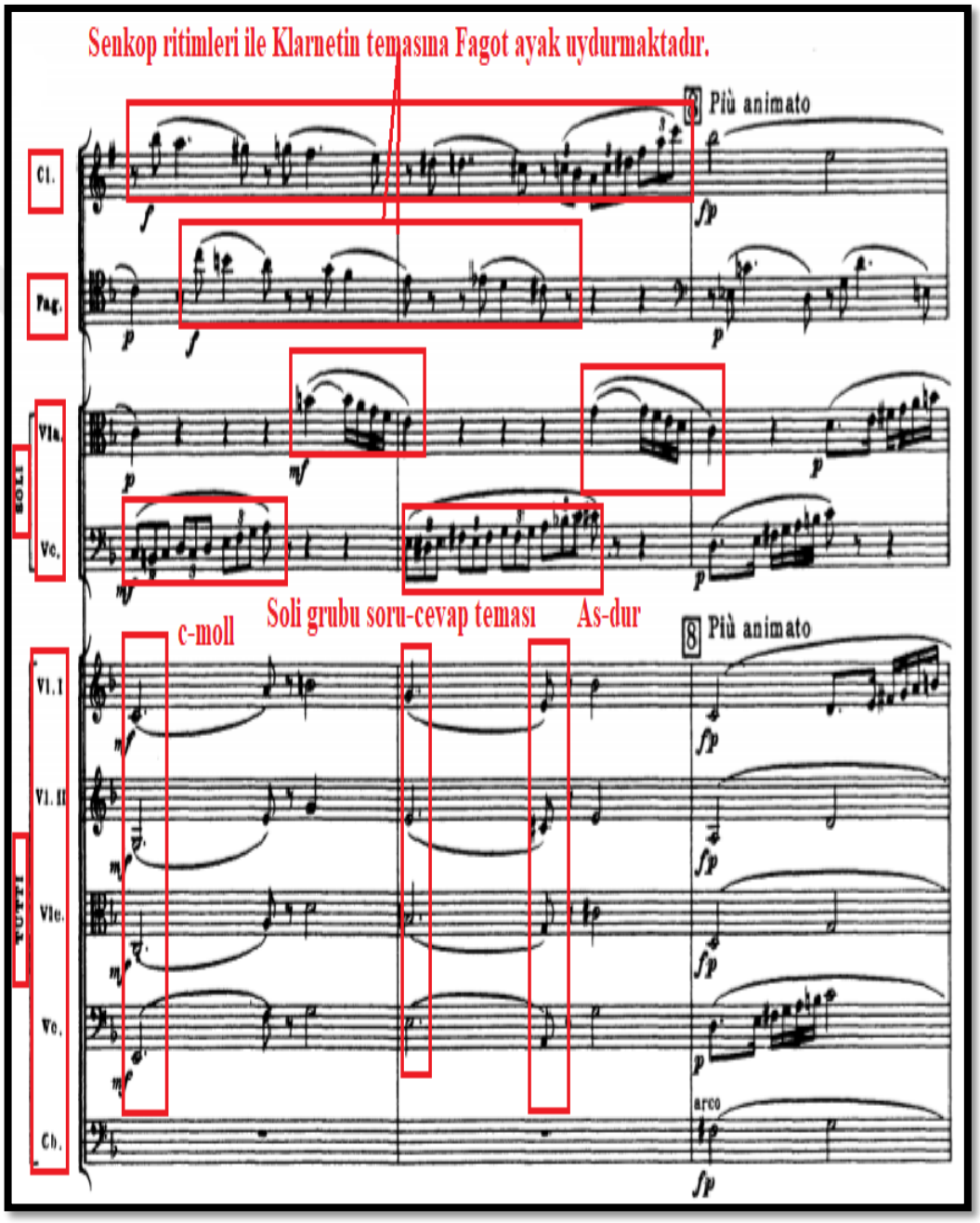

99. ölçü de plu animato kısmında roller değişmektedir. Eserin başlangıcından bu yana müzikal gelişmenin başrolünde klarnet yer alıp fagot da ona eşlik

etmektedir. Burada ise fagot müzikal gelişimin en önemli parçası olmaktadır. Yani bu kez klarnet fagota ayak uydurmaktadır.

Örnek 14: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler

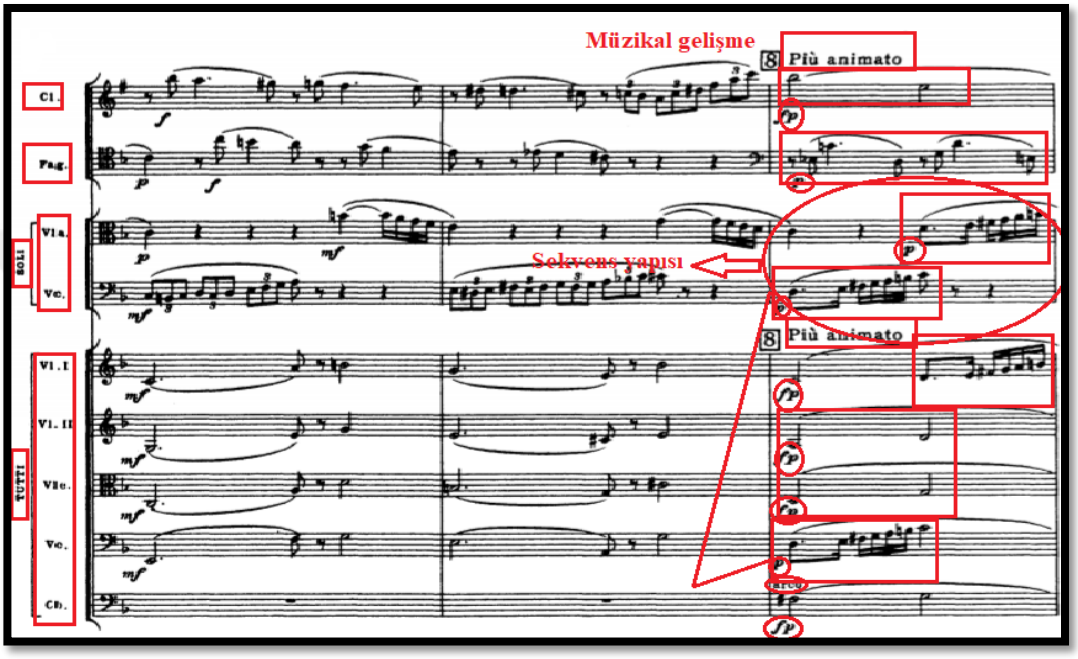

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler

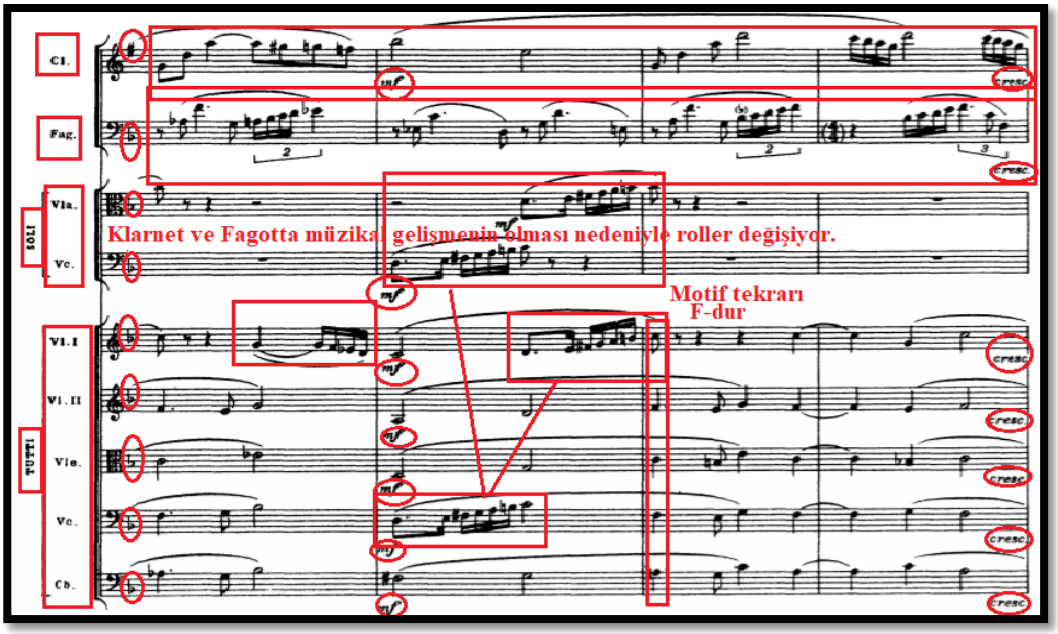

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler

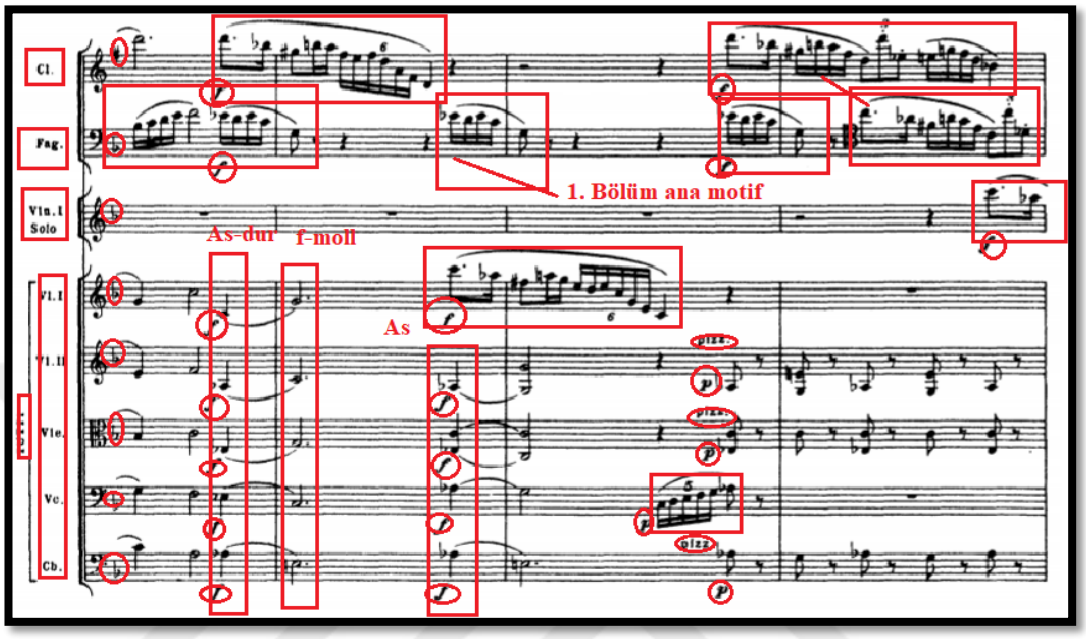

Örnek 14 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 99-108. ölçüler

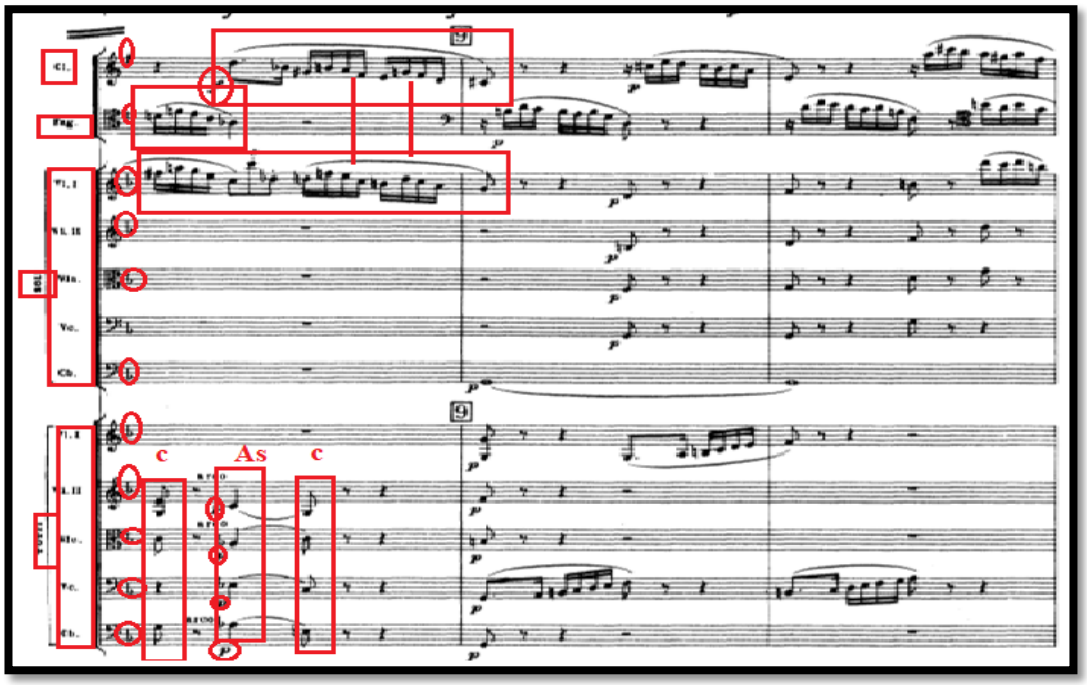

109. ölçü de fagot ve klarnet soru-cevap temasına geçiş yapmaktadır. 111. ölçüye kadar soru-cevap teması devam etmektedir. 111. ölçü de fagot ve klarnet

uyum içerisinde sekvens yaparak 114. ölçüdeki Un poco maestoso bölümü için zirveye taşımaktadır. 113. ölçüde Do Majör (C-dur) gama geçiş yapmakta ve alterasyon yer almaktadır.

Örnek 15: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 109-114. ölçü

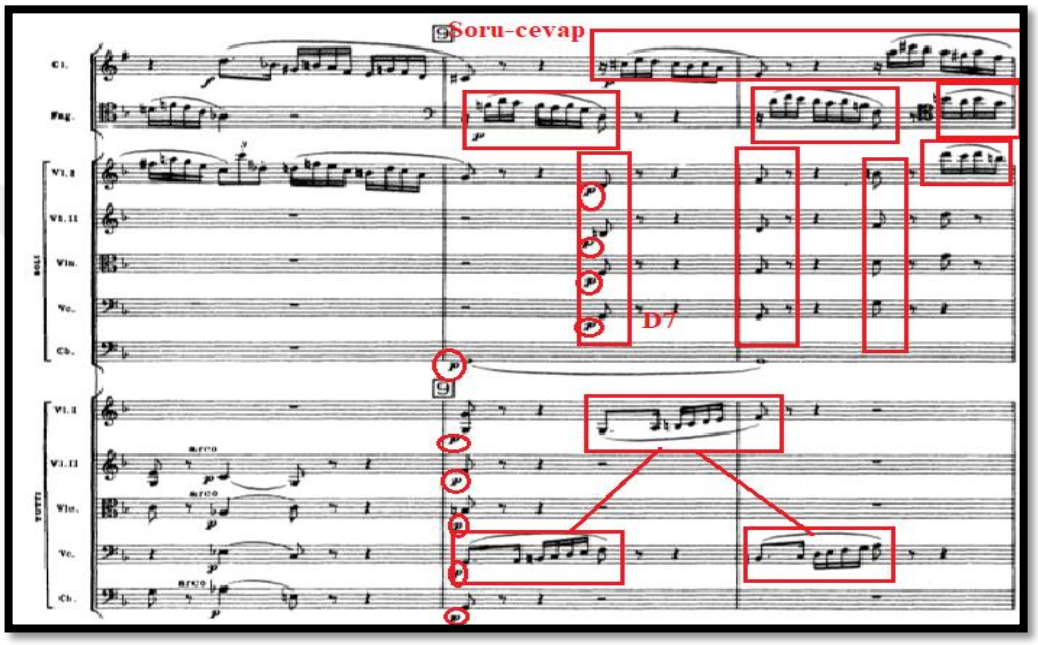

Örnek 15 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 109-114. ölçüler

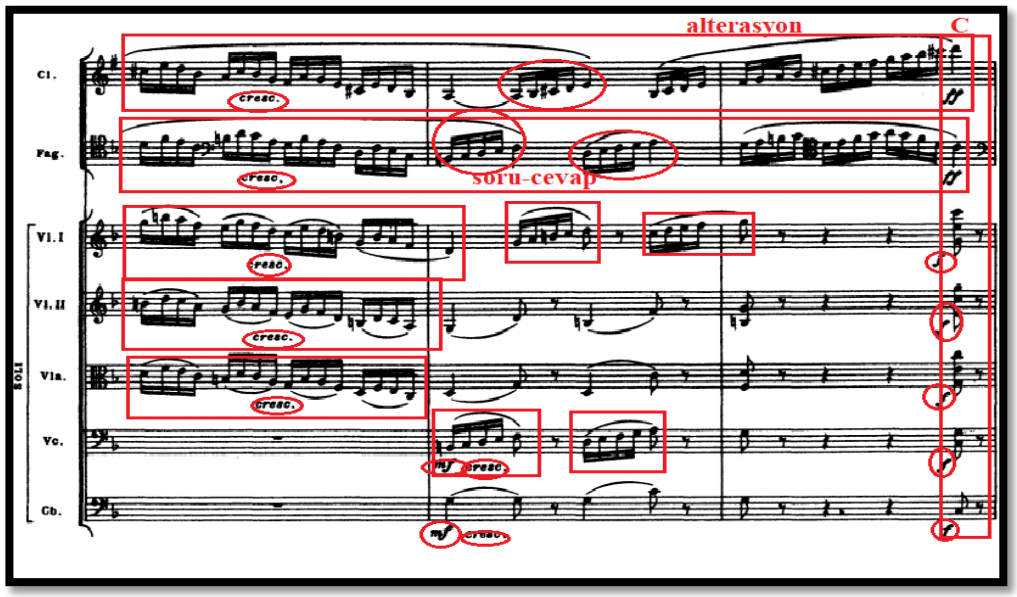

114. ölçüde Un poco maestoso bölümünde ilk akor bir önceki ölçünün son akorunun Do Majörde (C-dur) tınlamasının ardından modülasyon yaparak Reb Majör (Des-dur)'e geçiş yapmaktadır. Ayrıca bu akor fortissimo (ff) nüans da tınlamaktadır. 114. ölçüden 119. ölçüye kadar olan bölüm melodik bir yapıda değil armonik bir yapıdadır.

Örnek 16: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 114-119. ölçüler

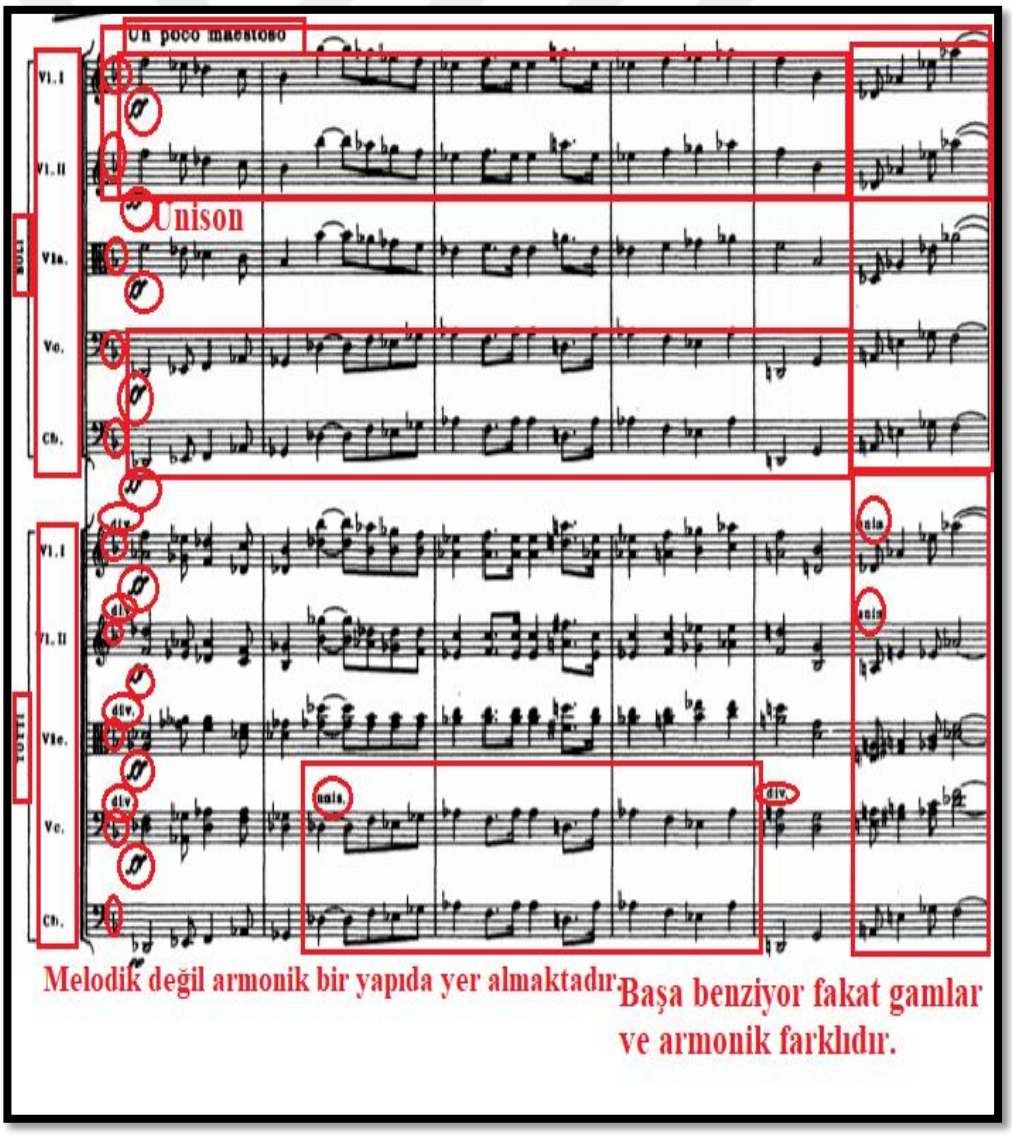

119-120. ölçü arası tematik olarak baştaki temaya benzemektedir. Fakat buradaki fark gamların değişime uğraması yani armonik yapının farklı olmasıdır. Ayrıca 119. ölçü de orkestrada kontrabas hariç diğer tüm eşlik enstrümanları çift ses çalmaktadır.

Örnek 17: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 119-120. ölçüler

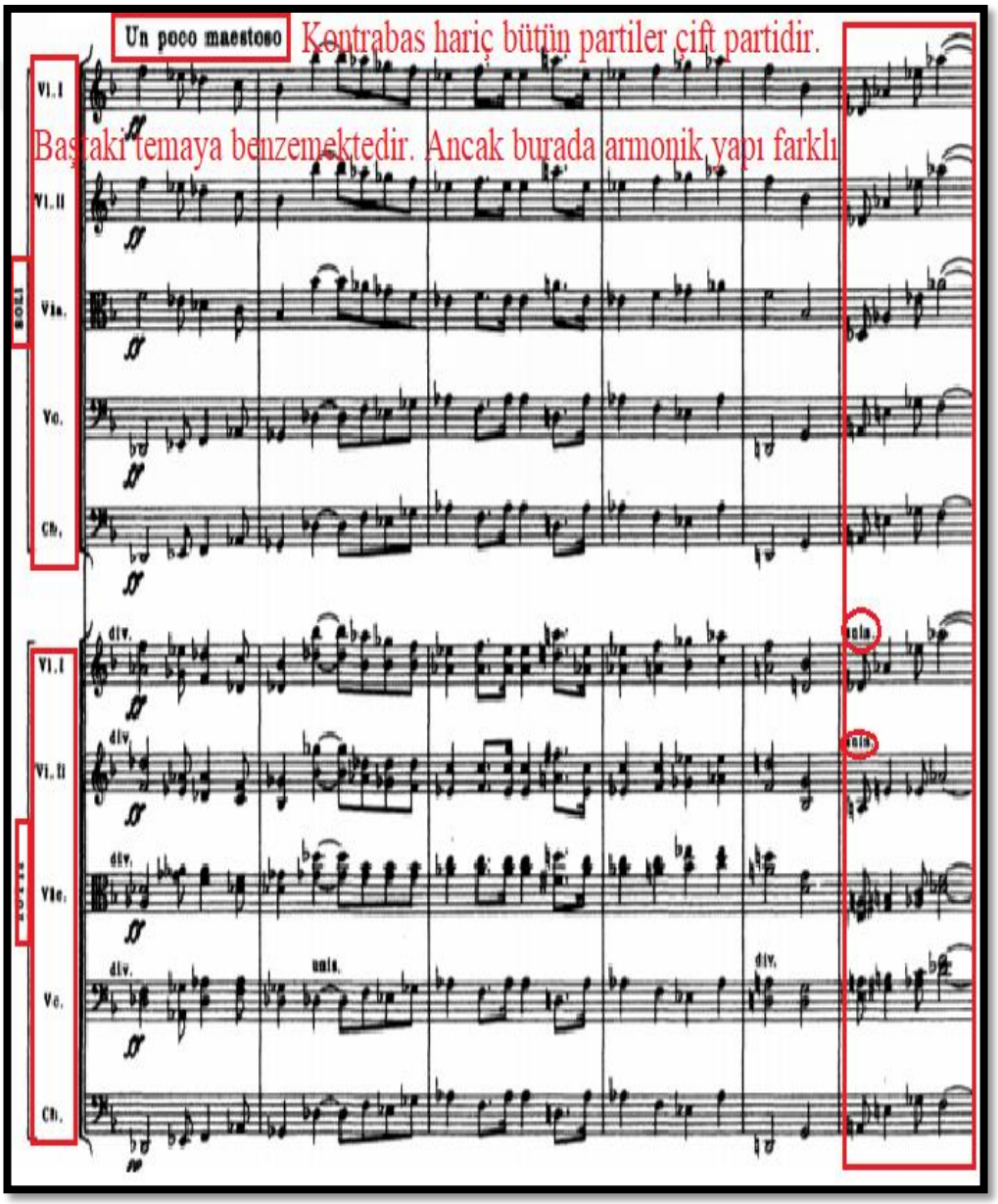

Örnek 17 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 119-120. ölçüler

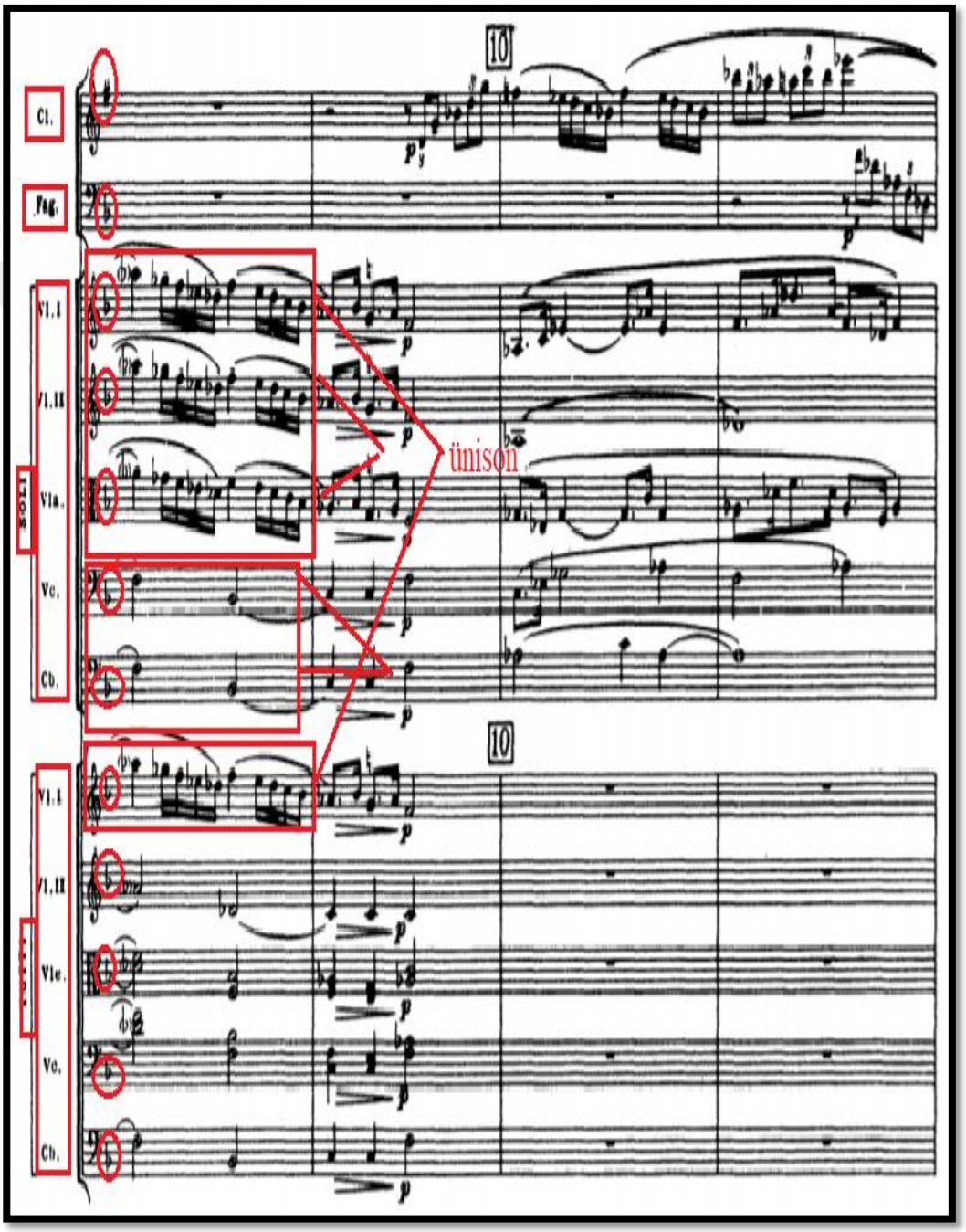

121. ölçüde fa minör (f-moll) gamda ilk iki vuruş temanın bittiğini hissettirse de üçüncü ve dördüncü vuruşlarda üçlemeler ile yeni temaya giriş yapan klarnet 123. ölçü de fagotun da dahil olması ile birlikte 126. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 18: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler

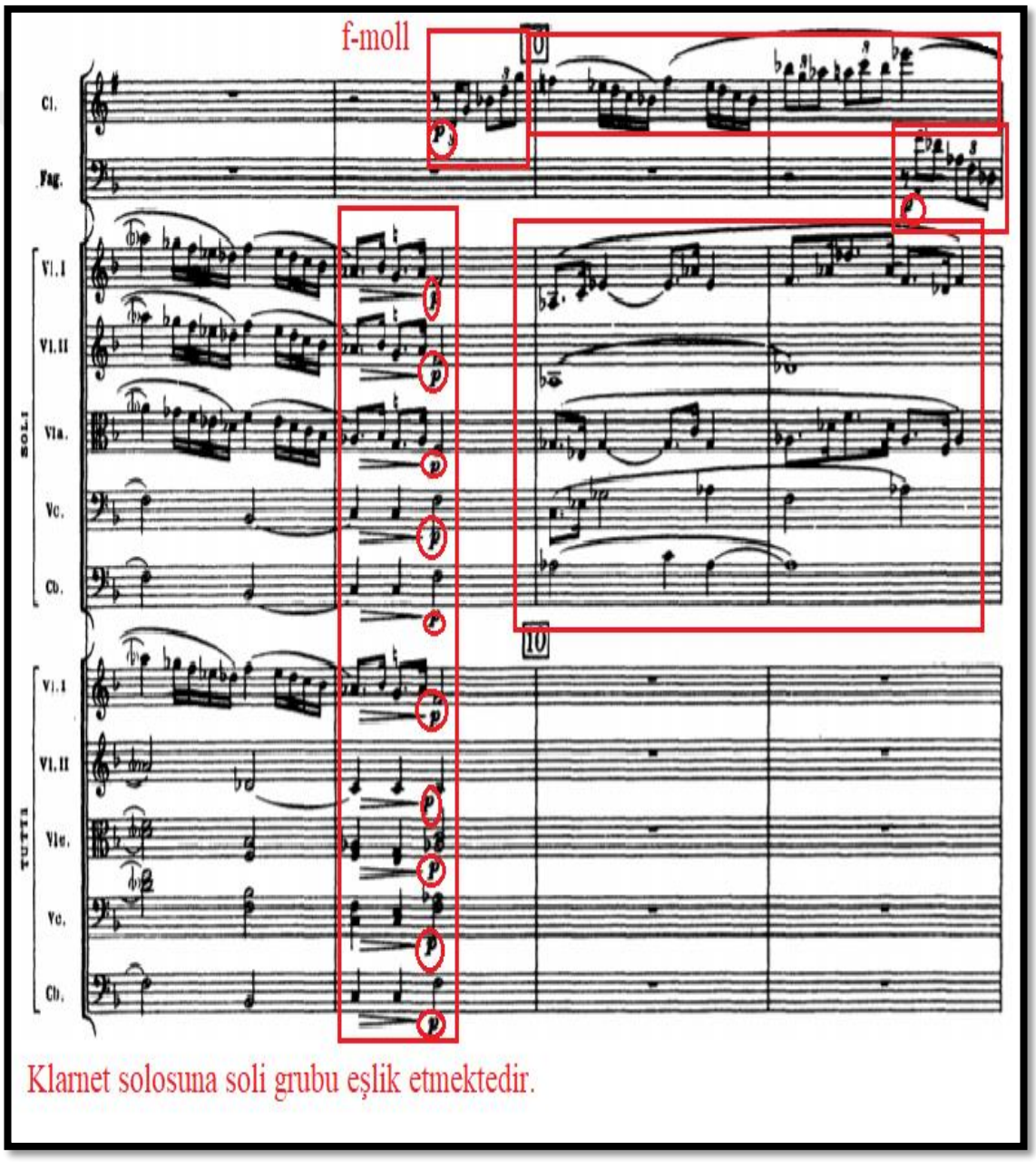

Örnek 18 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler

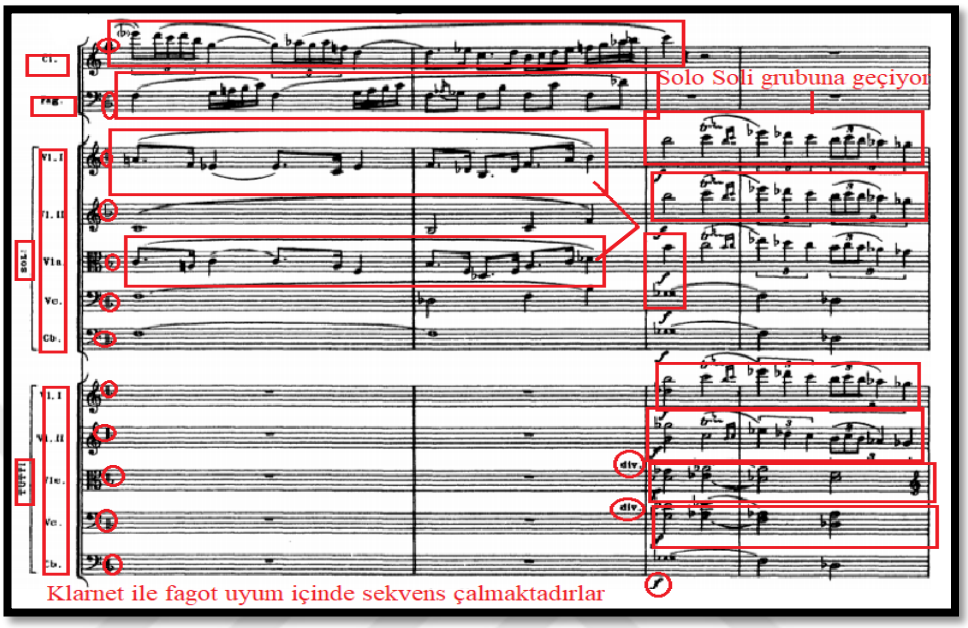

Örnek 18 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 121-129. ölçüler

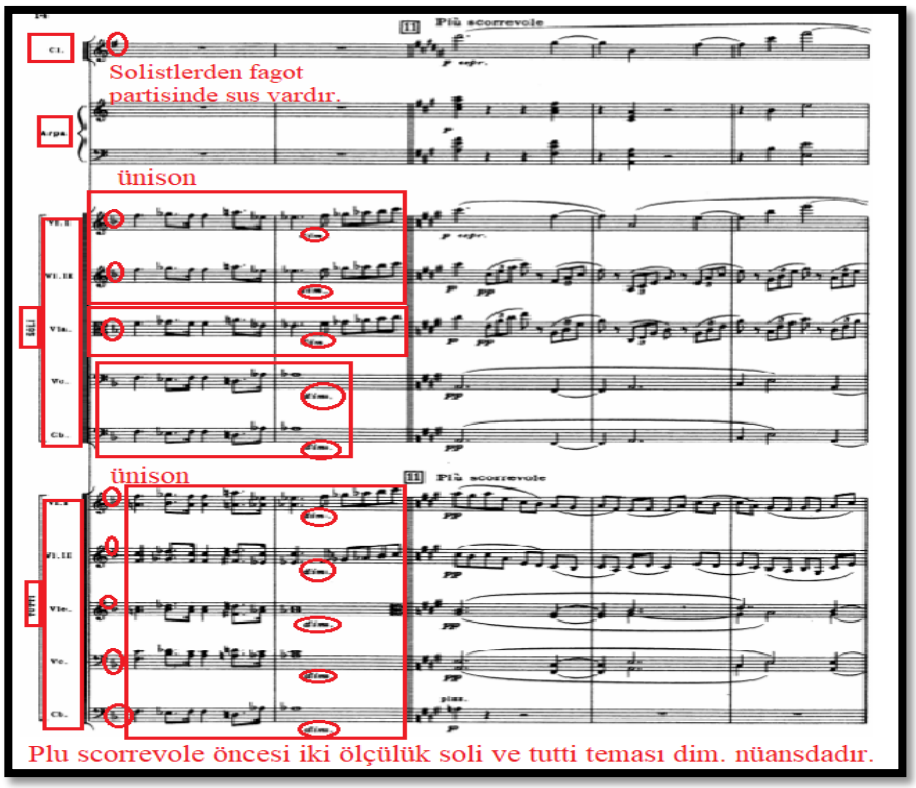

130. ölçü de plu scorrevole bölümüne geçiş yapılması için orkestra bir ölçü öncesinde diminuendo nüansına düşmekte ve 130. ölçü de orkestra piano nüansta çalmaktadır. Ayrıca modülasyon yapılarak eserin başından beri esas gam olan Fa Majör gam (F-dur) La Majör (A-dur) gama dönüşmüştür. Fagot partisinde sus bulunmakta ve klarnete eşlik etmek için orkestranın yanı sıra ek parti olarak arp temasını sunmaktadır.

Örnek 19: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 130-132. ölçüler

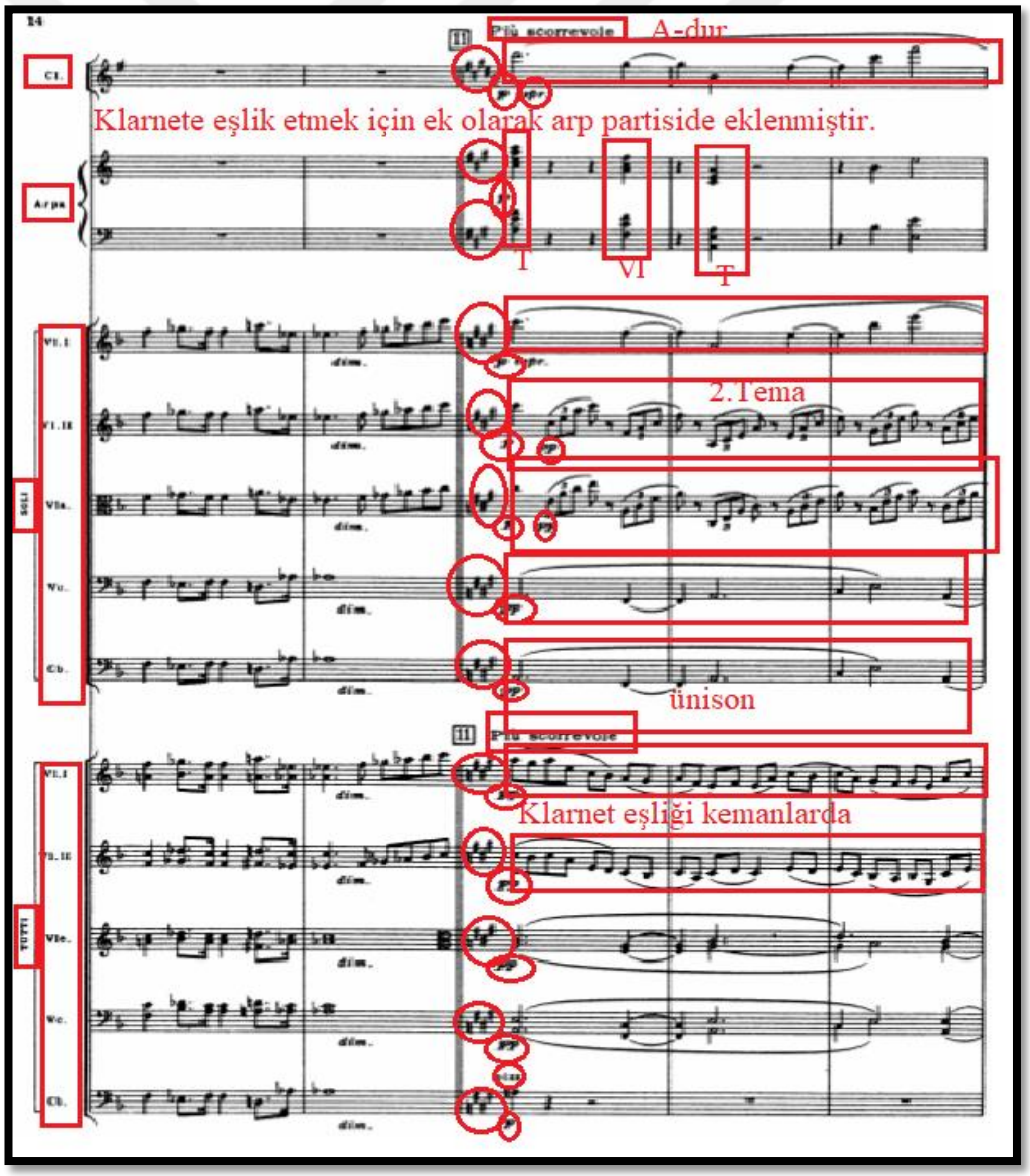

133. ölçü de fagot da temaya dahil olarak 136. ölçüye kadar fagot temasını sunmaktadır. 135. ölçüde ki motif girişte duyulan motif ile aynıdır. Yani başlangıç temasına atıfta bulunmaktadır.

Örnek 20: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 133-137. ölçüler

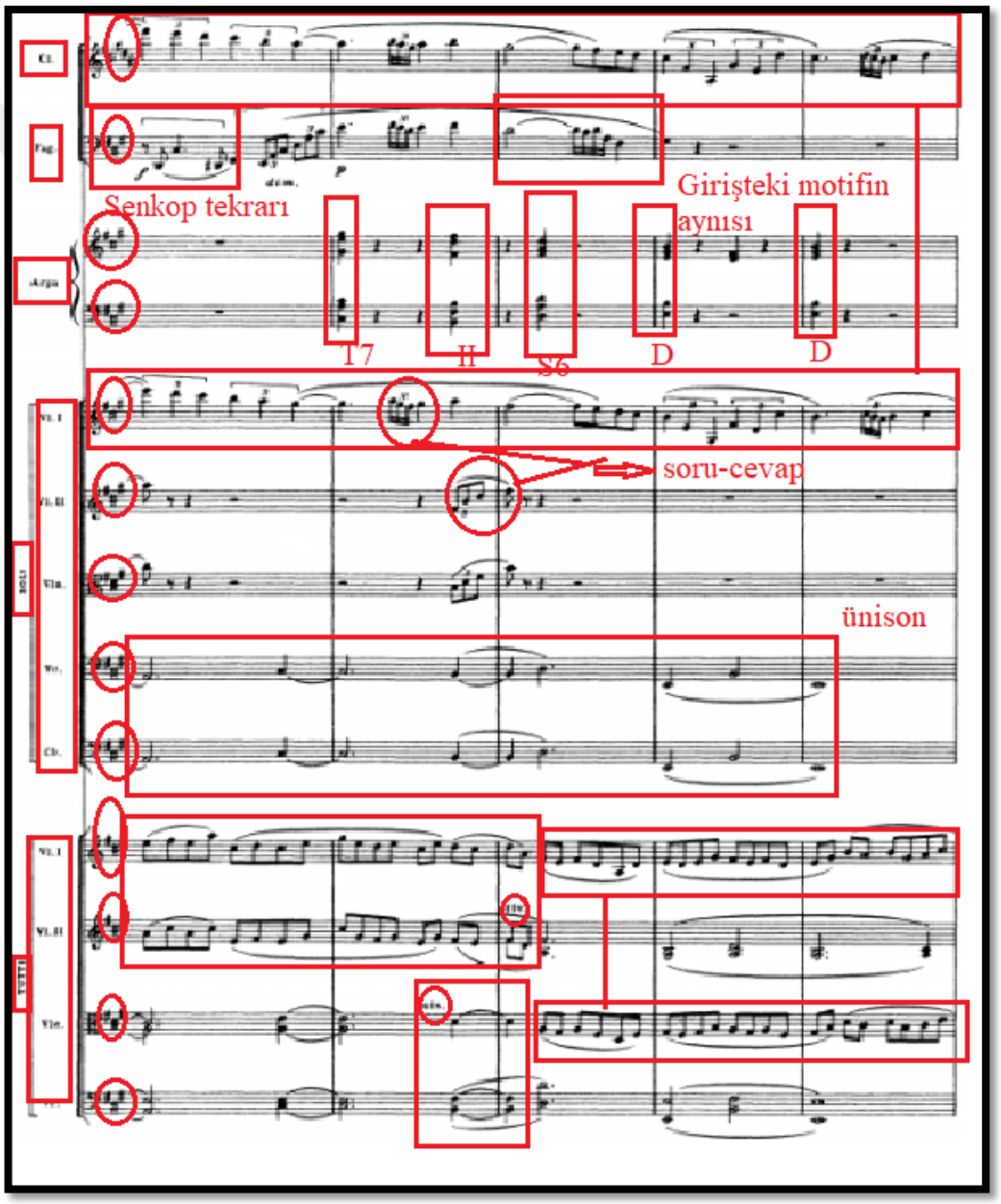

138. ölçüden 145. ölçüye kadar klarnet ve soli grubundaki birinci keman aynı partiyi seslendirmektedir. Orkestra da 148. ölçüye kadar ara sesleri doldurarak Diminuendo nüansı ile ilk bölüm son bulmaktadır.

Örnek 21: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 138-148. ölçüler

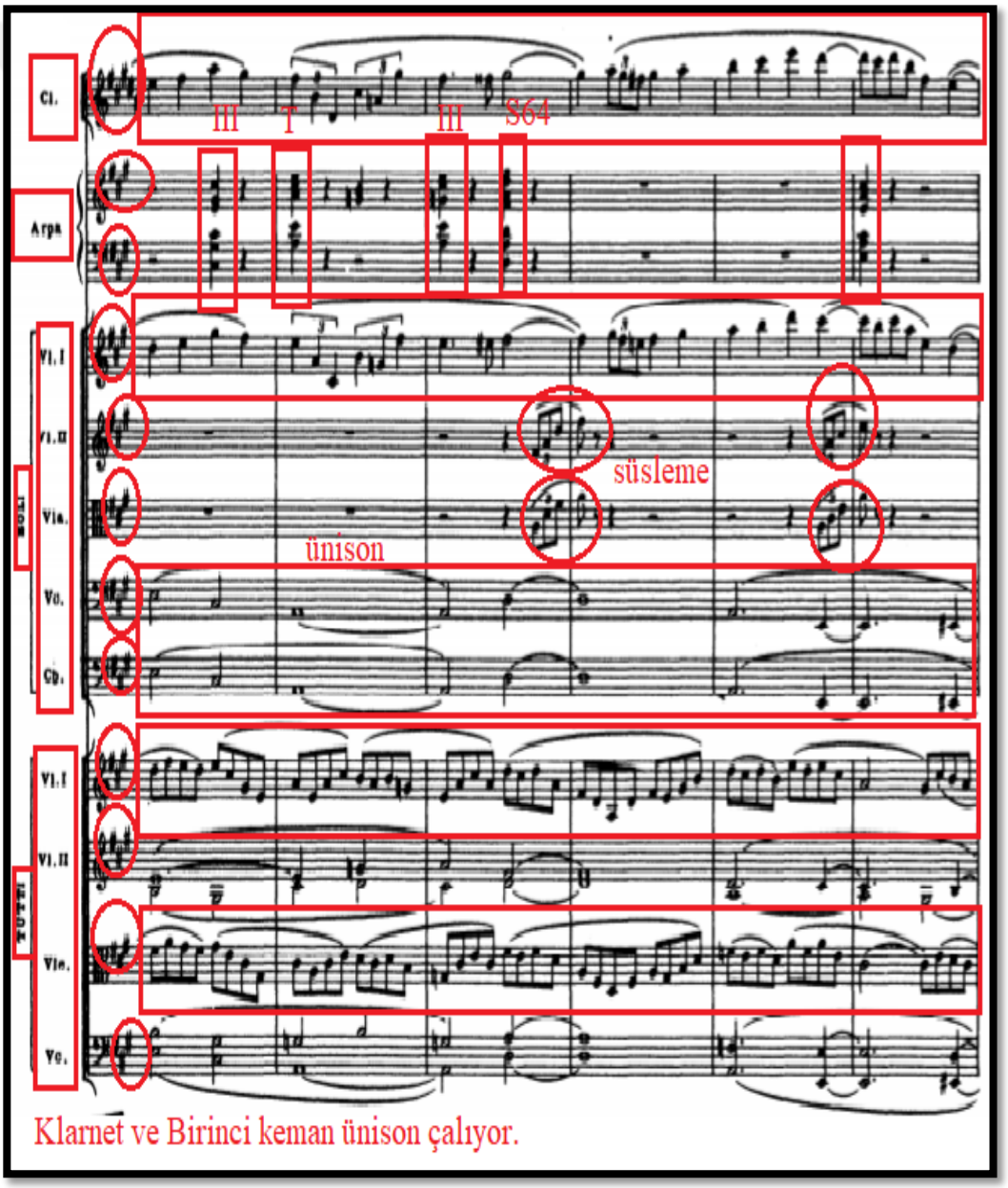

Örnek 21 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 138-148. ölçüler

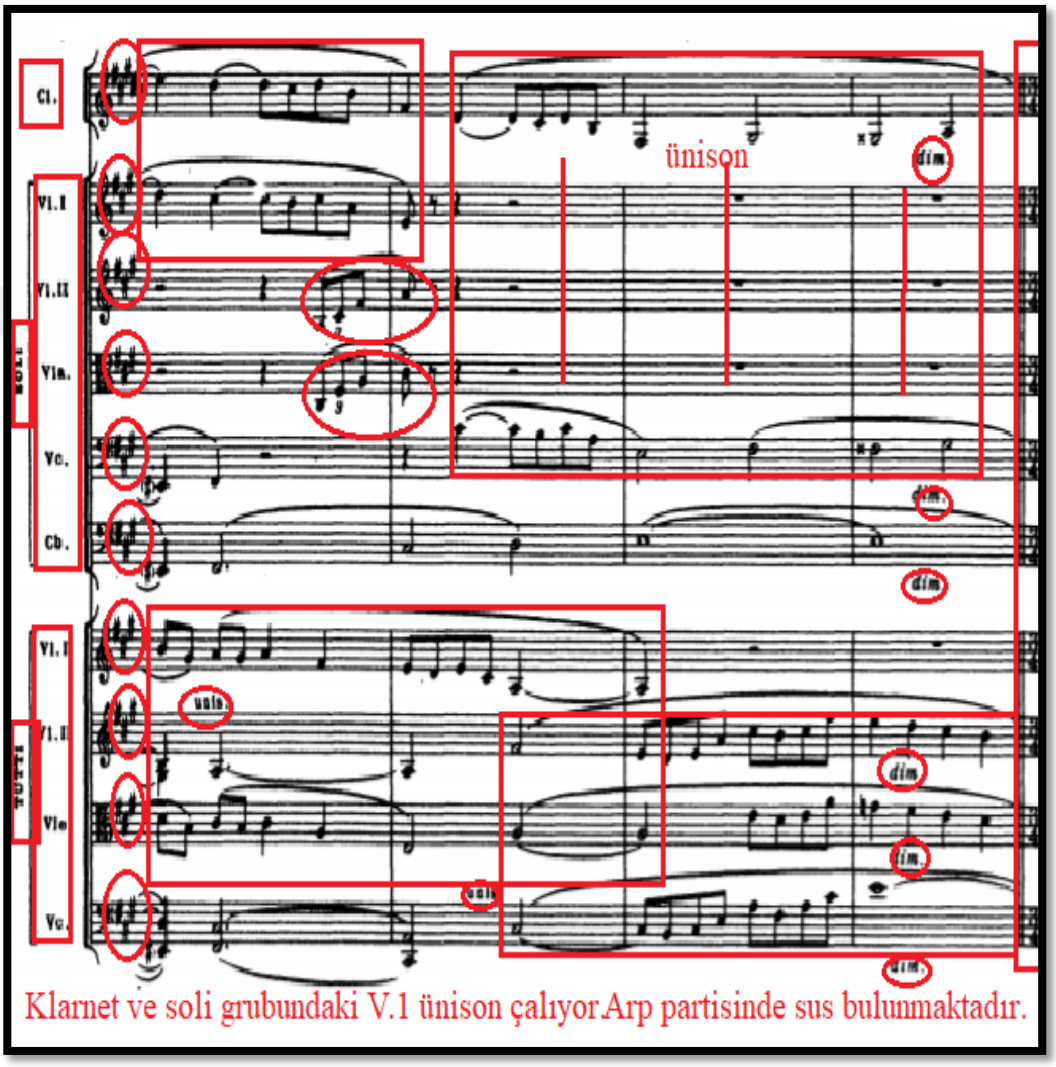

İkinci bölüm, *Andante* tempoda, 3/4 ölçü birimindedir. Ritim farkı yer almaktadır. İlk bölümün diminuendo nüansı ile bitişinin ardından, her ne kadar nota üzerinde belirtilmese de ataka ile *pianissimo* nüansında başlayan bir girişi vardır. Yani Birinci ve İkinci bölüm birbirine bağlanmıştır. Samuel Berber'in Summer Kenteti'nde olduğu gibi burada da bir ataka giriş söz konusudur. Ayrıca birinci bölümün Plu scorrevole kısmındaki modülasyona uğramış halinde yazılan Fa Majör (F-dur) den La Majör (A-dur) e geçen gam ikinci bölümde de devam ettirilmiştir. İkinci bölüm La Majör gam (A-dur) da yazılmıştır. 5. ölçüdeki motif de ritim ve

tempo farklı olsa da 1. bölümden çağrışımlar yapmaktadır. İkinci bölümün fagot solosu ile başlayan girişi ile birlikte ‘‘A’’ teması başlamaktadır. Bu solo birinci bölümün coşkulu yapısının aksine daha sakin bir yapıdadır. Pianissimo nüansda, eksperssivo biçimde molo tranquillo şeklinde bir girişe sahiptir. Burada fagot temasını arp ve orkestra tremoloları ile desteklemektedir.

Örnek 22: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 1-14. ölçüler

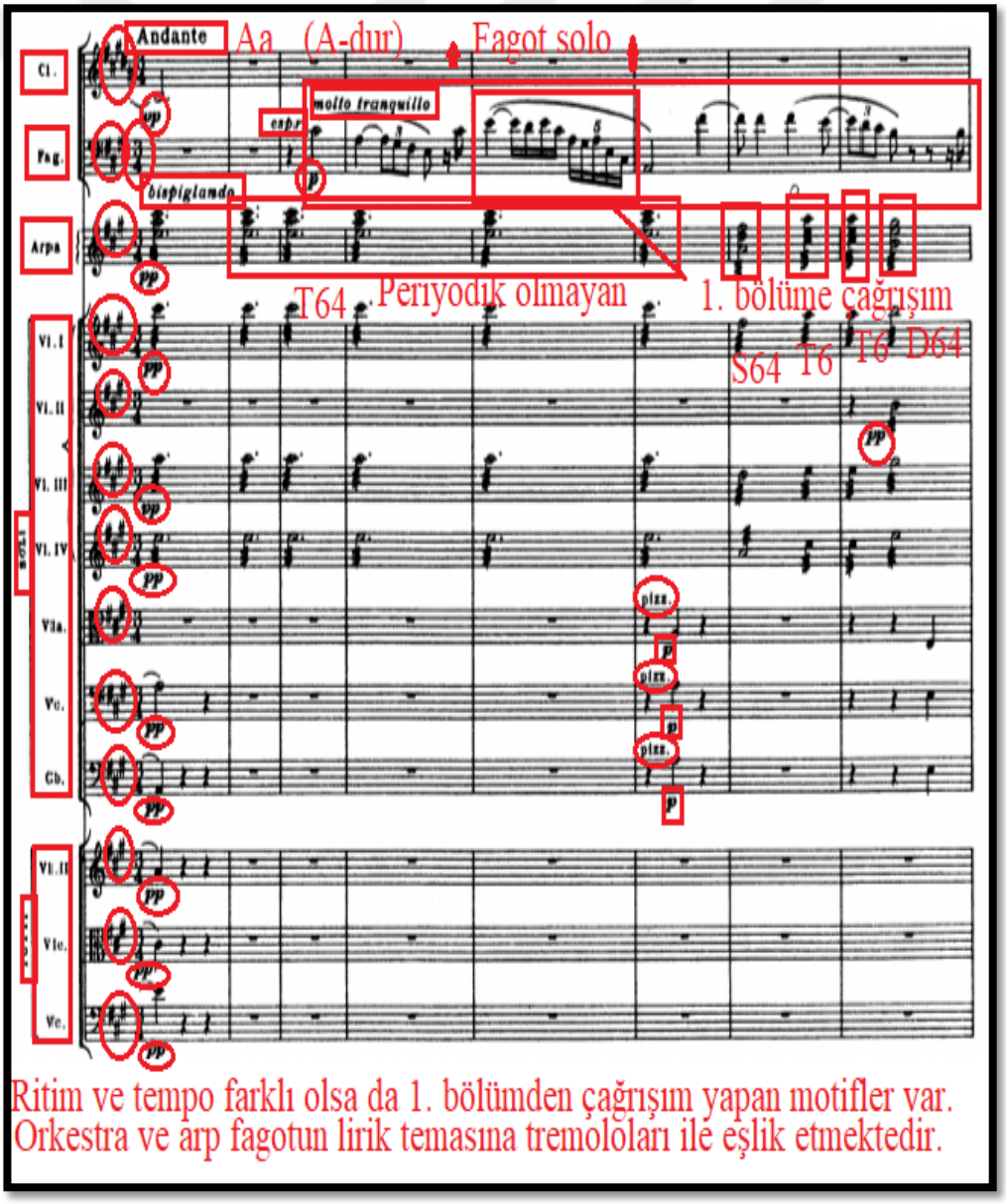

Örnek 22 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 1-14. ölçüler

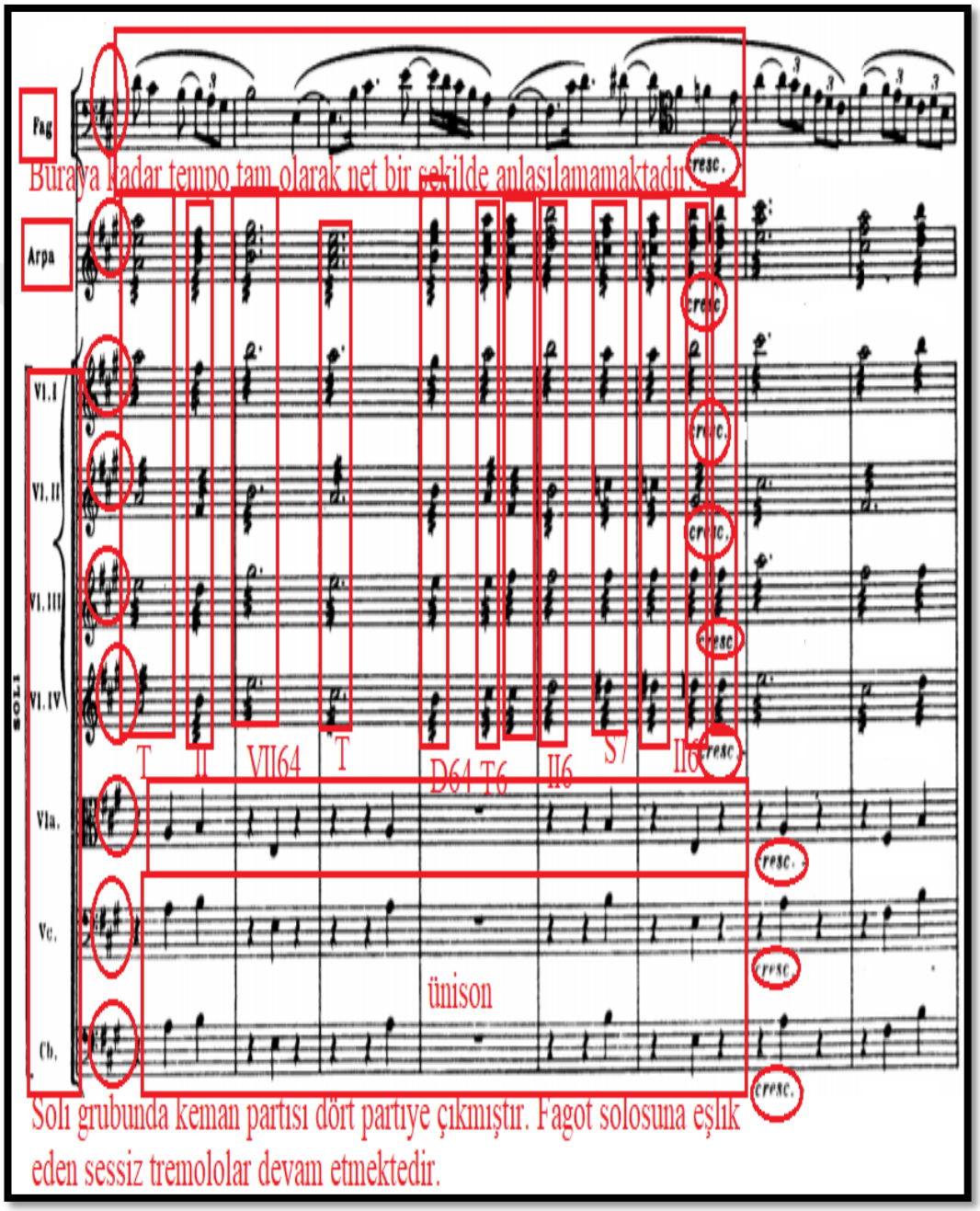

15. ölçüde soli grubu o dingin havanın içerisinde ritmin net bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktadır. Ayrıca tema crescendo nüansı ile gelişim

göstermektedir. İkinci bölümün başlangıcından beri her ne kadar belli bir ritim içerisinde çalınsa da sanki serbest şekilde çalınıyormuş gibi bir etki yaratmaktadır. Ritim tam olarak 15. ölçü ve sonrasında viyola, çello ve kontrabasın çaldığı pissicato notalar ile net bir şekilde anlaşılmaktadır.

Örnek 23: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 15-24. ölçüler

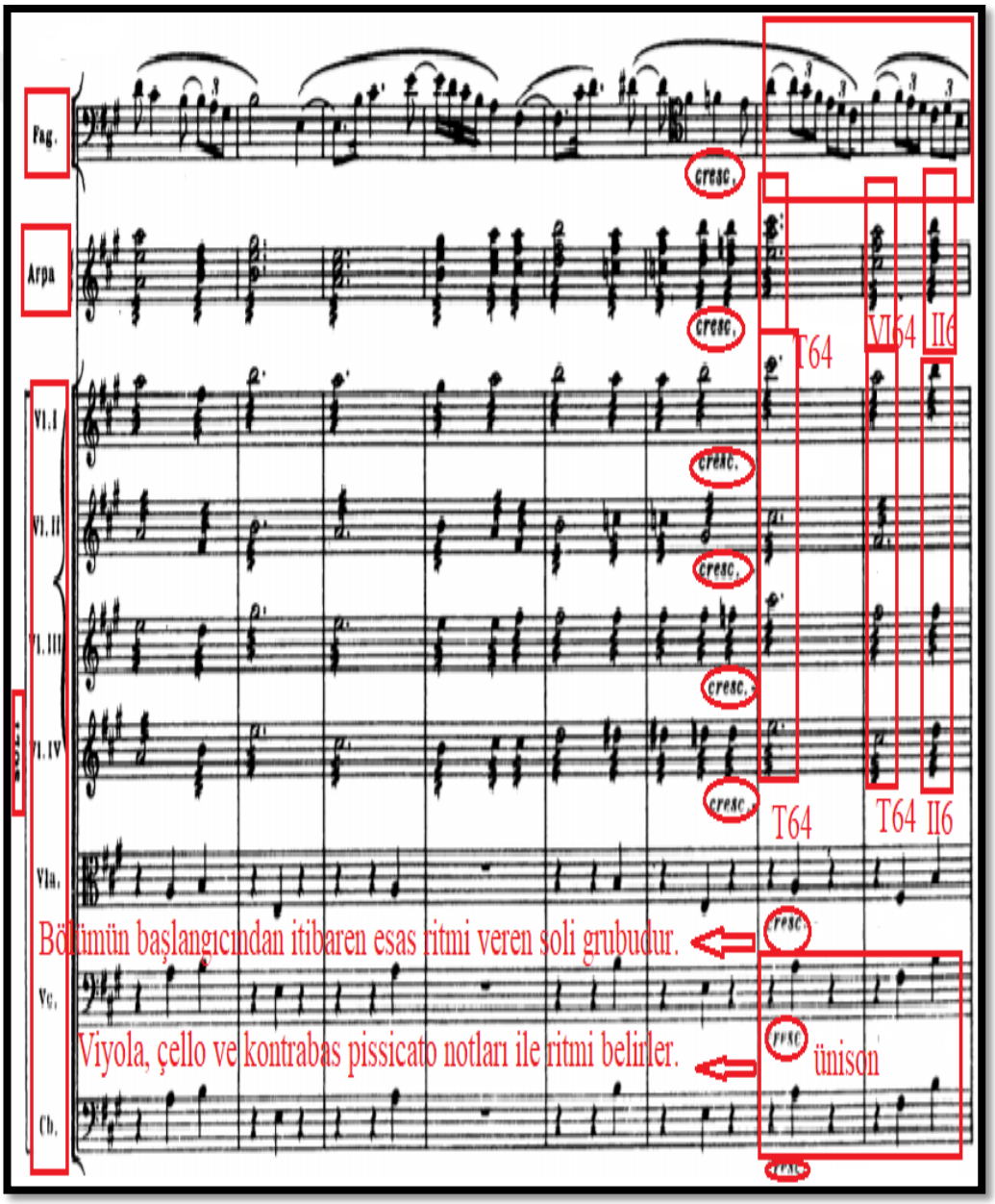

Örnek 23 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 15-24. ölçüler

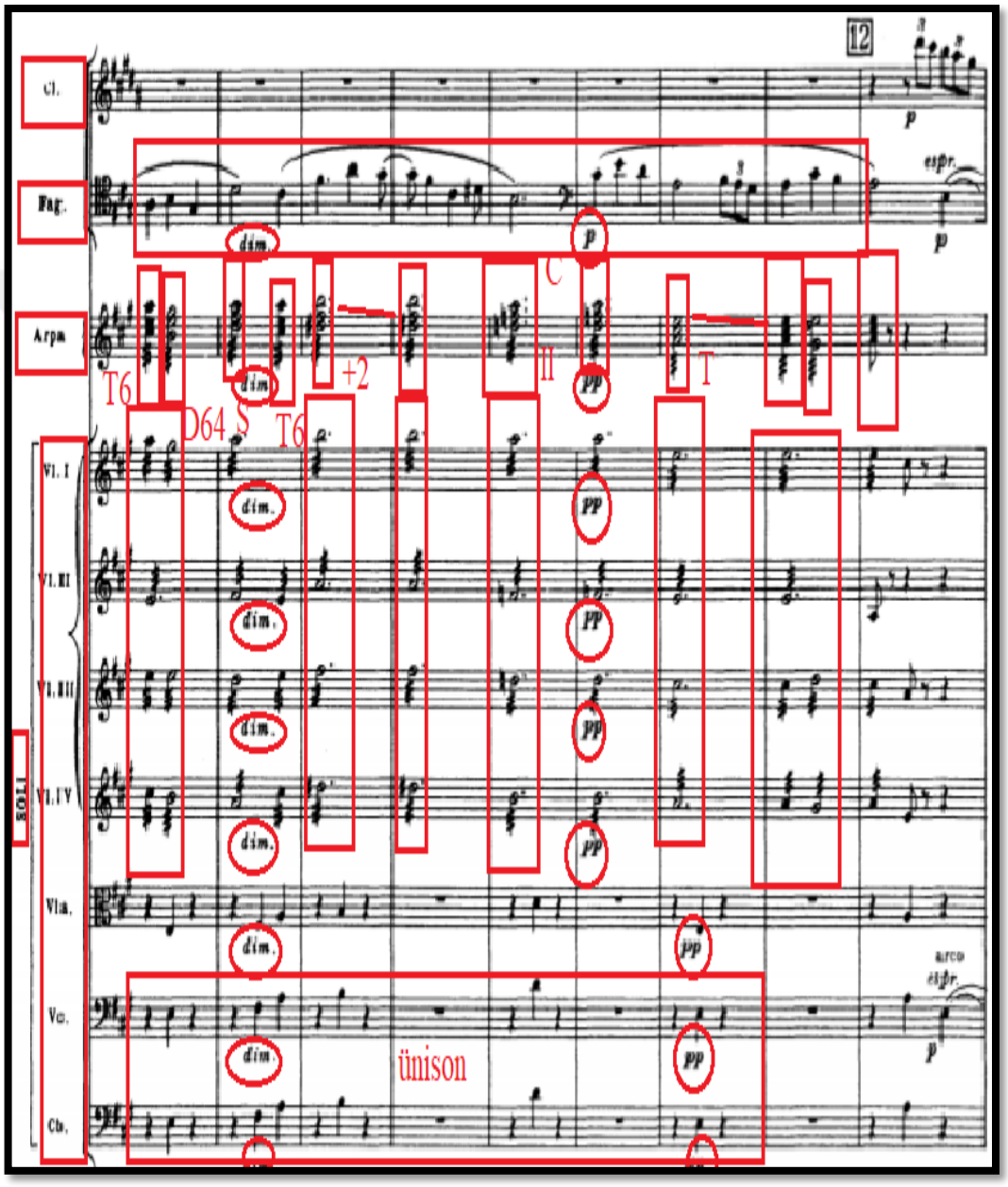

25. ölçünün ilk iki vuruşunda gamın temel sesinde son bulan fagotun yumuşak temasının ardından son iki ölçü de klarnetin piano nüansında triole şeklinde girişi ile ‘‘a1’’ teması başlamaktadır. 25. ölçüden 37. ölçüye kadar klarnetin soloya geçtiği kısımda fagot ve çello ekspressivo şeklinde eşlik görevi görmekte ve aynı

temayı ünison olarak çalmaktadırlar. Bu sırada tutti görevinde yer alan orkestra pianissimo nüansında dolce yapıda sololara destek vermektedir.

Örnek 24: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler

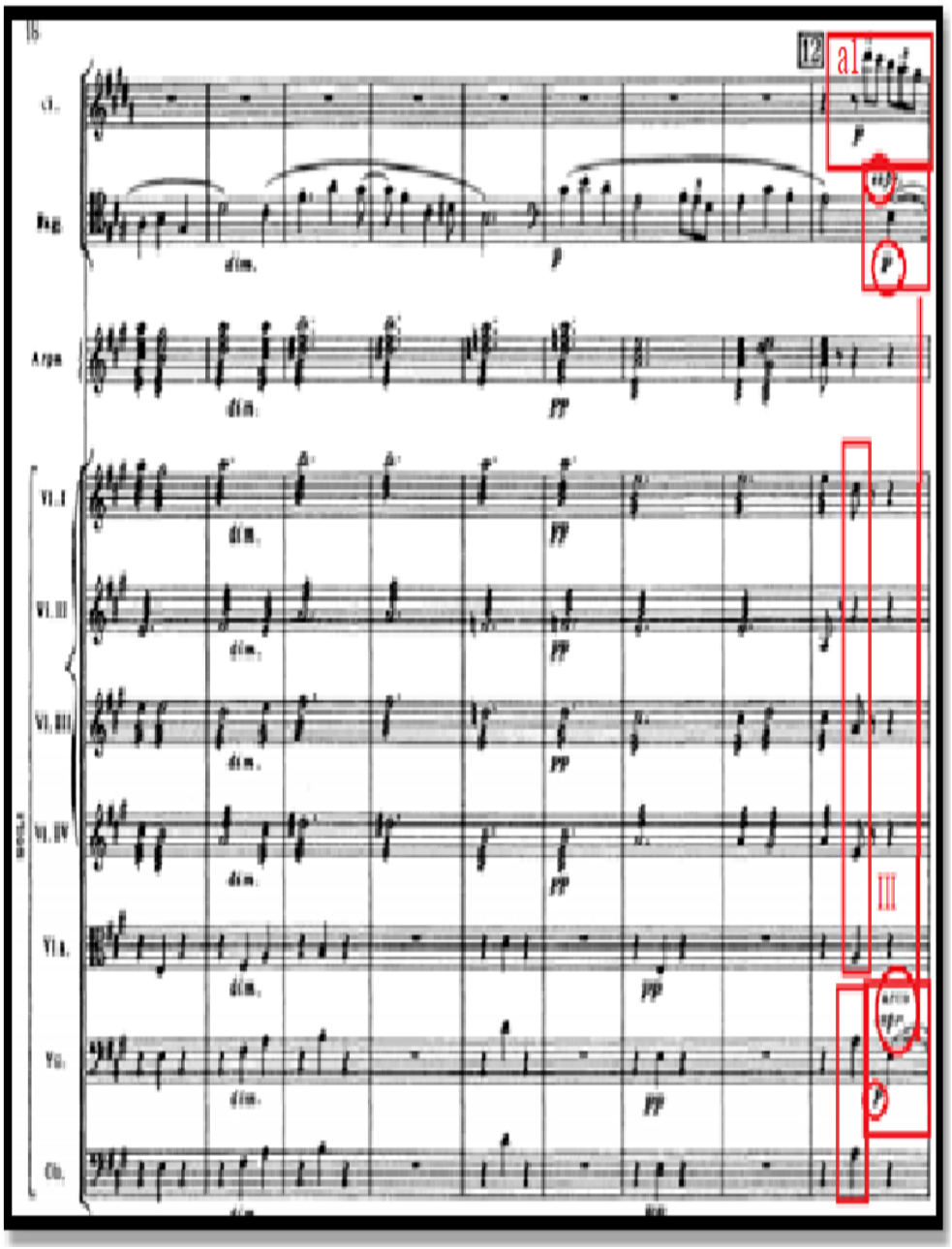

Örnek 24 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler

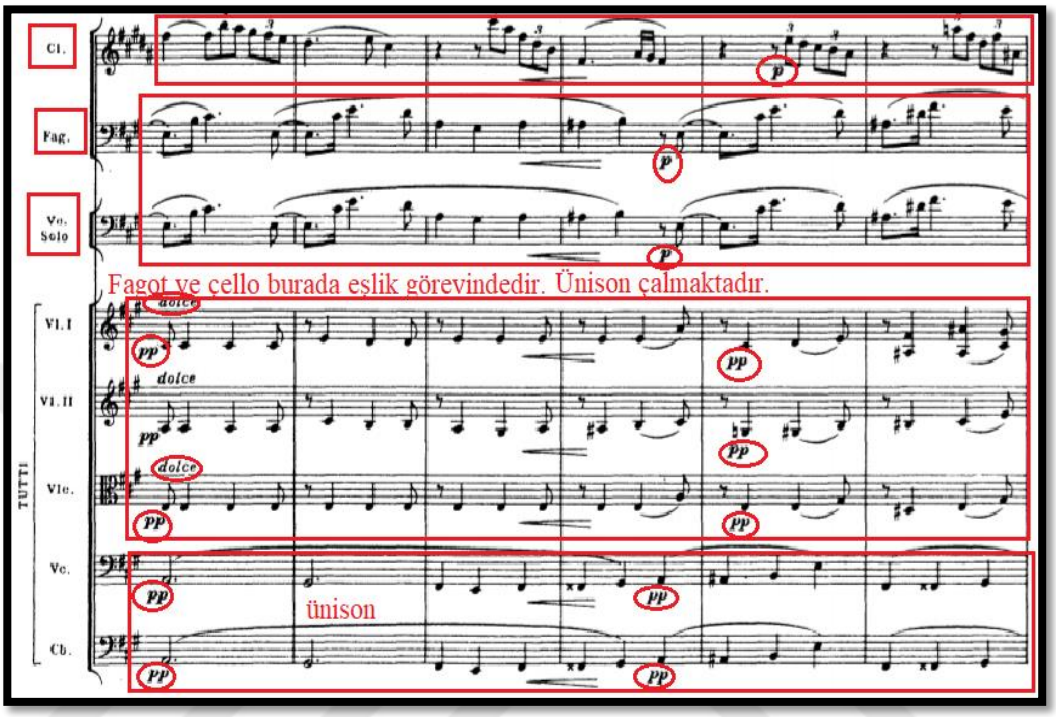

Örnek 24 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 25-33. ölçüler

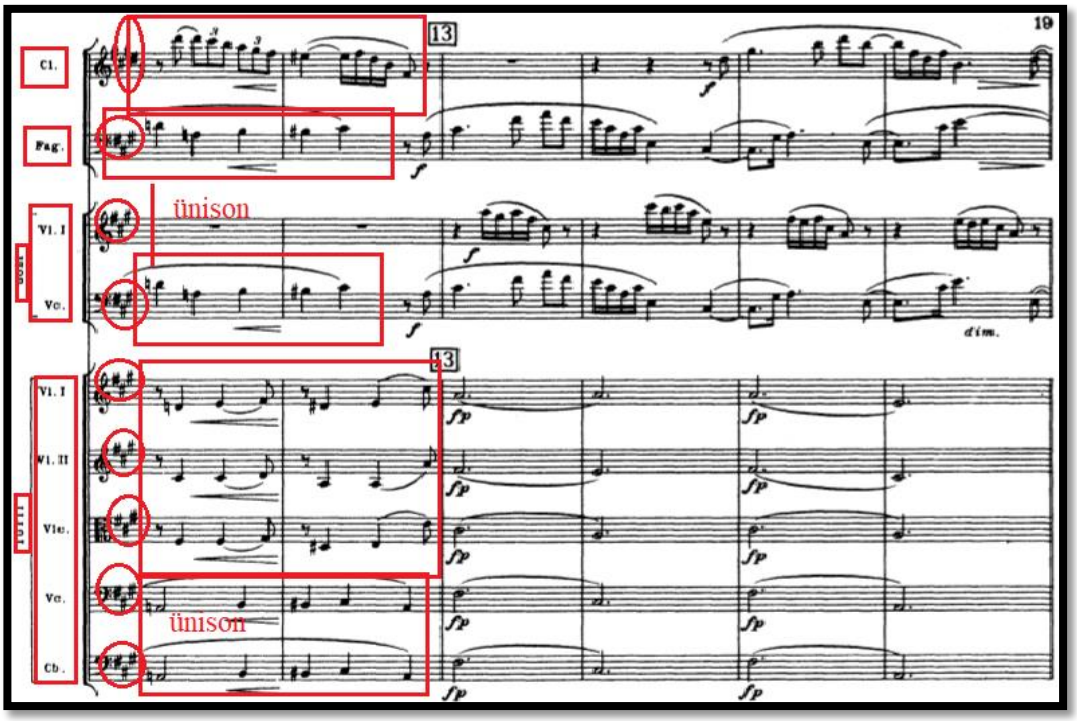

34. ölçüden 37. ölçü ye kadar soli grubunda yer alan 1. keman ve çello temasındaki bazı motifler 1. bölüme benzer özellikler taşımaktadır. Soli grubunun 37. ölçü de diminuendo yapmasının ardından 38. ölçü de fagot ve klarnetin birlikte çaldığı onaltılık notalar ile süslenmiş sekvens teması başladığı sıra çellonun solo teması da devam etmektedir 41. ölçüde çello solosu son bulmaktadır. Fagot ve klarnetin çaldığı sekvens de bir nevi şarkının ritmine kendilerini kaptırıp müziğin büyüsüne kapılmış ve hikayenin tanımı ile prens ve prenses birlikte dans etmektedir.

Örnek 25: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler

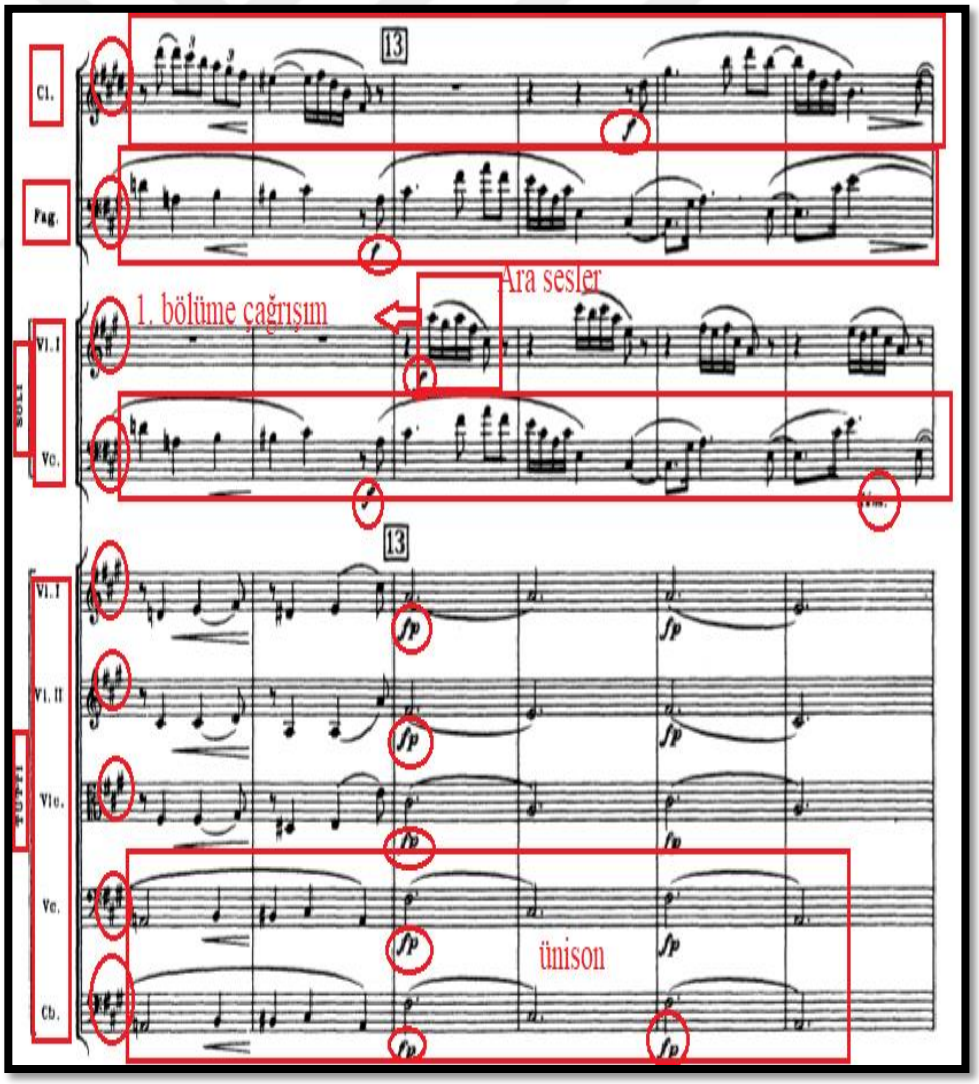

Örnek 25 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler

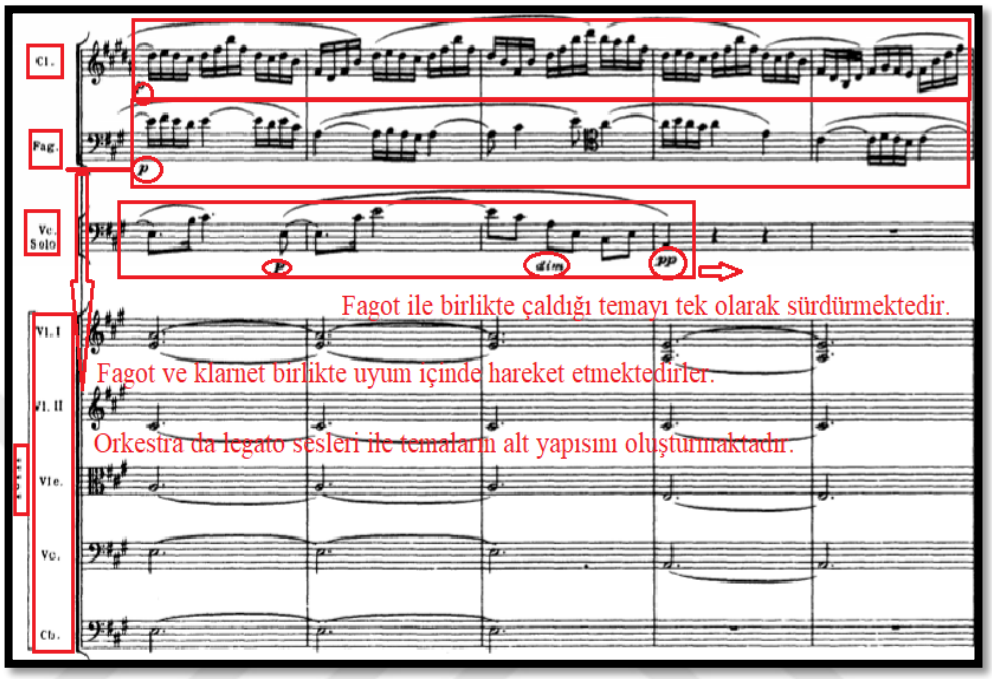

Örnek 25 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 34-43. ölçüler

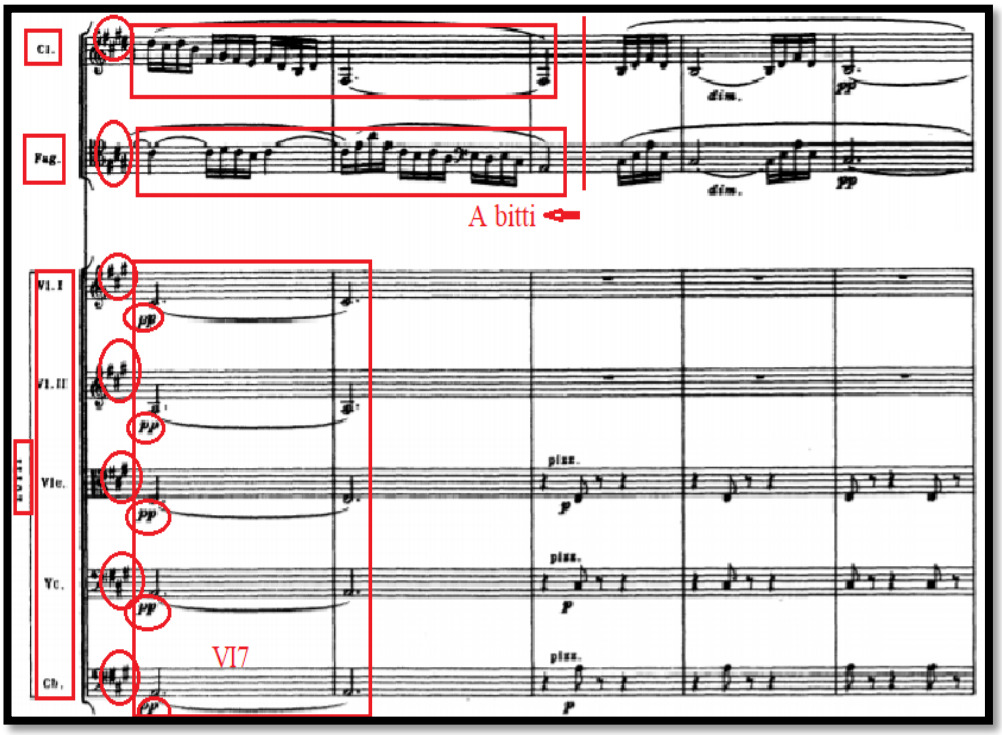

44. ölçüde orkestranın crescendo yapması ve 44. ölçünün ilk iki vuruşunda fagot ve klarnetin sekvensinin son bulması ile birlikte ‘‘A’’ bitmiştir. Son vuruşunda auftak (eksik ölçü) olarak başlayan fagot ve klarnetin ünison olarak çaldığı tema coda kısmı olarak yer almaktadır. Yani ekleme bölümüdür. Diminuendo ile pianissimo (pp) nüansına düşülmektedir. Coda kısmı 51. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 26: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 44-50. ölçüler

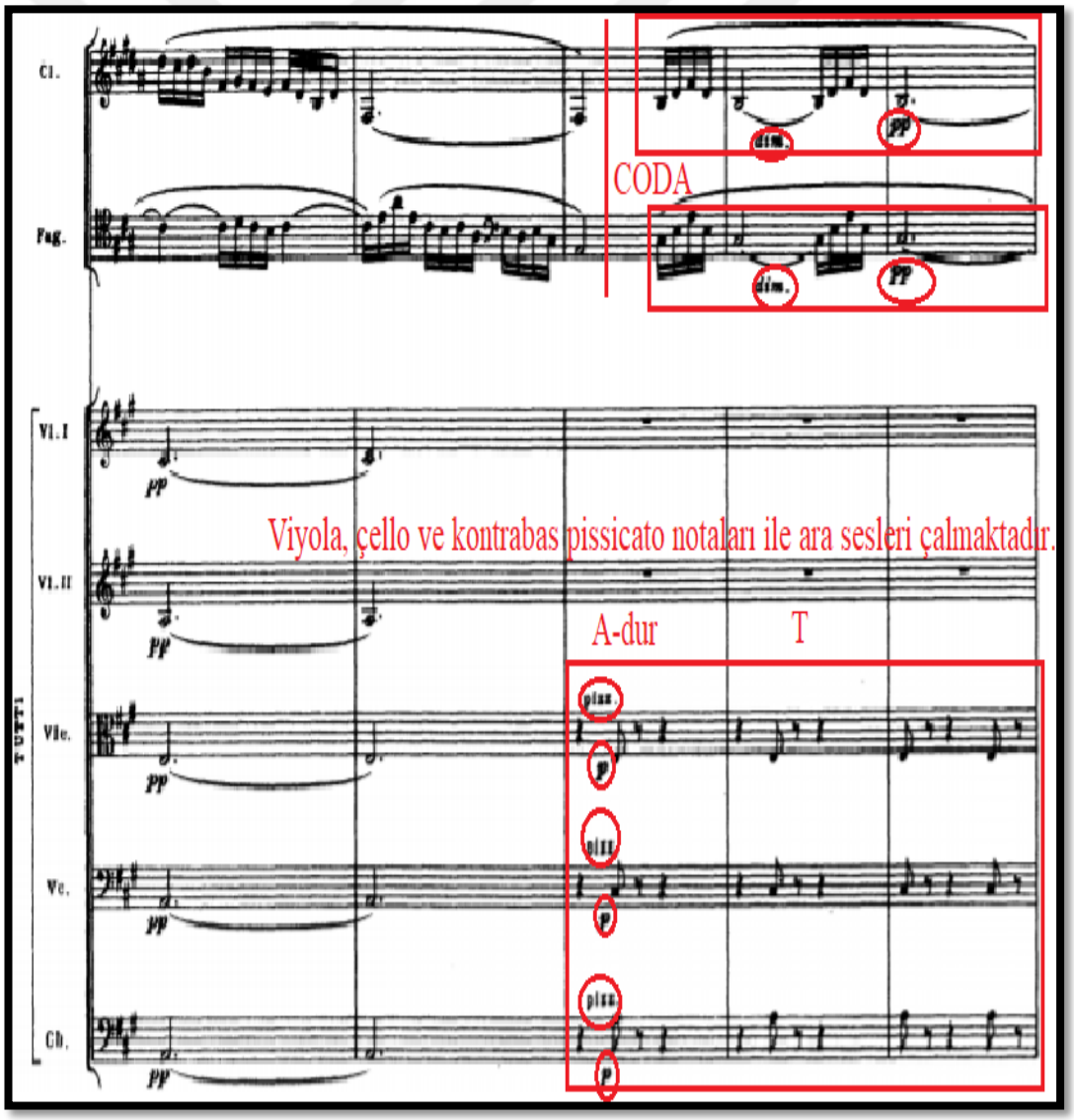

Örnek 26 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 44-50. ölçüler

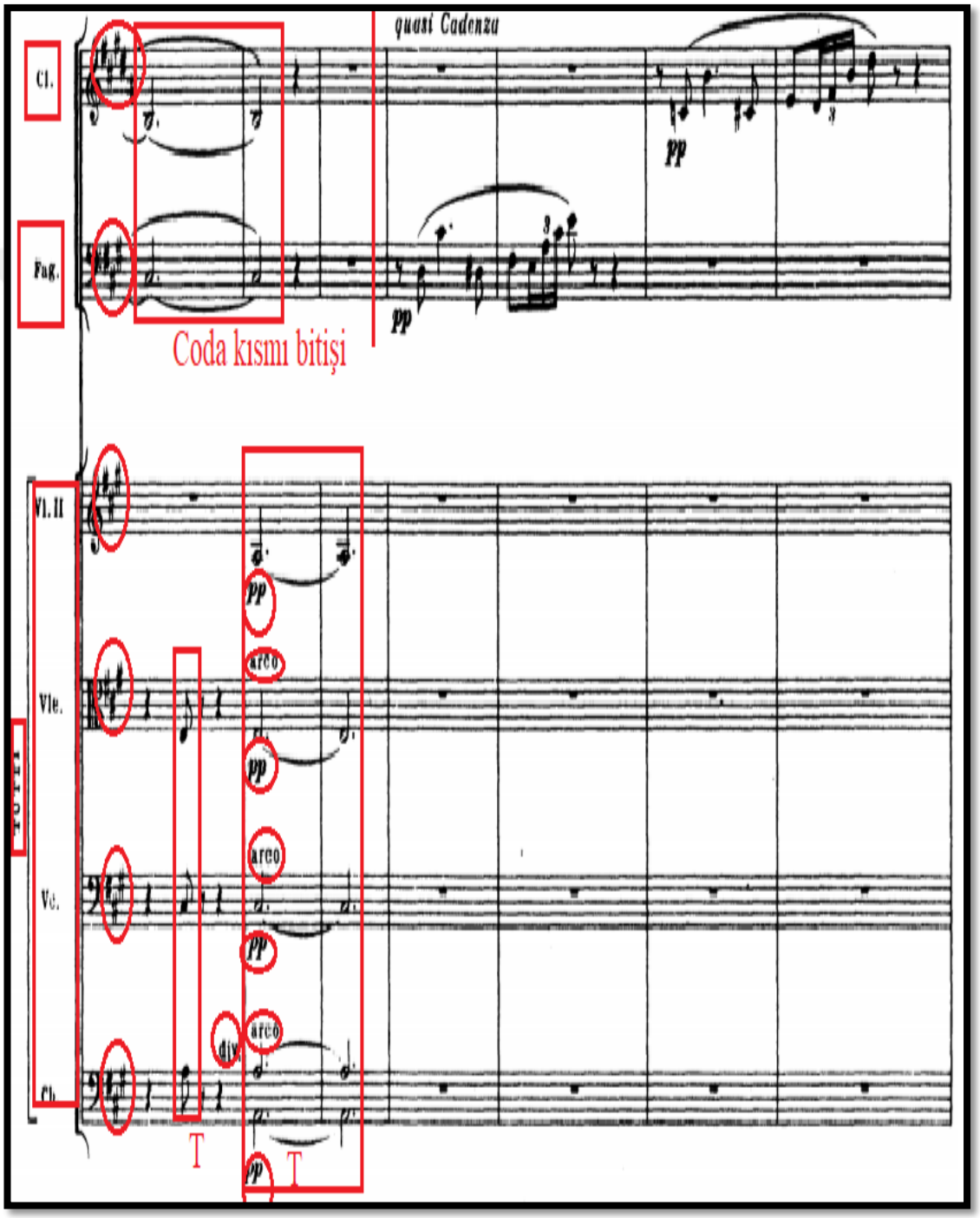

51. ölçü de kadans yer almaktadır. Fagot ve klarnet soru-cevap temaları oluşturmaktadır. 51. ölçü ve 53. ölçüdeki senkop yapısı birinci bölümdeki L'istesso tempo kısmındaki fagotun girişine çağrışım yapmaktadır. Yani birinci bölümdeki motif kullanılmıştır.

Örnek 27: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 51-54. ölçüler

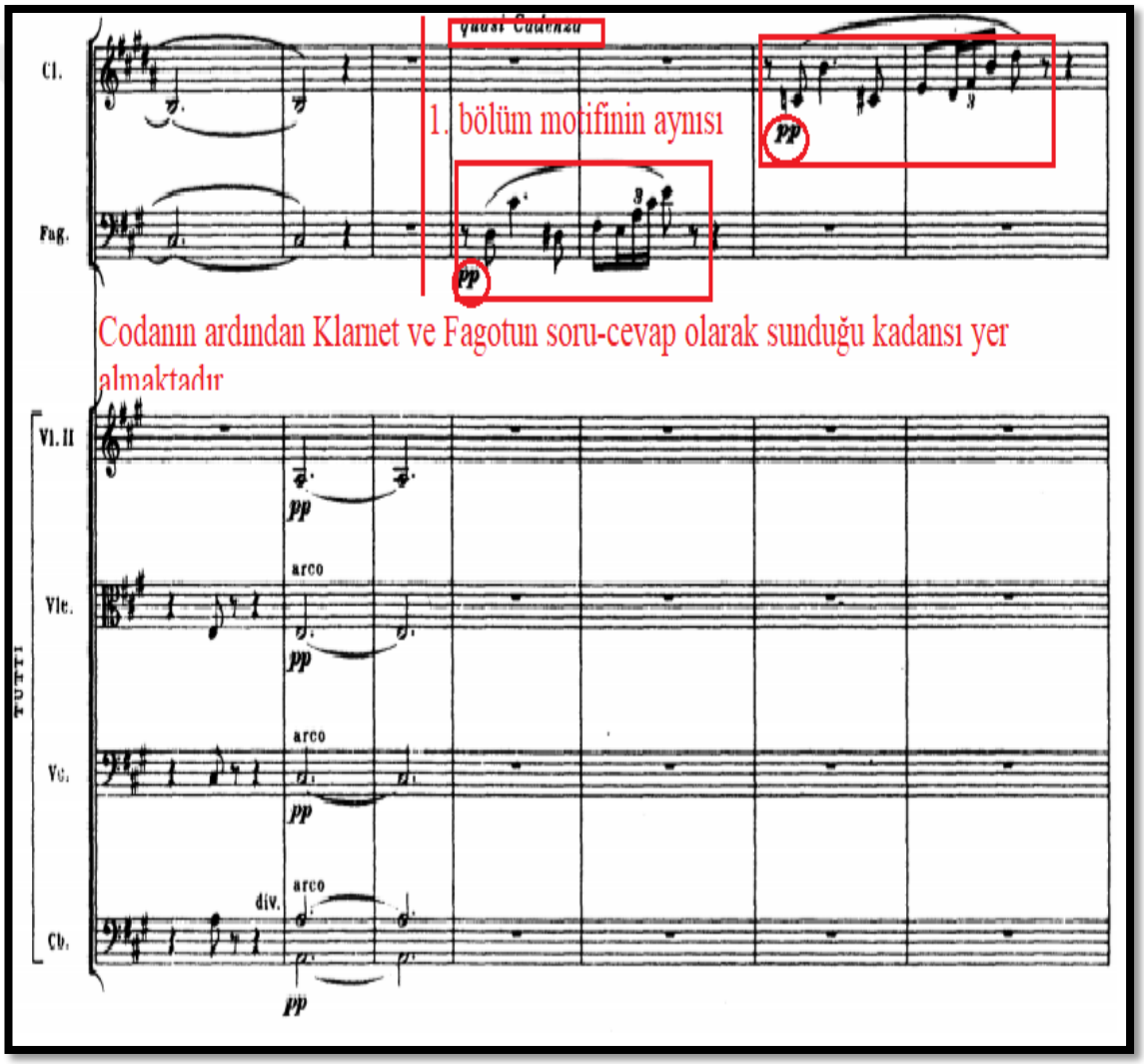

55. ölçü de fagotun soru kısmına orkestra da eşlik etmeye başlamaktadır. Ayrıca kadansın bu bölümünde piu animato yapılmaktadır. 58. ölçünün son

vuruşunda klarnet üçlemelerle süslenmiş dans etkisi yaratan teması birinci bölümün motiflerini yansıtmaktadır. Klarnetin cevap temasını çaldığı zaman soli grubu da ona eşlik etmektedir.

Örnek 28: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 55-59. ölçüler

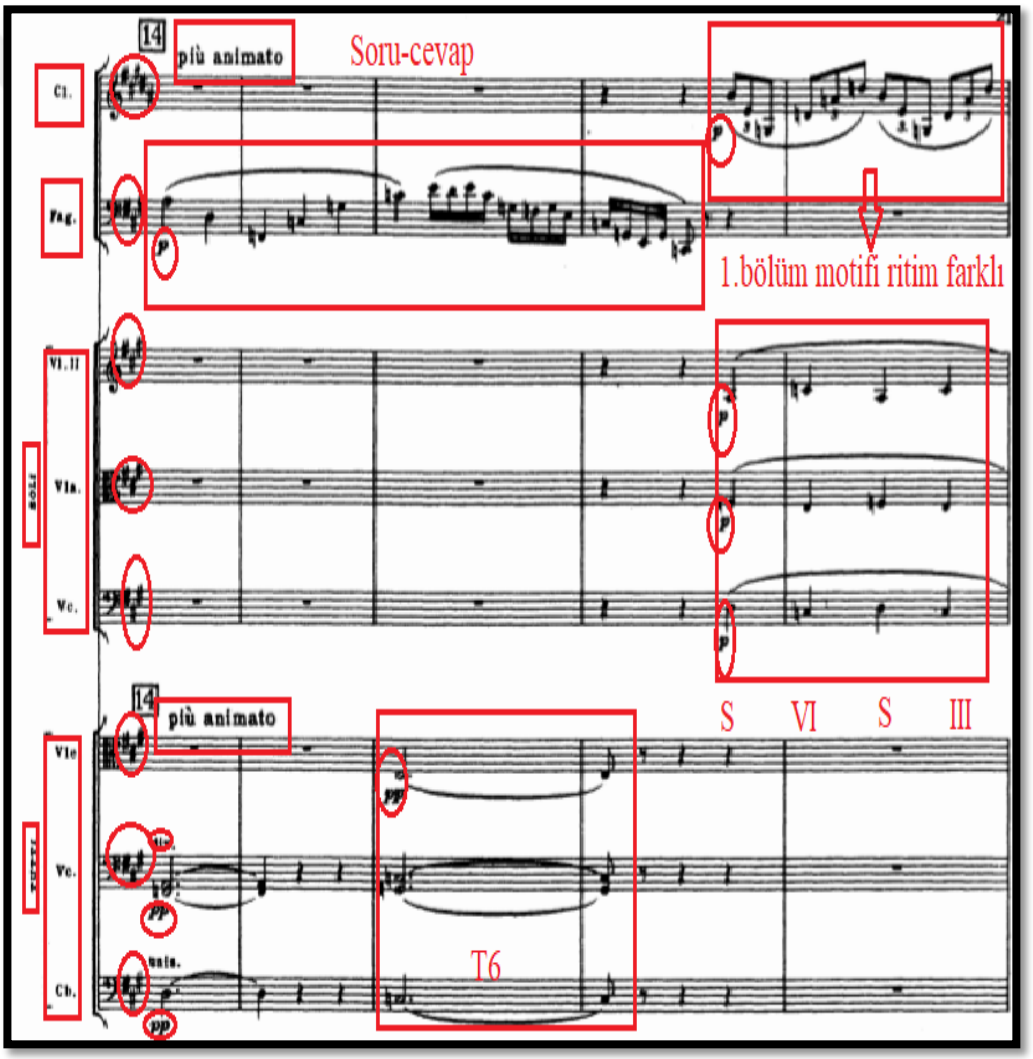

60. ölçüden 62. ölçüye kadar klarnet accelerando ve crescando ile desteklediği kadansını zirveye taşımaktadır. Bunun ardından 62. ölçünün 2. ve 3.

vuruşunda fagot klarnetin zirveye taşıdığı temayı ritardando ve diminuendo yaparak onaltılık notalarla kadansı bitiş noktasına getirmektedir. 63. ölçünün son iki vuruşundaki ‘‘do’’ ve ‘‘re’’ seslerinden oluşan dörtlük notalar ve 64. ölçünün ilk vuruşundaki dörtlük susun ardından gelen dörtlük ‘‘mi’’ notası üçüncü bölüme geçmeden önce geçiş sesleri olarak yer almaktadır.

Örnek 29: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu II. Bölüm, 60-64. ölçüler

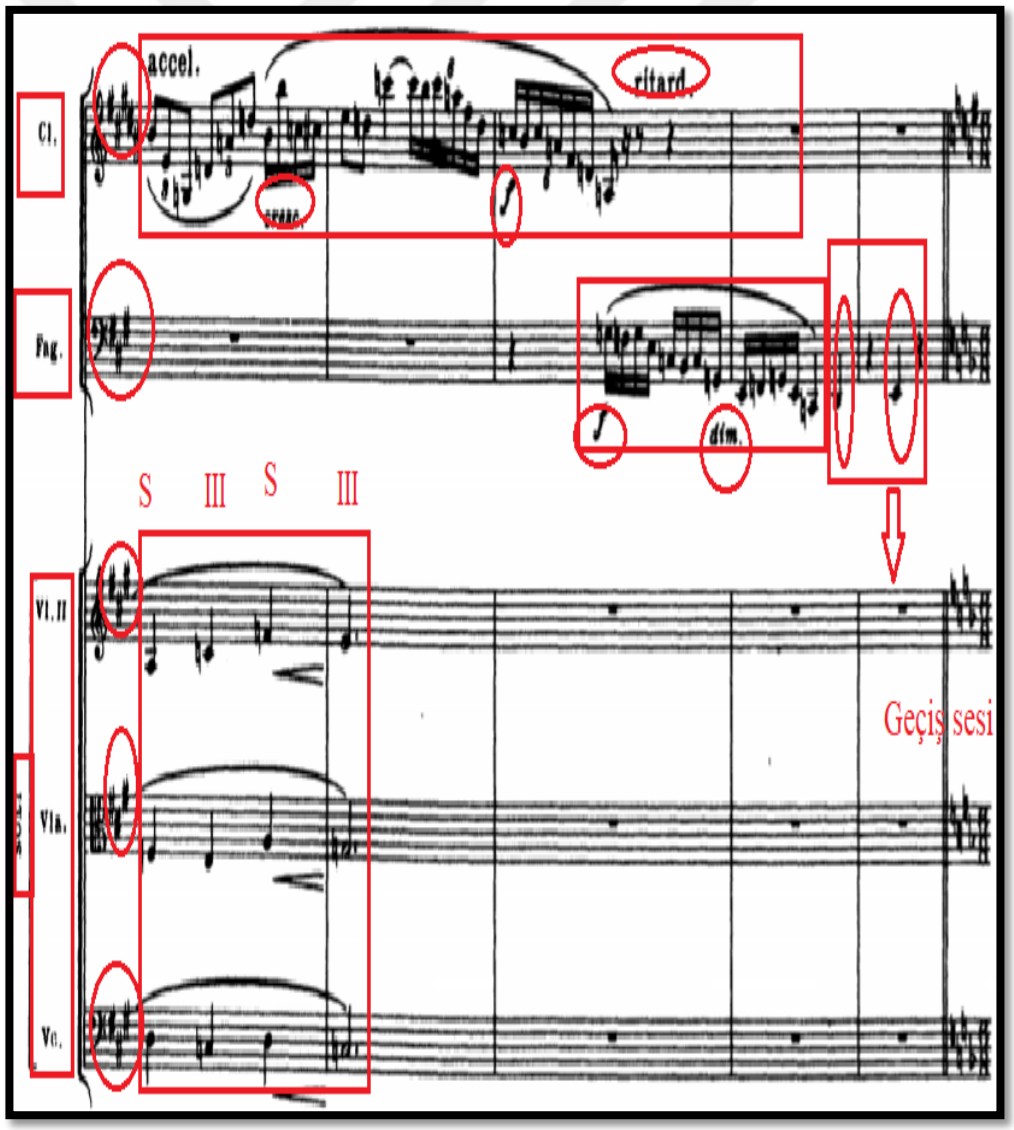

Üçüncü bölüm, *Rondo* formunda *Allegro mo non troppo* tempoda, 6/8 ölçü birimindedir. İkinci bölümün riterdando yaparak diminuendo nüansı ile bitişinin ardından, üçüncü bölüm piano nüansı ile başlar. Ayrıca ikinci bölüm La majör gam (A-dur) da yazılmıştır. Fakat üçüncü bölüm Fa majör gam (F-dur) dadır. Eserin formu 4+2 şeklinde periyodik olarak yer almaktadır.

İlk ölçüden itibaren klarnet ve fagotun soru-cevap kısımları bulunmaktadır. Klarnet ve fagotun karşılıklı atışmalarının ardından 6. ölçü den sonra birlikte uyum içinde dans etkisi yaratmaktadır. 9. ve 10. ölçülerde a tempo ya geçişi sağlamak için köprü kısmı yer almaktadır.

Örnek 30: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 1-10. ölçüler

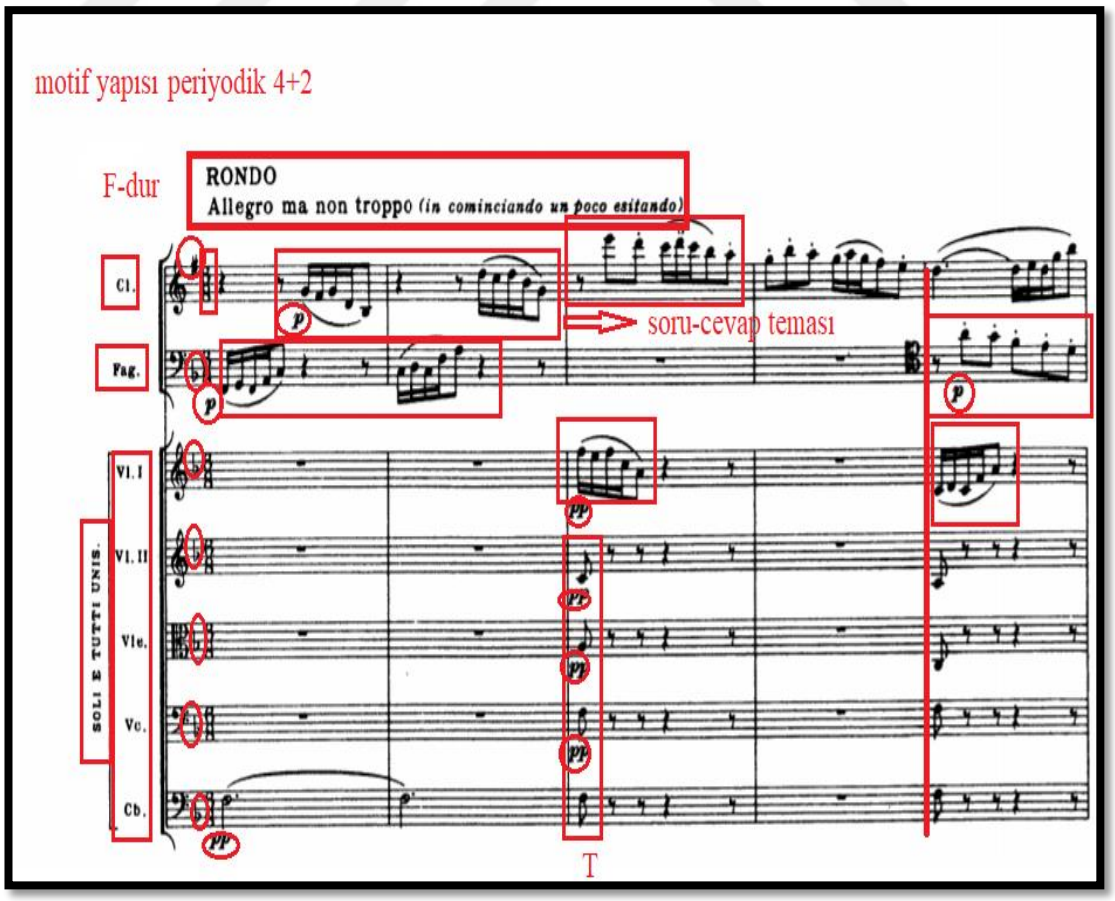

Örnek 30 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 1-10. ölçüler

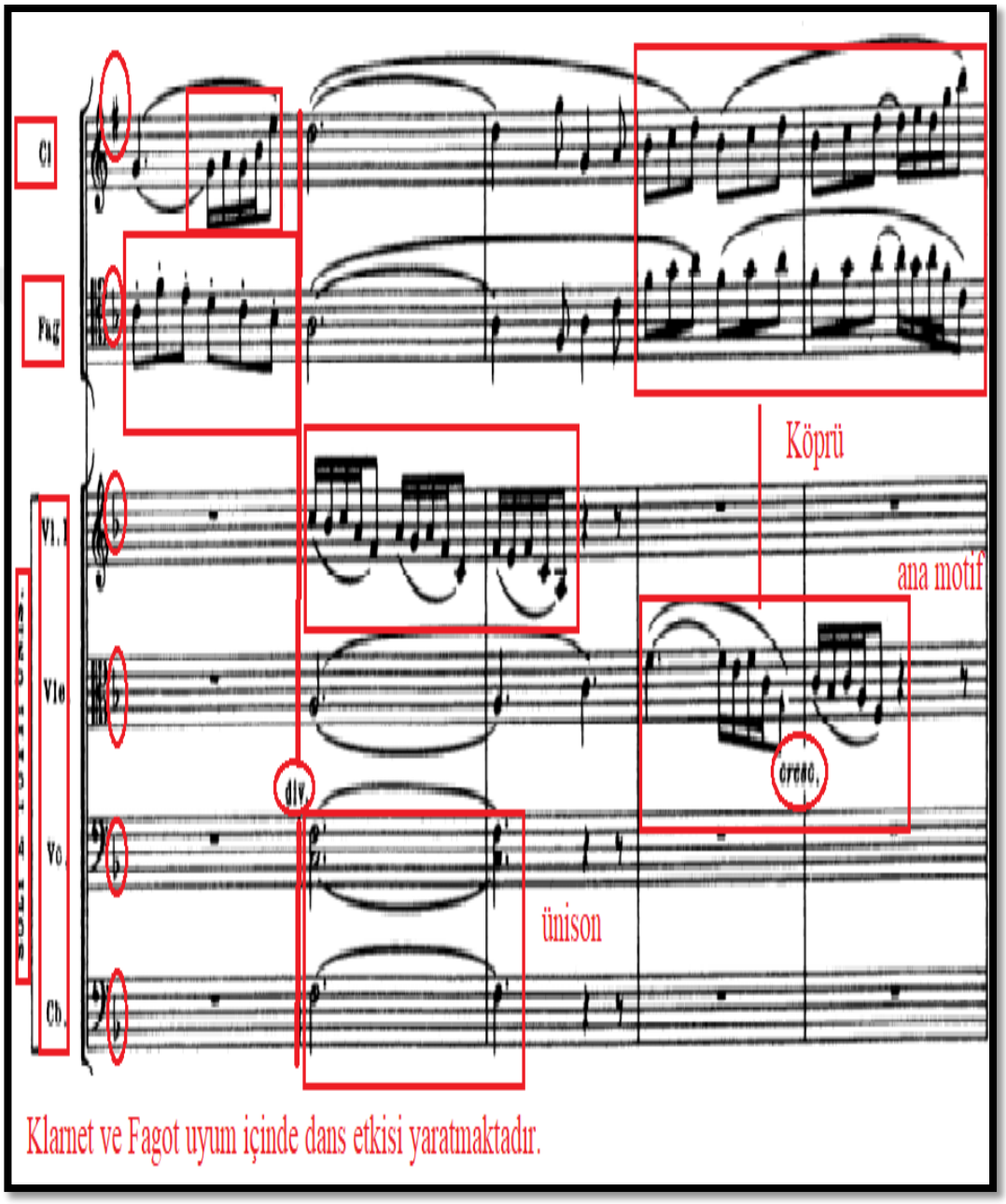

11. ölçü de a tempo kısmında klarnet ve fagotun giriş de yapmış olduğu soru-cevap kısımları burada viyola ve viyolonsel grubunda bulunmakta ve kontrabas

grubu da onlara legato bağı ile bağlanan mib sesinde eşlik etmektedir. 15 numaralı 11. ölçüden itibaren varyeteli olarak sergilenen "A" teması başlamaktadır.

Örnek 31: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 11-19. ölçüler

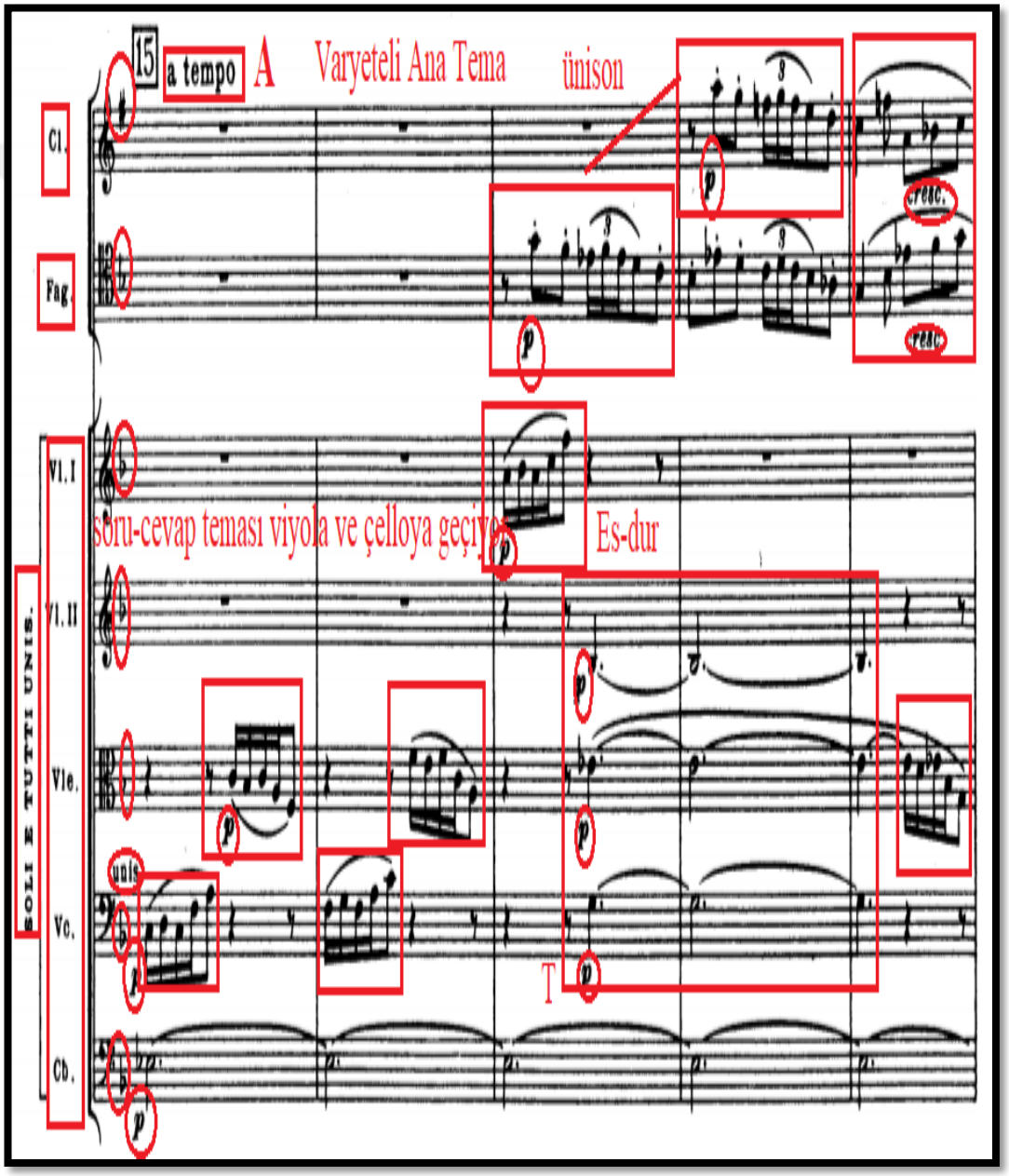

Örnek 31 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 11-19. ölçüler

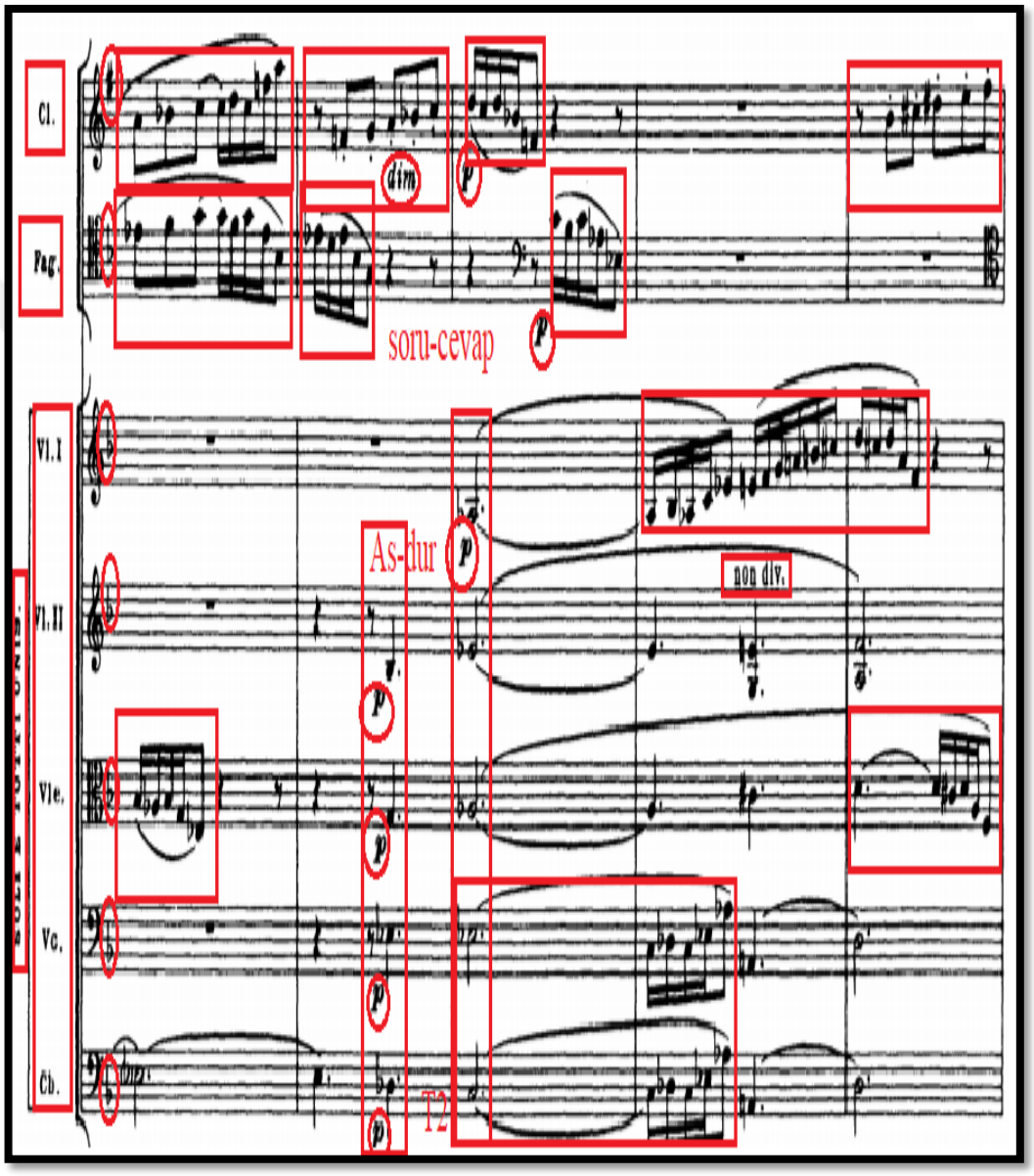

19. ölçüden 28. ölçüye kadar viyolonsel ve kontrabas temalarını ünison olarak çalmaktadır. 15 numaralı cümlede başlayan " A" teması 20 numaralı cümle yapısında sona ermiş ve 20. ölçü de sekvens başlamıştır. Sekvensin başlaması ile birlikte aynı zamanda "B" teması da başlamaktadır. Burada "B" teması iki uzun cümleden oluşan

yan tema şeklinde kullanılmıştır. Ayrıca klarnet ve fagotun iki onaltılık ve bir sekizlikten oluşan nota düzeni ana temaya dönüşü yansıtmaktadır.

Örnek 32: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler

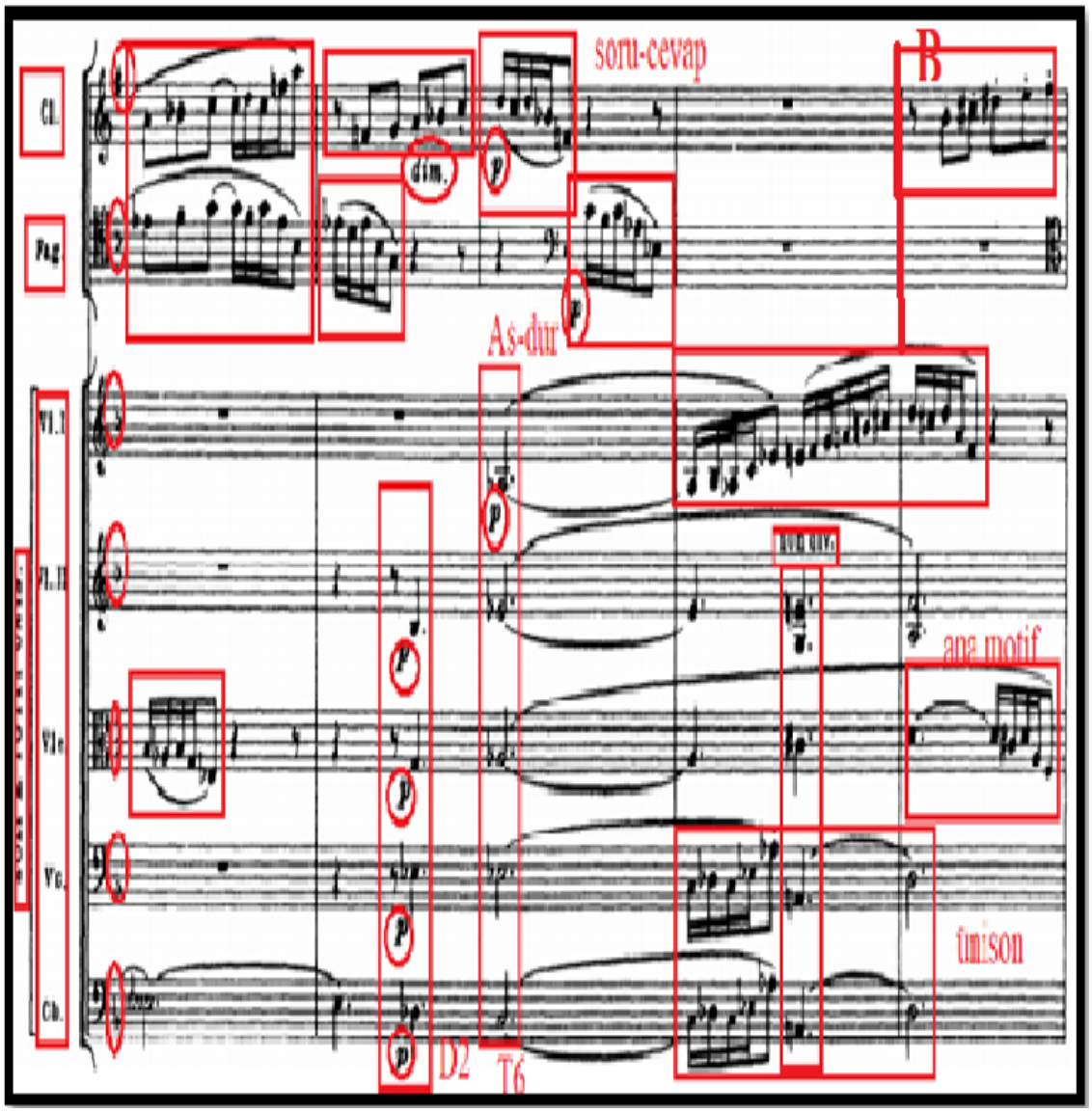

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler

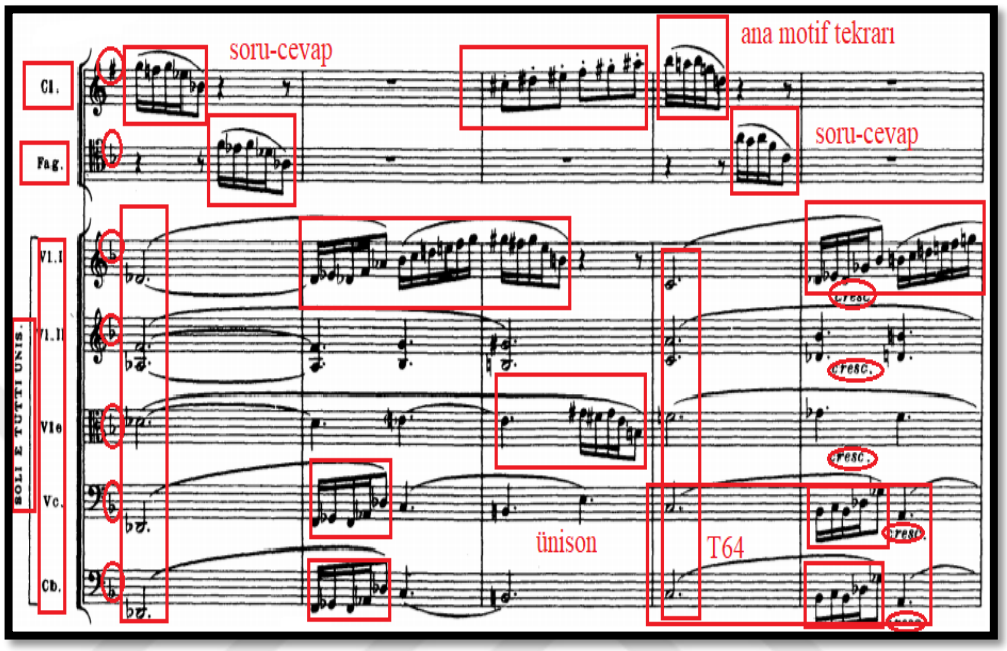

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler

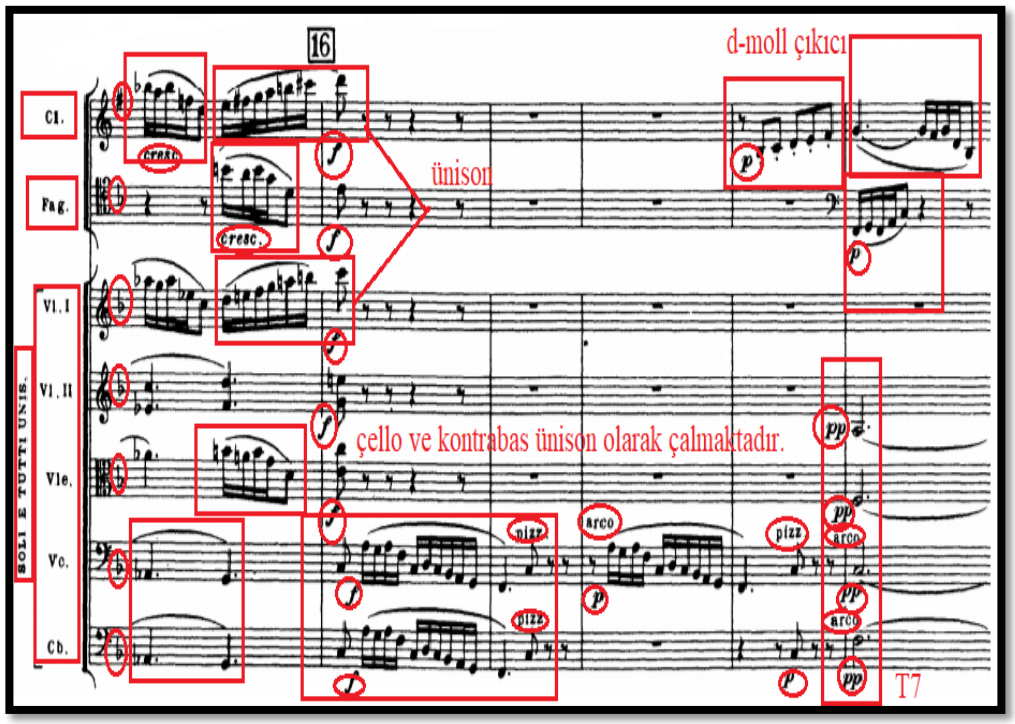

Örnek 32 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 16-29. ölçüler

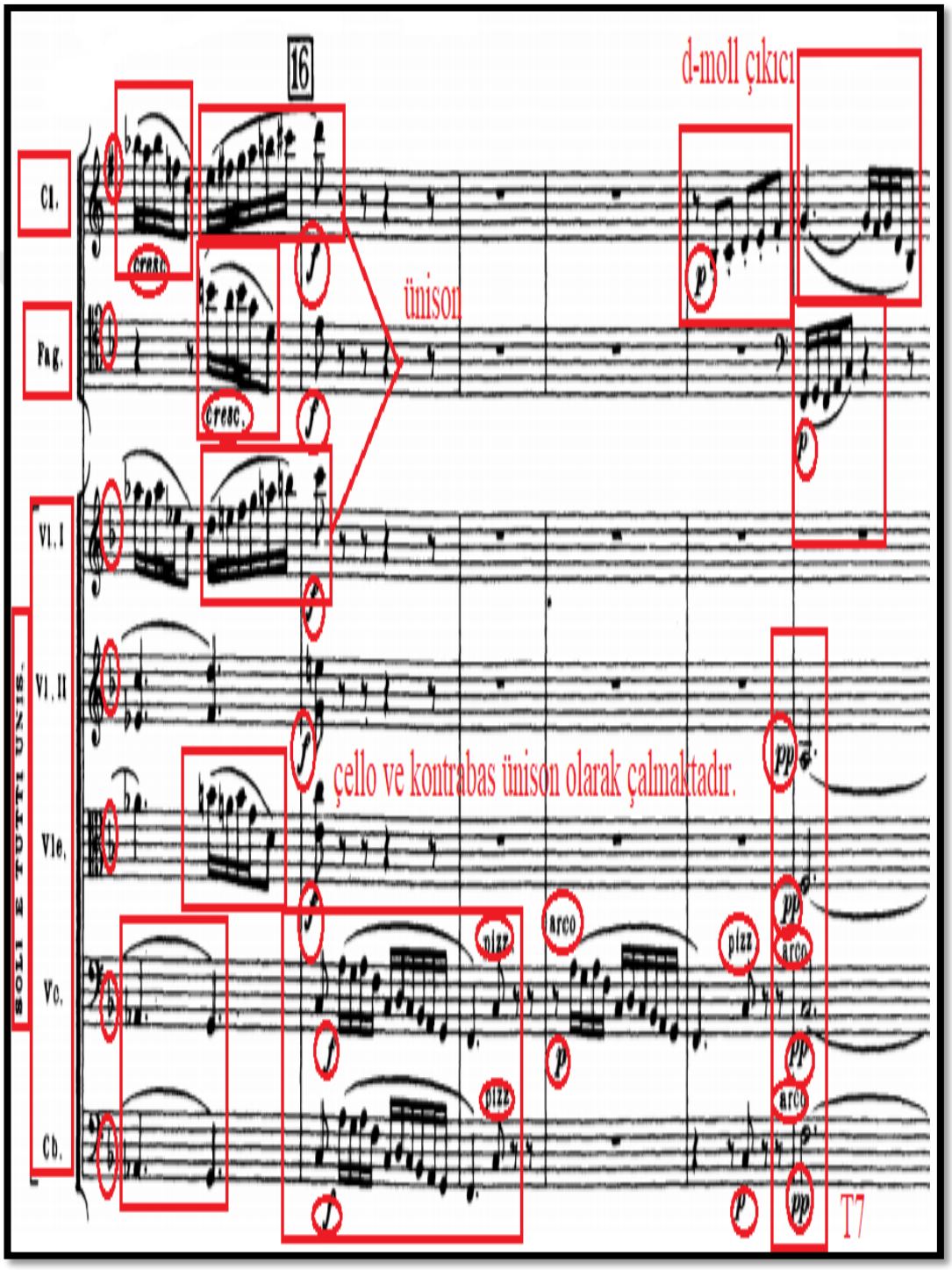

30. ölçüde klarnetin girişi ile yeni bir sekvens başlamaktadır. Bu sekvens 40. ölçüye kadar devam etmektedir. Klarnet piano nüans da orkestra ise pianissimo nüans da giriş yapmaktadır. Burada klarnetin temasına aralardaki küçük girşleri ile fagot eşlik etmektedir. Bu oluşum 40. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 33: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 32-40. ölçüler

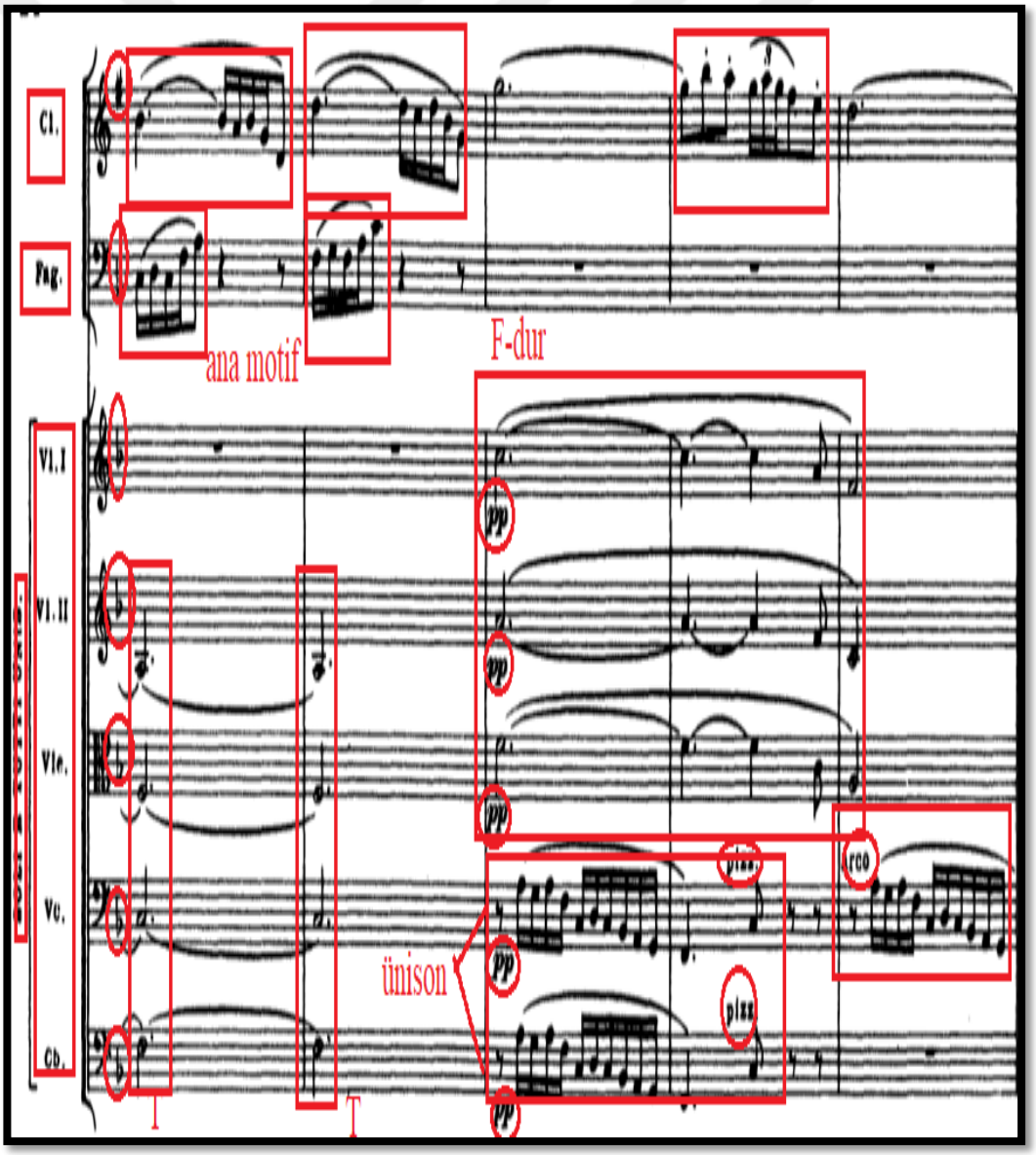

Örnek 33 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 32-40. ölçüler

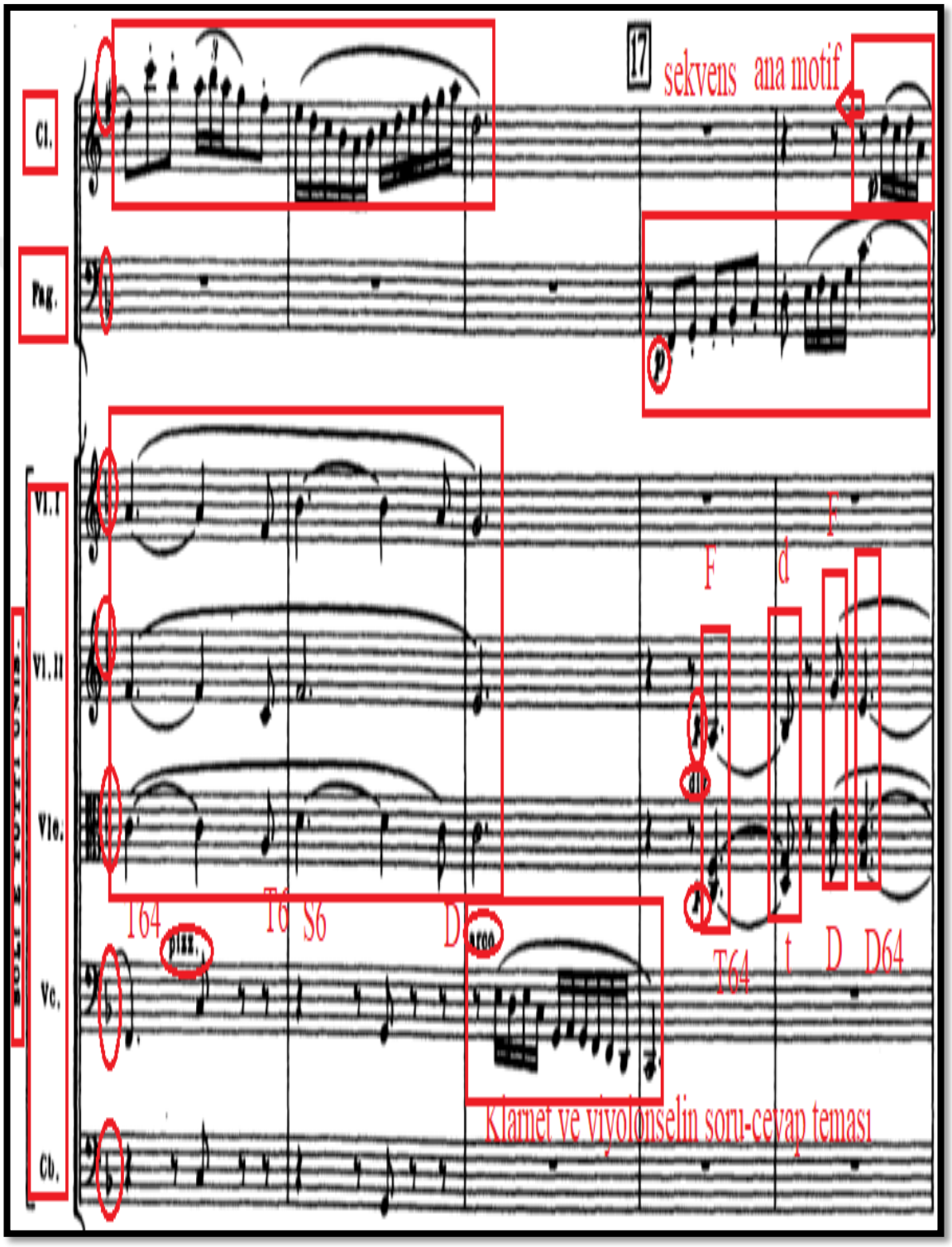

40. ölçü de yine bir sekvens yer almaktadır. Daha önceki sekvenslerin girşinde klarnetin sekvensi başlatmasının aksine 40. ölçüde yer alan sekvensin girişini fagot yapmaktadır. Bu nedenle burada fagot ve klarnet rolleri değişmektedir. Fagot temasını çalmakta klarnet de ona eşlik etmektedir. Bu küçük tema 44. ölçüye kadar sürer.

Örnek 34: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 40-43. ölçüler

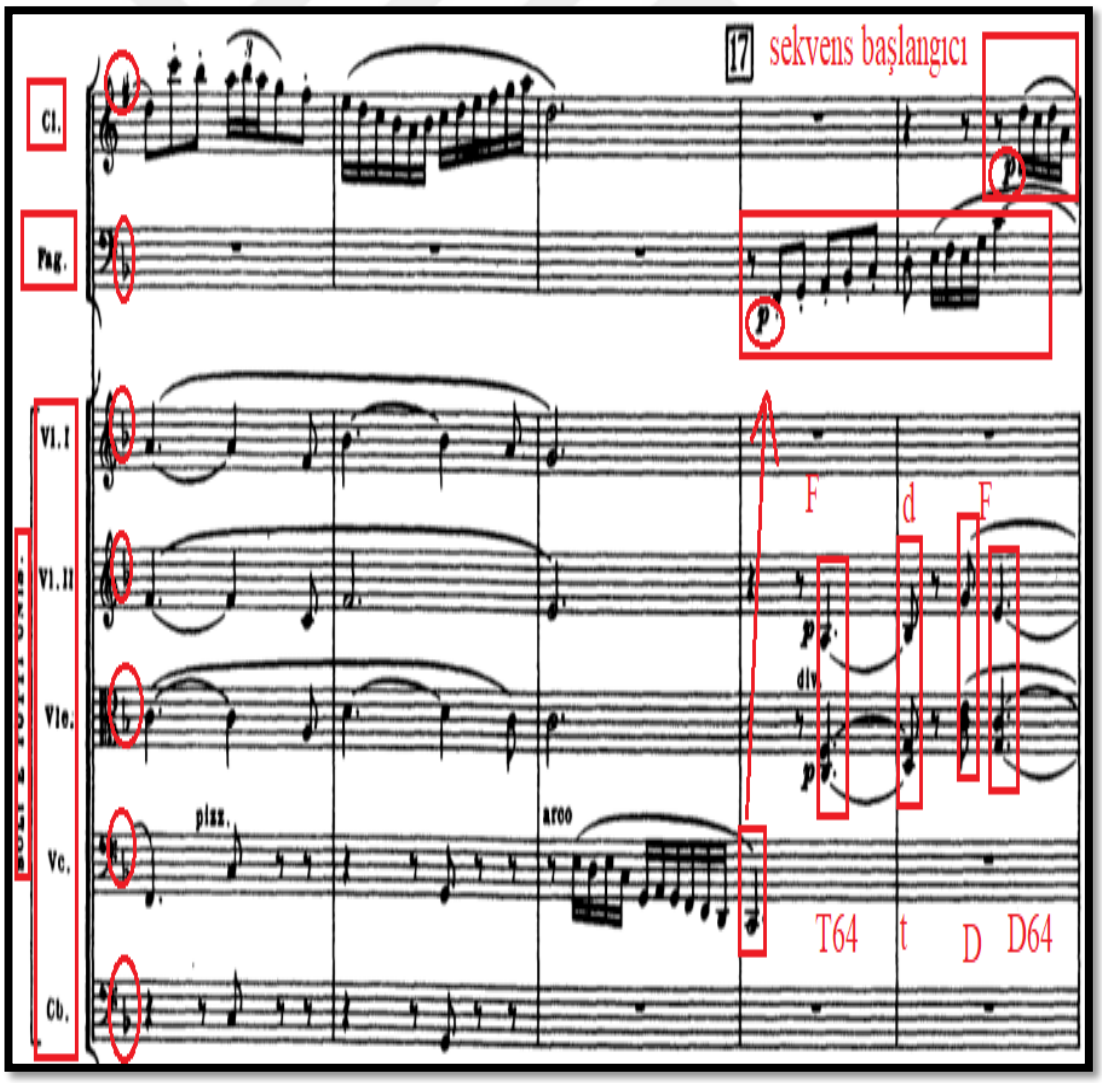

Örnek 34 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 40-43. ölçüler

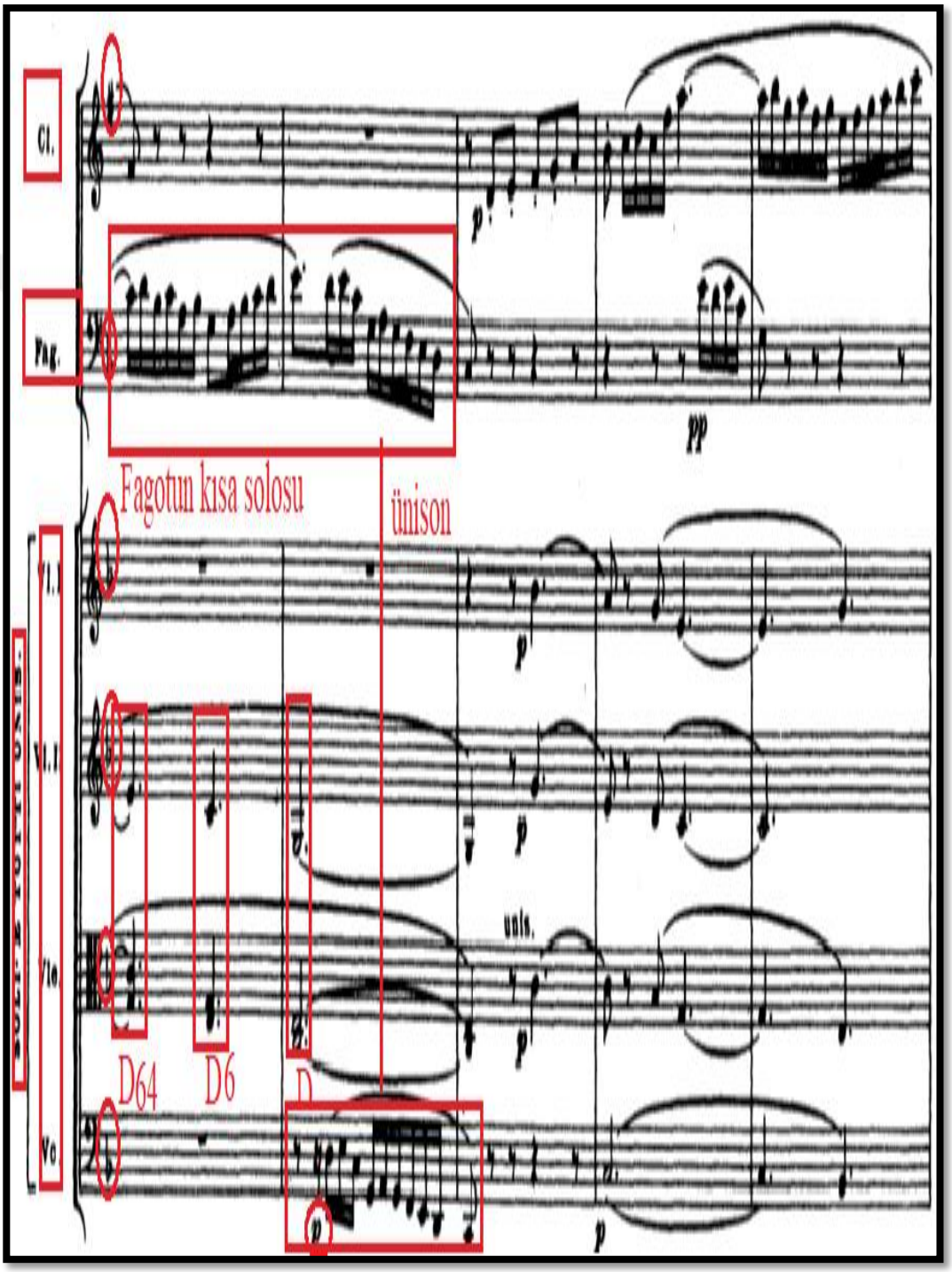

44. ölçüde klarnet yine solo görevindedir. Fagot ve klarnet arasında yine roller değişmiştir. Melodiyi doldurmak için fagotun aralarda küçük soloları yer almaktadır. Bu yeni sekvens yapısı 69. ölçüye dek devam etmektedir.

Örnek 35: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler

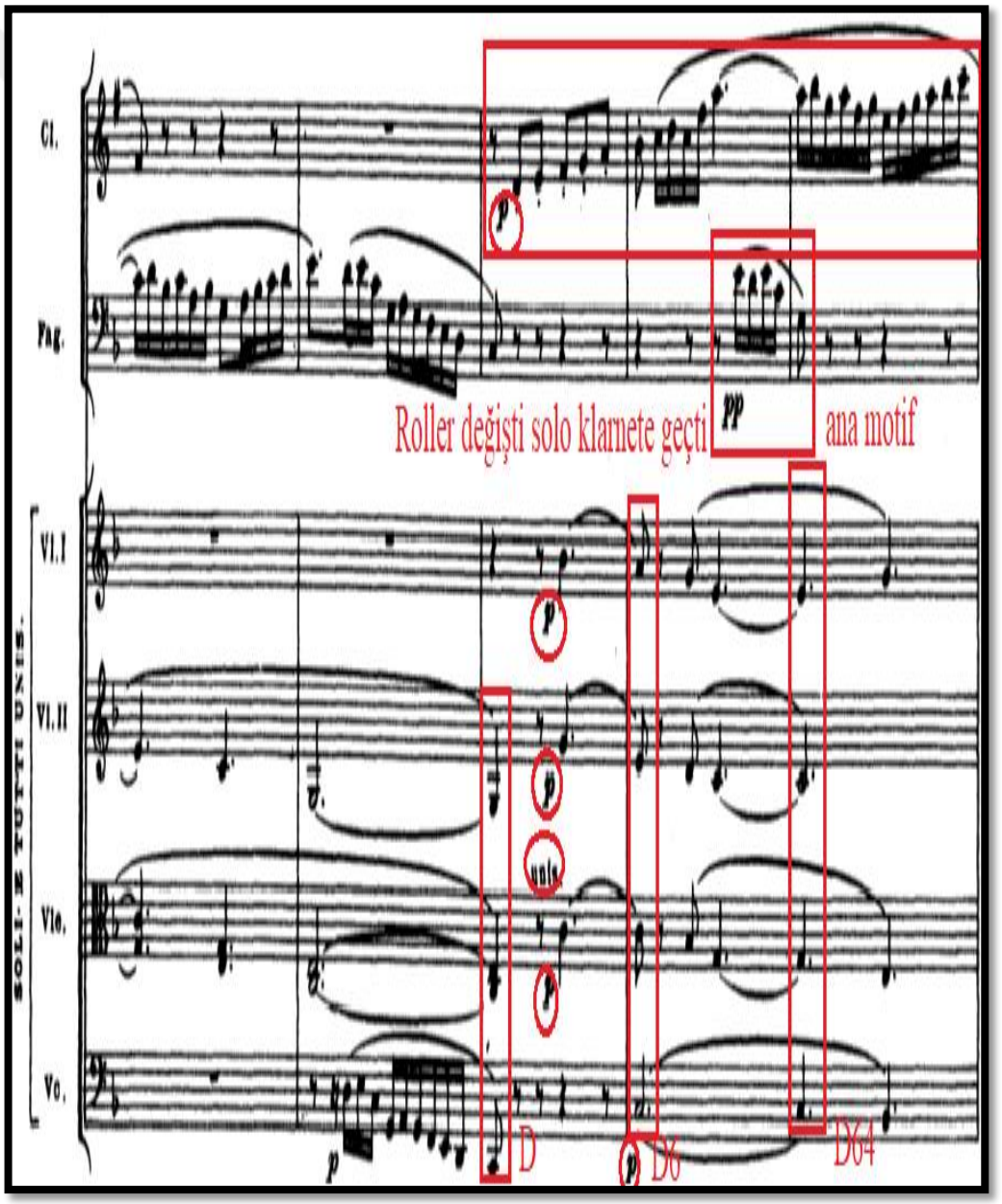

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler

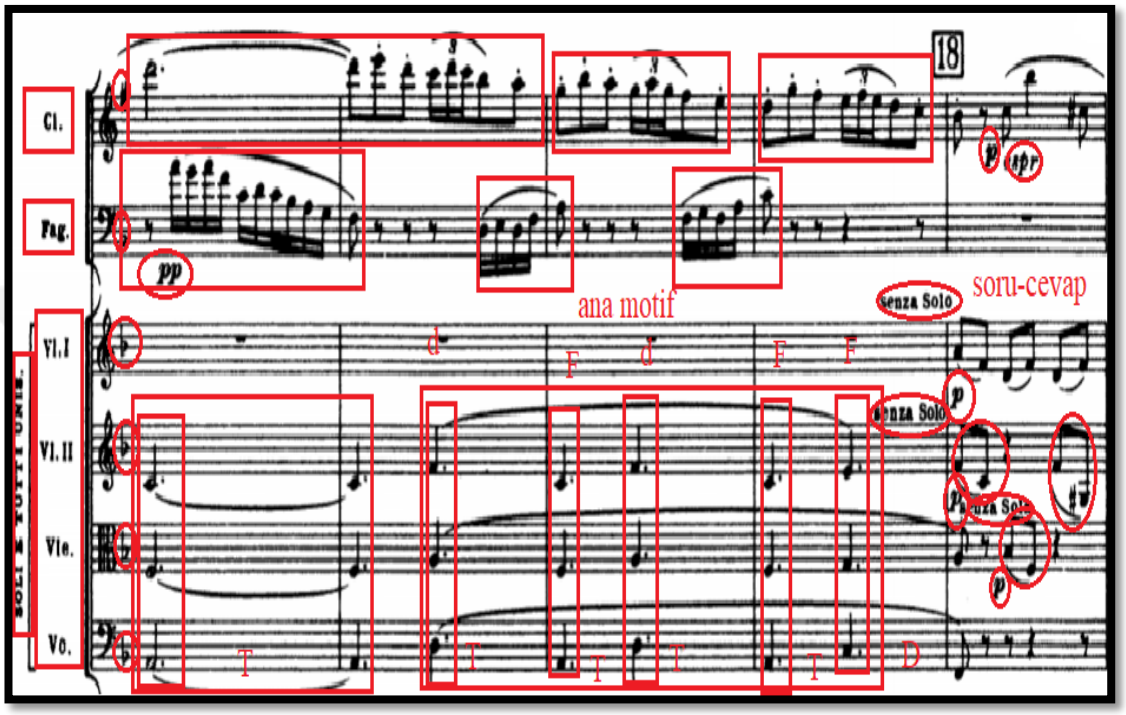

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler

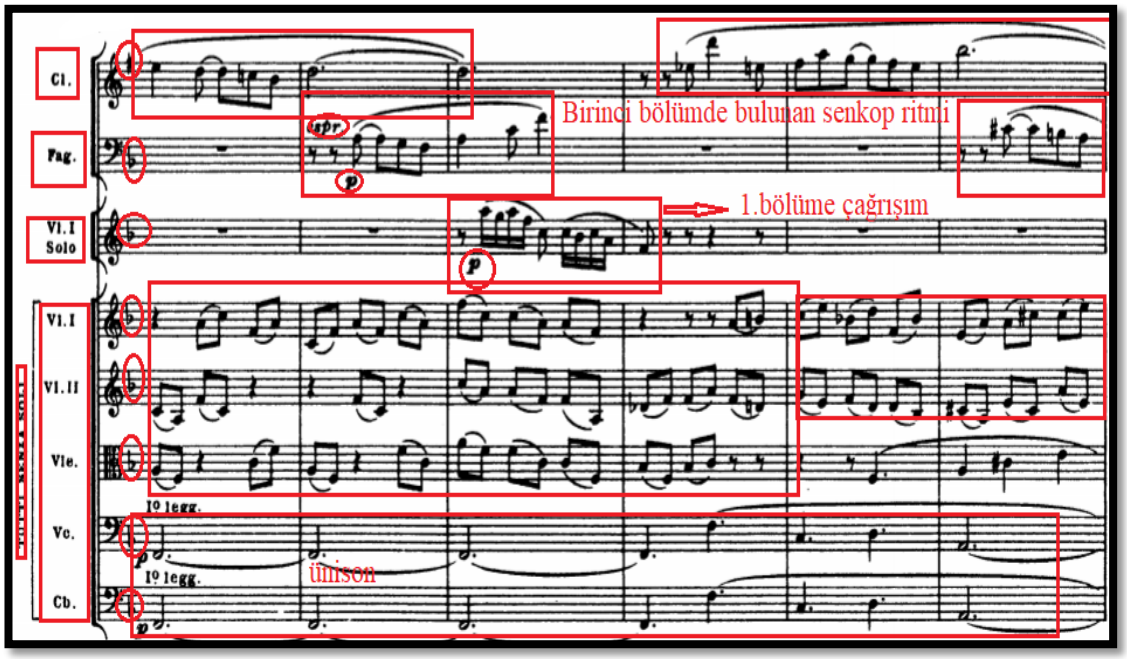

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler

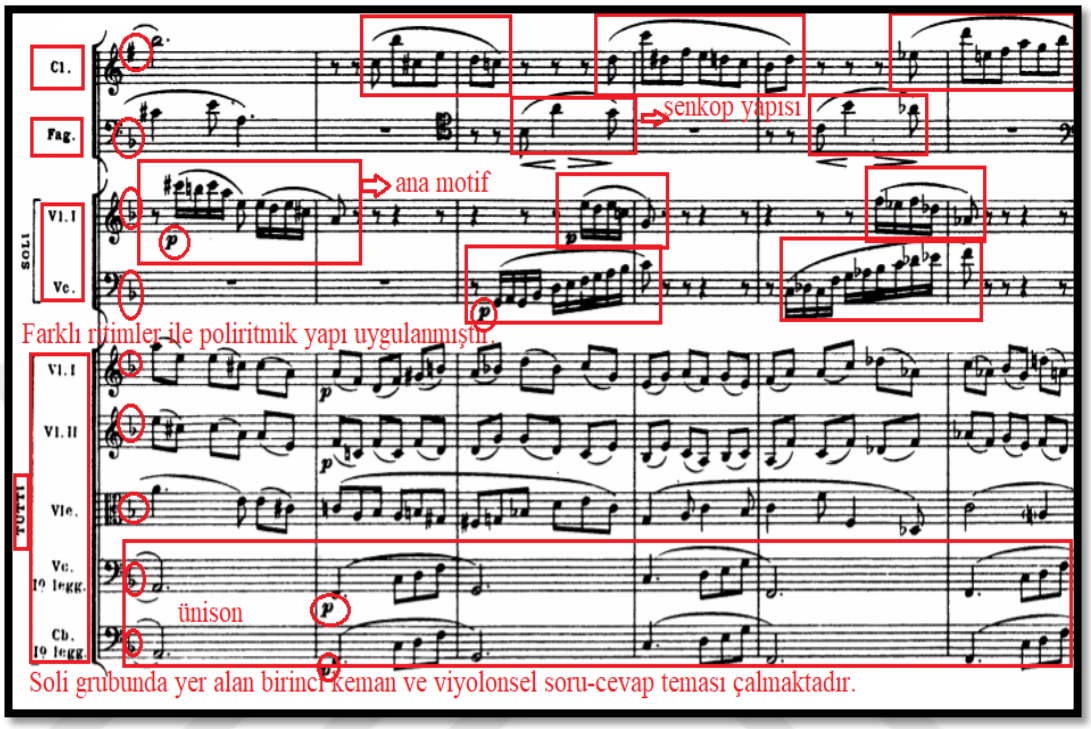

Örnek 35 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 44-68. ölçüler

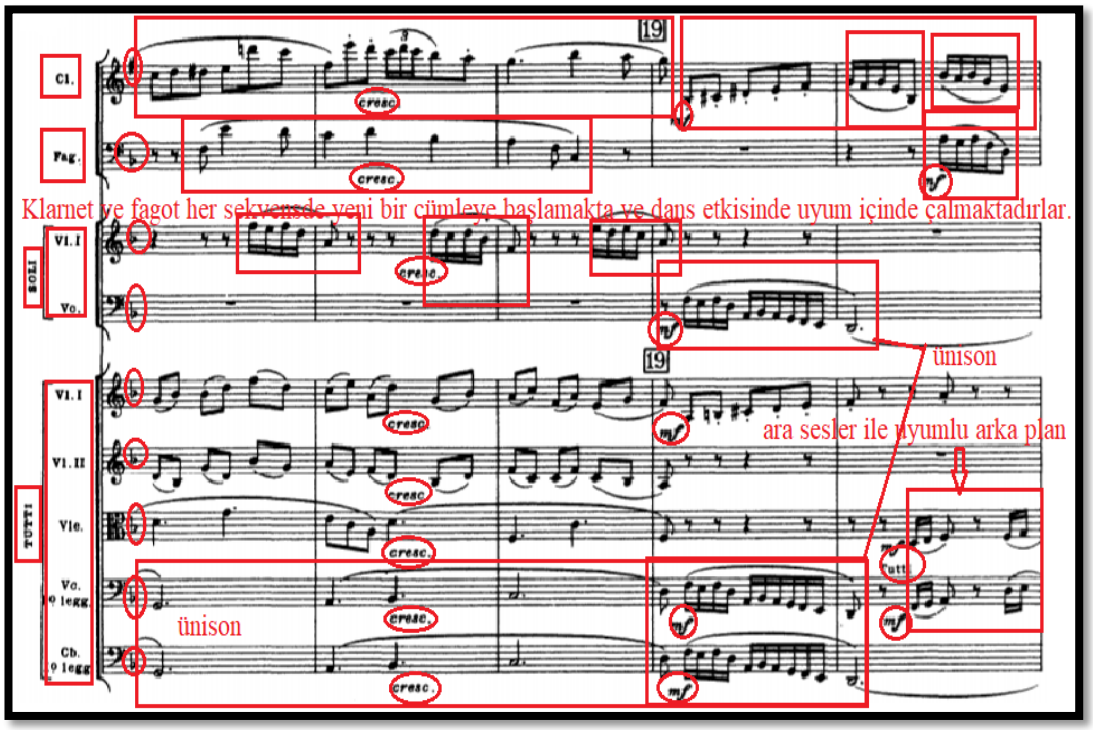

69. ölçü de yeni bir tema başlamaktadır. Üçüncü bölümün girişine benzemektedir. Yine klarnet ve fagot soru-cevap şeklinde atışmaktadır. 73 ve 74. ölçü de çok kısa bir re minör (d-moll) teması orkestra ve solistlerin soru-cevap şeklindeki sunumu ile yer almaktadır. Bu oluşumu fagot ve orkestra sağlar.

Örnek 36: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 69-74. ölçüler

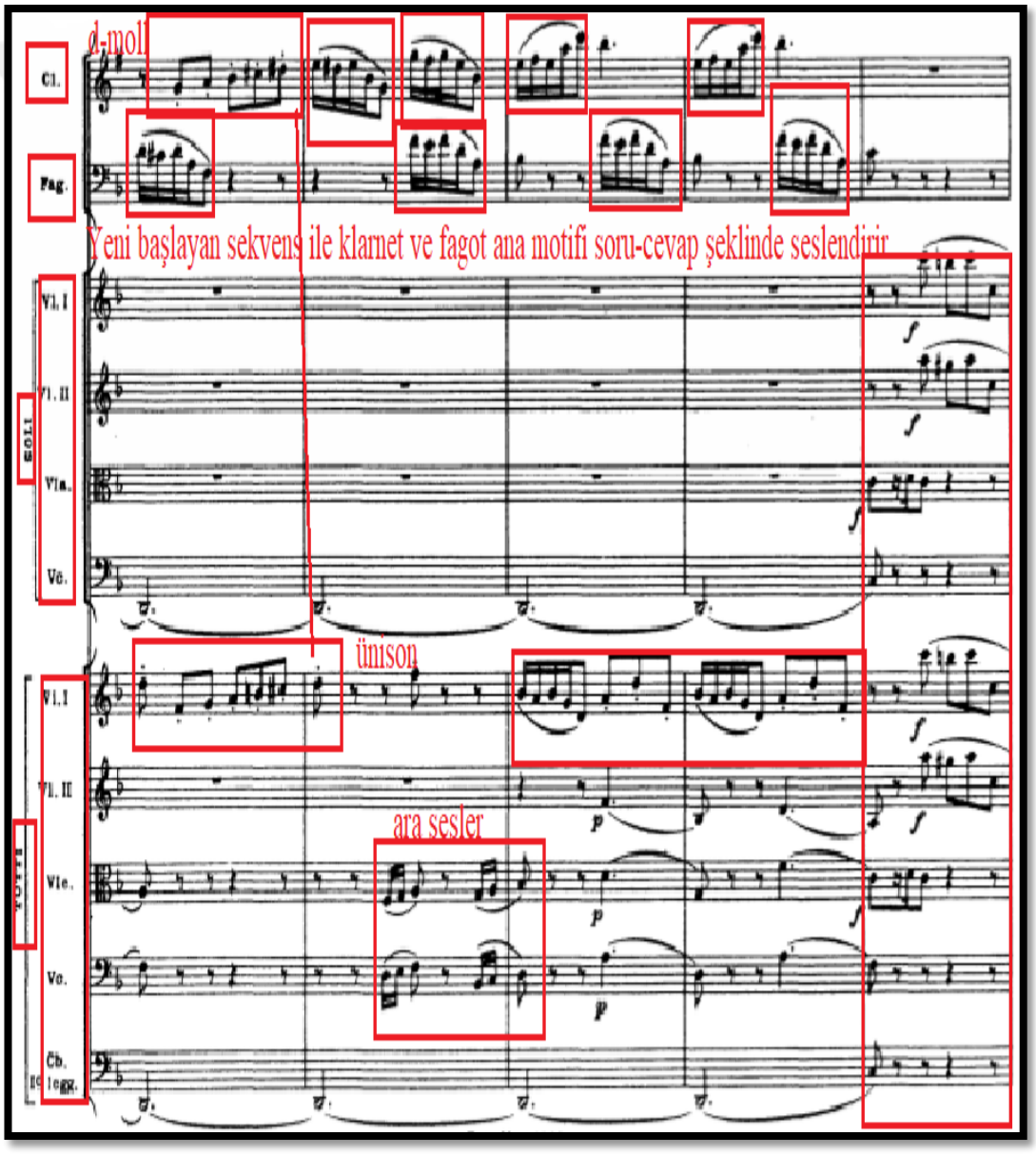

Örnek 36 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 69-74. ölçüler

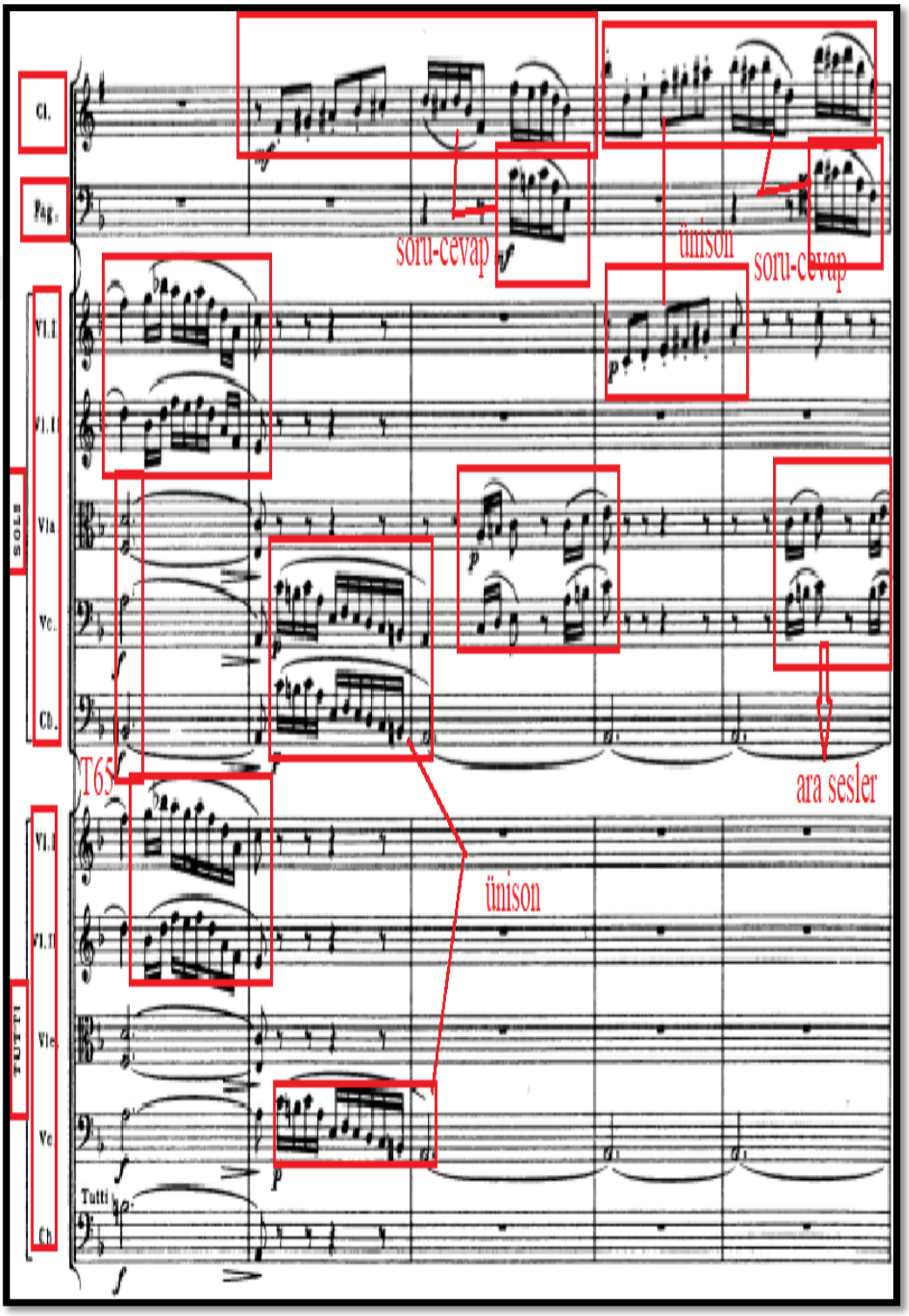

75. ölçü de viyolonsel, kontrabas ve klarnet yeni bir temaya giriş yapmaktadır. Onları fagot, viyola ve viyolonsel desteklemektedir. Bu süreç 79. ölçüye dek devam etmektedir.

Örnek 37: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 75-78. ölçüler

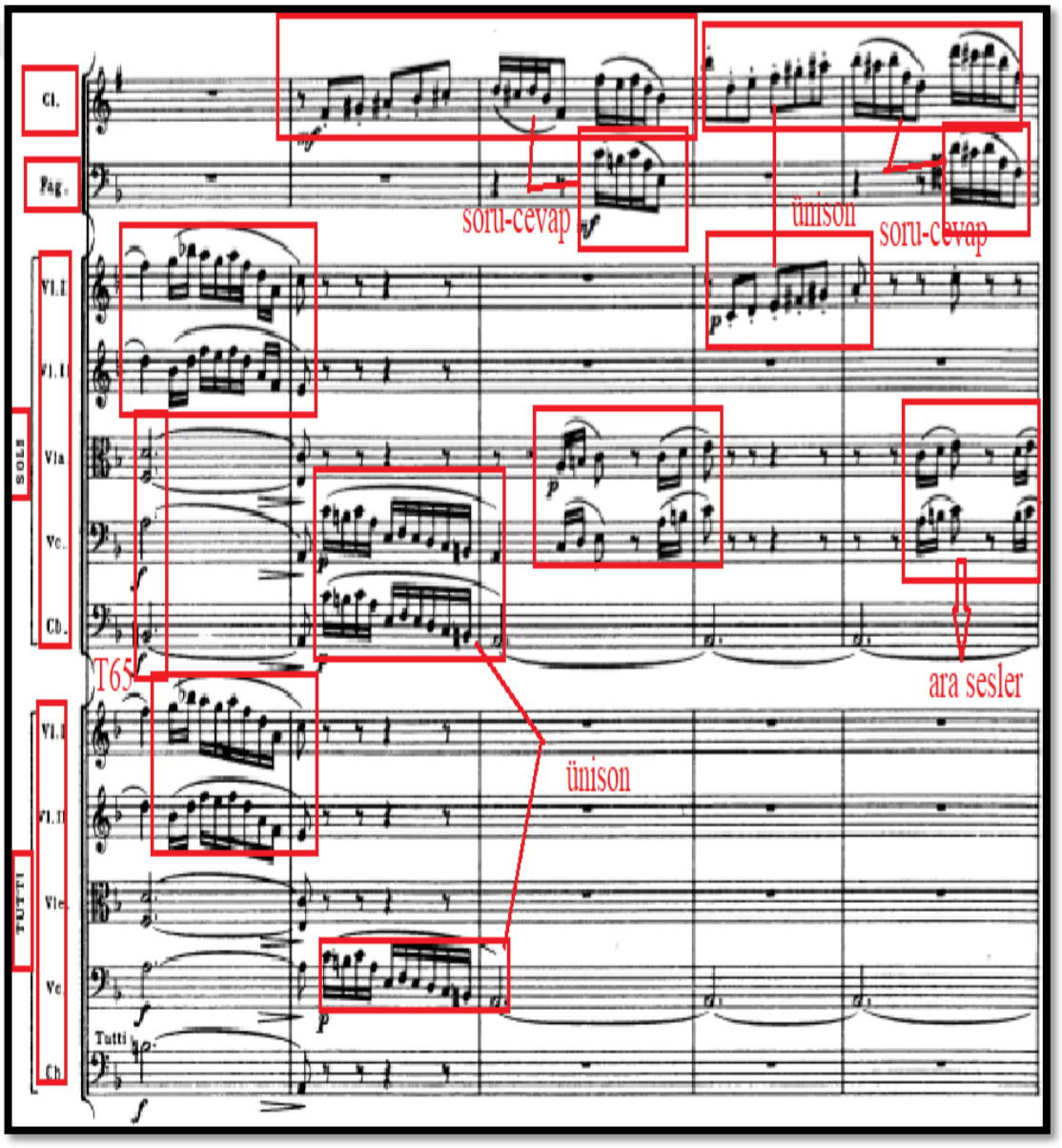

79. ölçü ve 80. ölçü de fagot ve klarnetin soru-cevap teması yer almaktadır. 2 ölçülük bu atışmayı 81 ve 82. ölçü de birinci keman ve ikinci kemanın aynı temayı üçlü yukarısında çalması desteklemektedir. Sonrasında fagot ve klarnet aynı temayı üçlü yukarısında iki ölçü olarak çalarak cümleyi bitirmektedir. 20 numaralı 81. ölçü de "A" varyeteli ana teması bitmiş ve " B" yan teması başlamıştır. Burada iki uzun cümleden oluşan yan tema kullanılmıştır.

Örnek 38: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 79-84. ölçüler

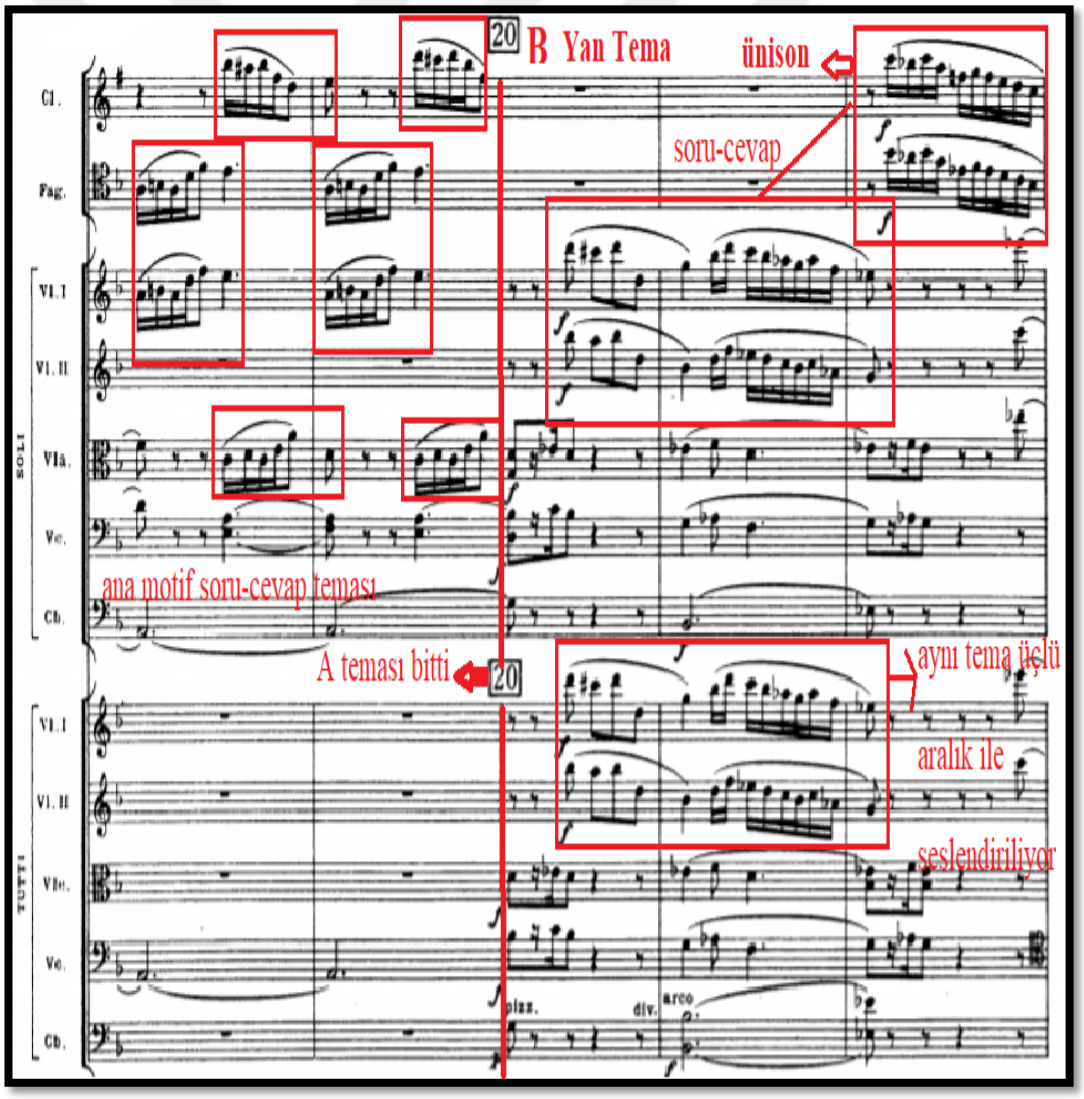

Örnek 38 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 79-84. ölçüler

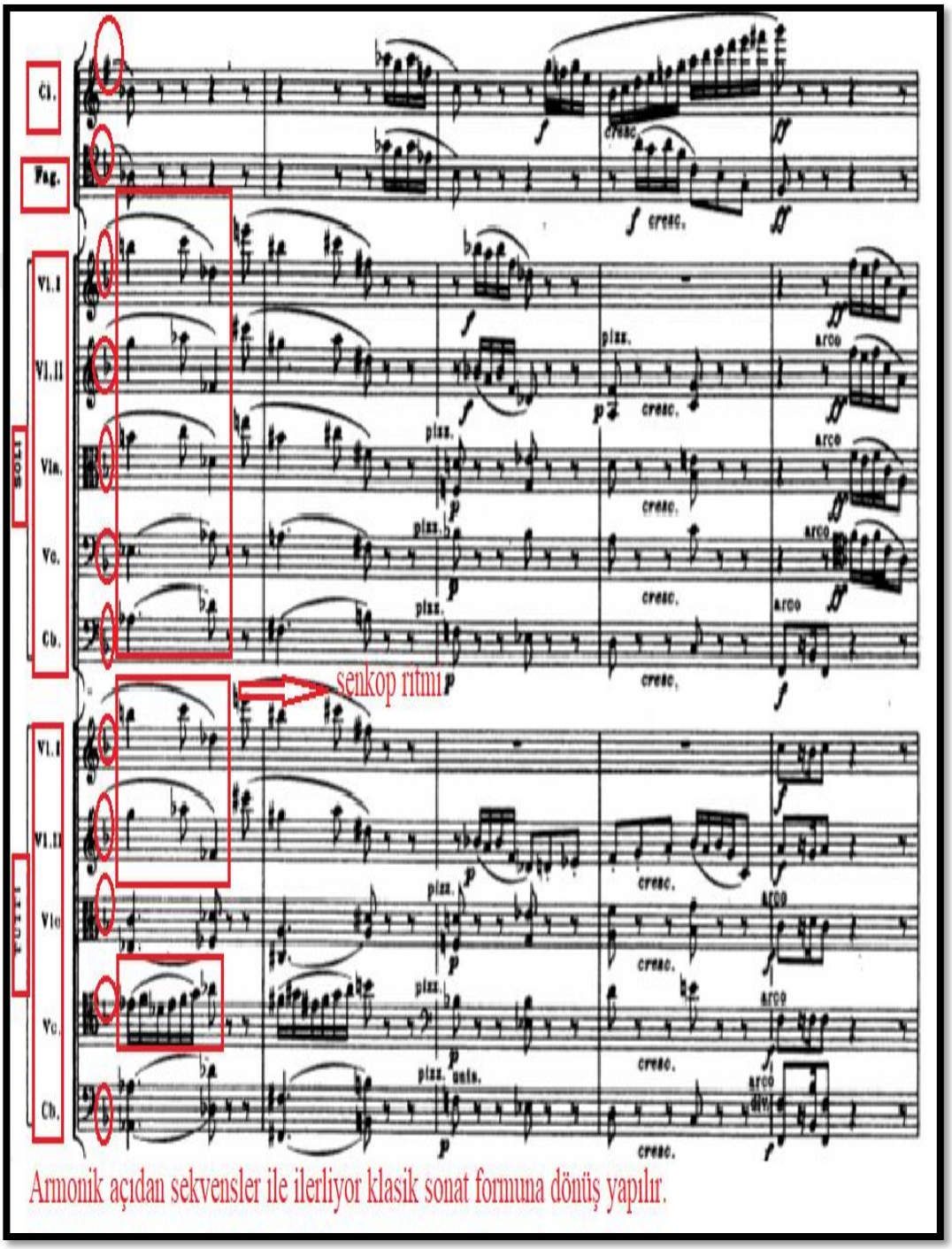

85. ölçüden itibaren armonik açıdan sekvensler ile ilerliyor. Bu bakımdan klasik sonat formuna dönüş yapılmıştır. Ayrıca sekvensler ile birlikte klarnet ve fagotun soru-cevap teması yer almaktadır. Bu sekvens yapısı 113. ölçüye dek devam etmektedir.

Örnek 39: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

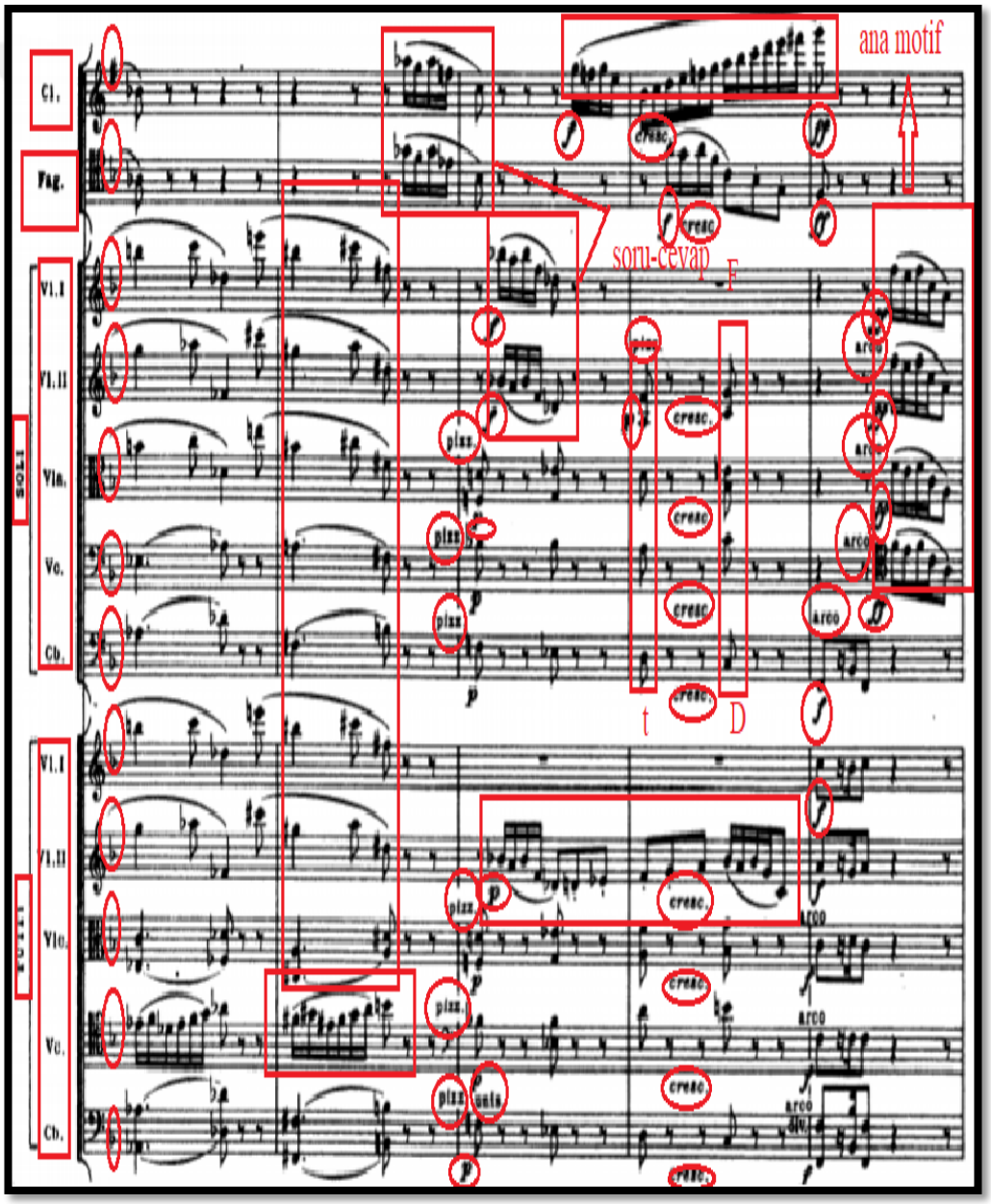

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

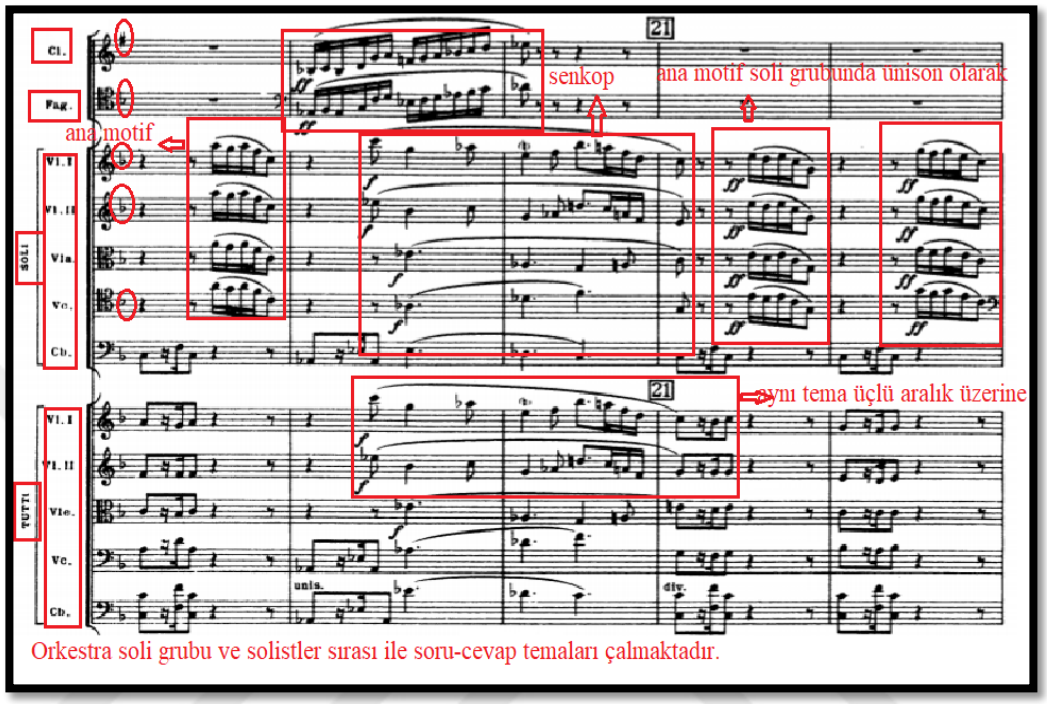

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

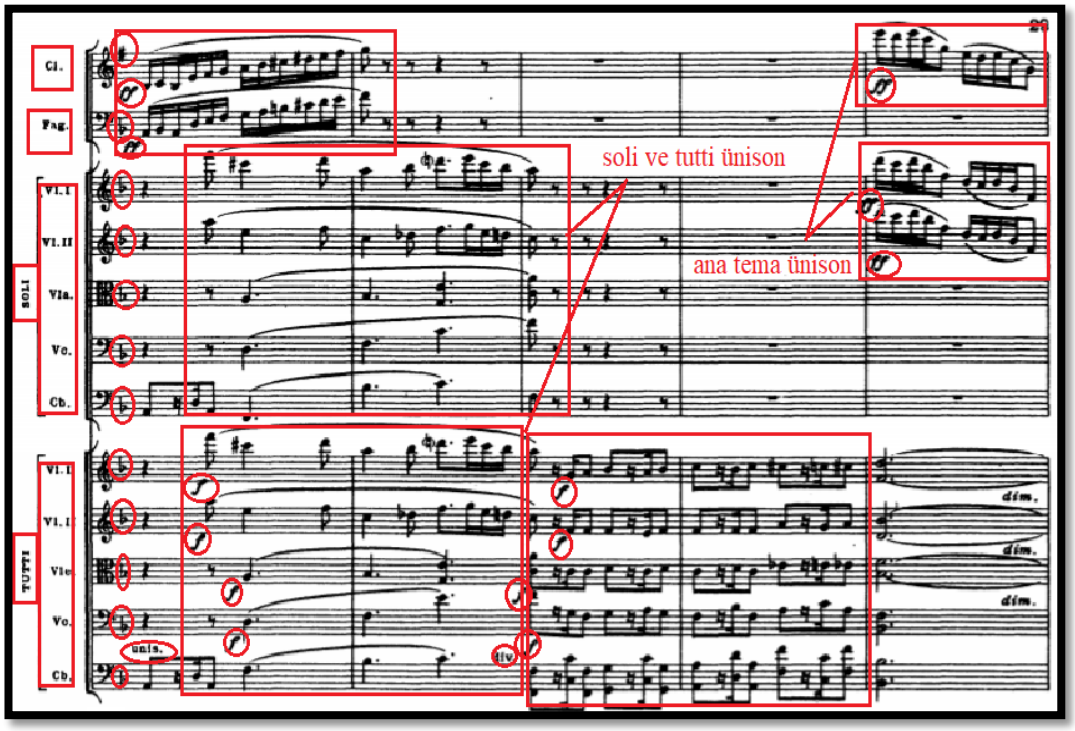

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

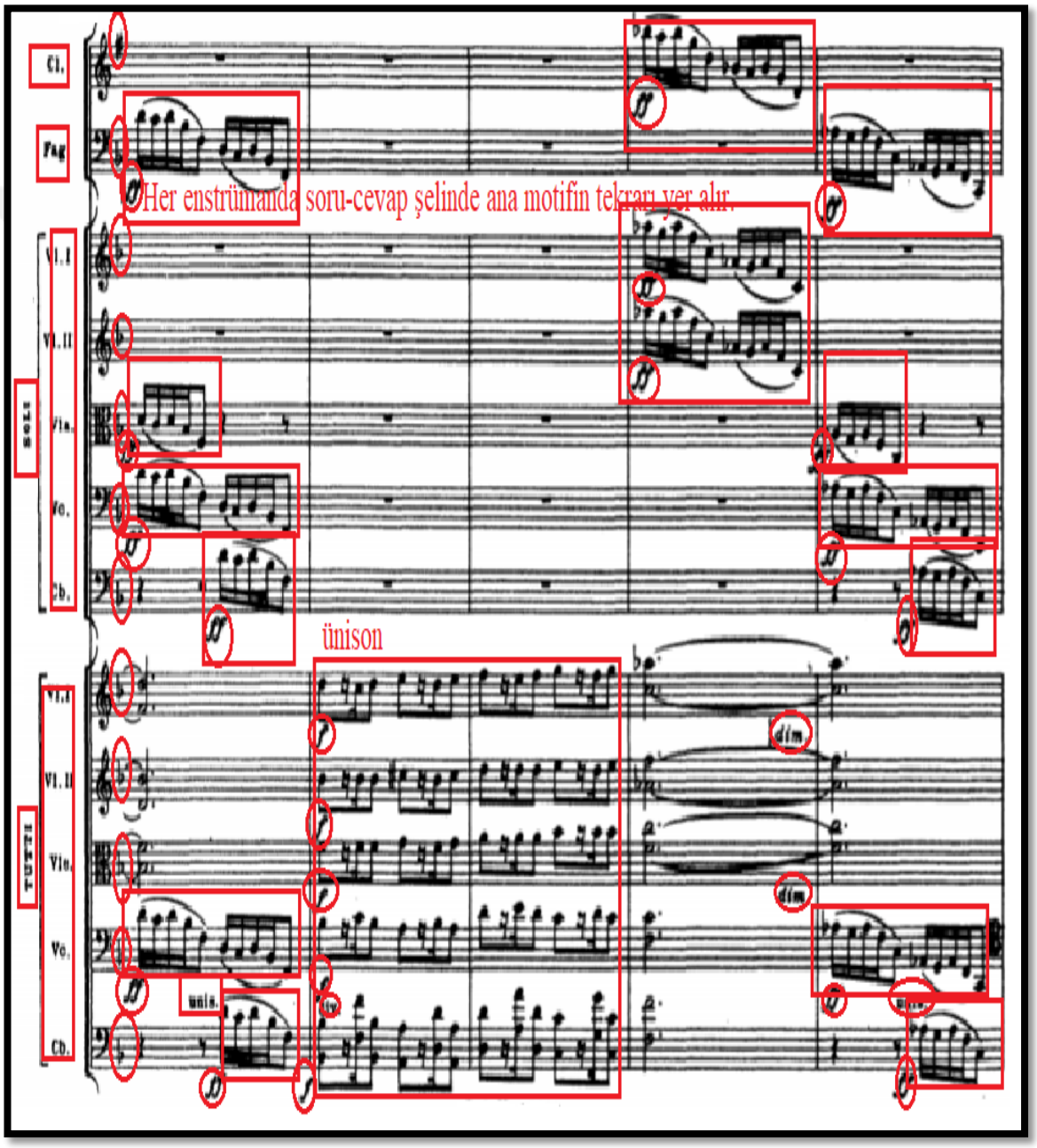

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

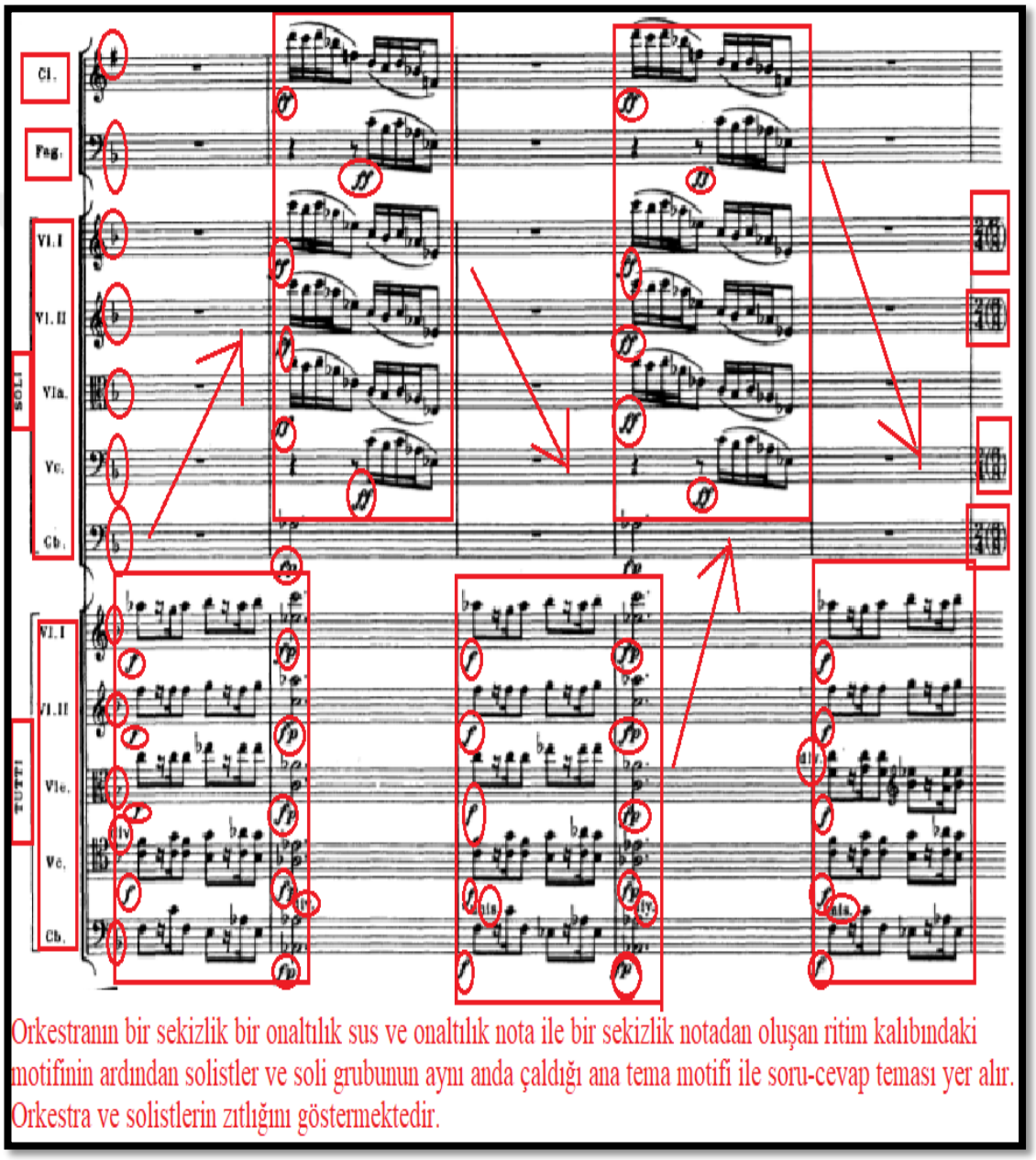

Örnek 39 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 85-113. ölçüler

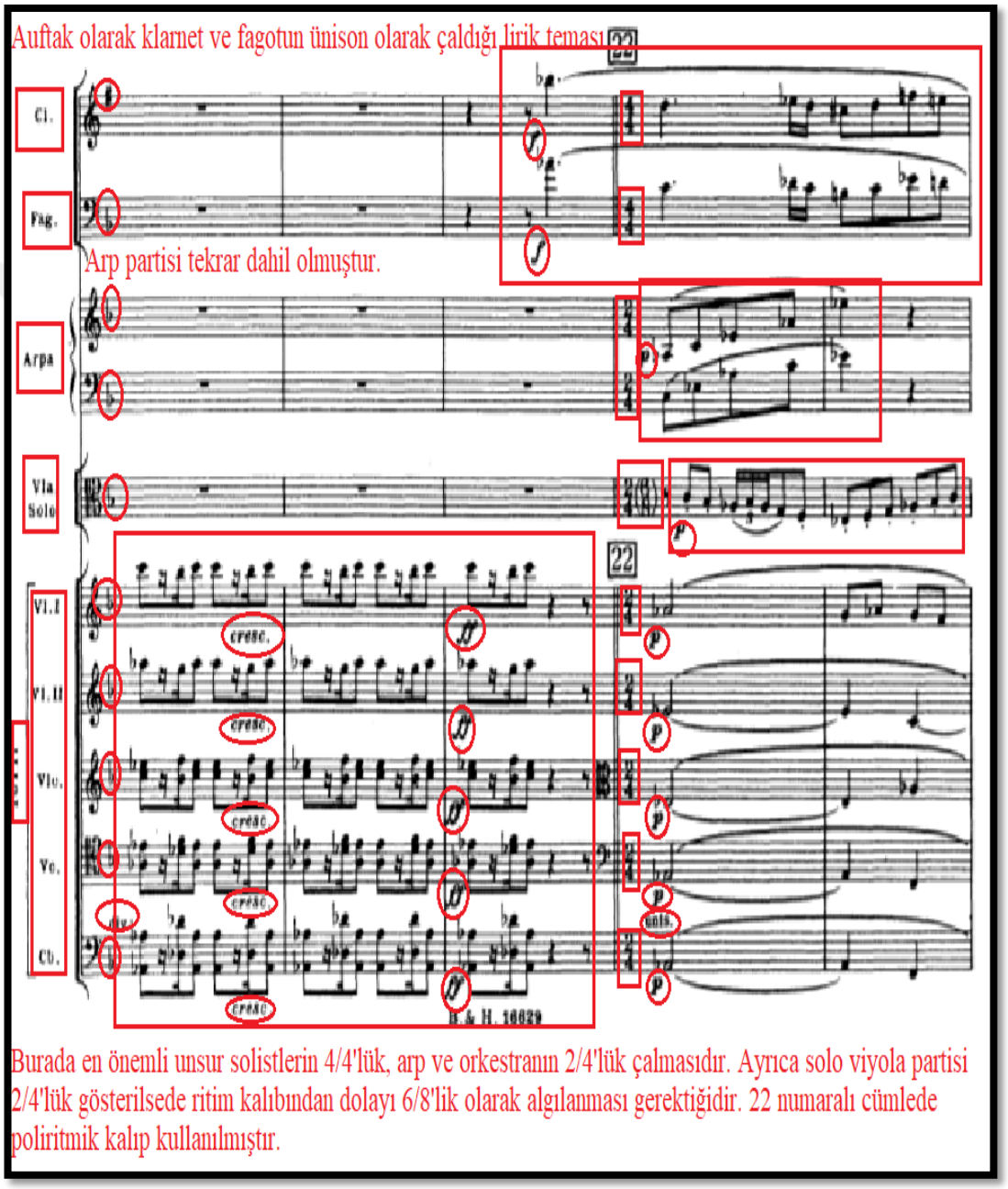

113. ölçü de rondo bölümünün bu kısımda solistler 4/4'lük ölçü kalıbında çalarken orkestra 2/4'lük ölçü kalıbında çalmaktadır. Yani eserin bu bölümü poliritmik yapıdadır. Ayrıca solistler ünison olarak temayı seslendirirken orkestra

eşlik görevinde yer almaktadır. Bu temada arp solosu da esere giriş yapmaktadır. Solistlere ek olarak viyola solusu da yer alır. Bu solo 2/4'lük ölçü kalıbında yazılmasına rağmen çalışma şekil olarak 6/8'lik ölçü kalıbı düşünülmelidir. Viyola solosu 115. ölçü de son bulmaktadır.

Örnek 40: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler

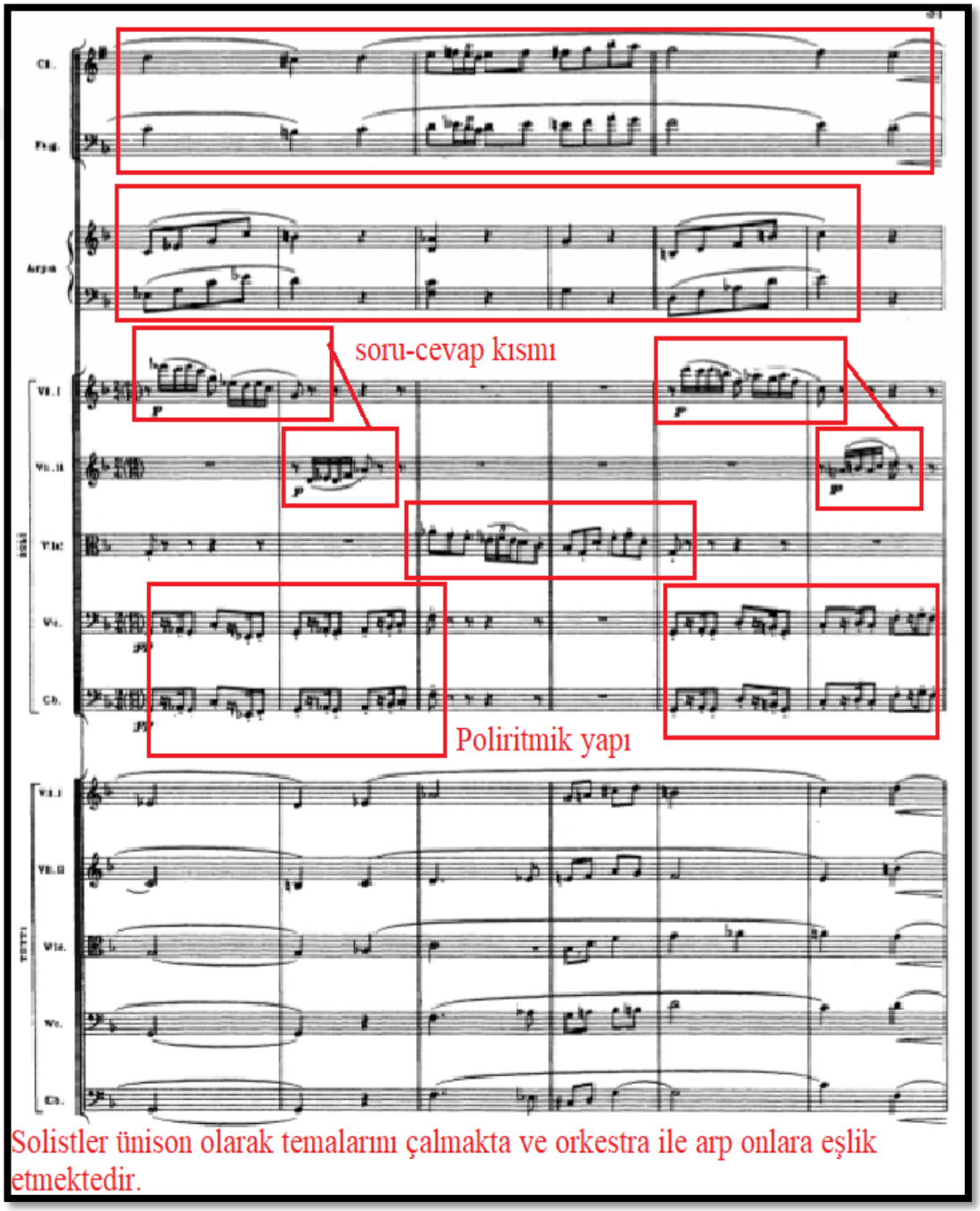

Örnek 40 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler

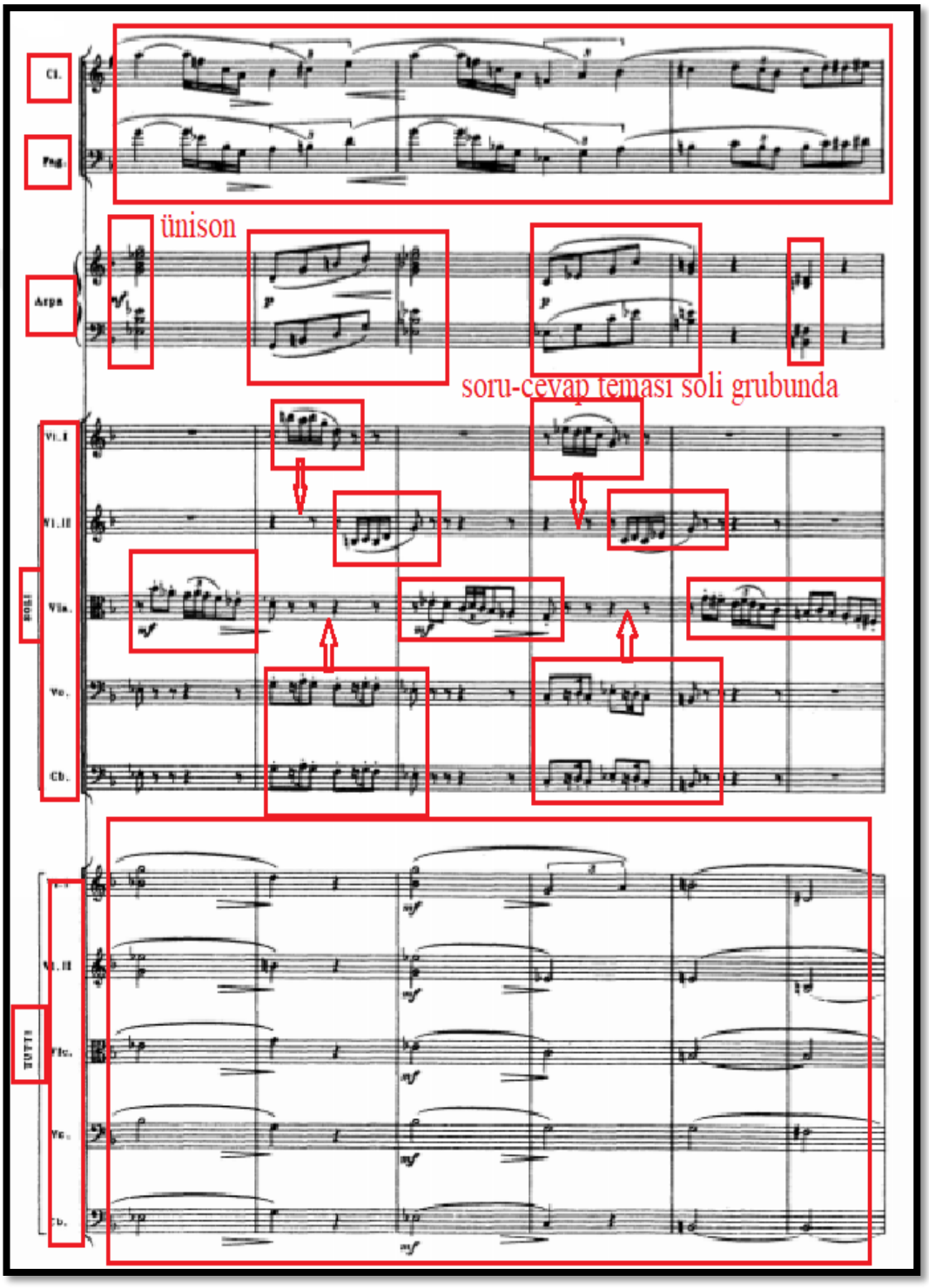

Örnek 40 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 113-128. ölçüler

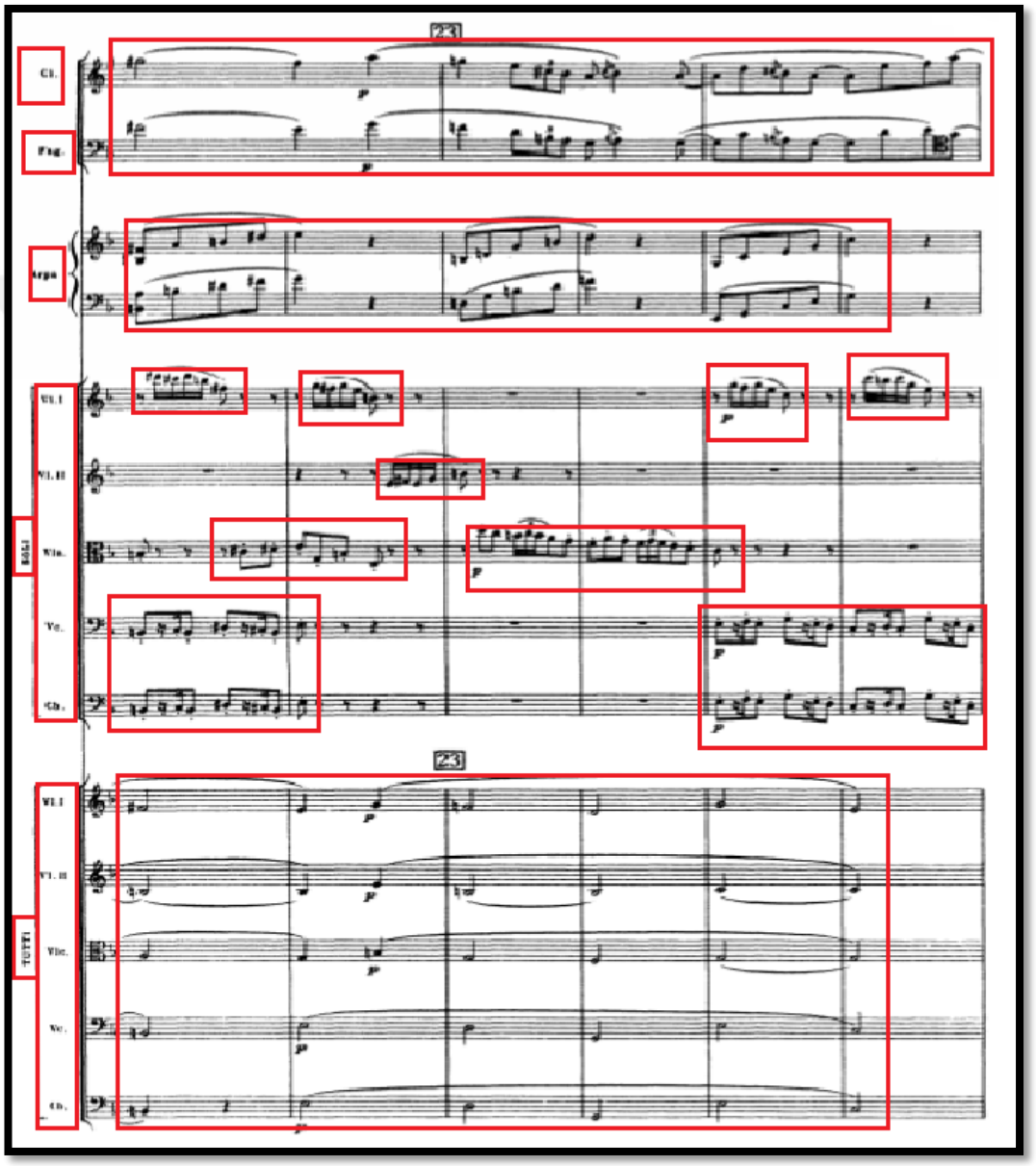

129. ve 130. ölçü de devam eden solistlerden fagot ve klarnetin temasında motif tekrarı yer almakta ve ünison olarak çalmaktadır. Ayrıca arp solosunda da iki parti ünison olarak devam etmektedir. Bu ünison olarak fagot ve klarnetin dans havasındaki şarkı teması 156. ölçü ye dek devam etmektedir. Orkestra da üçüncü

bölümün başında yer alan küçük motifi farklı yerlerde ara girişler ile uygulamakta ve solistlere eşlik etmektedir.

Örnek 41: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler

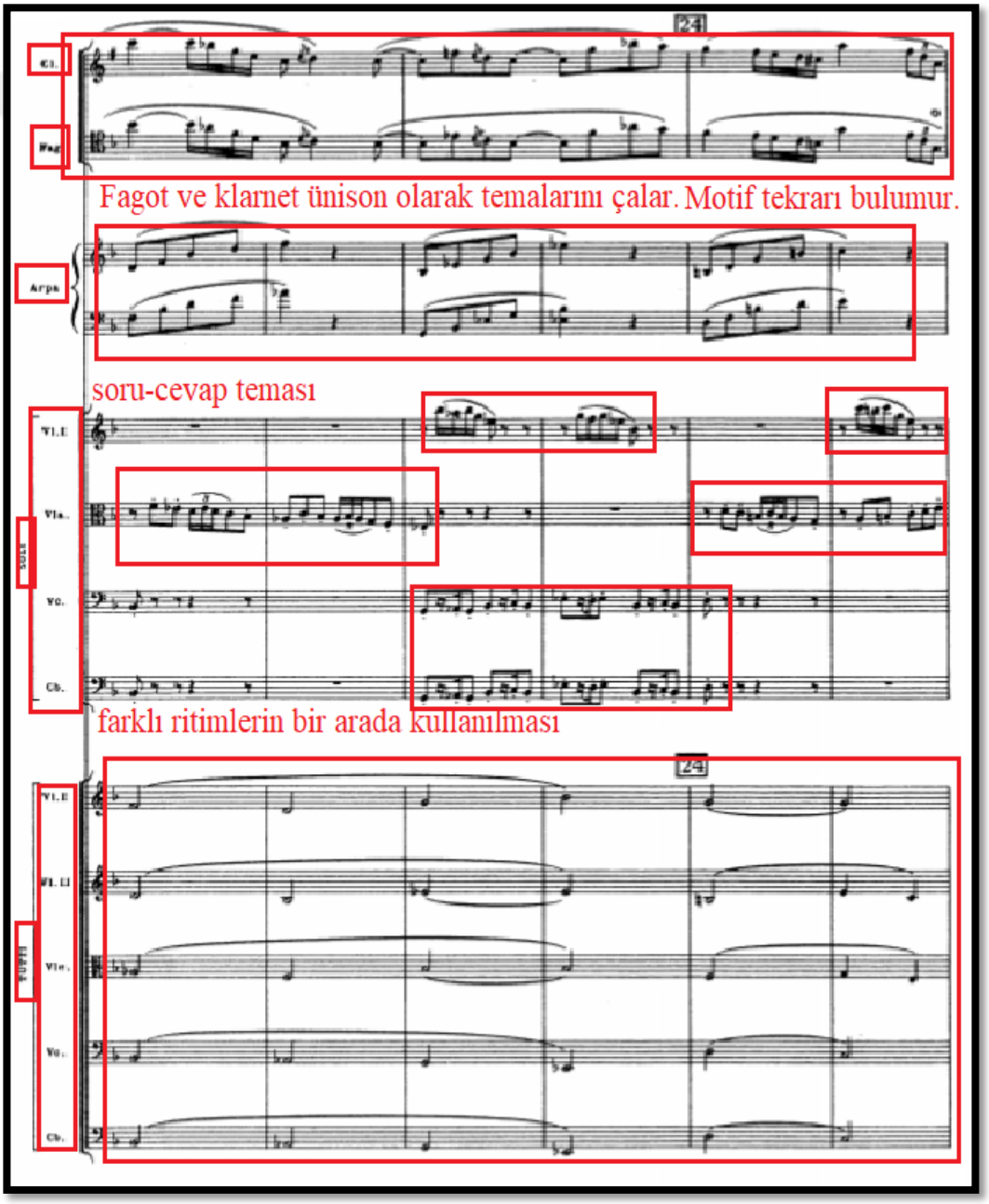

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler

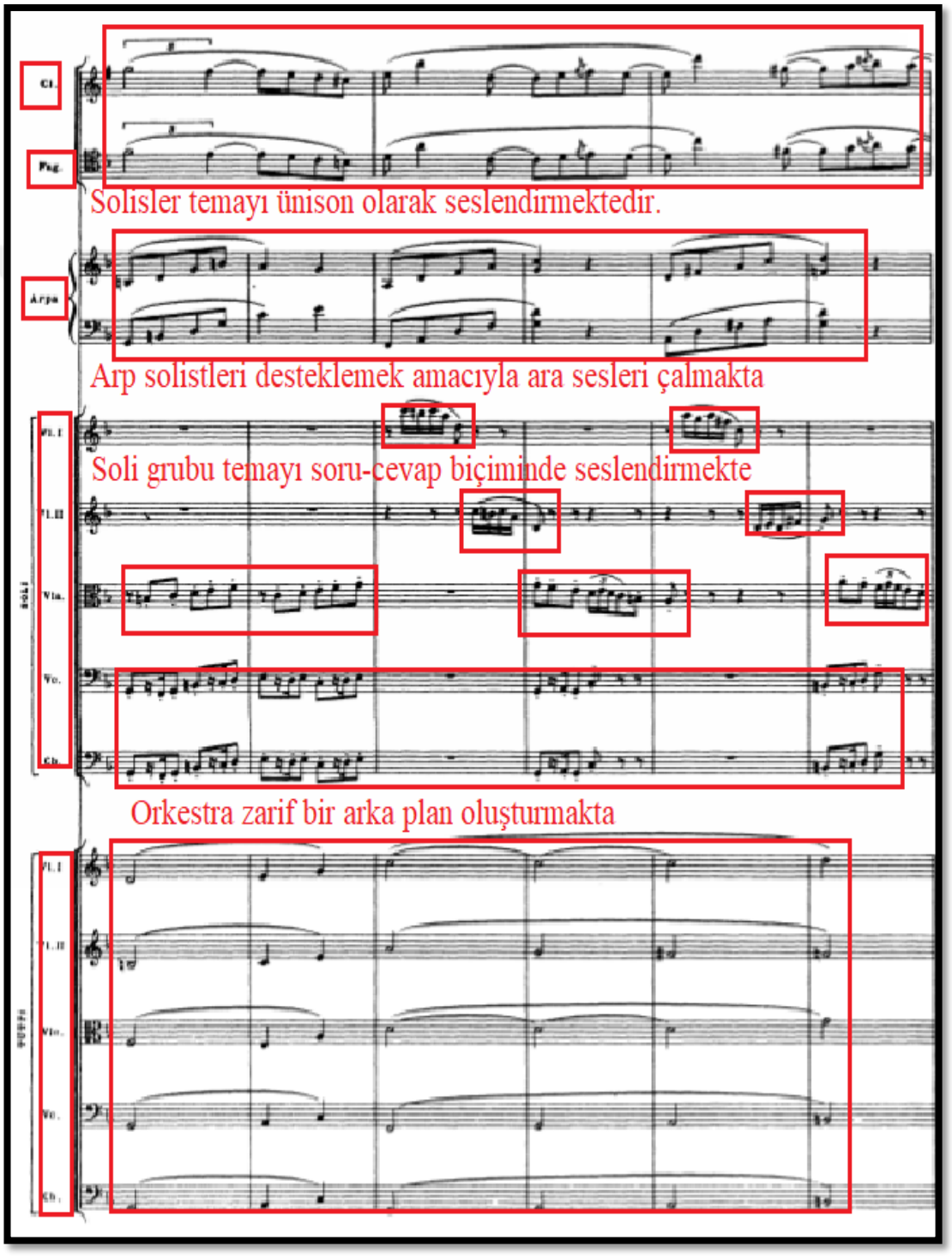

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler

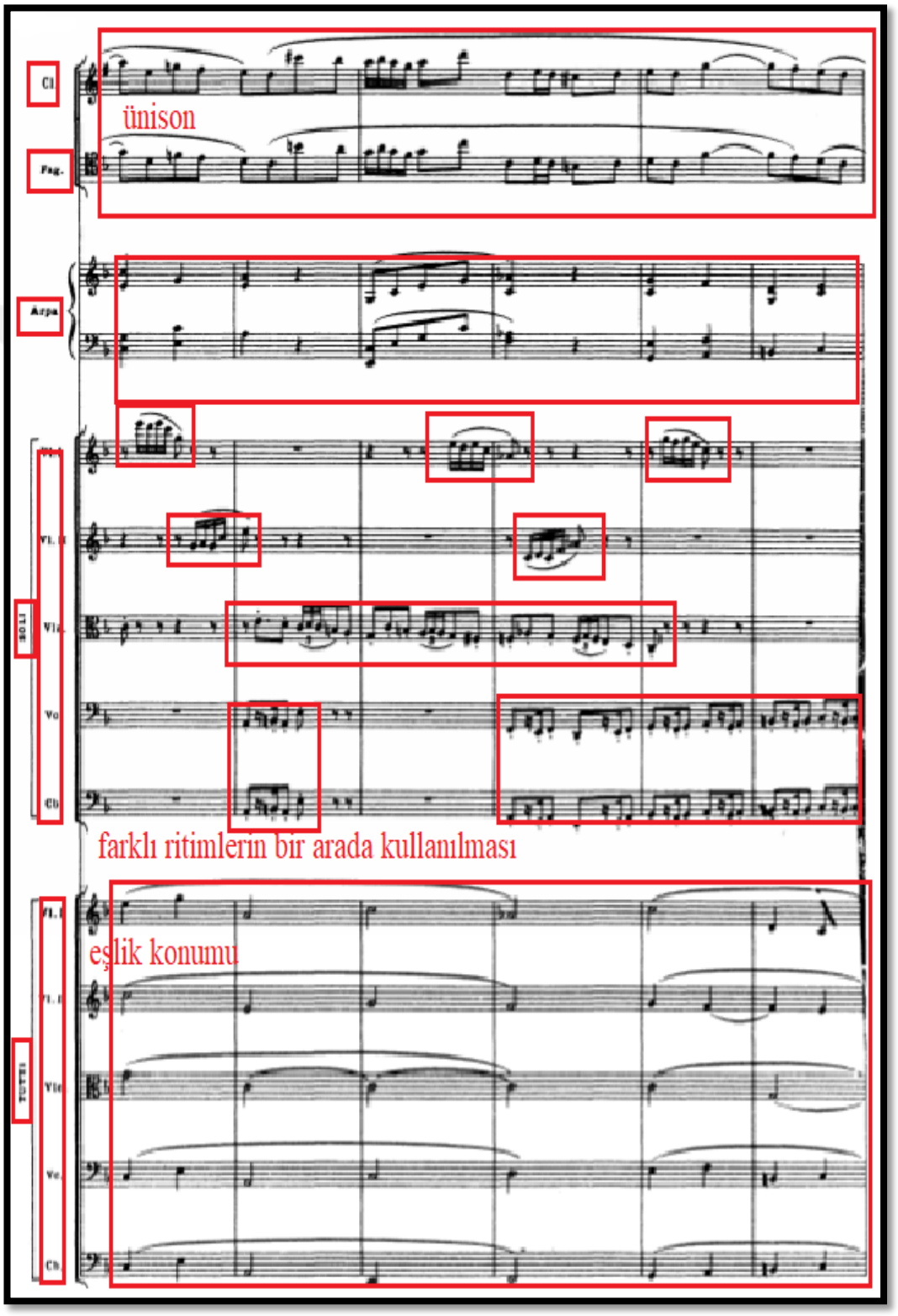

Örnek 41 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 132-155. ölçüler

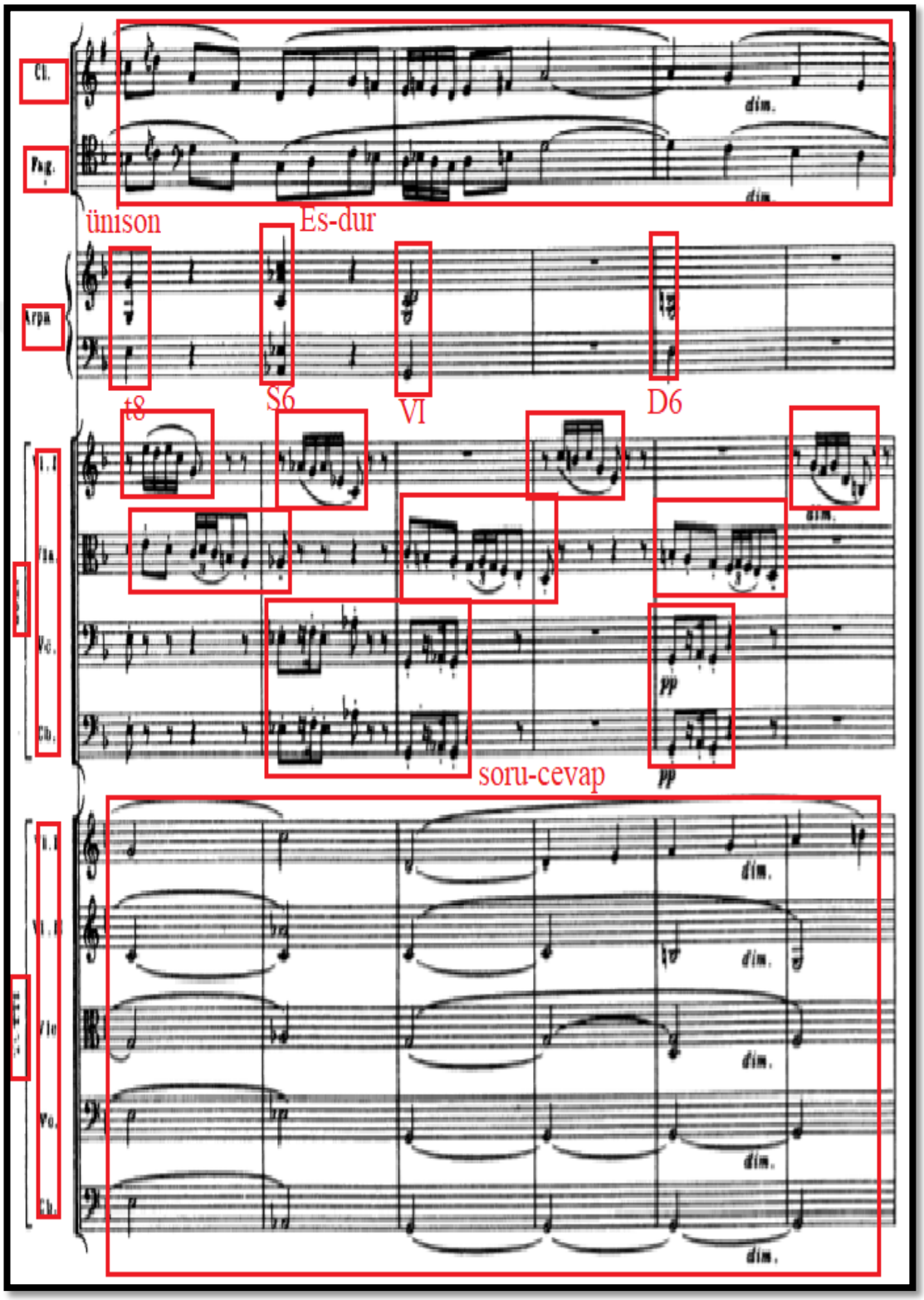

156. ölçünün son vuruşundan 175. ölçüye dek klarnet ve fagotta tema bittikten sonra çarpma notası ile gösterilen ekleme yer almaktadır. Tema tekrarı bulunmaktadır. Daha sonra bu çarpma ile gösterilen motif ard arda 158. ve 163. ölçülerde viyolonsel de yer almaktadır.

Örnek 42: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 156-163. ölçüler

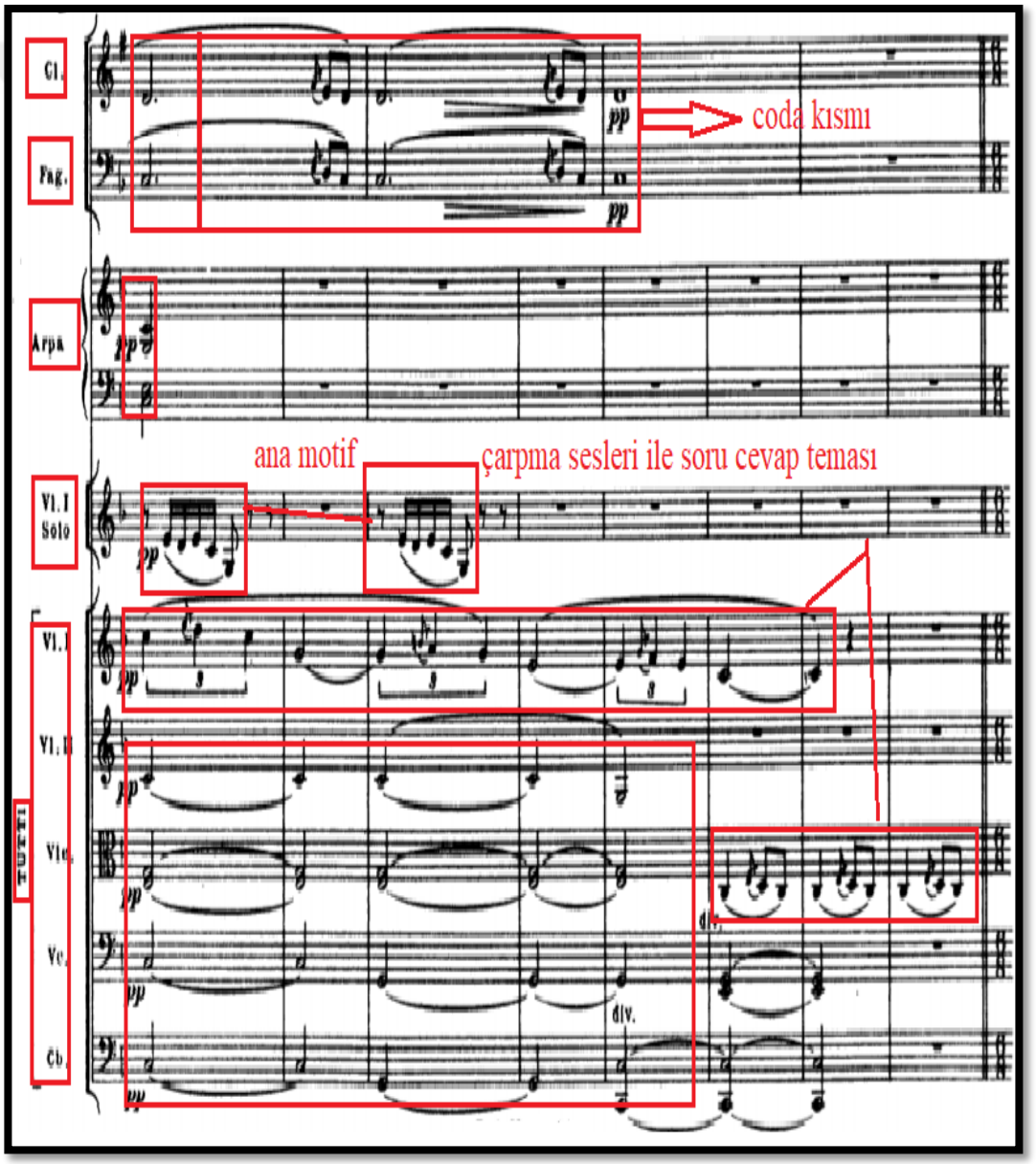

"B" Yan teması sona ermekte ve 164. ölçüde rondo bölümünün ''A1'' Varyeteli ana teması başlamaktadır. Bu tema 25 numaralı kısımdan 26 numaralı kısım başladıktan iki ölçü sonrasına kadar "A" Varyeteli ana teması bulunur. Burada Tempo primo yer almakta ve 6/8'lik ölçü kalıbında ilk olarak fagot giriş yapmaktadır. Orkestra sadece viyola, viyolonsel ve kontrabas ona eşlik etmektedir. 167. ölçüde klarnetin girişi ile birlikte ''a'' teması başlamaktadır. 168. ölçü de arp sekizlik notadan oluşan akorları ile eşlik görevi görmektedir. Bu tema 174. ölçüye dek sürmektedir. Burada en önemli unsur bir temanın yönelme, modülasyon, ezgisel ve ritimsel değişikliklerle serbest bir yapıda işlenip (Developmant) özelliği göstermesidir.

Örnek 43: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 164-173. ölçüler

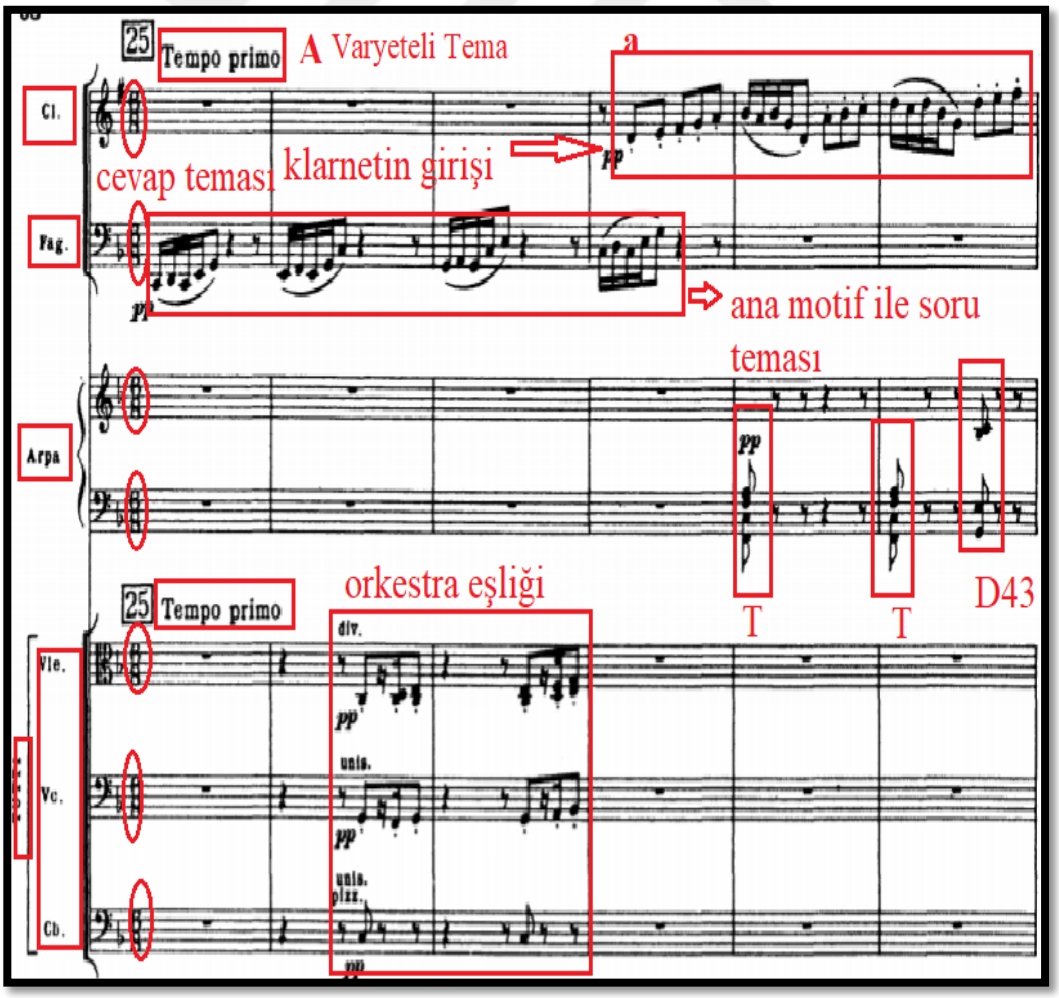

Örnek 43 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 164-173. ölçüler

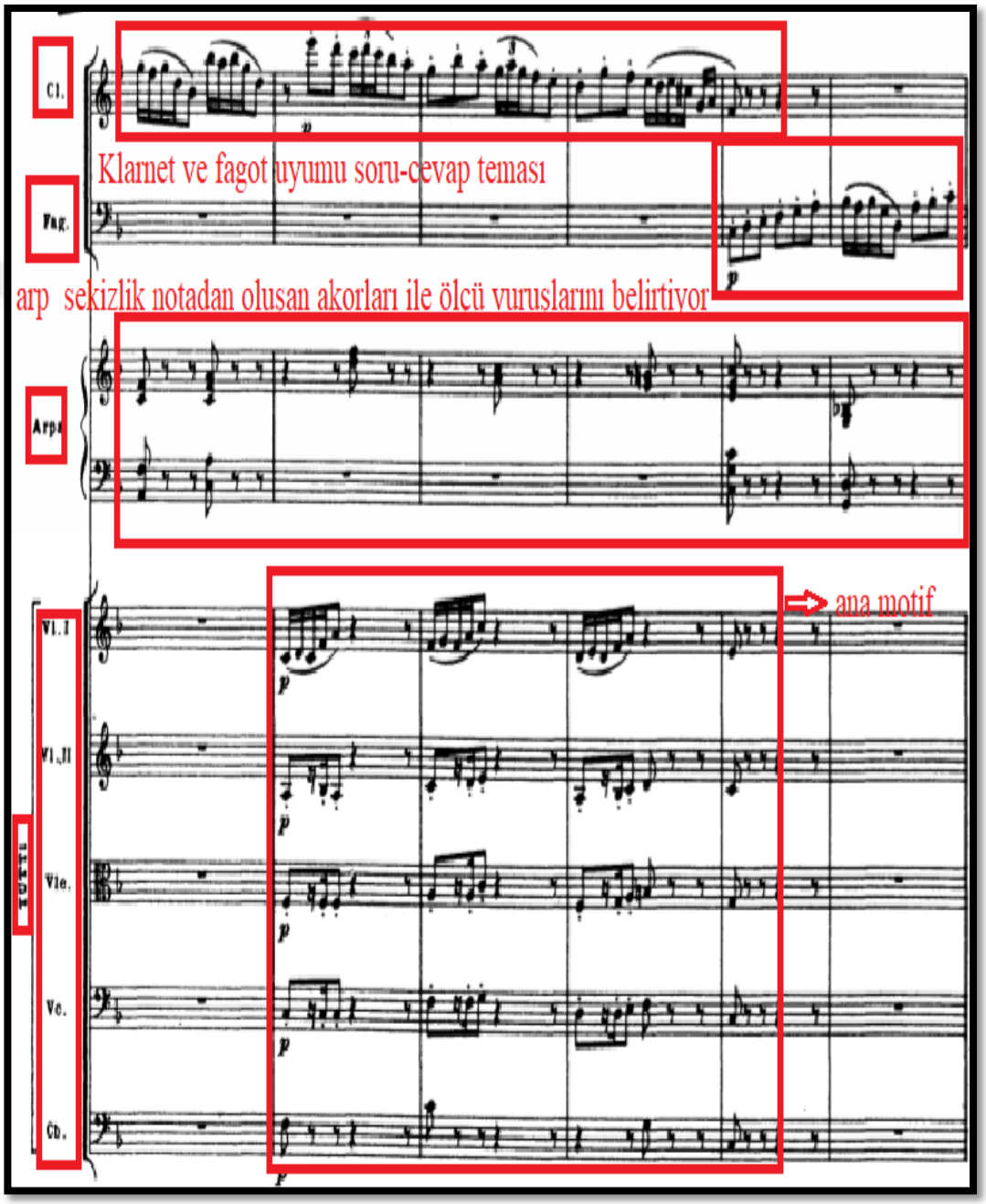

174. ölçü de benzer bir tema bu kez fagota geçmektedir. Ayrıca arp eşlik görevinde sekizlik akorlarını sürdürmektedir. Birinci kemanın çaldığı küçük motif üçüncü bölümün ana motifi ve aynı zamanda ‘‘A1’’ temasındaki fagotun giriş

motifidir. Bu yeni tema 183. ölçüye dek devam etmektedir. 179. ölçü de ise fagot legato bağı ile birleştirilmiş lirik bir tema çalmaktadır. Burada klarnet ona aynı motifi farklı seslerde uygulayarak eşlik etmektedir. Bu yapı 183. ölçü de son bulmaktadır.

Örnek 44: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 176-183. ölçüler

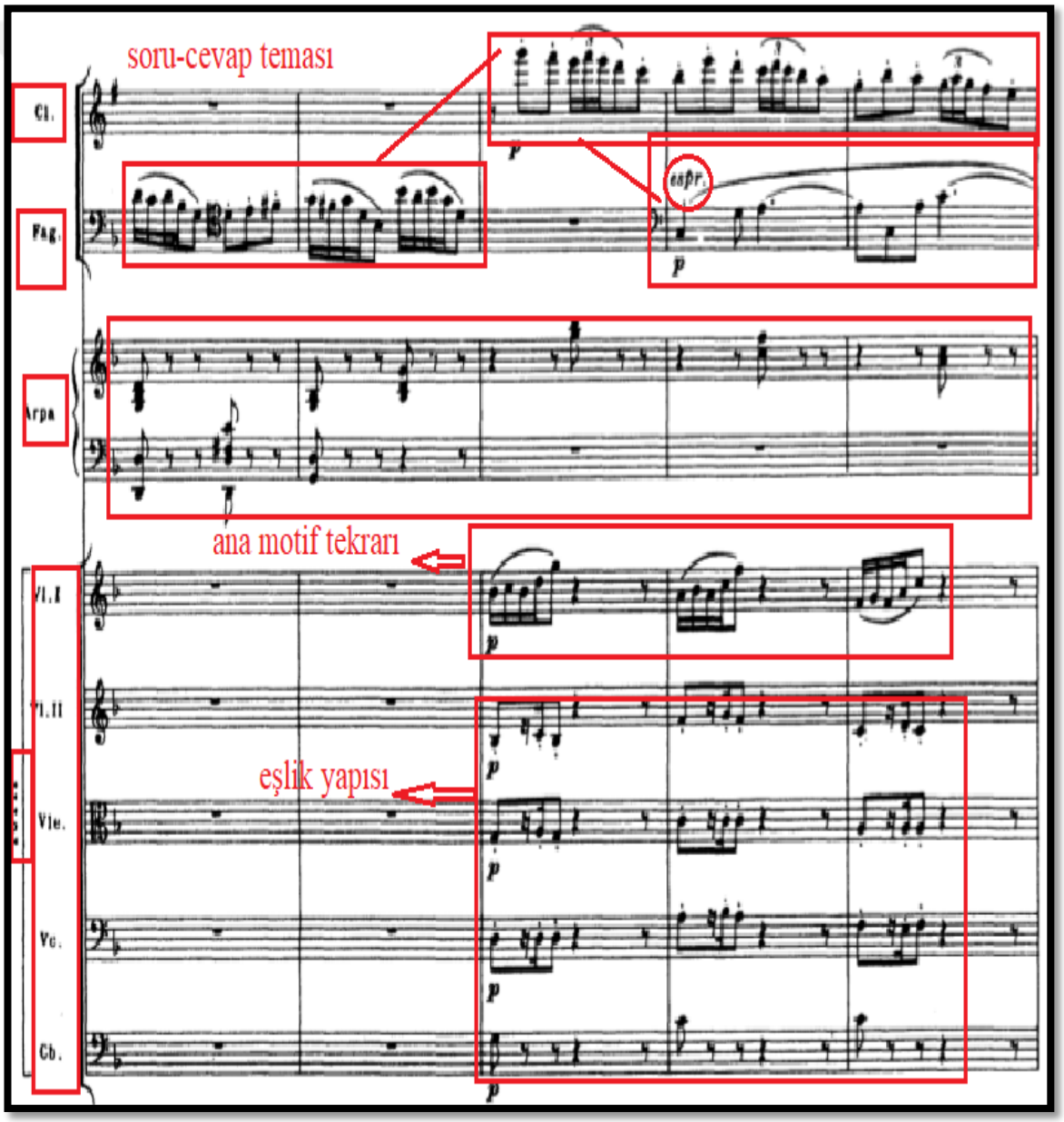

Örnek 44 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 176-183. ölçüler

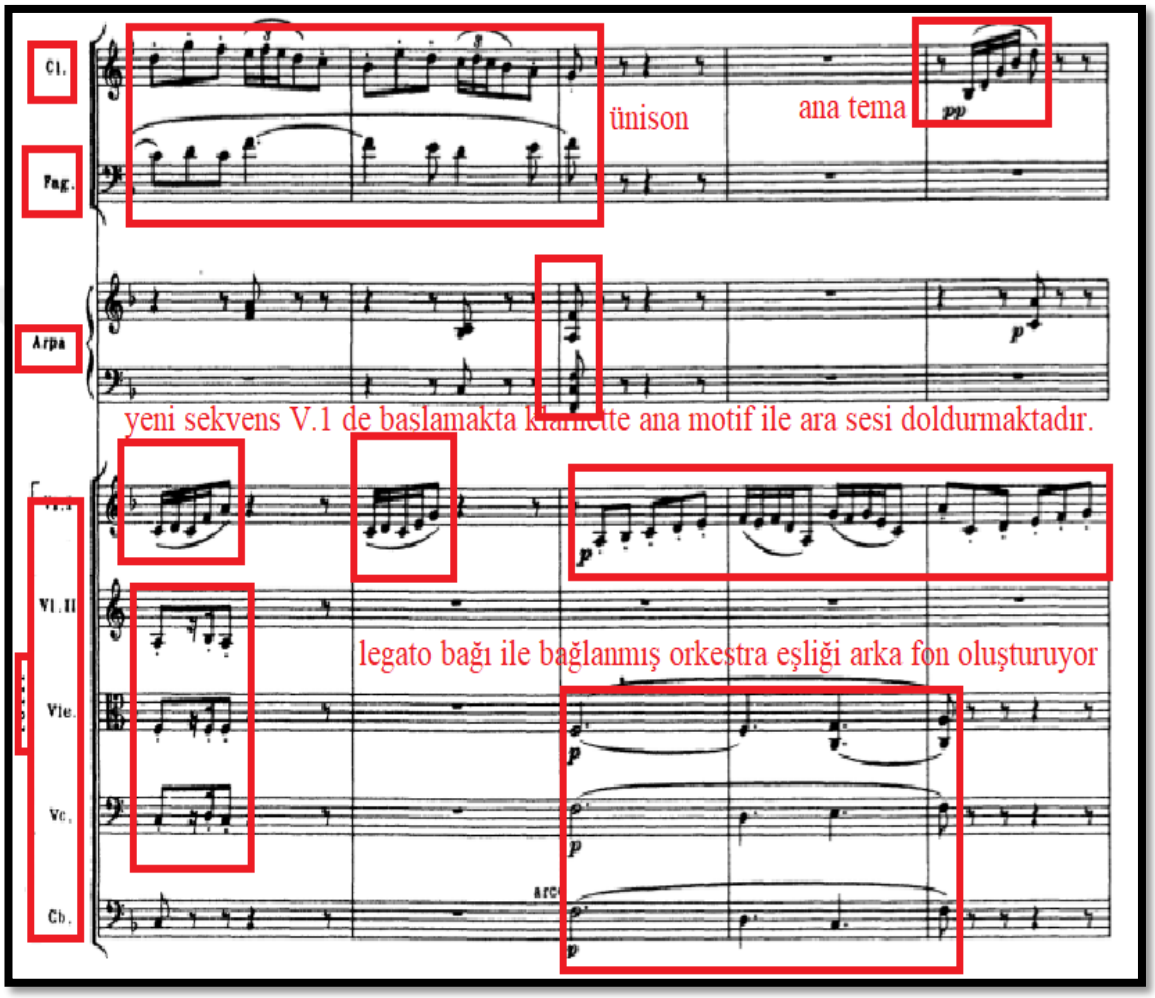

183. ölçü de klarnetin çaldığı temayı birinci keman partisi seslendirmektedir. Burada viyola, viyolonsel ve kontrabas partileri ünison olarak legato bağı ile yer alan pasajı çalarak eşlik görevi görmektedirler. Ve ayrıca klarnet 185. ölçü de giriş de yer alan motifin aynısını ara sesleri doldurmak üzere eşlik etmektedir. Klarnetin ikinci vuruşunun başında ilk sekizliği ile arp aynı anda sekizlik nota çalmaktadır. 190. ölçüye kadar bu şekilde devam etmektedir.

Örnek 45: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçrtinosu III. Bölüm, 183-189. ölçüler

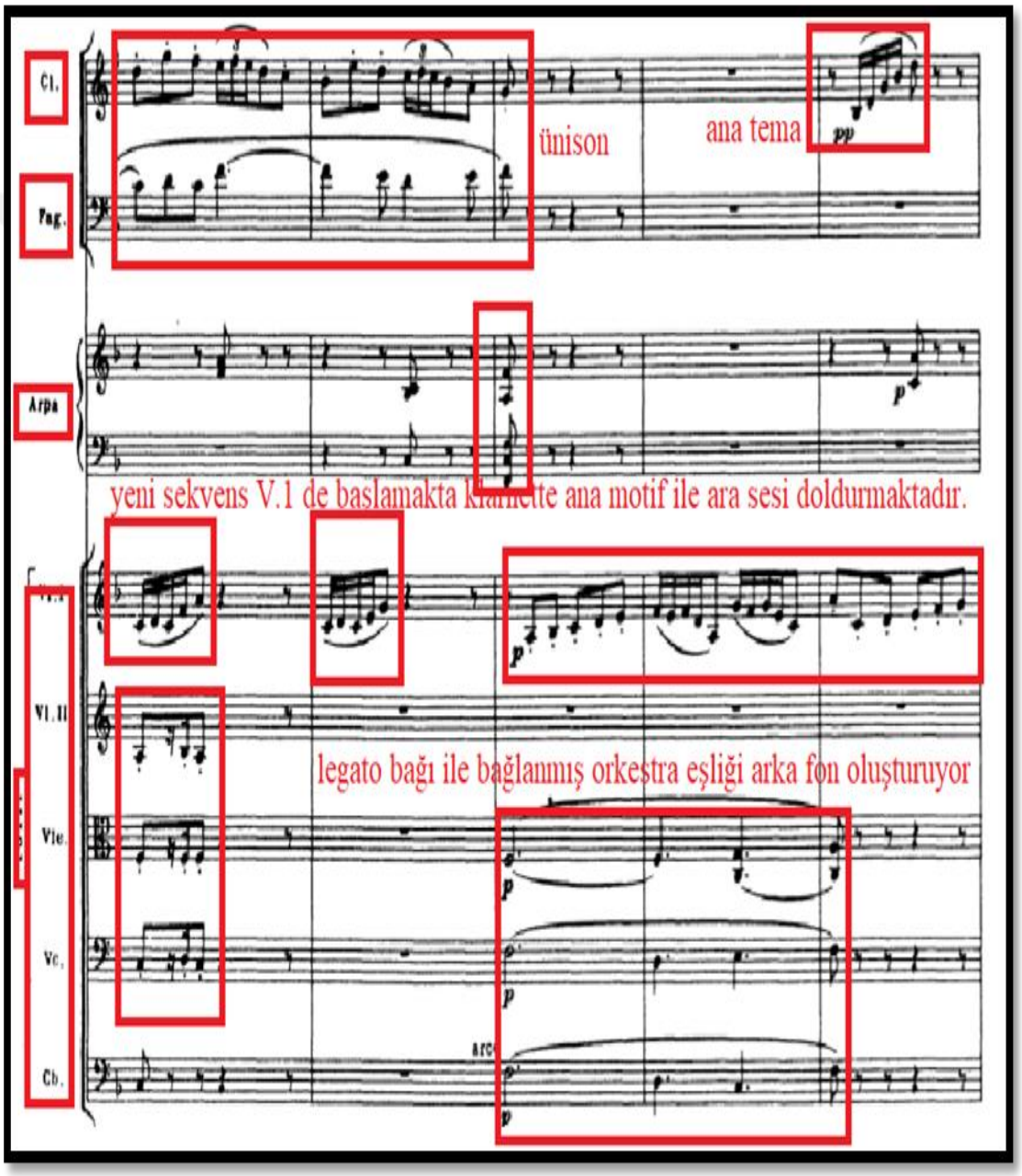

Örnek 45 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçrtinosu III. Bölüm, 183-189. ölçüler

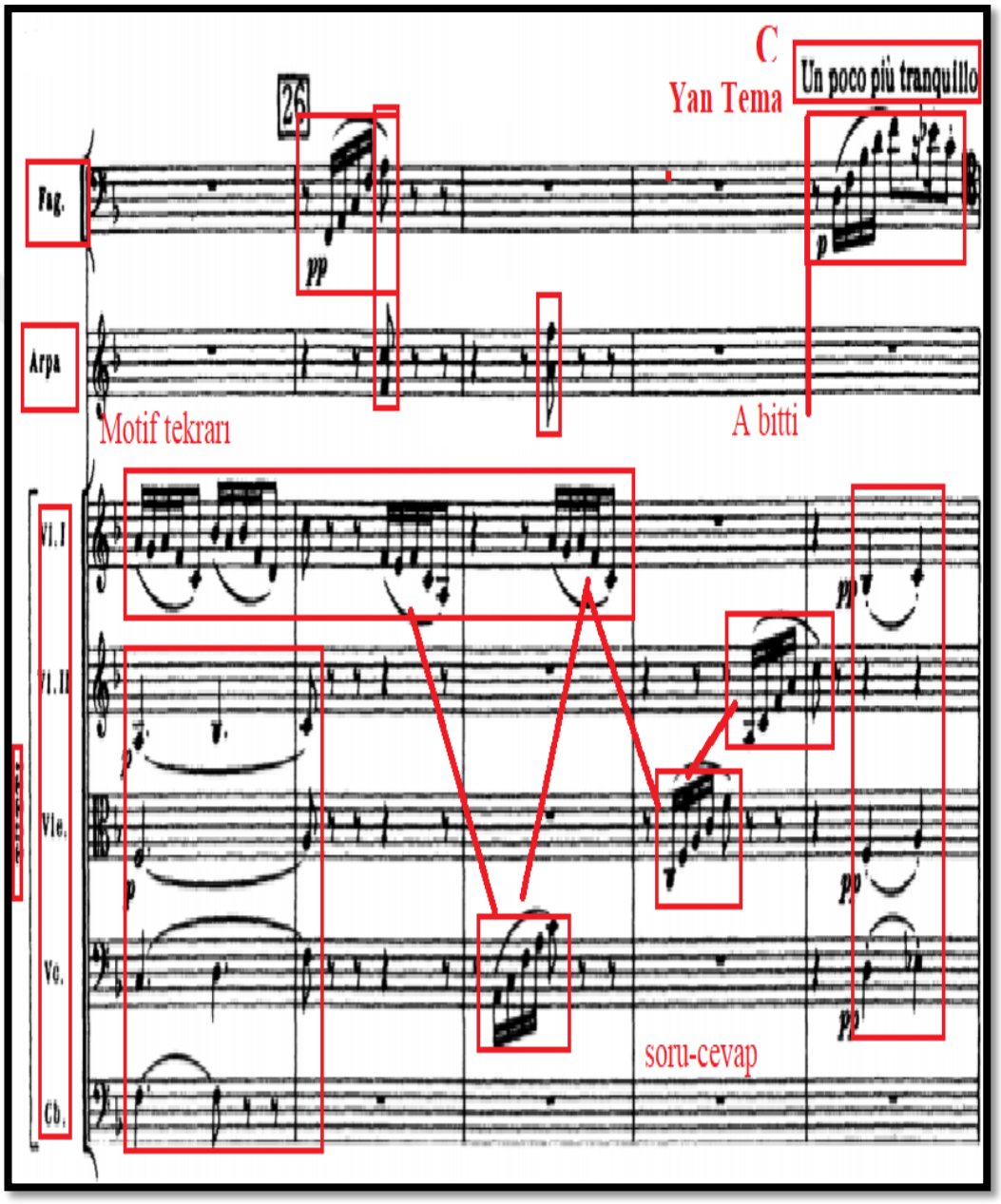

190. ölçü de rondo bölümünün ‘‘C’’ teması ‘‘Un poco plu tranquillo’’ bölümü başlamaktadır. Bu bölümde arp solosu son bulmuştur. İlk girişi fagot gerçekleştirmekte orkestra da pianissimo nüans da ona eşlik etmektedir. 191. ölçüde

başlayan melodi de klarnet ve fagot rondonun özelliğini yansıtan dans havasında birlikte temalarını seslendirmektedir. 199. ölçü de üçüncü bölüme dönüş yapılmaktadır. Ayrıca 202. ölçü de klarnetin temasındaki motif birinci bölüme çağrışım yapmaktadır. Tek fark birinci bölümde tempo 4/4'lük ölçü biriminde yazılmışken, burada 6/8'lik ölçü biriminde bulunmaktadır. Klarnet ve fagotun dans havasındaki temaları 210. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 46: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler

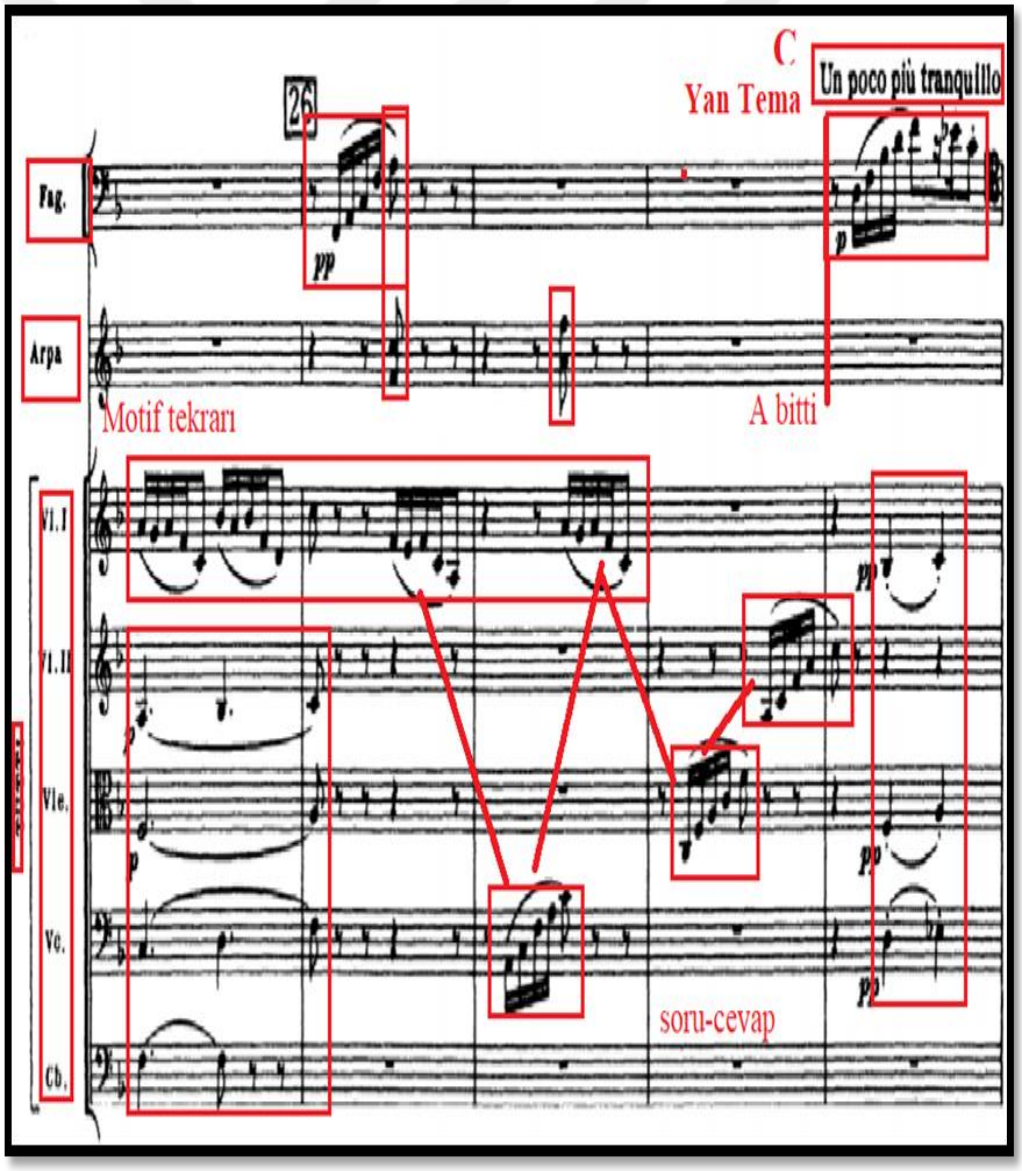

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler

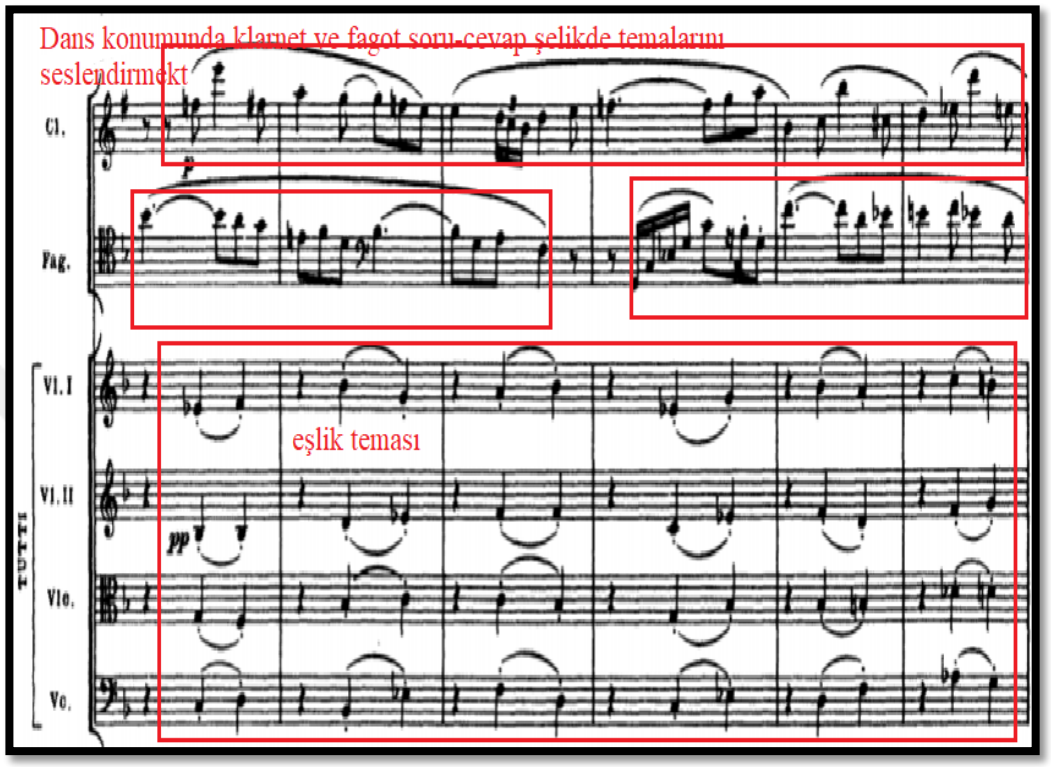

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler

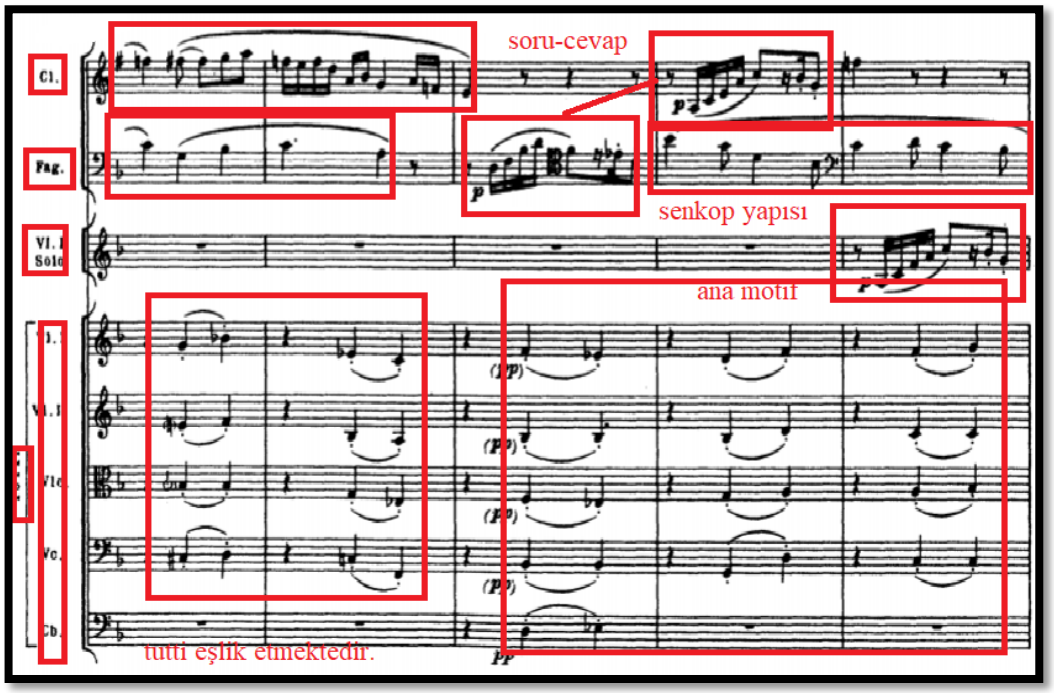

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler

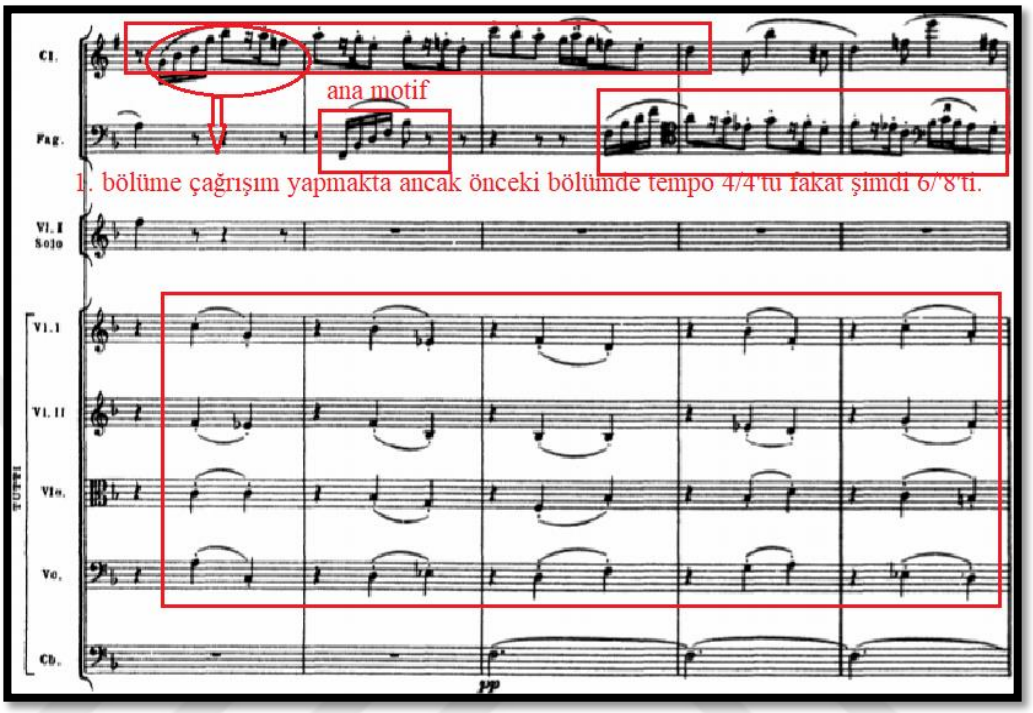

Örnek 46 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 190-209. ölçüler

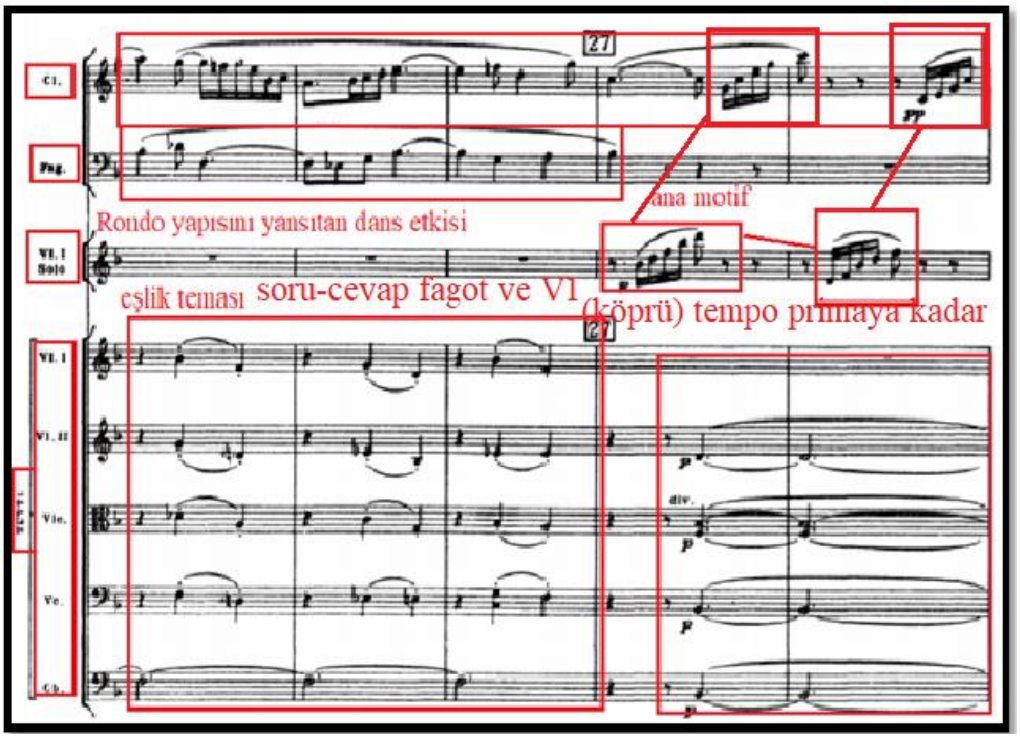

210. ve 211. ölçü de birinci keman ve klarnet soru-cevap teması oluşturmaktadır. Bu tema da yer alan motif üçüncü bölümün başına çağrışım yapmaktadır. 213. ve 214. ölçü de yine aynı motif farklı seslerde tekrarlanmaktadır. Yani yine birinci keman ve klarnetin soru-cevap kısmı yer almaktadır. Aynı bölümler 217. ve 218. ölçülerde de bulunmaktadır. 218. ölçü de tema sona ermektedir.

Örnek 47: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 212-218. ölçüler

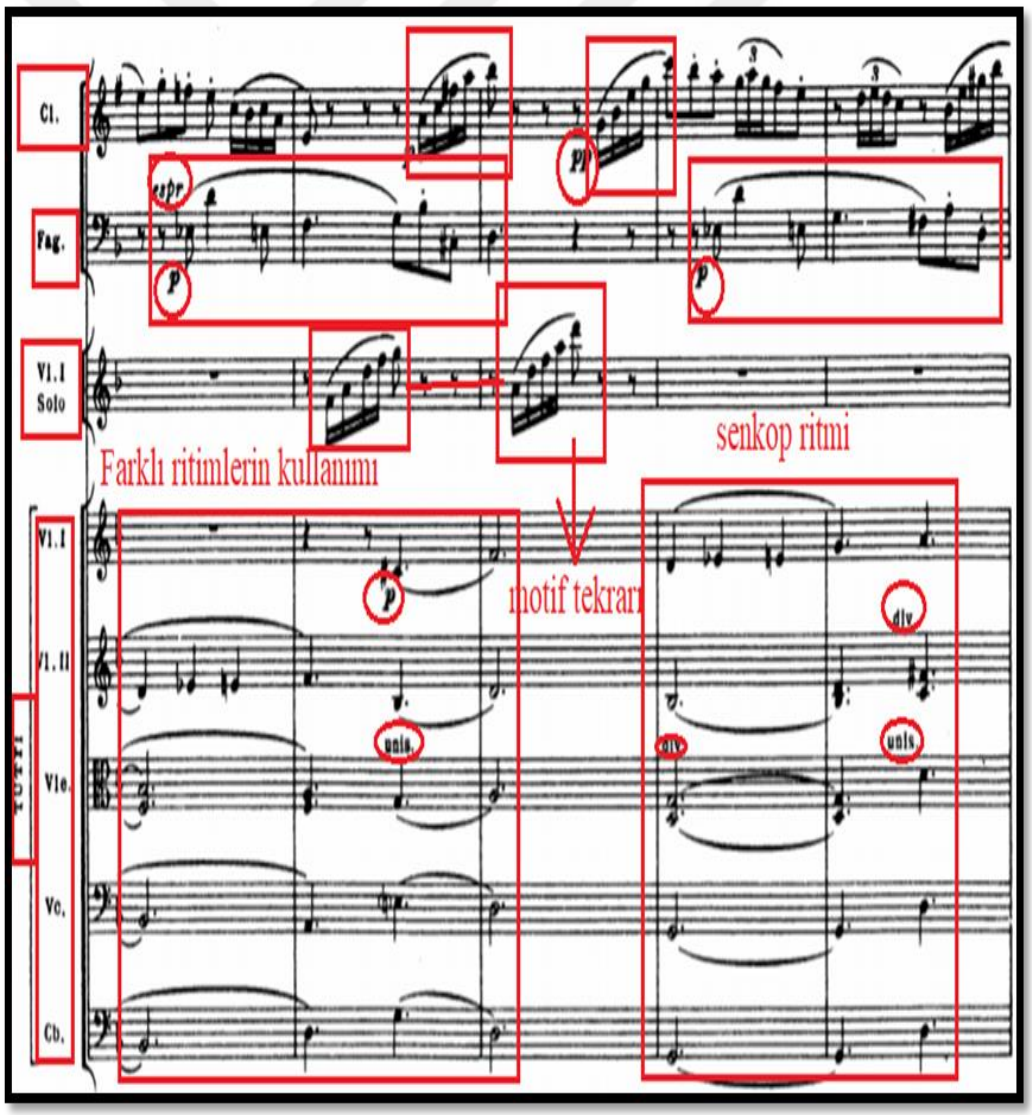

Örnek 47 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 212-218. ölçüler

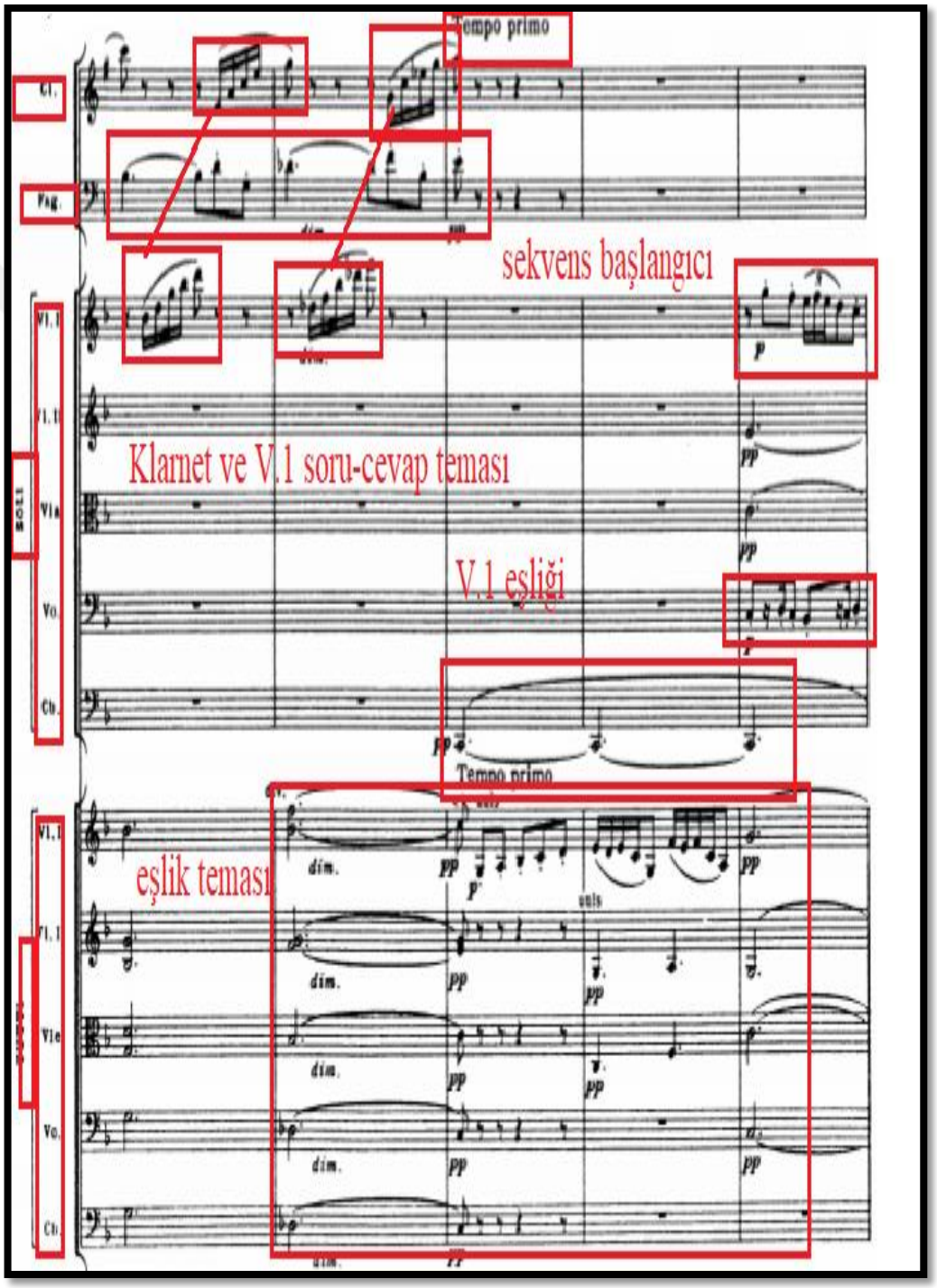

219. ölçü de baştaki tempoya dönüş yer almakta tempo primo bölümü tutti ile başlamaktadır. Burada ilk vuruş da sekizlik notayı fagot ve klarnet çalmakta orkestra temayı sürdürmektedir. Ara sesleri birinci keman çalmaktadır. Buradaki yapı biraz klasik dönemdeki gibi bir algı yaratsada armoni değişikliği vardır.

Örnek 48: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler

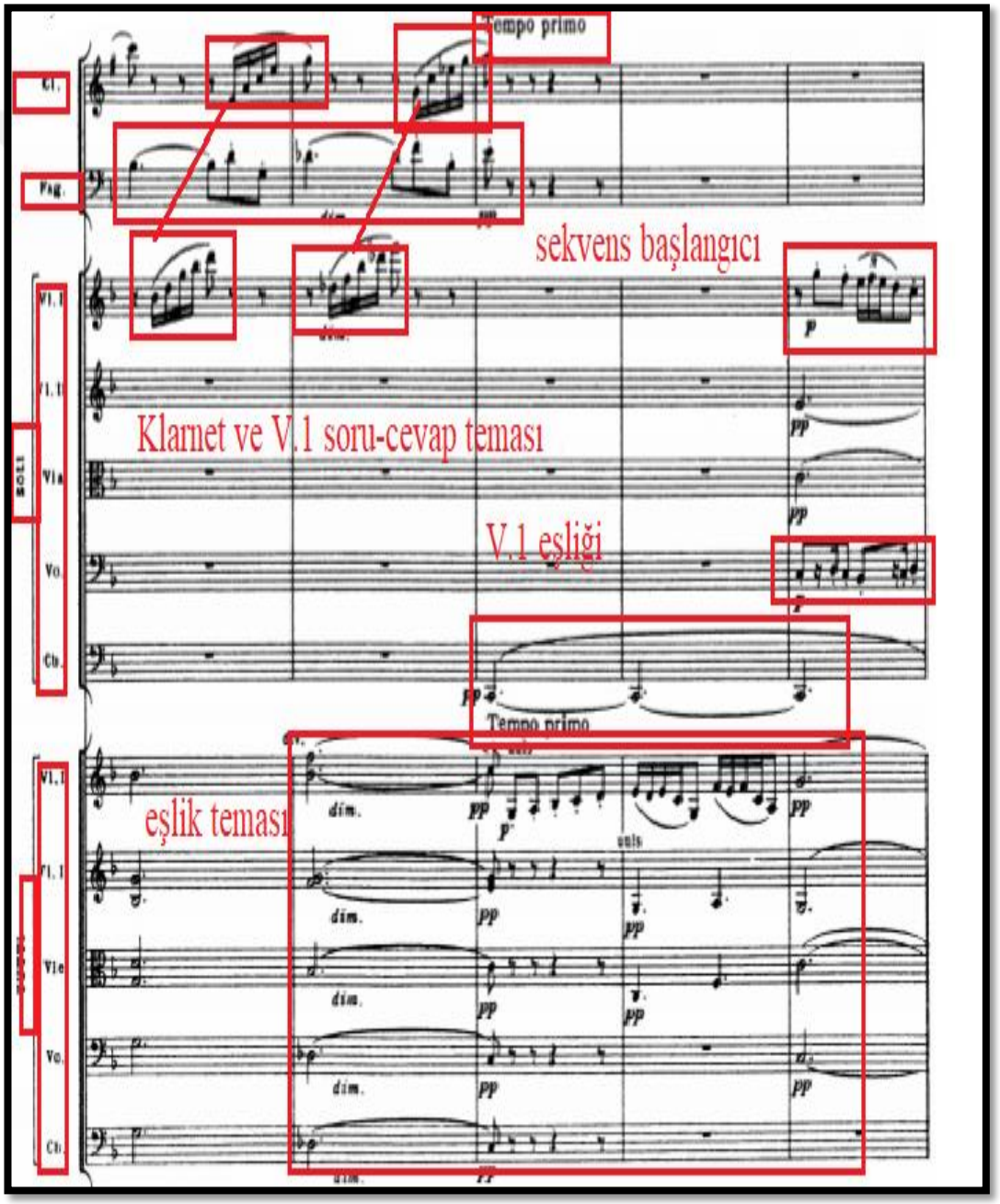

Örnek 48 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 219-222. ölçüler

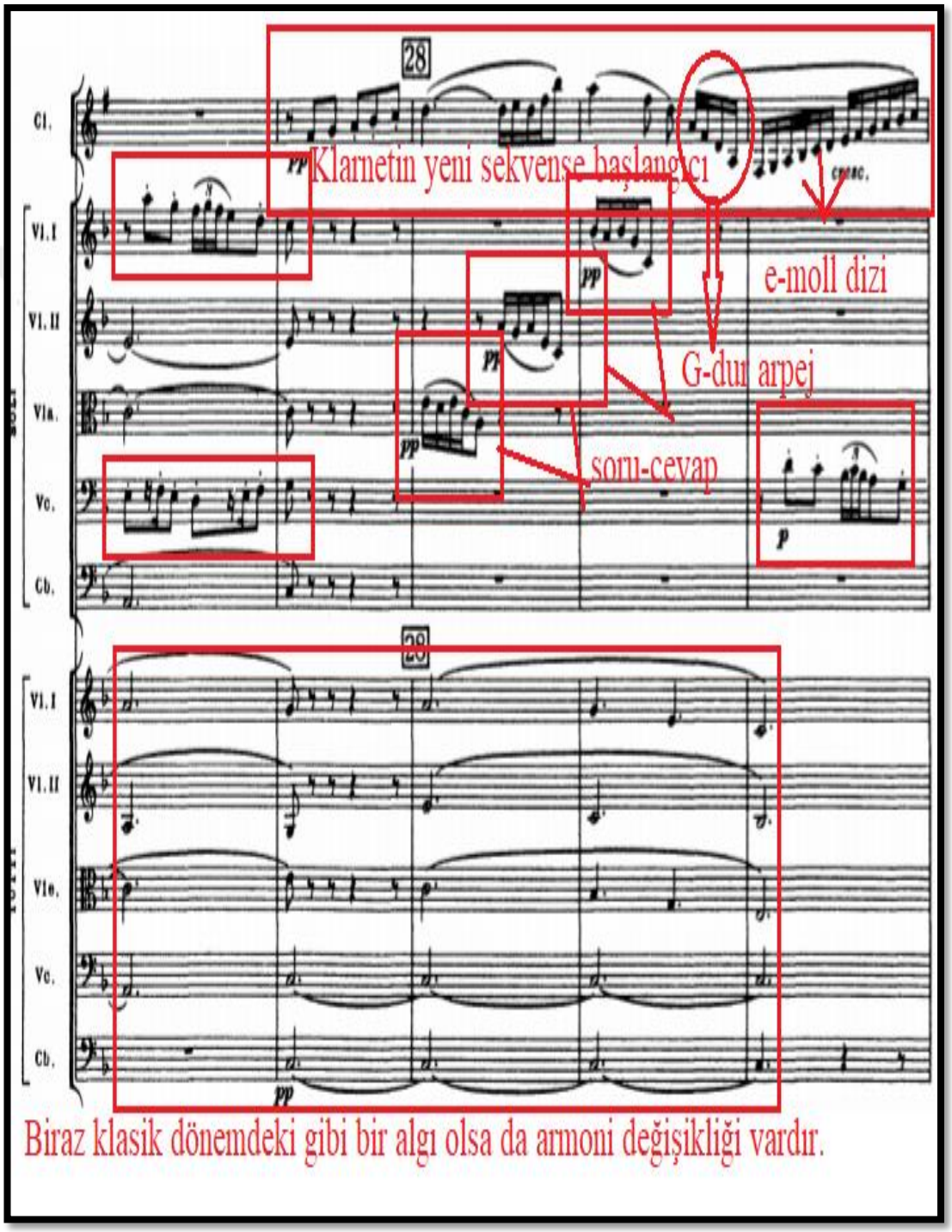

223. ölçü de yeni cümleye girişi klarnet yapmaktadır. Ardından sırası ile üçüncü bölümün girişinde yer alan ve bölümün tamamında yer alan ana motifi ilk olarak viyola, ikinci keman ve son olarak birinci keman çalmaktadır. Daha sonrasında klarnet Sol Majör (G-dur) arpej ve mi minör (e-moll) dizi çalmaktadır. Klarnetin gam dizisi ile birlikte ana motif viyolonsel tarafından seslendirilmektedir. Orkestra ise legato bağı ile bağlanmış uzun sesleri ile alt yapıyı doldurmaktadır.

Örnek 49: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 223-226. ölçüler

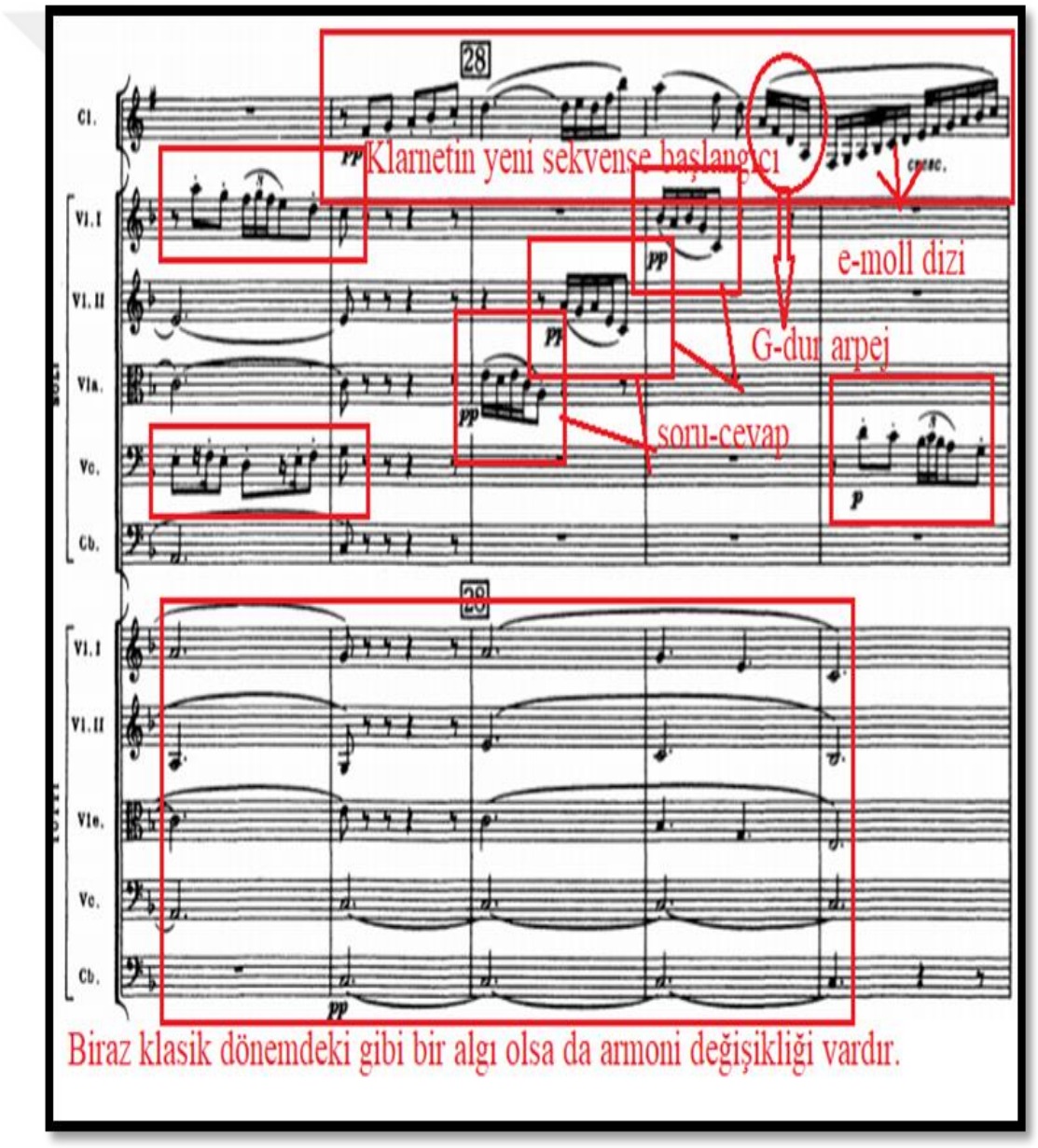

227. ölçüde klarnet, fagot ve soli grubundan birinci keman, ikinci keman, viyolonsel, kontrabas ve orkestra legato tema çalarken bir tek viyola onaltılık seslerden oluşan farklı seslerdeki sekvens çalışması olan temasını çalmaktadır. Bu kez viyola solo görevindedir. Solistler dahil diğer enstrümanlar piano nüans da ve eksperssivo biçimde çalarken viyola mezzoforte nüans da çalmaktadır. Bu cümle 232. ölçüye kadar devam etmektedir.

Örnek 50: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 227-231. ölçüler

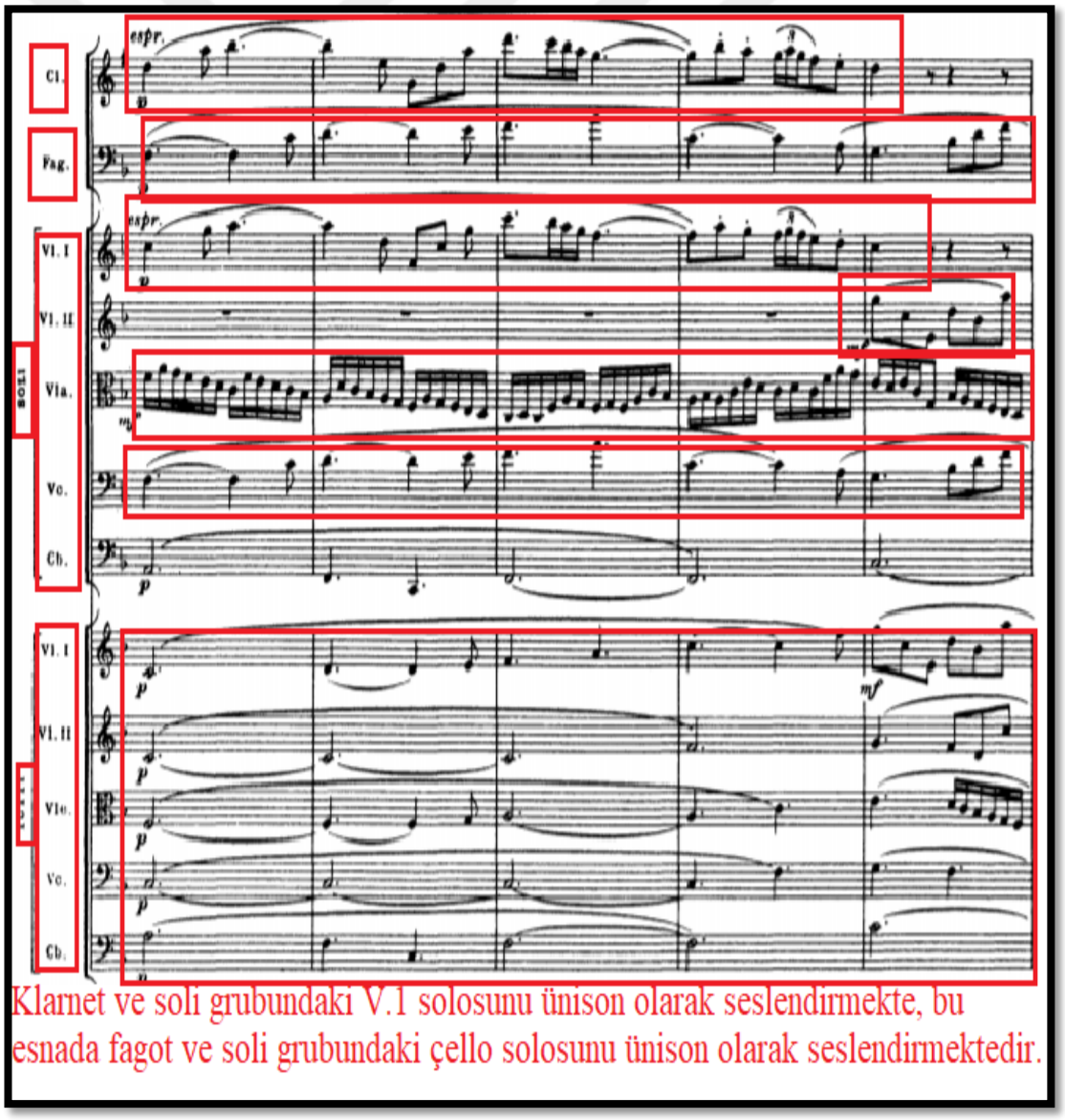

232. ölçü de modülasyon yer almaktadır. Gam do# minör (cis-moll) e geçiş yapmaktadır. Fagot ve soli gurubundan viyolonsel aynı temayı ünison olarak seslendirmektedir. Bu tematik yapı 237. ölçüye dek sürmektedir.

Örnek 51: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 232-236. ölçüler

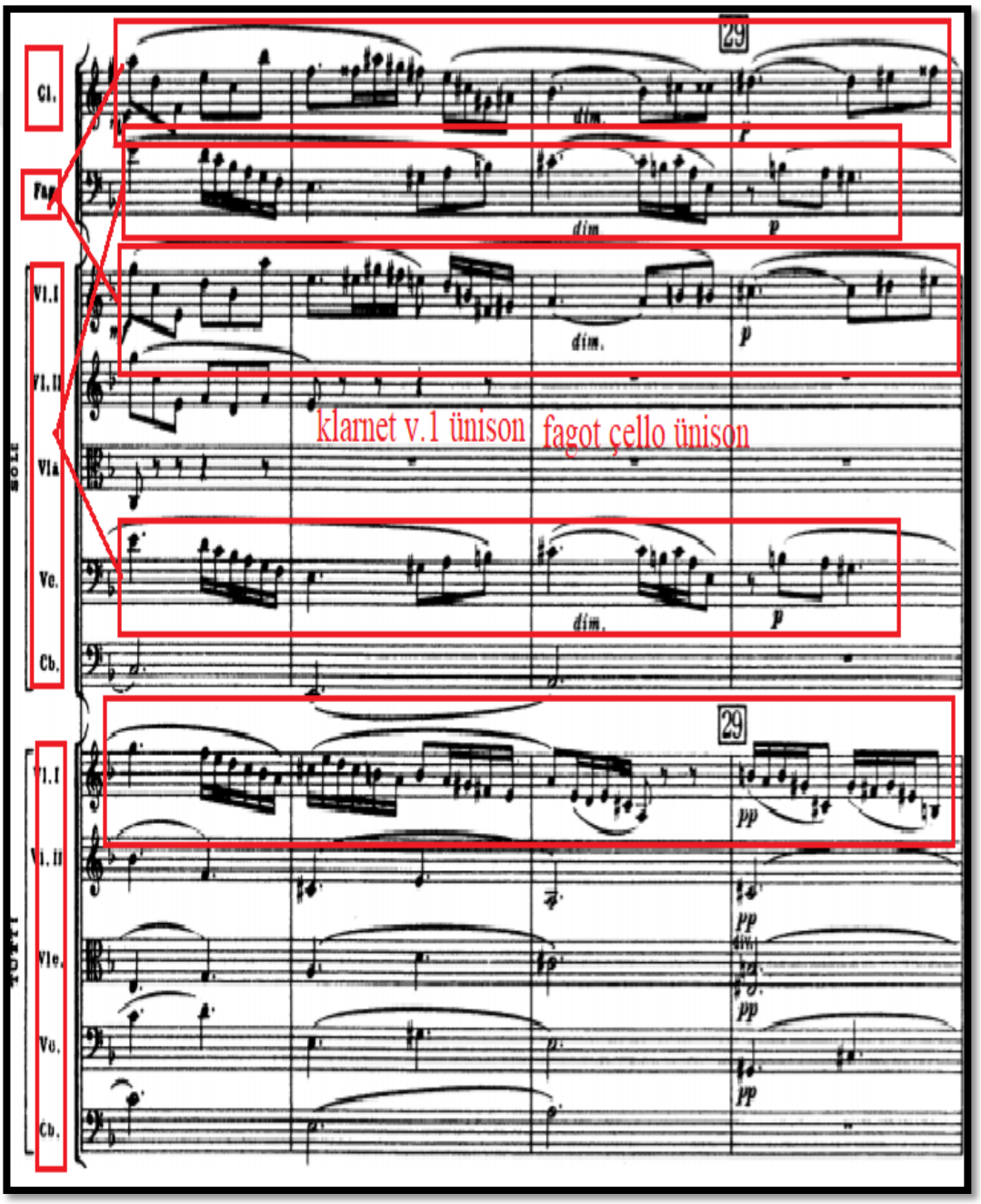

Örnek 51 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 232-236. ölçüler

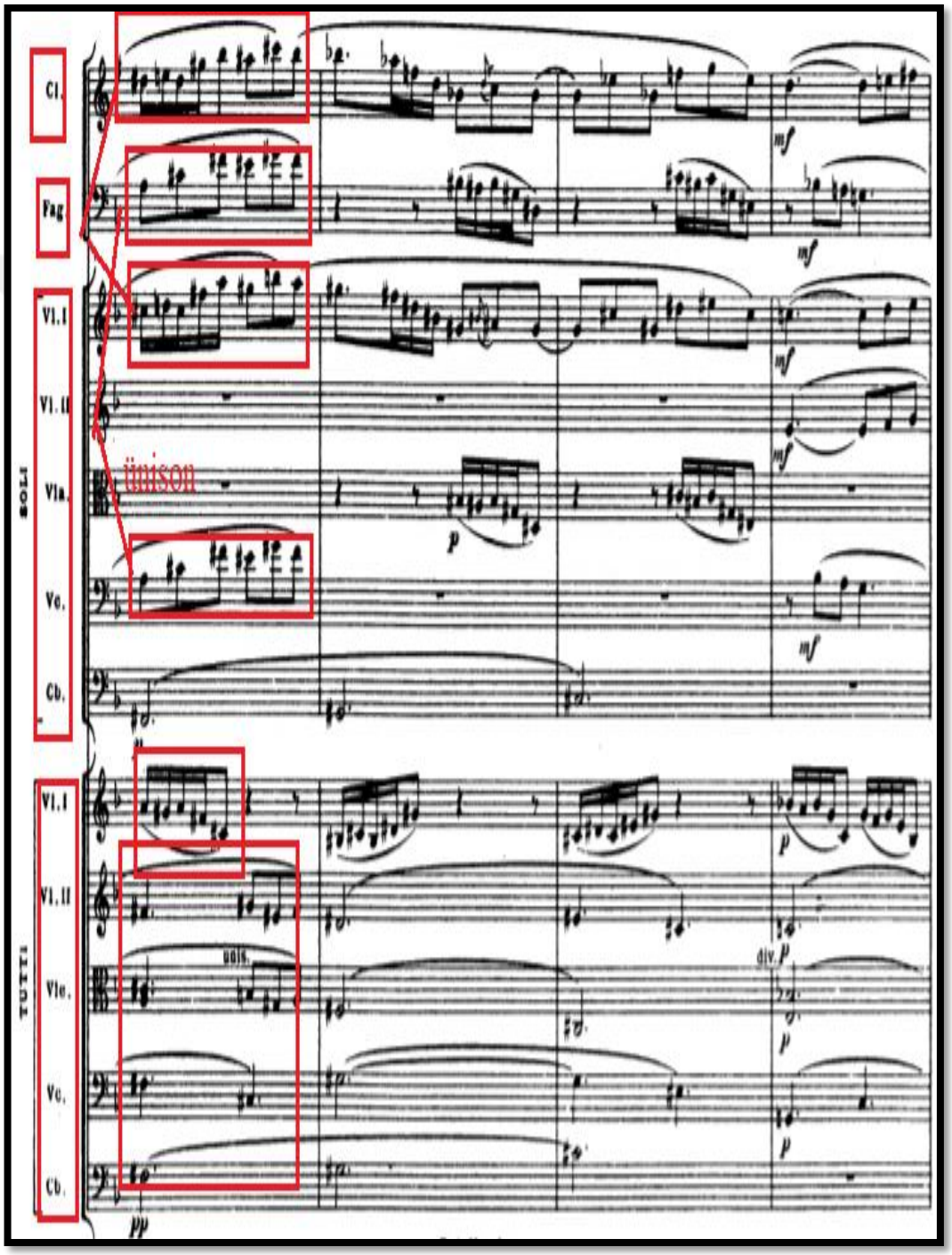

237. ölçü ve 247. ölçü de fagot ve viyola ünison olarak aynı pasajı çalmaktadır. 239. ölçü de bu uyum tekrardan fagot ve viyolonsel e geçmiştir. Ayrıca ikinci keman ve viyola partileri aynı ritmik yapıda fakat farklı selerde yer almakta ve klarnet ve soli grubundan birinci keman aynı temayı dörtlü aralık olarak seslendirmektedir. Tutti grubundaki birinci keman partisi de ana motifi ara sesler olarak doldurmaktadır.

Örnek 52: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 237-239. ölçüler

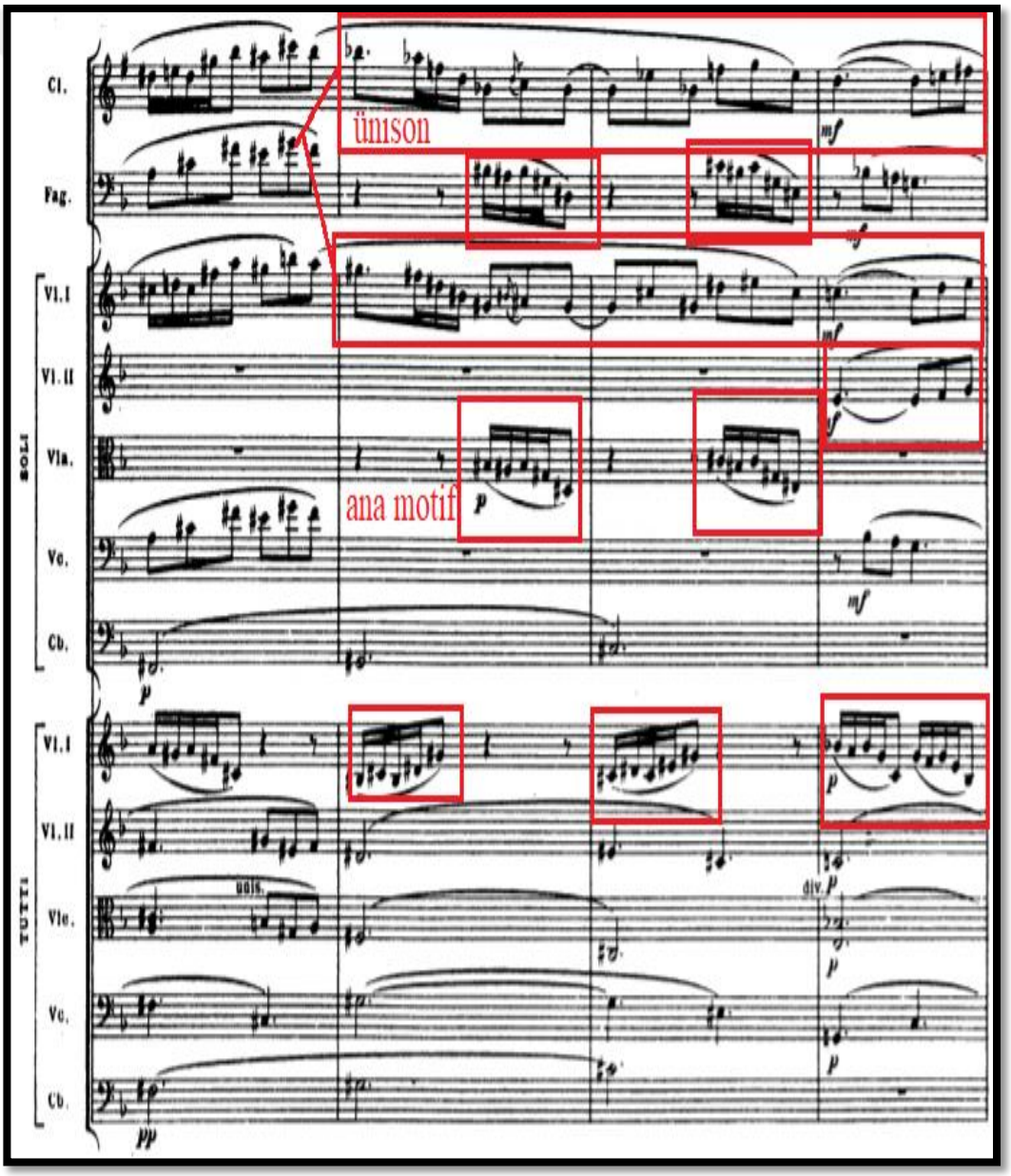

240. ölçü de fagot ve viyolonsel temasını sonlandırmış, bu uyum 241-242. ölçü de fagot ve viyola arasında son bulmuştur. 242. ölçüye kadar clarnet ve soli grubundan birinci keman partisinin ortak teması devam etmektedir. Fagot teması 244. ölçü de bitmiştir.

Örnek 53: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 240-244. ölçüler

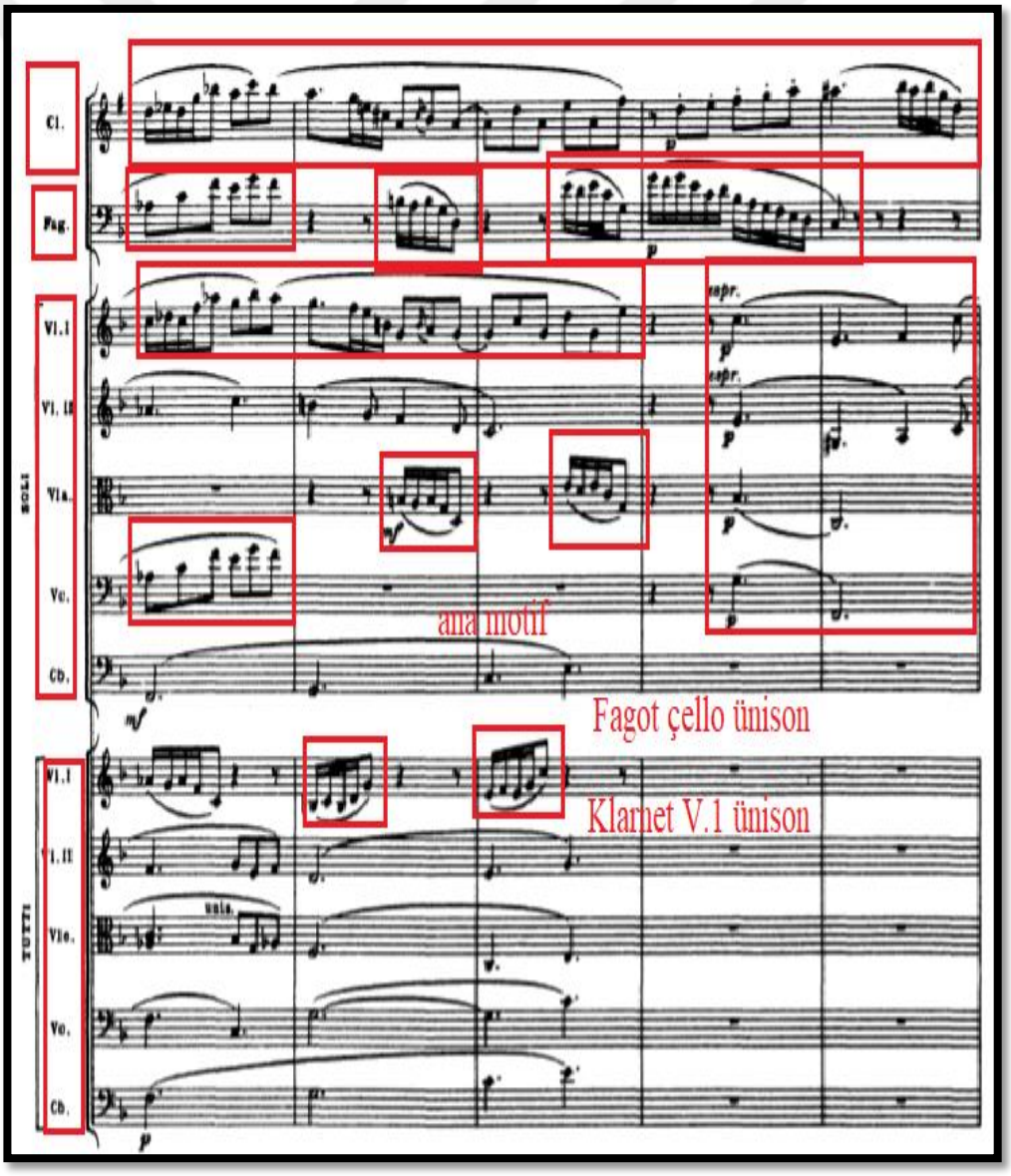

243. ölçüden 246. ölçüye dek klarnet solosunun ilk cümlesi yer almaktadır. Bu tema sırasında 245.-246. ölçü de tutti grubundan birinci keman ara sesleri ile birinci bölüme çağrışım yapmaktadır. Ayrıca 246. ölçü de klarnetin bitirdiği temayı viyola viyolonsel 248. ölçü ye kadar onaltılık notaları ile tamamlamıştır. Klarnetin ikinci cümlesi yine ritim kalıbı içerisinde farklı seslerle tekrar sunuş yapmaktadır. Bu solo da 251. ölçü ye dek devam etmektedir. 248. ve 249. ölçülerde birinci keman yine ara sesleri çalmakta ve birinci bölüme çağrışım yapmaktadır. 250. ölçü de sadece klarnet ve soli grubu temayı sonlandırmaktadır. Bu ölçü de orkestra eşliği bulunmamaktadır.

Örnek 54: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 245-250. ölçüler

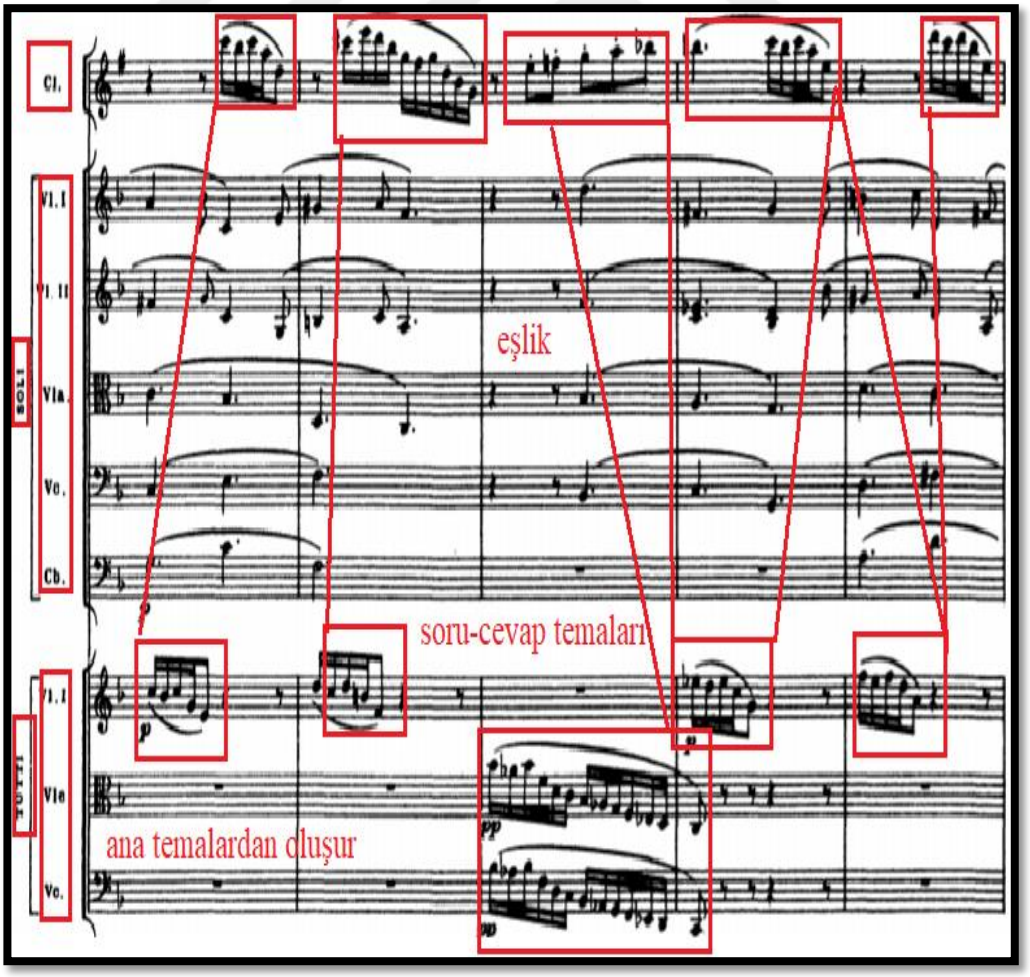

Örnek 54 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 245-250. ölçüler

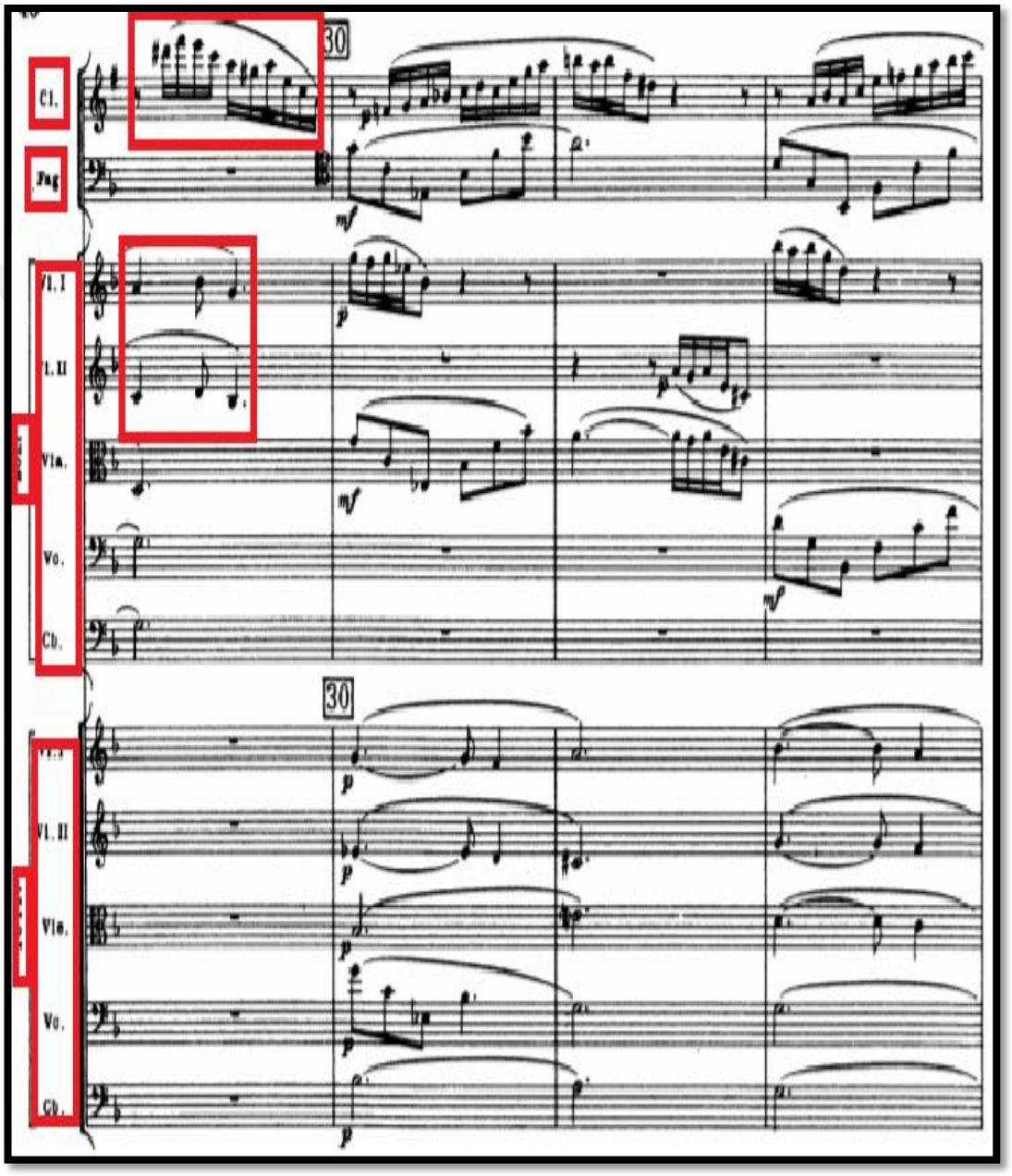

30 numaralı 251. ölçü de fagot tekrar esere giriş yapmaktadır. Bu defa fagot ve klarnet görevlerini değiştirmişlerdir. Klarnet onaltılık notalardan oluşan ara sesleri çalarken, fagot sekizliklerden oluşan temasını seslendirmektedir. Klarnetin iki ölçüden oluşan kısa motifleri bulunmaktadır. Bu yapı 259. ölçüye dek devam

etmektedir. Aynı yapı fagotta da yer almaktadır. 251 den 257. ölçüye kadar tutti grubundan birinci ve ikinci keman partileri aynı temayı triole seslerde çalmaktadır. 253 ve 254. ölçülerde ise viyolonsel ve kontrabas partileri ünison olarak yer almaktadır.

Örnek 55: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçü

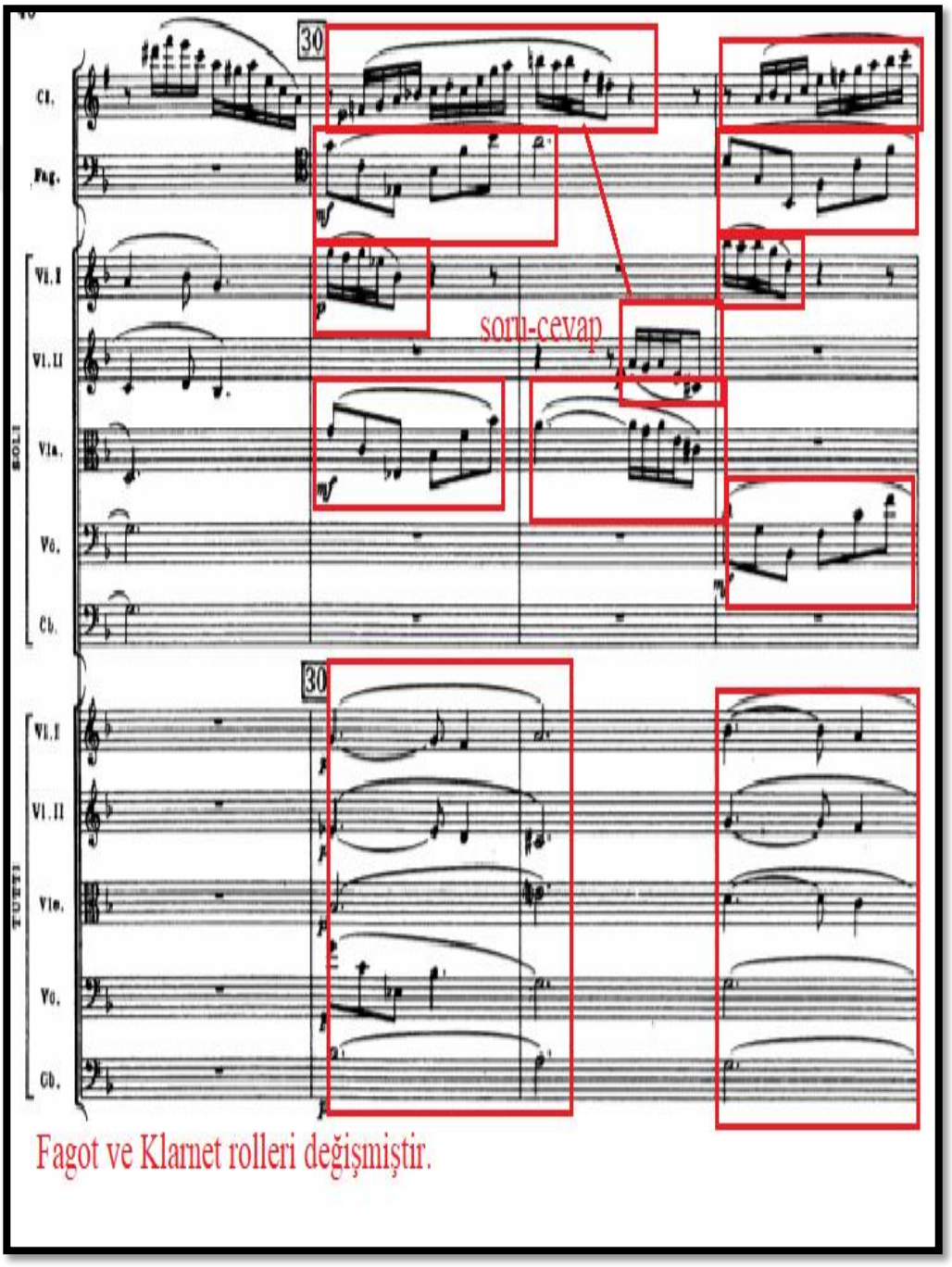

Örnek 55 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçü

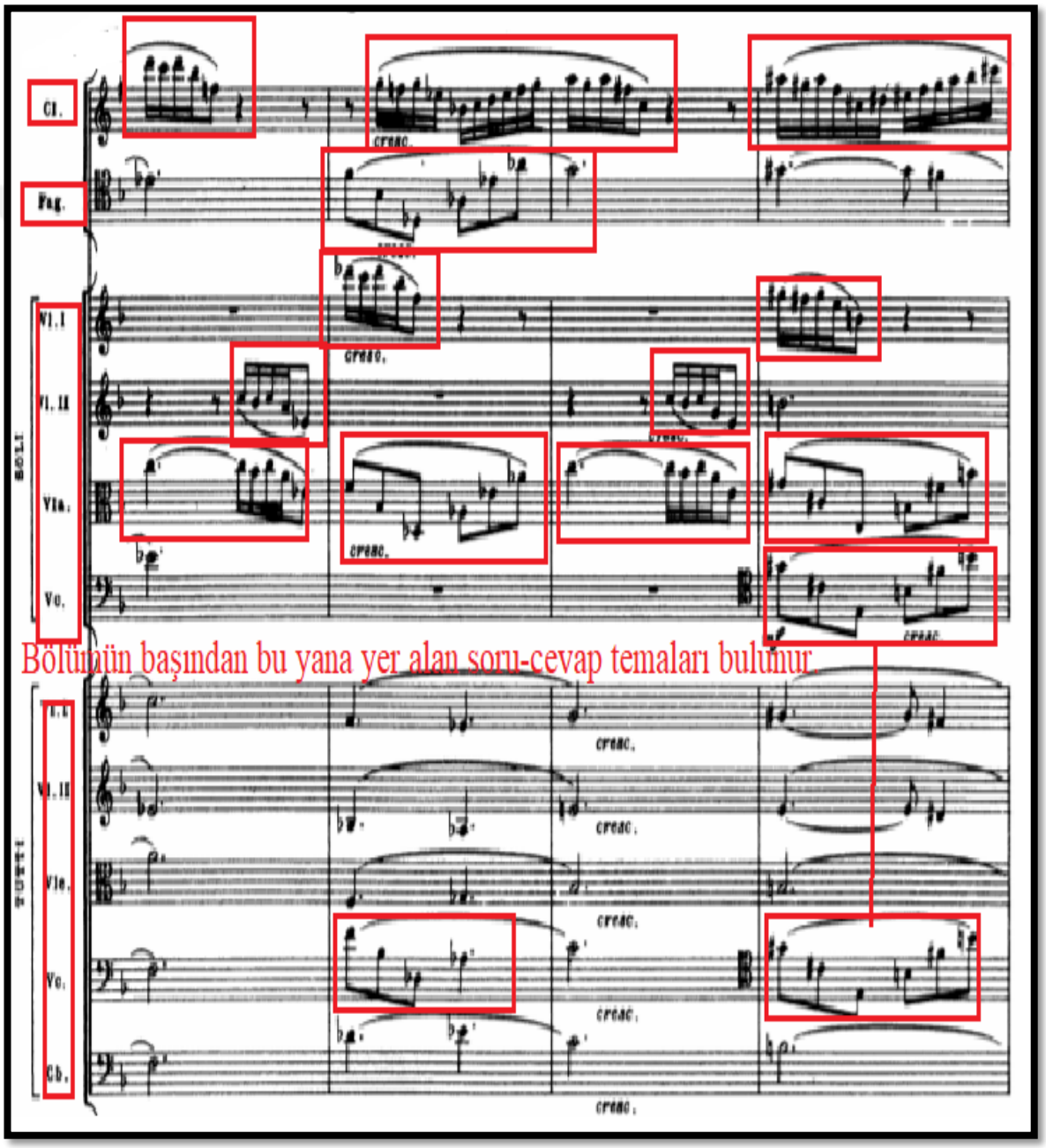

Örnek 55 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 251-258. ölçü

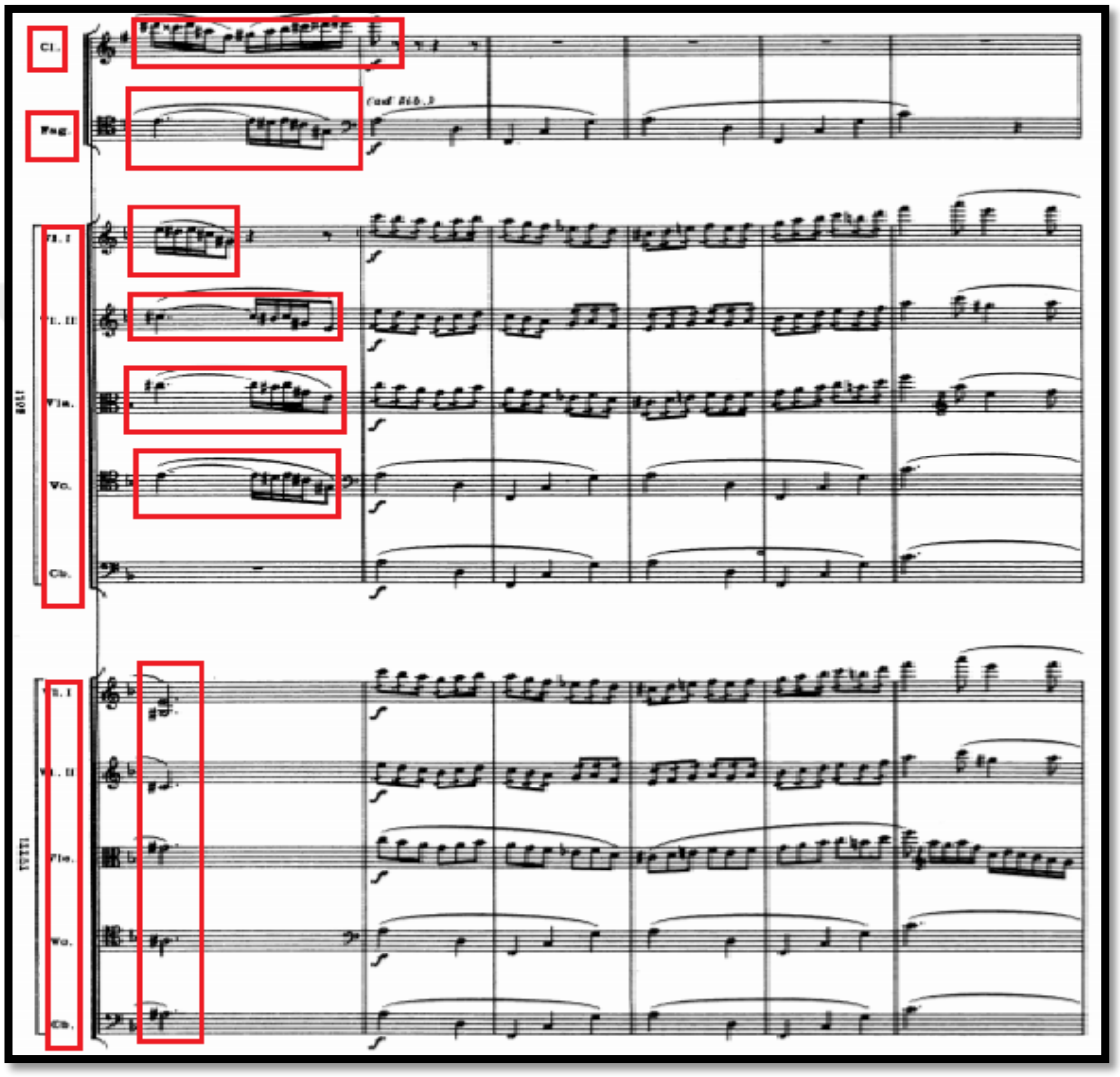

259. ölçü de fagot 5 ölçülük bir solo çalmaktadır. Bu solo ad libitum şeklindedir. Ayrıca bu tema viyolonsel ve kontrabas ile birlikte ünisondur. Bu esnada tutti gurubu ve soli grubunun diğer partileri eşlik görevindedir ve klarnet bu tema da bulunmamaktadır.

Örnek 56: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 259-263 ölçüler

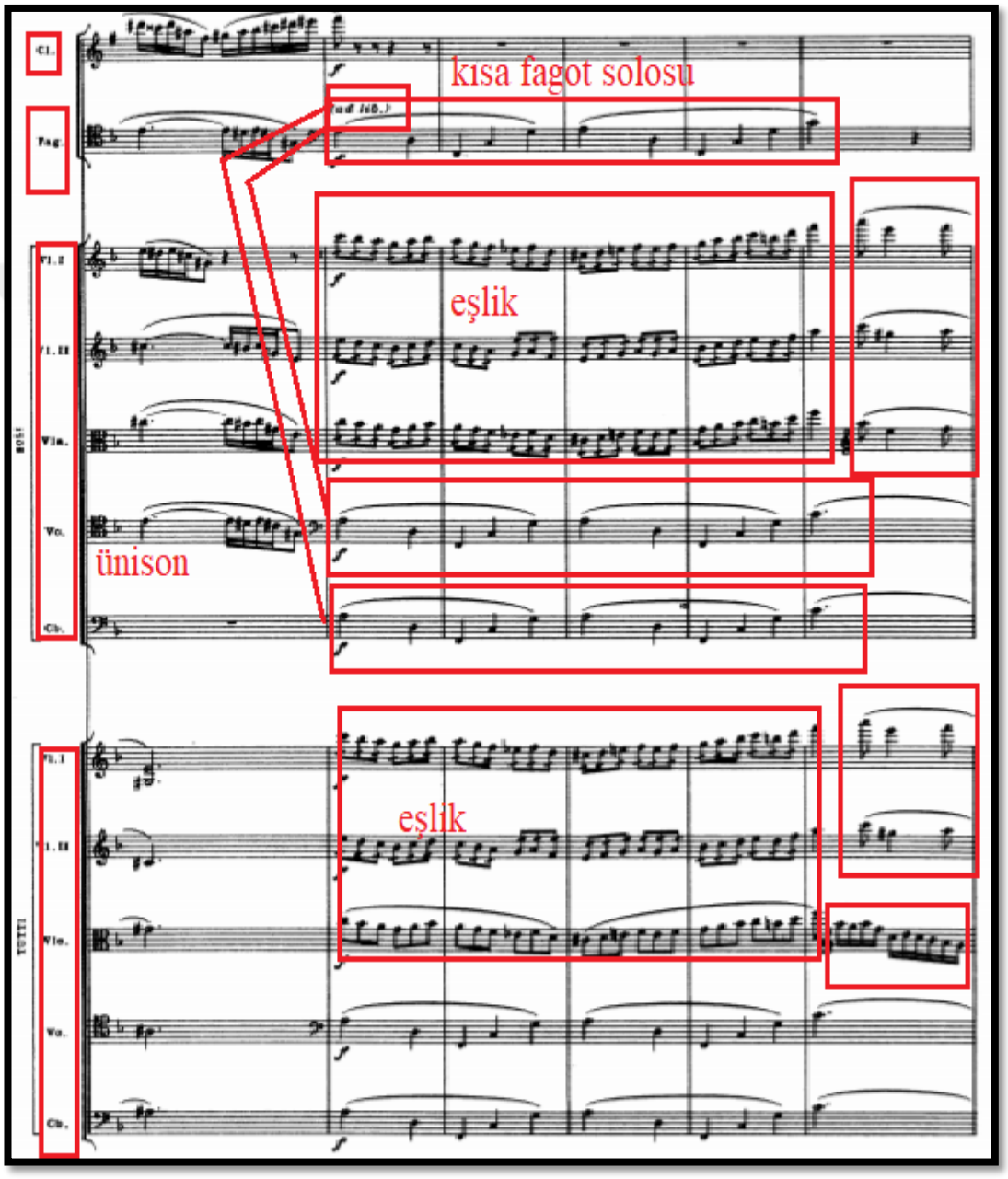

264. ölçüden 266. ölçüye dek soli ve tutti grubunun her bir partisi ünison olarak görev almaktadır. Solistler de bu üç ölçüde yer almamaktadır.

Örnek 57: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 264-266. ölçüler

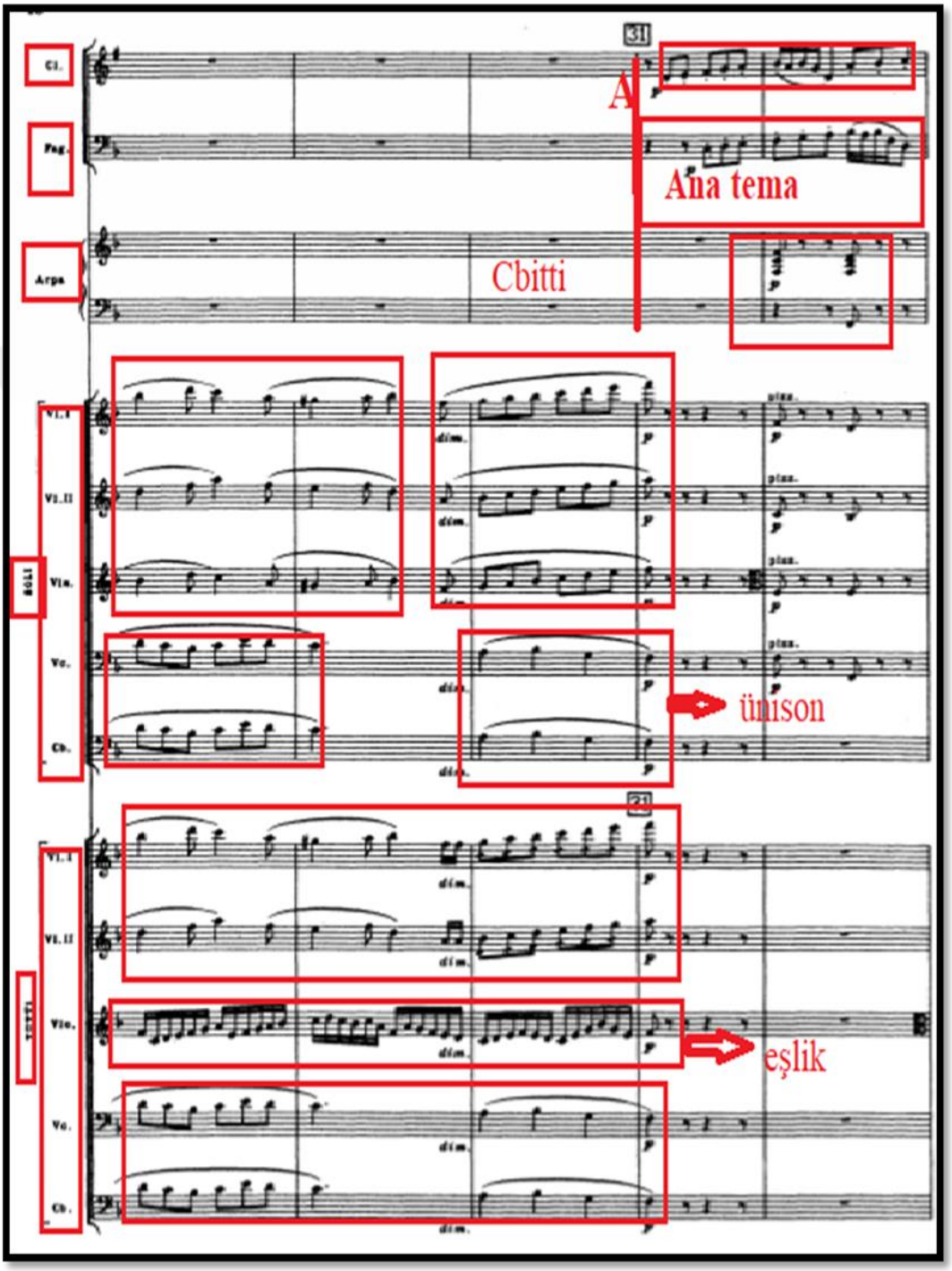

267. ölçüye girmeden önce orkestra diminuendo yaptığında "C" teması sona ermiş ve 31 numaralı tema ile "A" Ana Teması başlamıştır. 31 numaralı temadan 33 numaralı temaya kadar süren bu kısım daha çok daraltılmış bir varyete biçiminde

sunulmuştur. Klarnet ve fagota eşlik eden orkestranın yanı sıra arp partisi de dahil olmuştur. Diğer temalarda olduğu gibi burada da fagot ve klarnetin soru-cevap temaları yer almaktadır. Arp teması da sekizlik akorlar ile bu temaya eşlik etmektedir. Bu tema 460. ölçüde son bulmaktadır. Fakat öncesinde 272. ölçü de orkestra bir ölçü öncesinde klarnet ve fagotun seslendirdiği motifin aynısını birinci keman ve viyolonsel seslendirmektedir.

Örnek 58: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 267-273. ölçüler

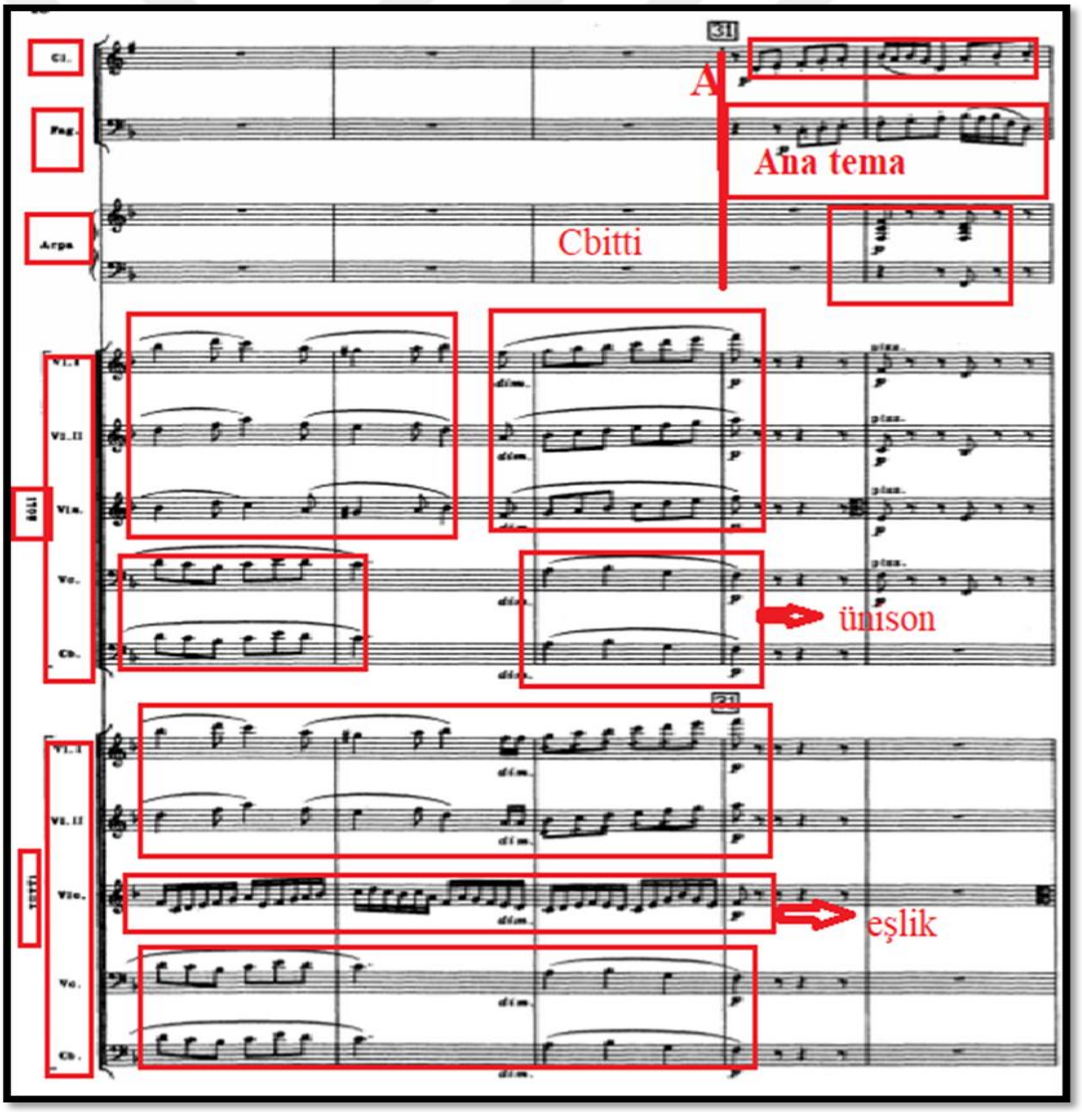

Örnek 58 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 267-273. ölçüler

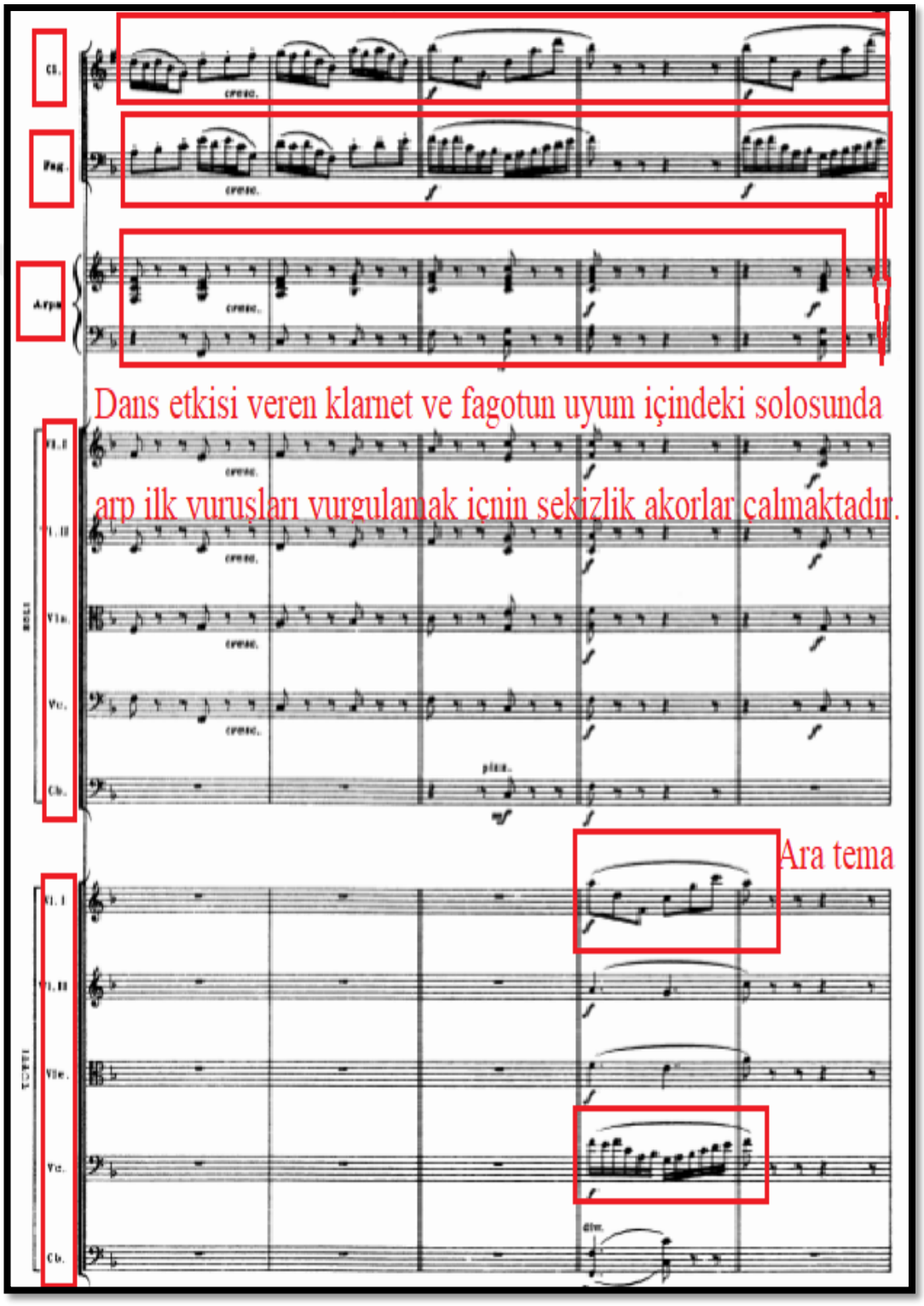

275. ölçü de klarnet ve fagotun bitirdiği temanın ardından tutti grubu ana temaya giriş yapmaktadır. Burada klarnetin görevini birinci keman, fagotun görevini de viyolonsel üstlenmektedir.

Örnek 59: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 274-278. ölçüler

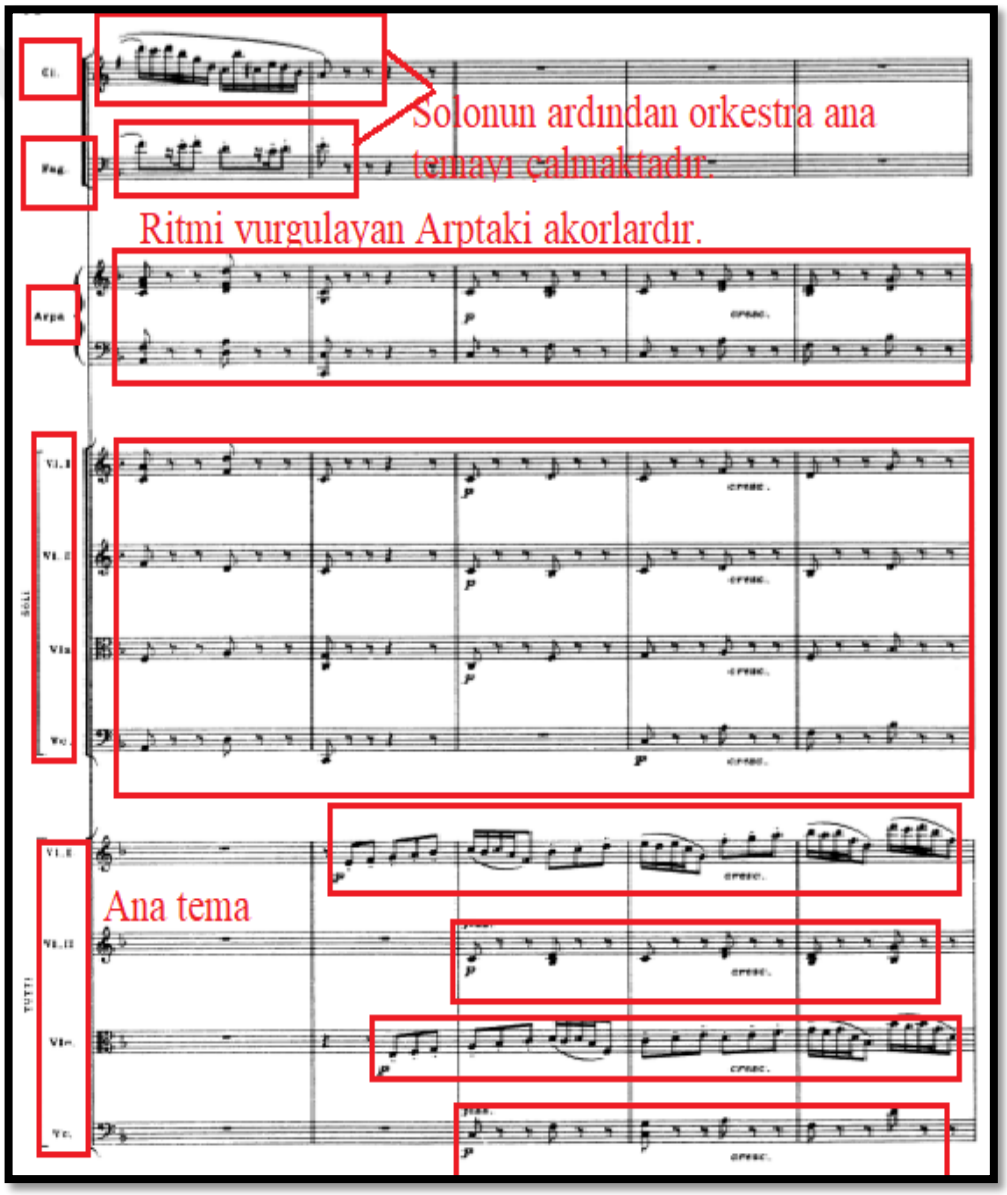

279. ölçü de orkestranın girdiği bir ölçülük kısa girişin ardından 280. ölçü de klarnet ve fagot aynı temaya giriş yapmaktadır. 282. ölçüde bu cümle son bulmakta ve 283. ölçü de klarnetin girişi ile yeni bir cümle başlamaktadır. Bu yeni cümle de 285. ölçü de fagotun katılımı ile 287. ölçü de son bulmaktadır.

Örnek 60: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler

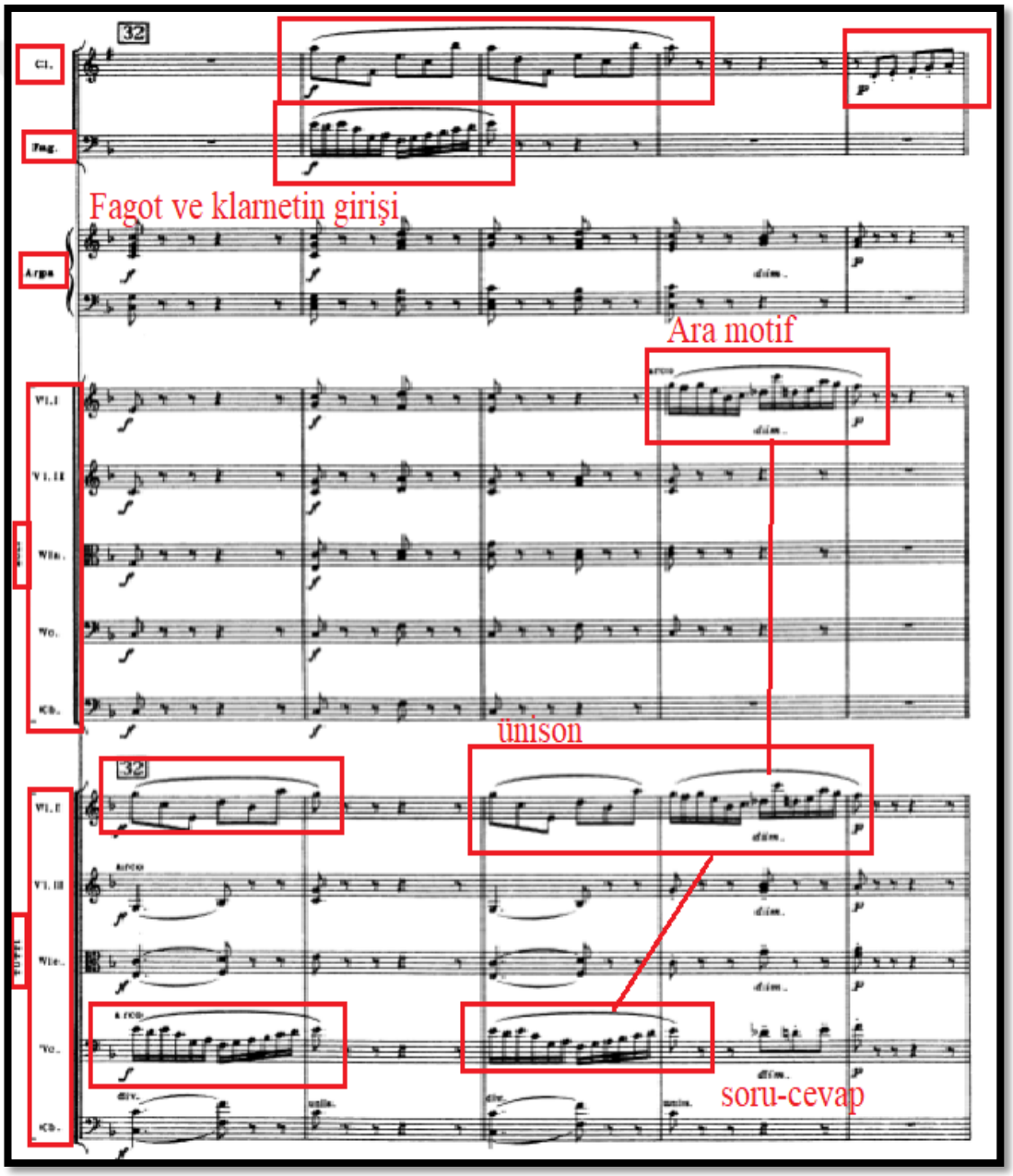

Örnek 60 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler

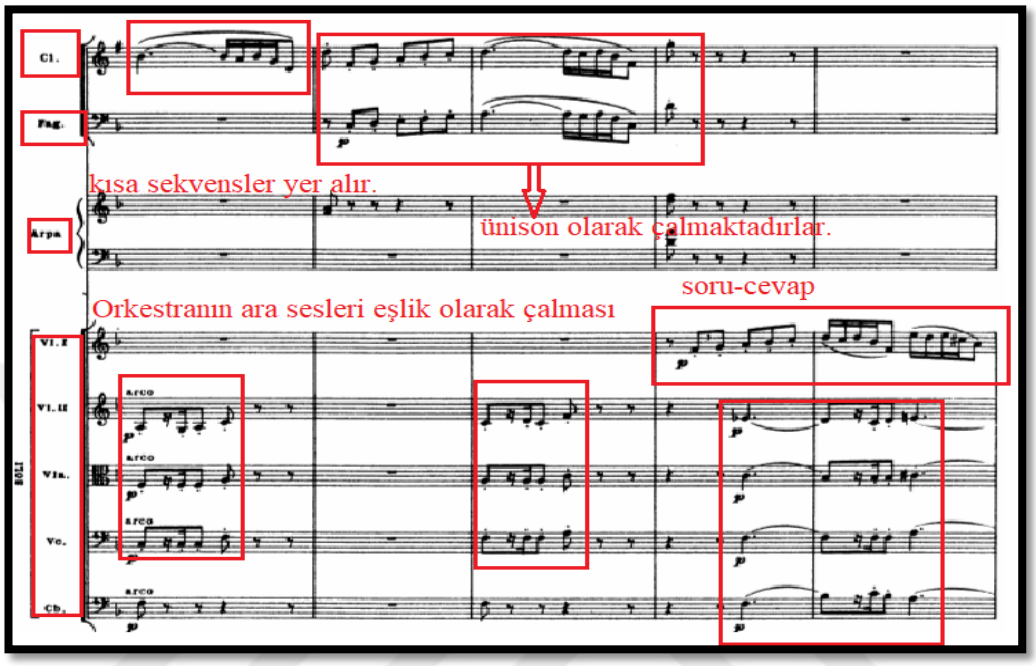

Örnek 60 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 279-289. ölçüler

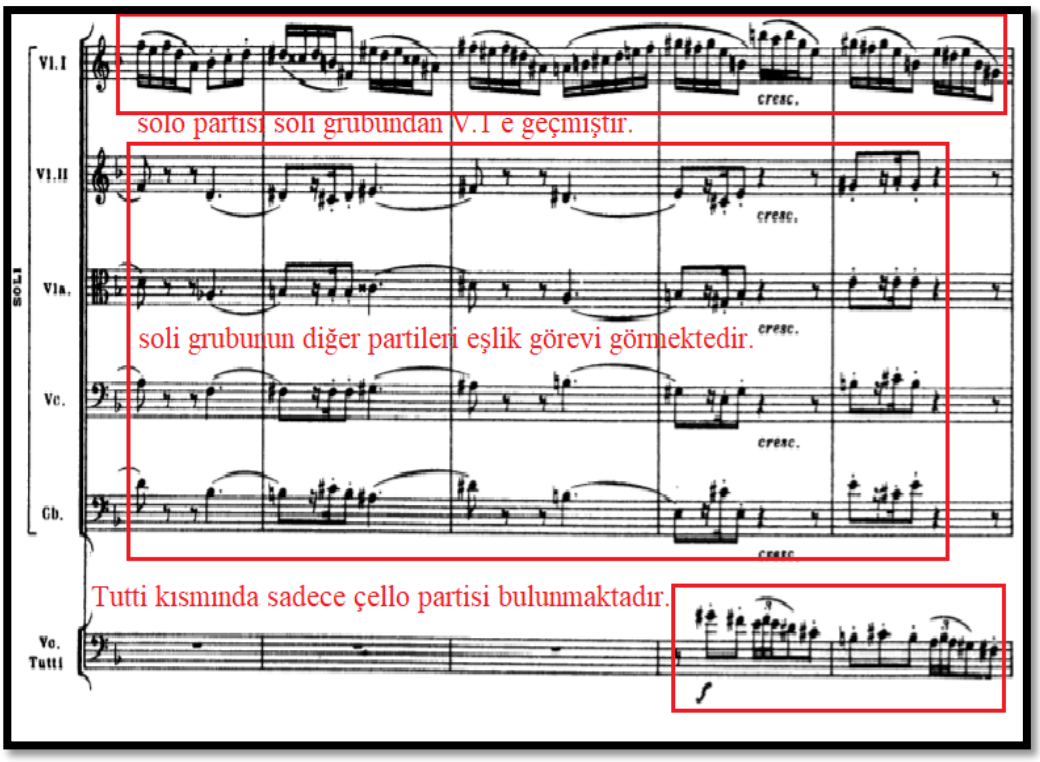

287. ölçü de ana tema soli grubuna geçmektedir. Ayrıca tutti grubunda sadece viyolonsel teması bulunmaktadır. O iki ölçülük kısa tema fagotun girişinde yer alan temanın tekrarıdır. Soli grubunun teması 295. ölçü de son bulmaktadır. Ayrıca 33 numaralı 295. ölçünün son vuruşunda ki klarnetin forte nüans da yer alan üç sekizlik si notası ve fagotun la notası yani ünison sesleri eksik ölçü olarak yeni temaya giriş yapmaktadır.

Örnek 61: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 289-294. ölçüler

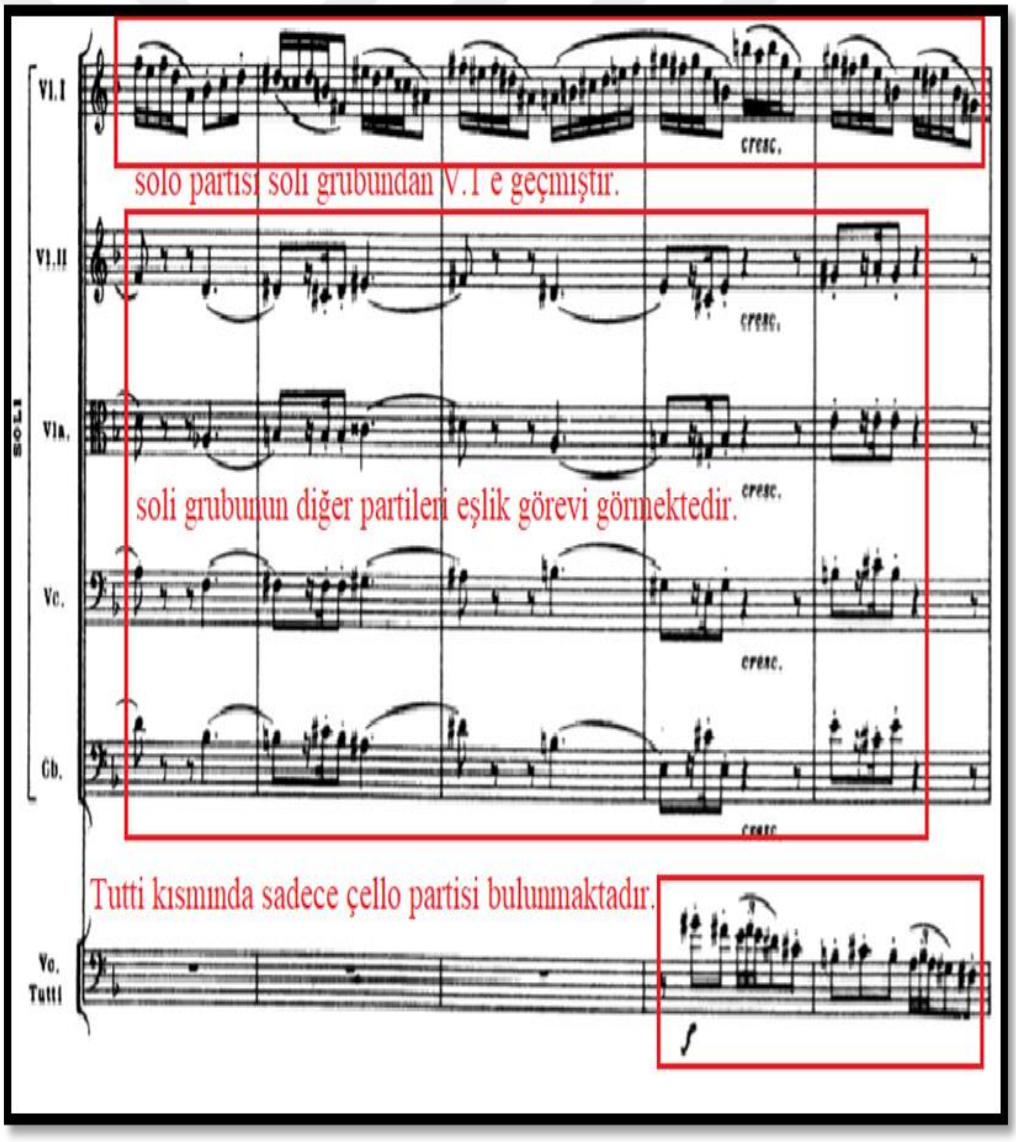

Örnek 61 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 289-294. ölçüler

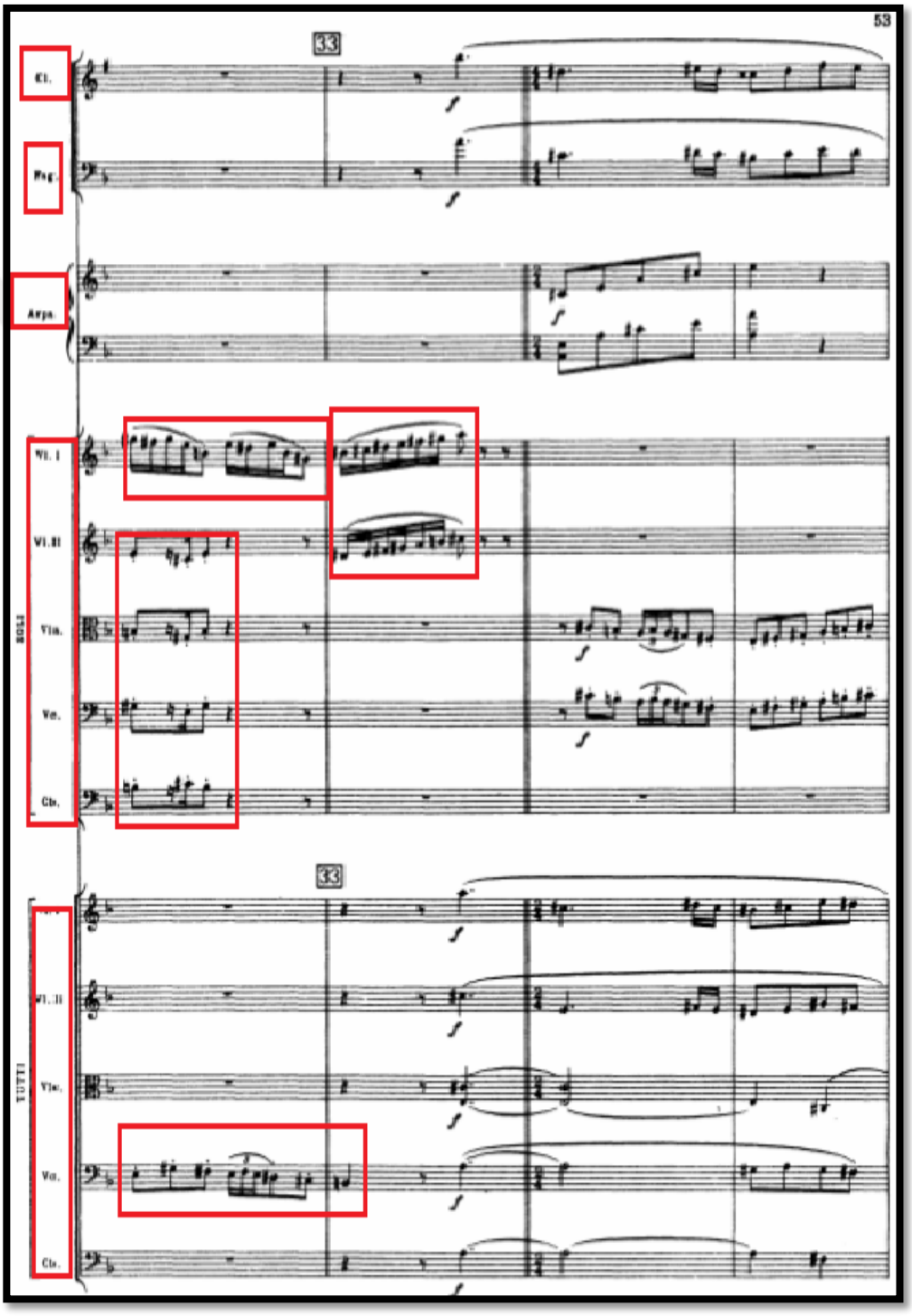

295. ölçünün son vuruşu ve “A” temasının bitişinin ardından klarnet, fagot ve tuttinin girişi ile ‘‘B’’ yan teması başlamaktadır. 296. ölçü öncesinde 6/8’lik olan ölçü birimi burada 4/4’lük ölçü birimine geçiş yapmaktadır. Bu temaya arp sekizlik notaları ile ara sesleri çalmaktadır. Soli grubundan viyola ve viyolonsel partileri üçüncü bölümün başında yer alan ve bu bölümün birçok yerinde yer alan sekizlik notalar ve onaltılık üçleme notalarının yer aldığı motif çalınmaktadır. Yani üç farkli tema aynı anda yer almaktadır. Bu yan tema 2. uzun cümleden başlatılmıştır ve 311. ölçüye kadar devam etmektedir. Aralarda soli grubu üçüncü bölümün girişine çağrışım yapmaktadır.

Örnek 62: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler

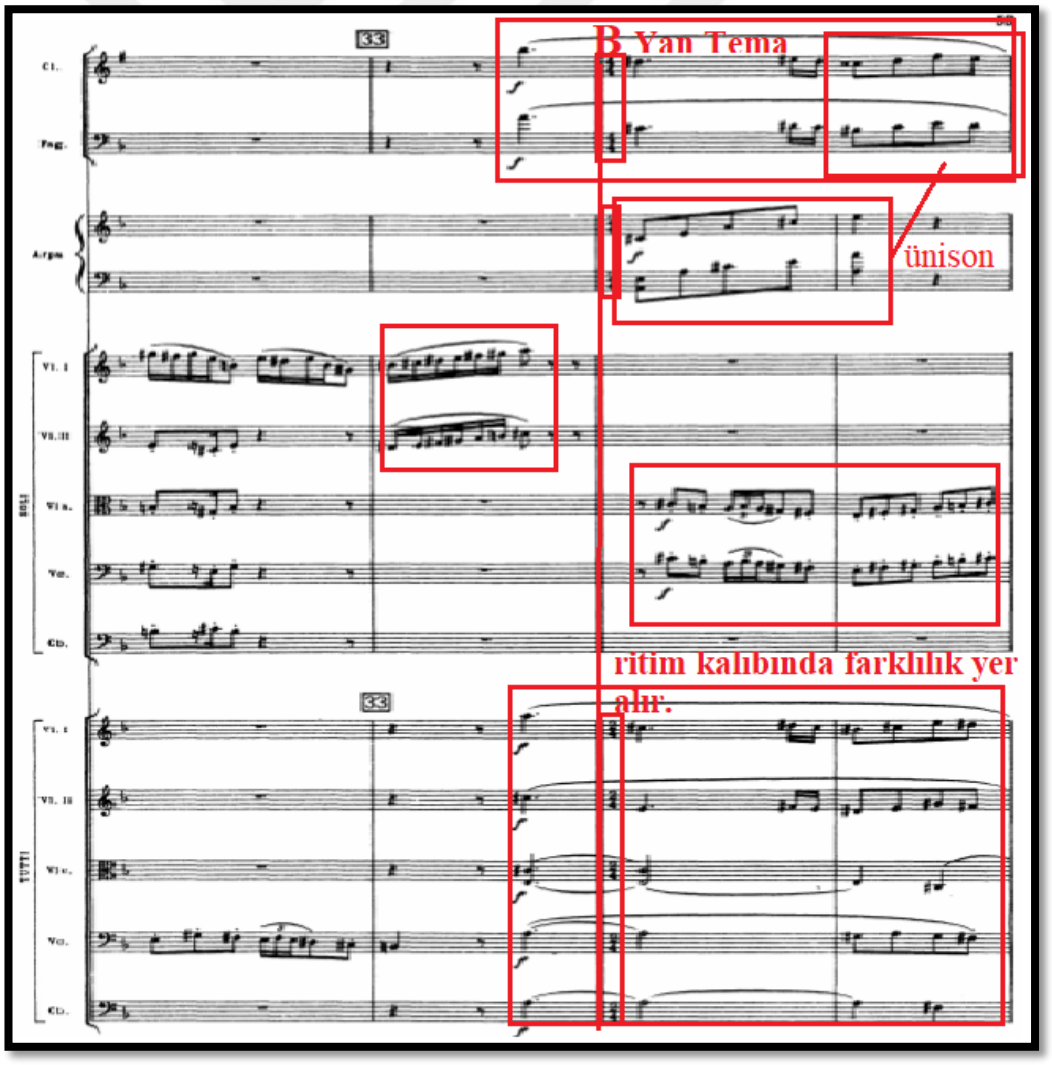

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler

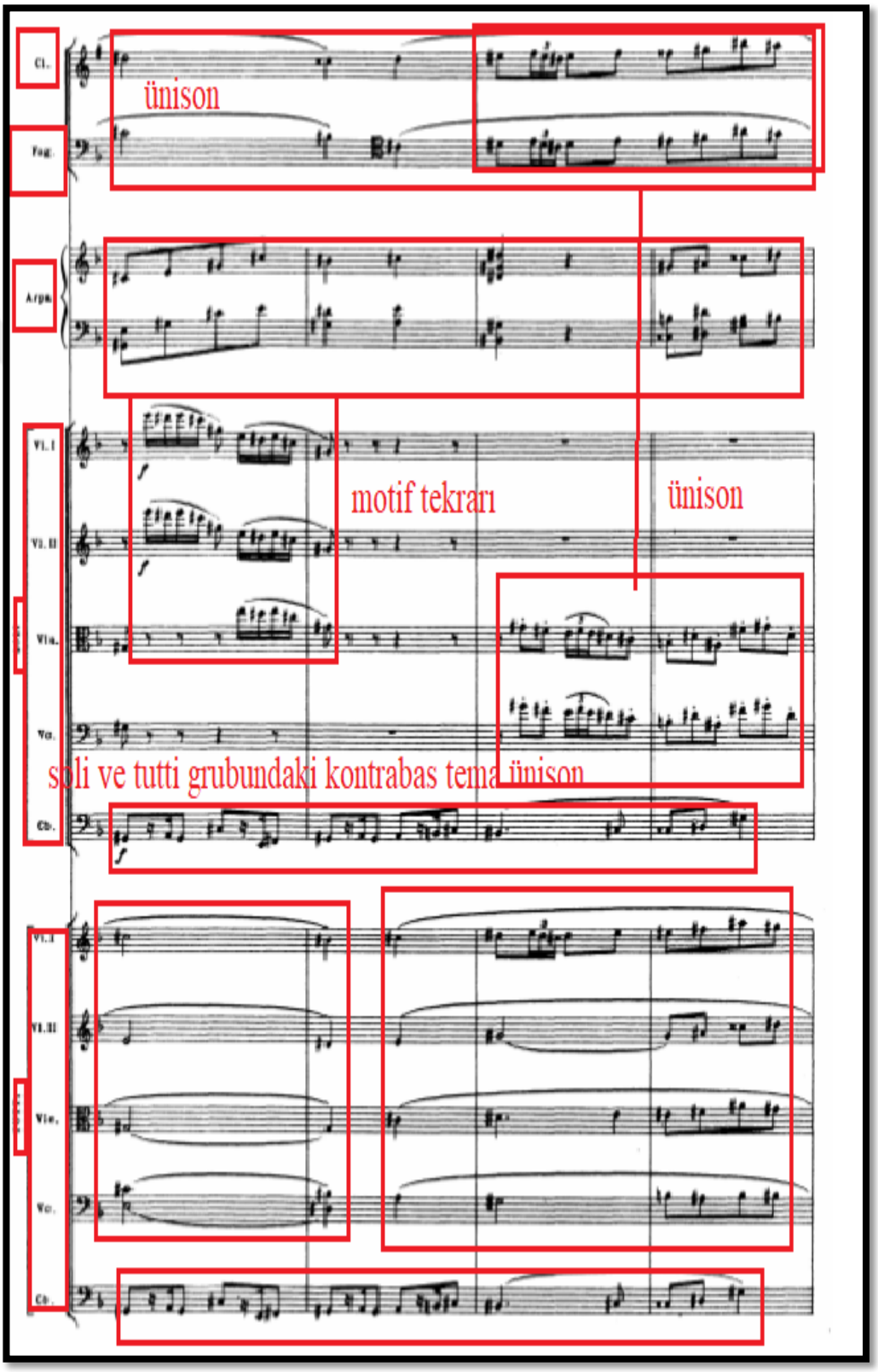

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler

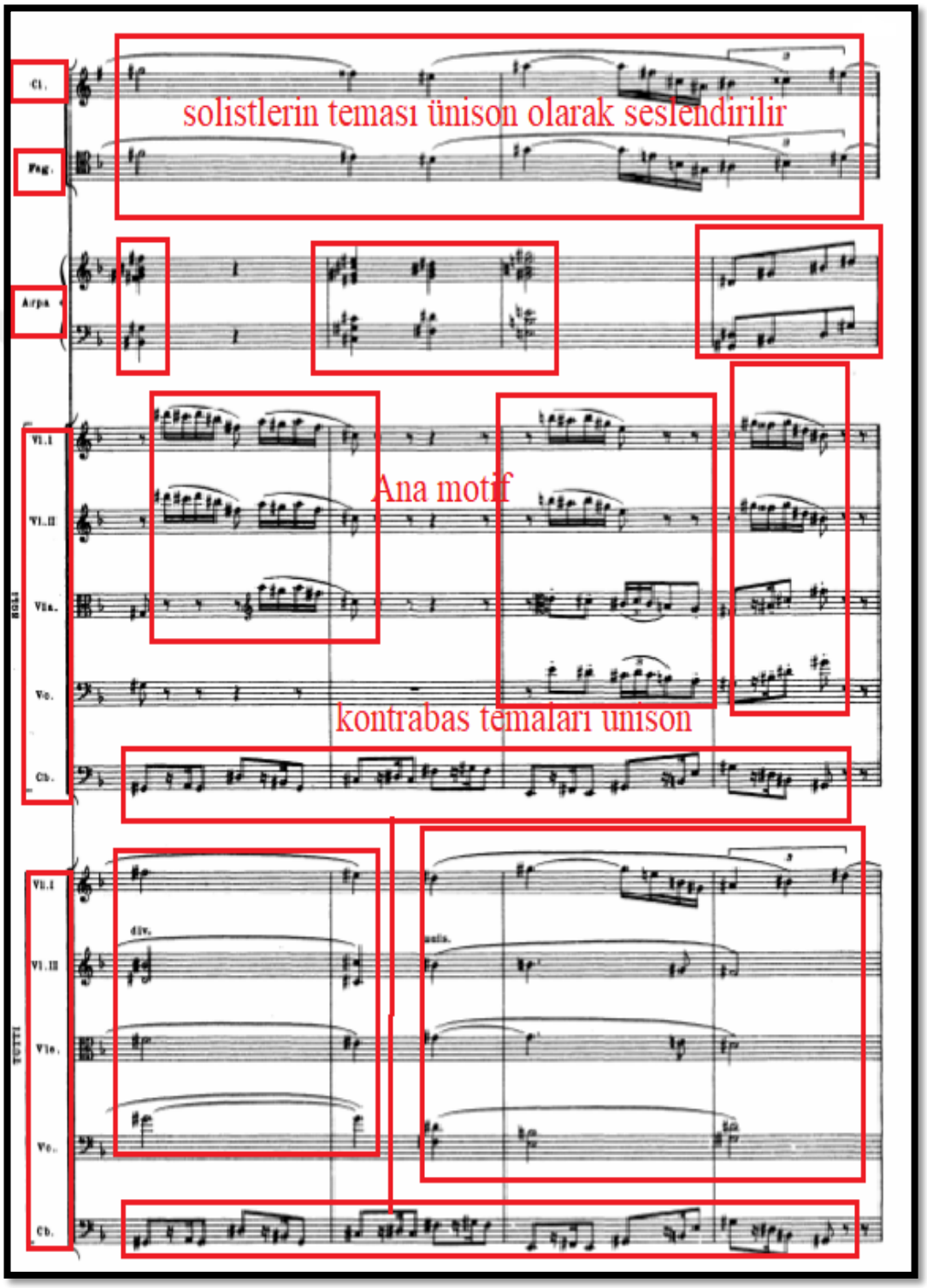

Örnek 62 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 295-309. ölçüler

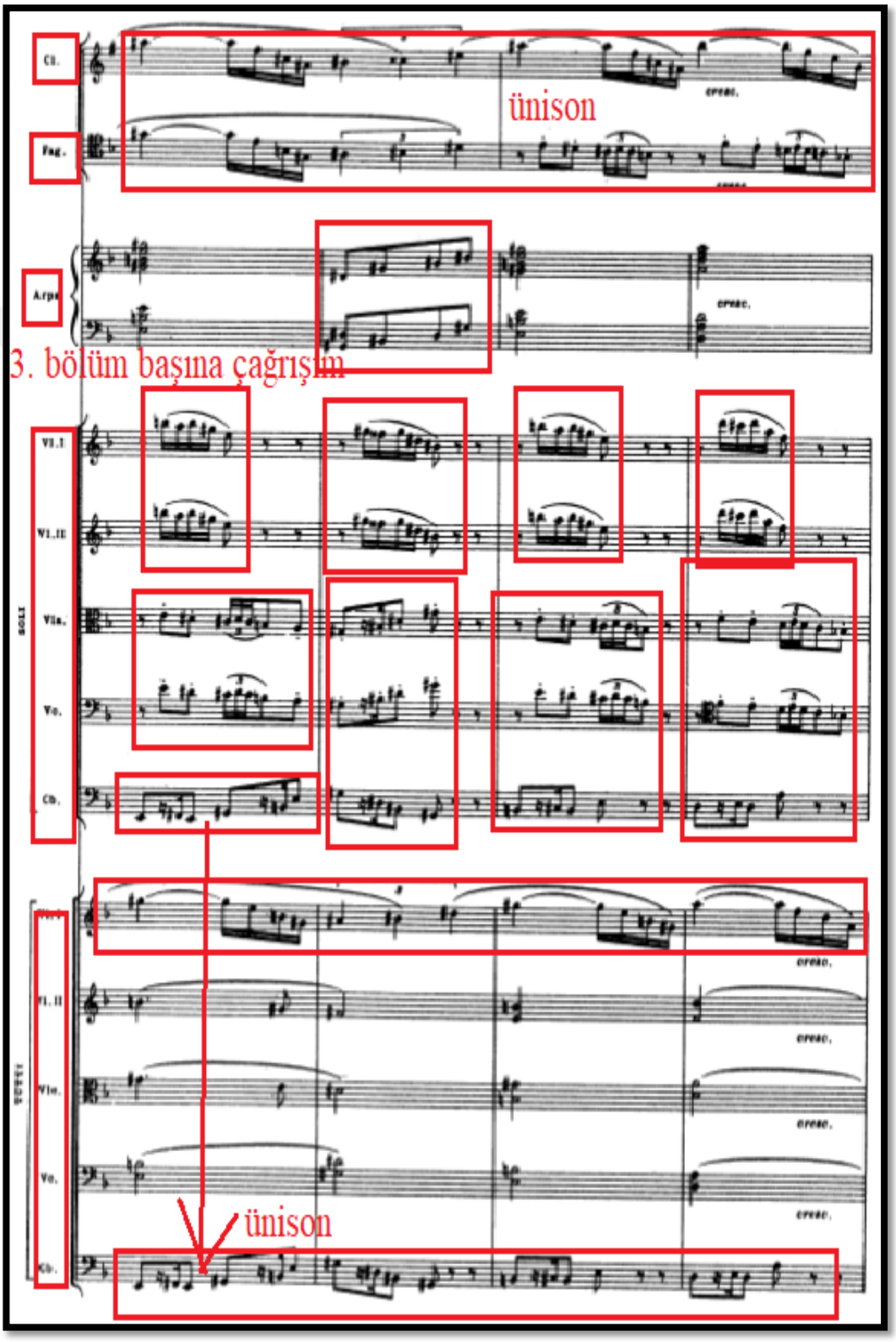

34 numaralı 311. ölçü de 4/4'lük ölçü biriminden 6/8'lik ölçü birimine geri dönüş yapılmaktadır. Ayrıca klarnet, fagot ve arp ilk vuruşu fortissimo olarak seslendirmekte ve orkestraya bırakmaktadır. Daha sonra orkestra bu yeni temayı bir sekizlik bir onaltılık sus, onaltılık nota ve sekizlik notadan oluşan ritim kalıbında çalmaktadır. Bu ritim kalıbı devam ederken 320. ölçü de ''poco piu mosso''kısmında fagot legato bağı ile bağlanmış yeni bir soloya başlamaktadır.

Örnek 63: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 310-320. ölçüler

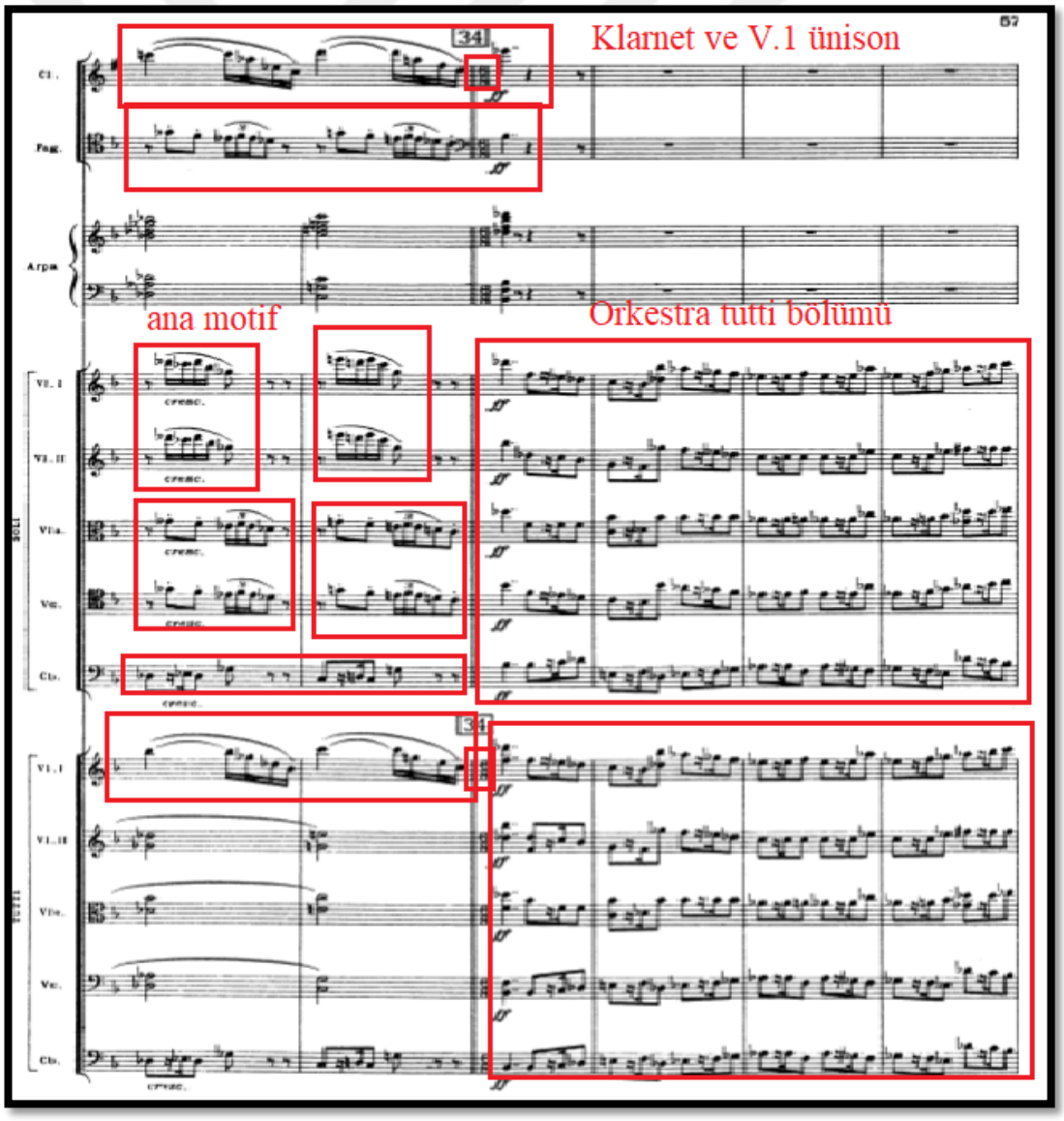

Örnek 63 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 310-320. ölçüler

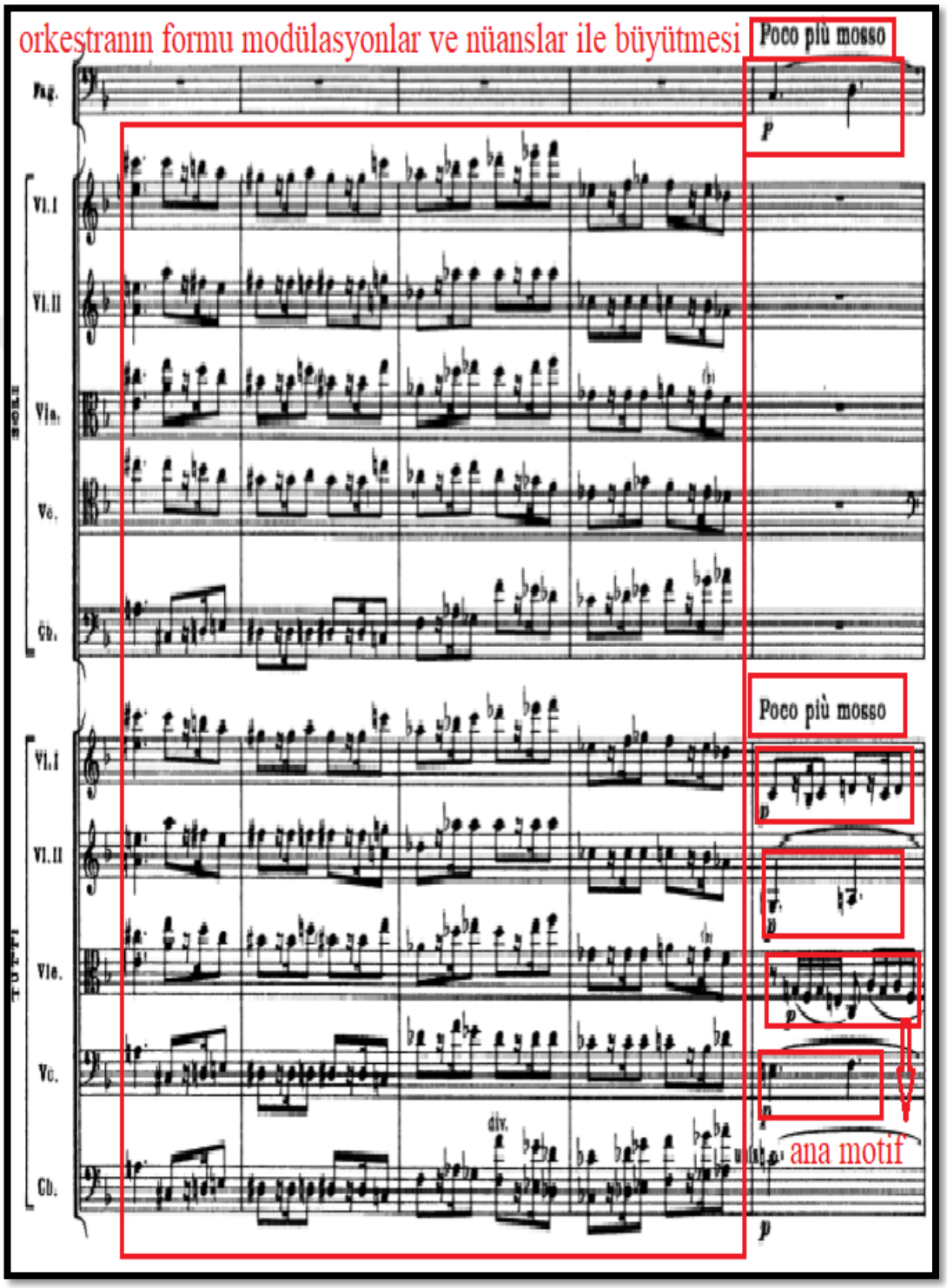

322. ölçü de bu oluşuma klarnet de dahil olmaktadır. Klarnetin girişi ekspressivo biçimde senkop ritimlidir. İki ölçülük ara girişinin ardından fagot tekrar eski lirik temasını legato bağı ile seslendirmektedir. Ayrıca bu sırada tutti kısımında yer alan viyola üçüncü bölümün ana motifini çalmaktadır.

Örnek 64: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 321-325. ölçüler

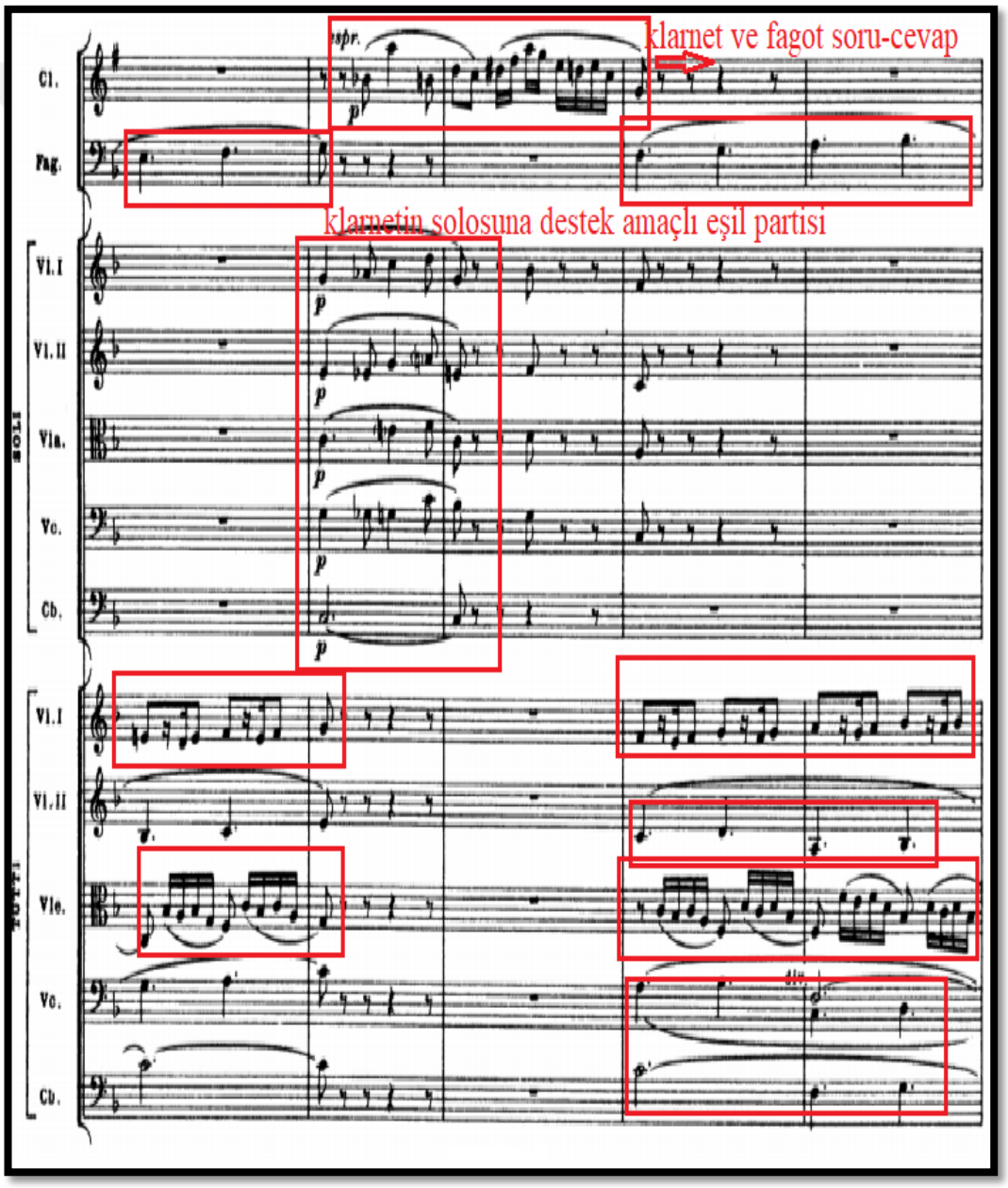

326. ölçü de yine klarnet aynı senkoplu ritmine geçiş yapmaktadır. Bu iki ölçülük kısa solonun ardından fagot yeniden legato temasına geçiş yapmaktadır. Yine viyola ana motifi çalarak bölümün bütünlüğünü sağlamaktadır. 330. ve 331. ölçü de senkop ritimli legato bağı ile bağlanmış notası bulunan klarnet solo görevine geçmektedir.

Örnek 65: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 326-330. ölçüler

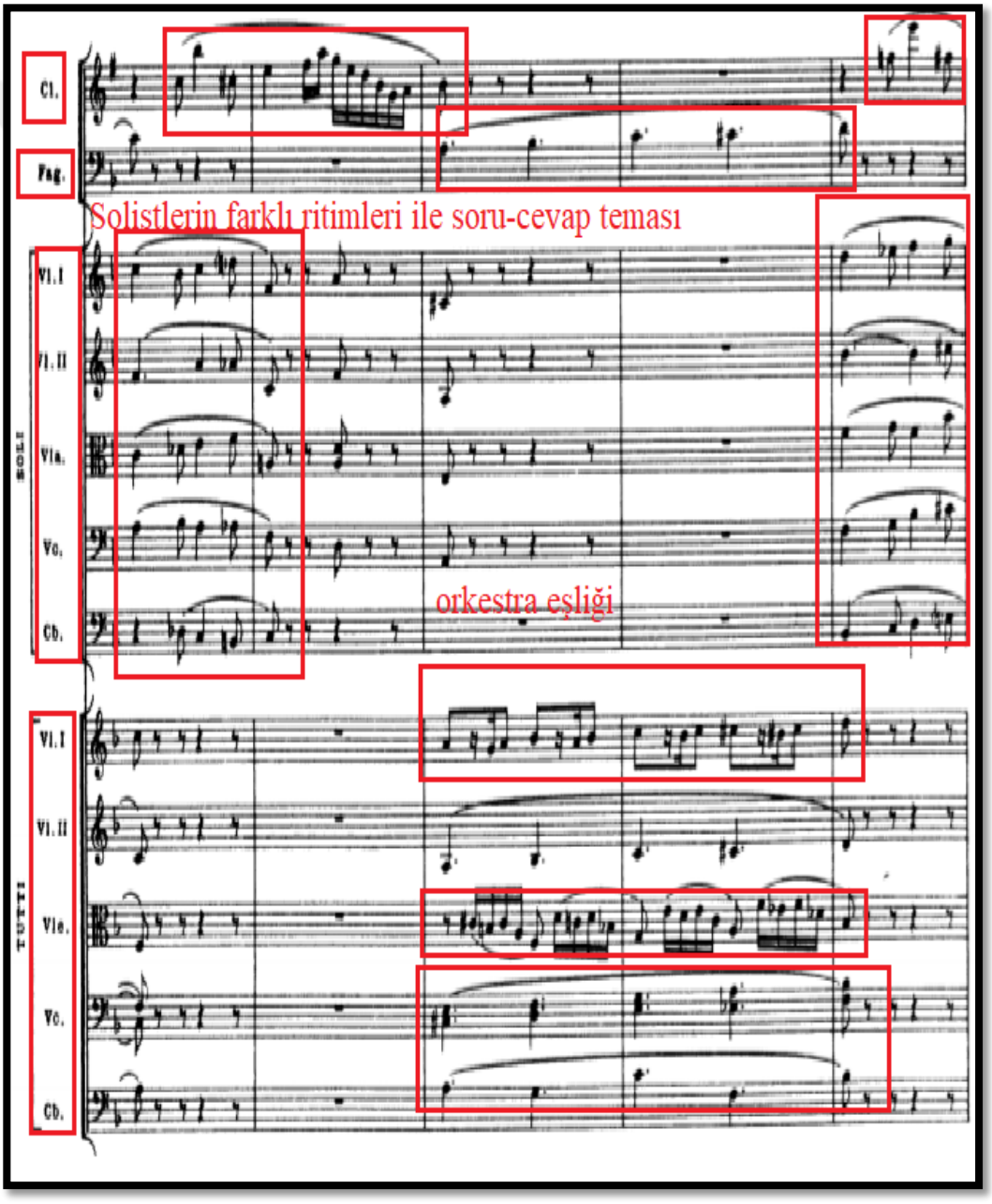

Örnek 65 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 326-330. ölçüler

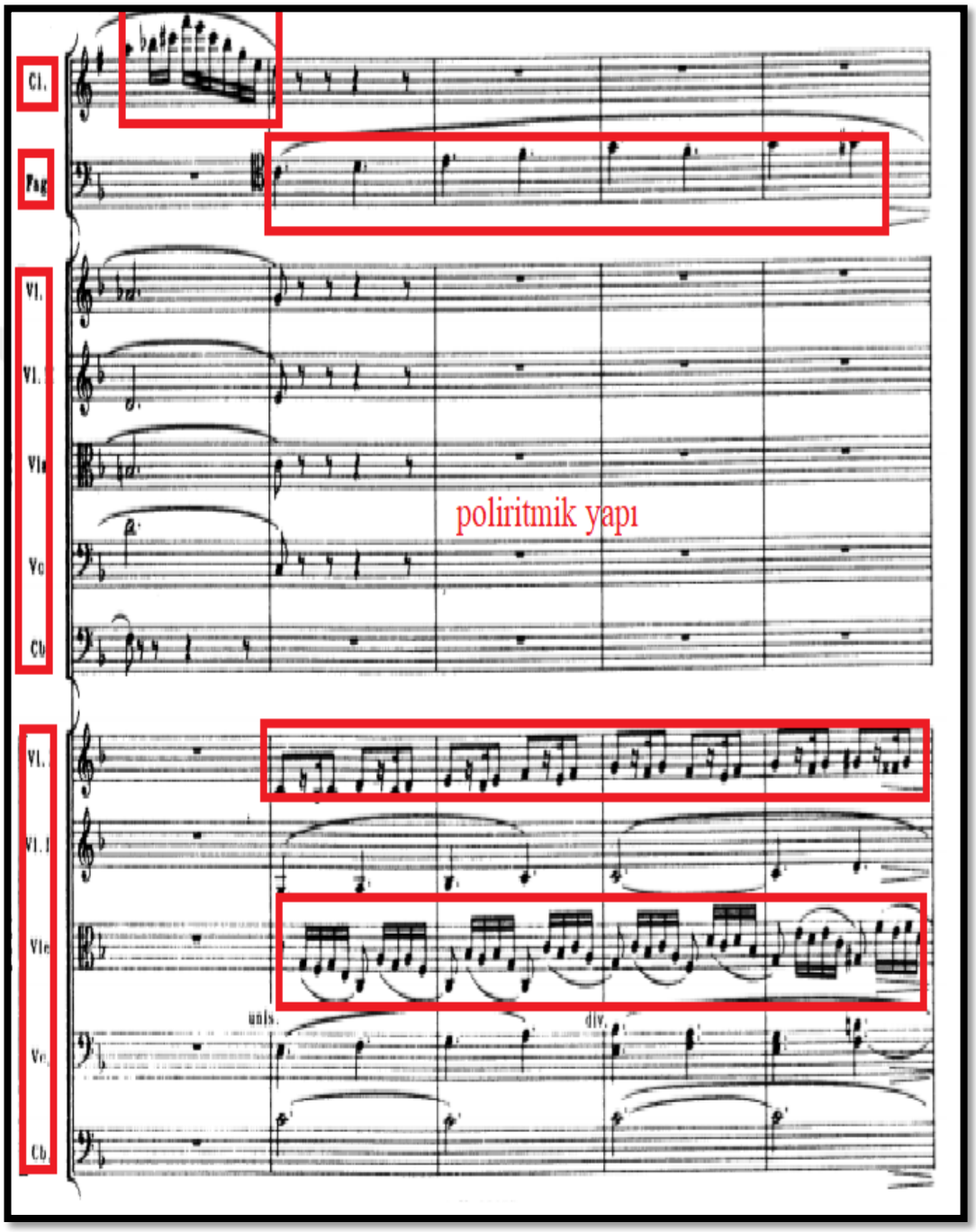

332. ölçü de fagot dördüncü çizgi do anahtarında üçüncü oktav da 5 ölçülük la minör gamın (a-moll) üçüncü derecesinde çıkış temasını çalmaktadır. Bu sırada

viyola yeniden ana motifi her vuruşta çalmakta ve üçüncü bölümün başına çağrışım yapmaktadır.

Örnek 66: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 332-335. ölçüler

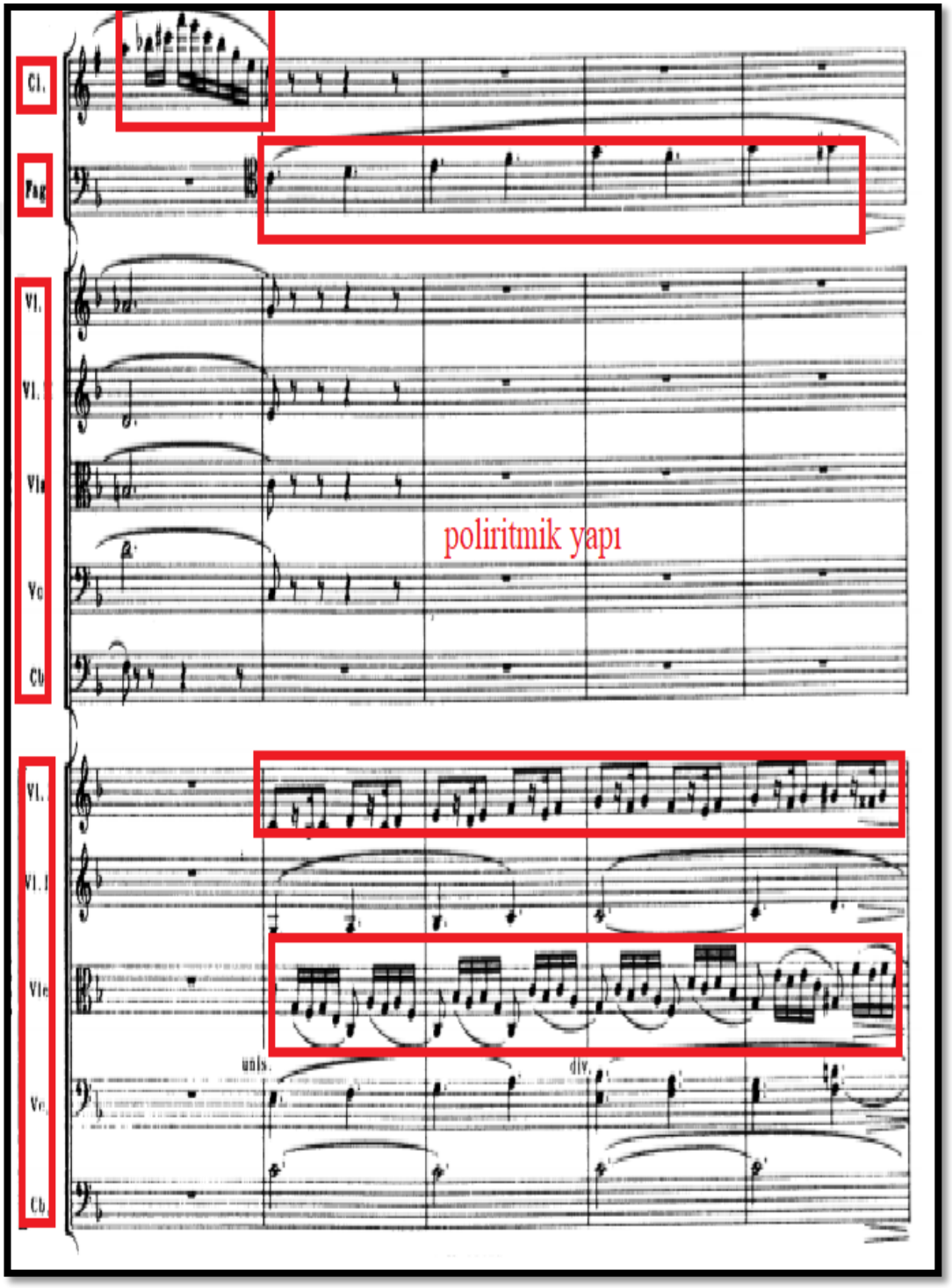

336. ölçünün 6/8'lik ölçü kalıbının üçüncü vuruşunda klarnet, fagot ve orkestra senkop ritimli bağlı teması ile sekvens e başlamaktadır. 345. ölçüye dek bu tema devam etmektedir.

Örnek 67: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 336-344. ölçüler

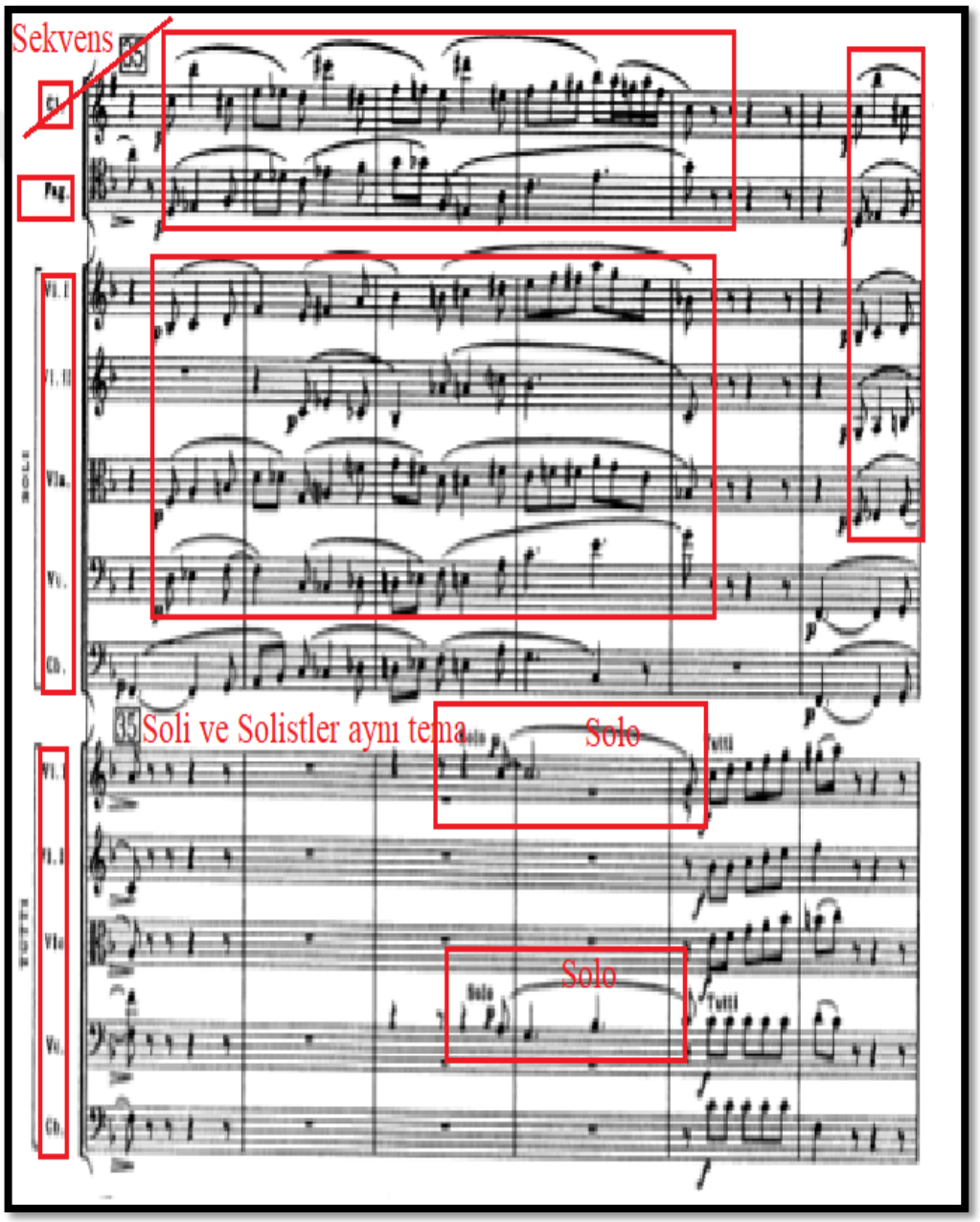

Örnek 67 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 336-344. ölçüler

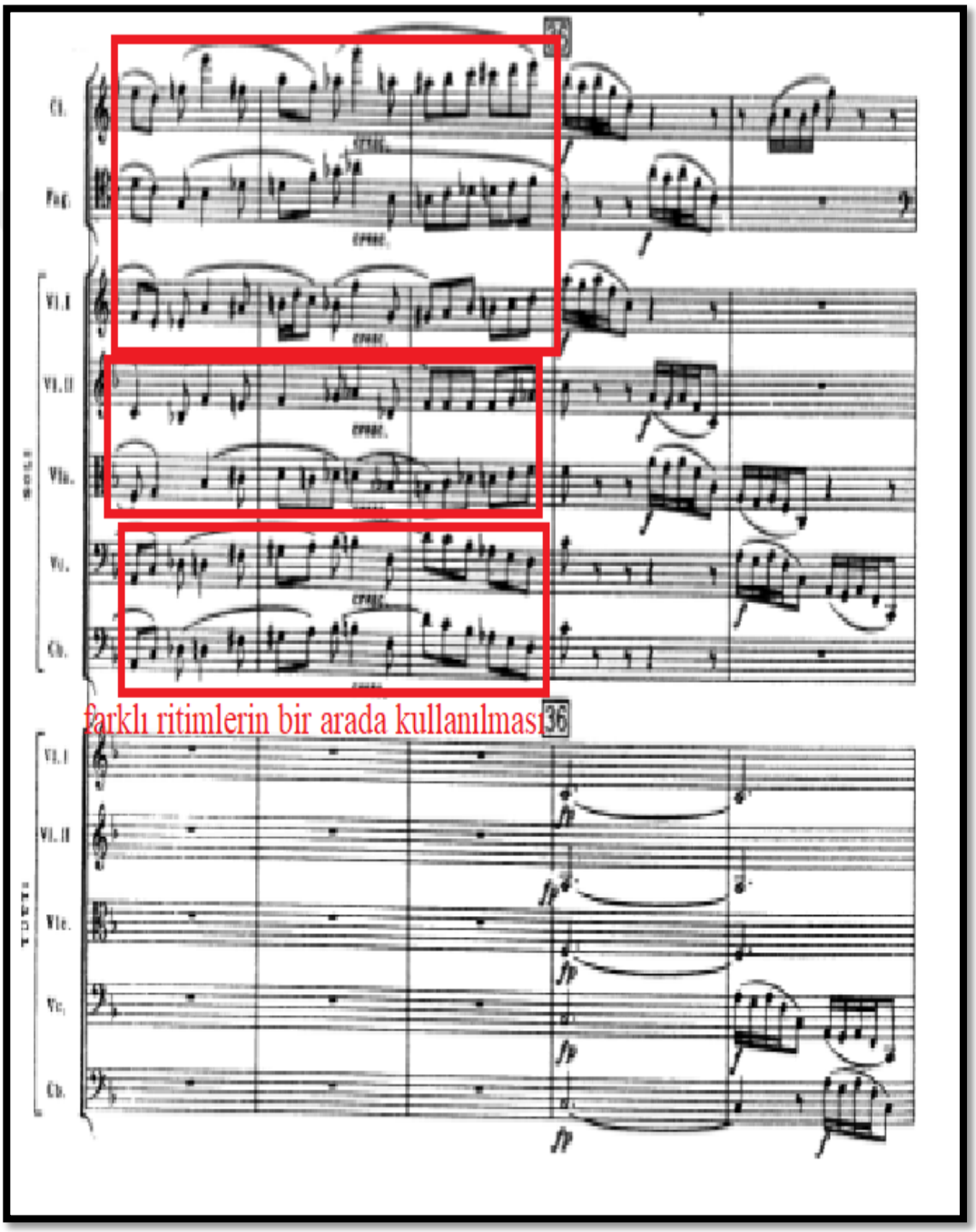

345. ölçü de sırası ile klarnet ve birinci keman, fagot, ikinci keman ve viyola, viyola ve viyolonsel, klarnet, viyolonsel ve kontrabas iki onaltılık ve bir sekizlikten oluşan ana motifi seslendirmektedirler. Bu iki ölçülük soru-cevap kısımlarının bulunduğu köprünün ardından 347. ölçü de klarnet ve fagot yeni temaya geçiş yapmaktadır.

Örnek 68: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 345-346. ölçüler

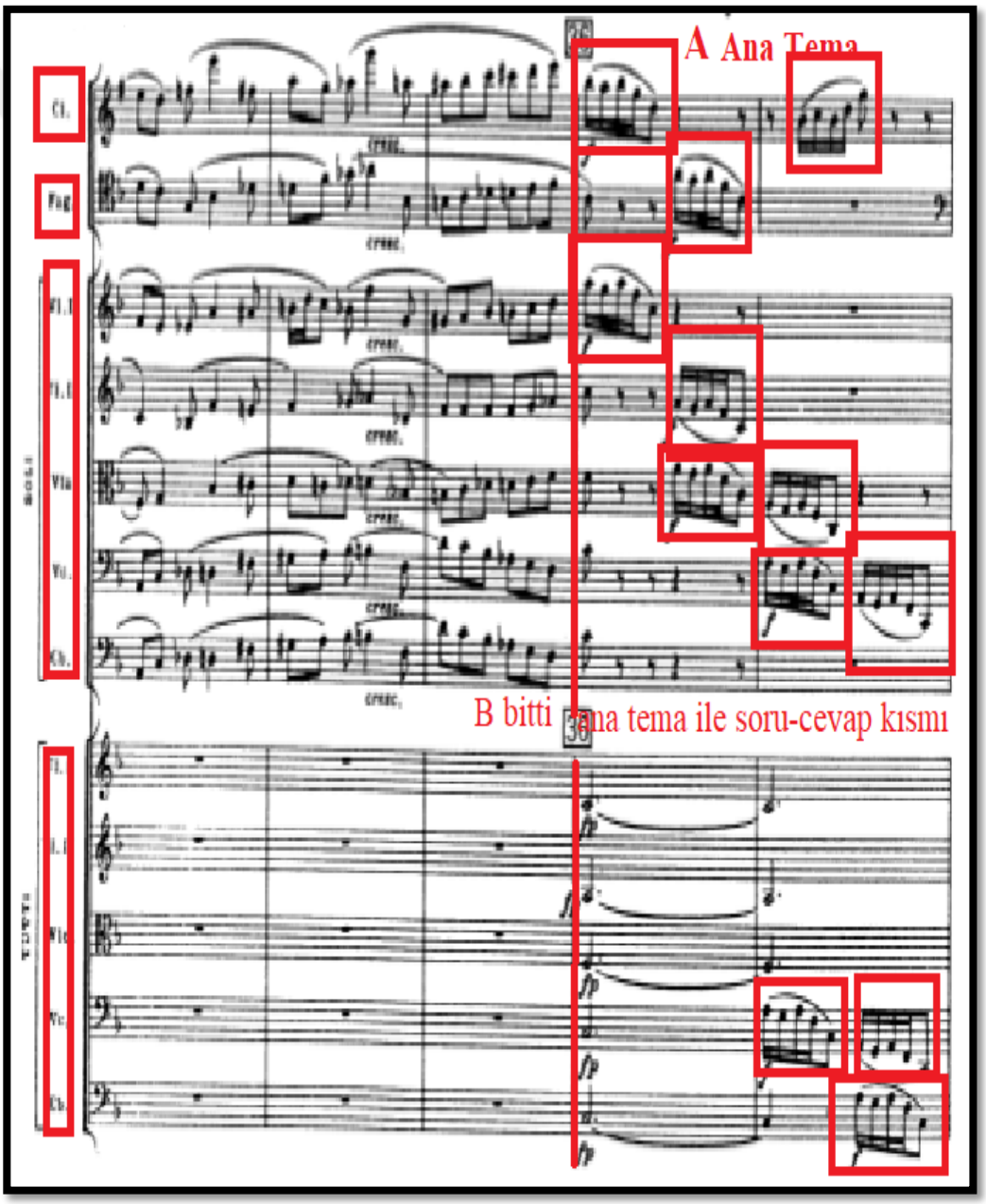

347. ölçüde klarnet ve fagot uyum içerisinde dansın ritmine kendilerini kaptırmaktadırlar. Burada fagot onaltılık notalardan oluşan teması ile solo olarak yer almakta, klarnet ise ara sesleri doldurarak eşlik görevi görmektedir.

Örnek 69: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 347-349. ölçüler

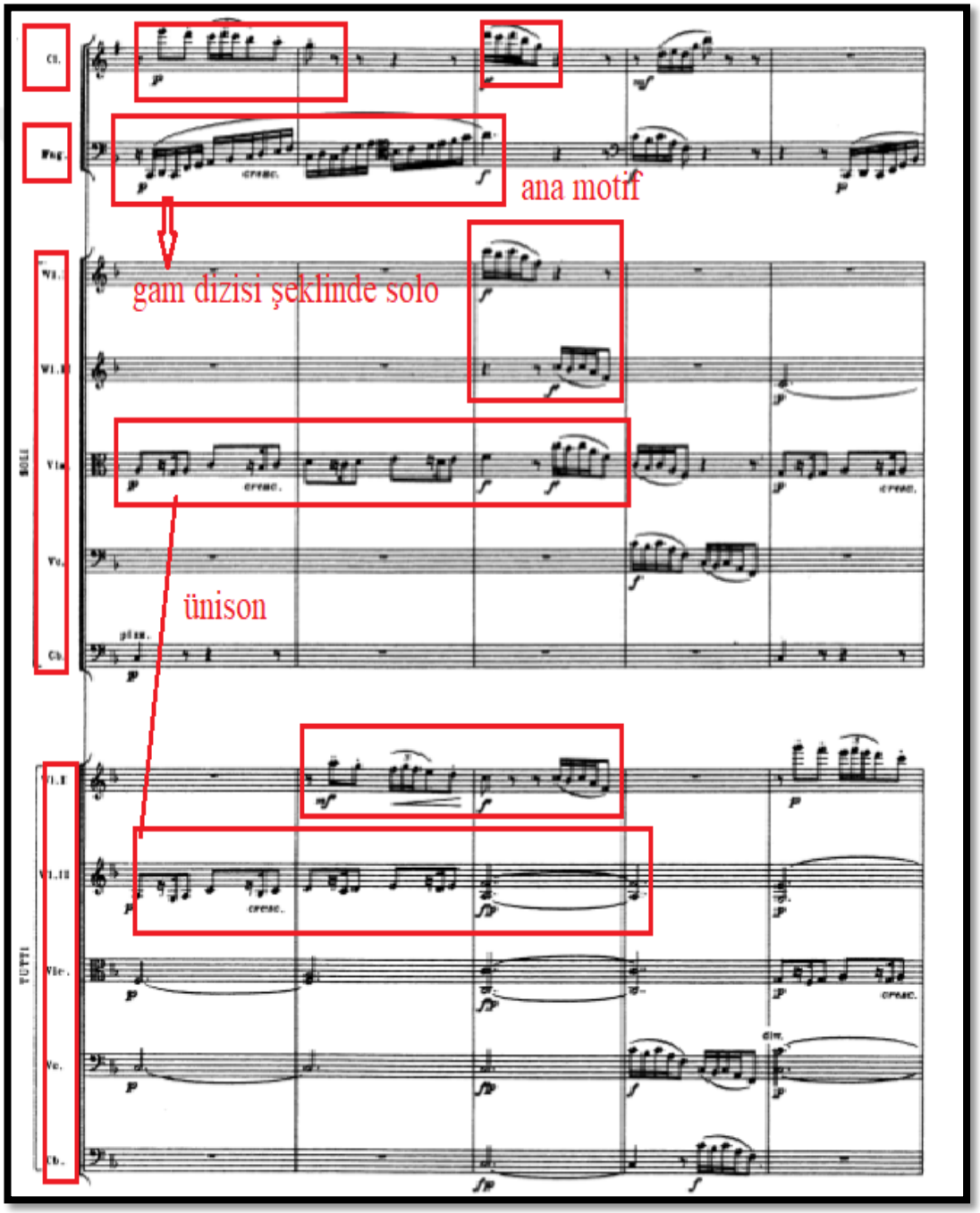

350. ölçü de fagot ve klarnetin soru-cevap kısımları tekrarlanmaktadır. Ardından 351. ve 352. ölçüde onaltılık notalarla süslenmiş fagot solosu temayı devralmaktadır. 353. ölçü de klarnet ve fagot yine soru-cevap kısmını tekrarlamaktadır. Ayrıca arp ölçü başında akor çalarak tekrar katılmıştır.

Örnek 70: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 350-353. ölçüler

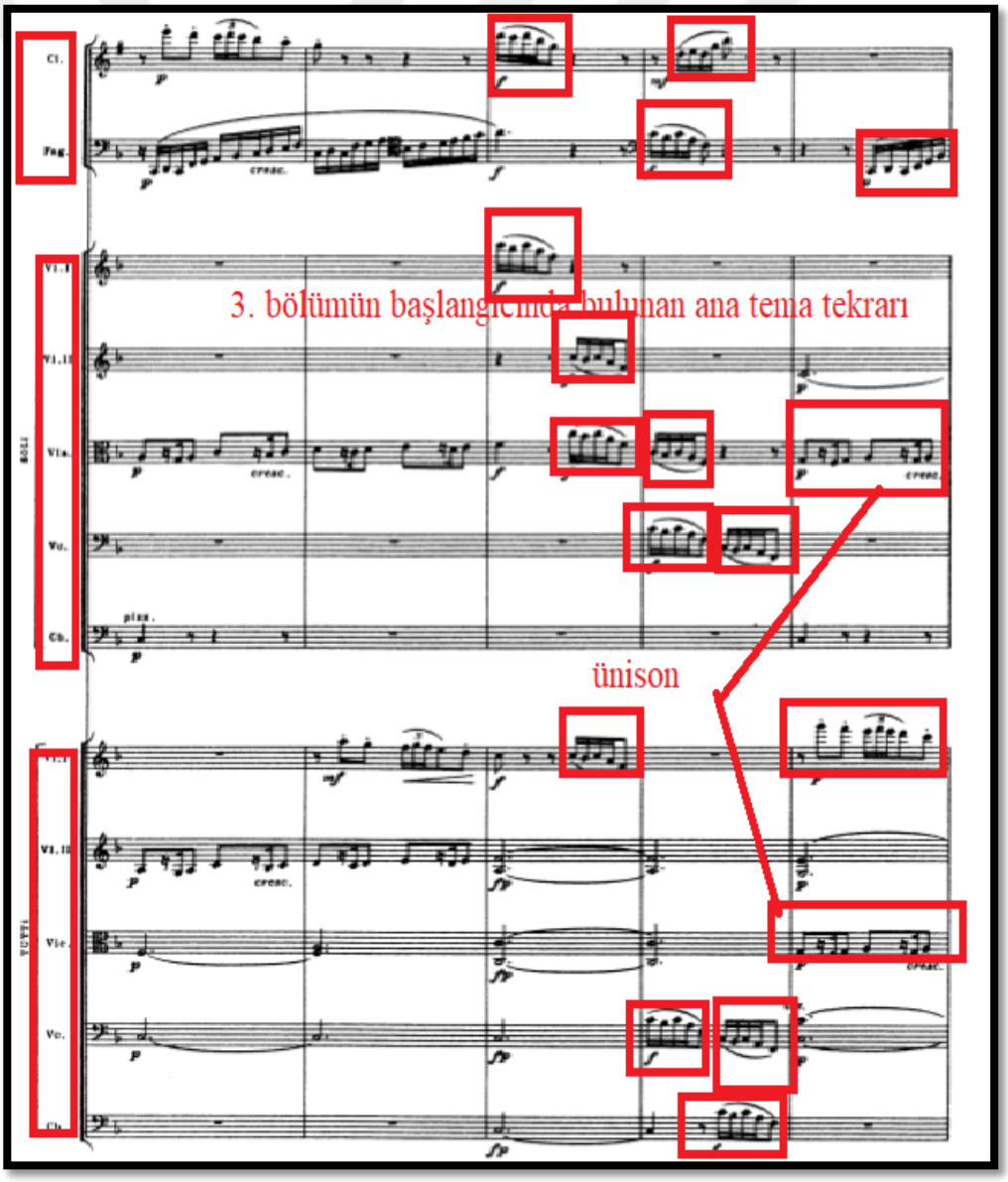

Örnek 70 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 350-353. ölçüler

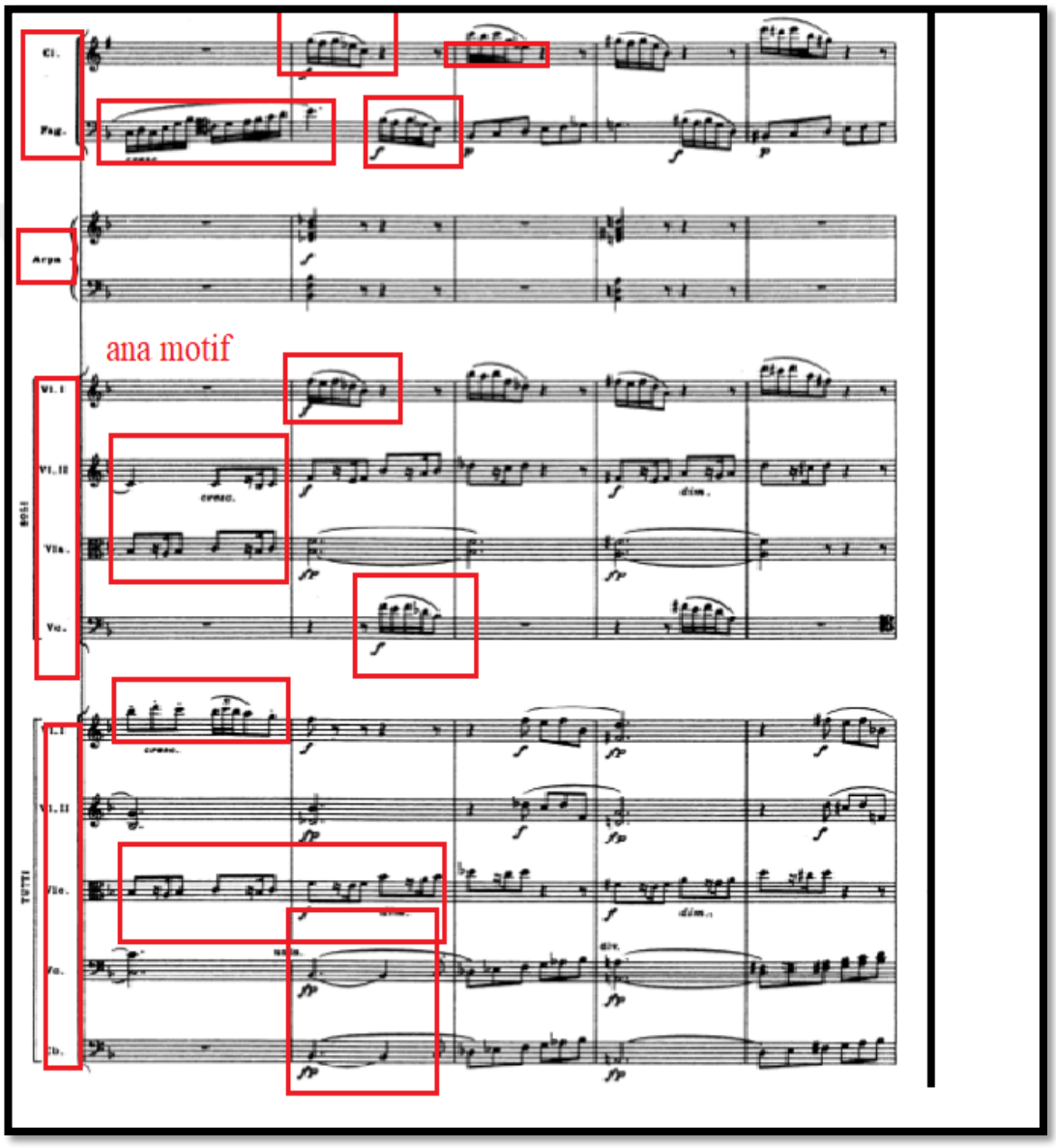

354. ölçü de fagot yeni cümleye giriş yapmaktadır. Aynı zamanda klarnet ölçü başında girmekte ve ana motifi çalarak eşlik etmektedir. Bu tema 361. ölçüye kadar devam etmektedir. 361. ölçü de orkestranın trill çalması ile bitişinin ardından

362. ölçüden 364. ölçüye kadar oluşan üç ölçülük ana temanın yer aldığı fagot ve klarnetin soru-cevap ekleme kısmı yer almaktadır. Ayrıca bu ekleme kısmında soli grubu ölçünün son vuruşunda tutti grubu ise ölçü başından itibaren iki vuruşluk trill çalmaktadır.

Örnek 71: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüle

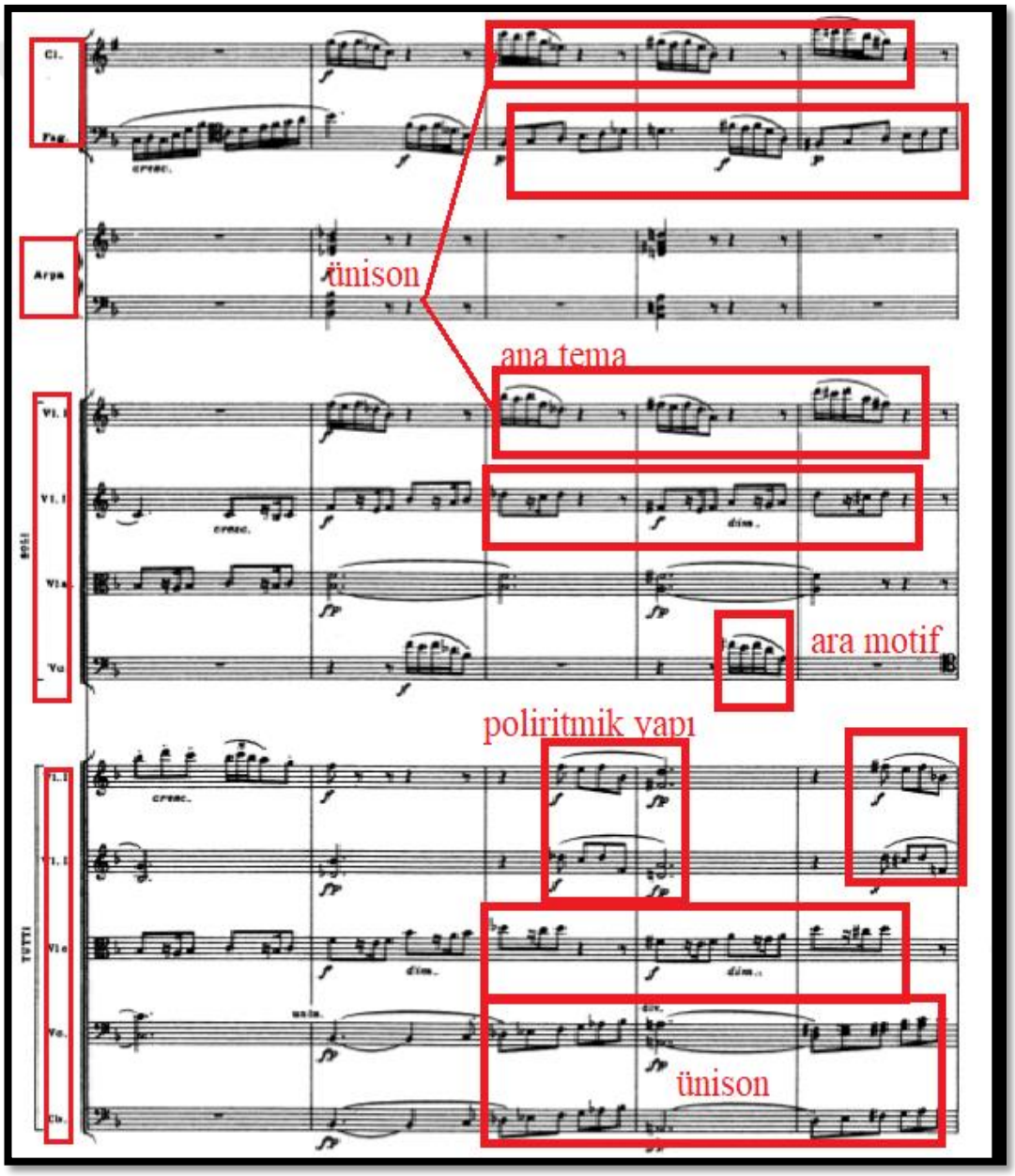

Örnek 71 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüle

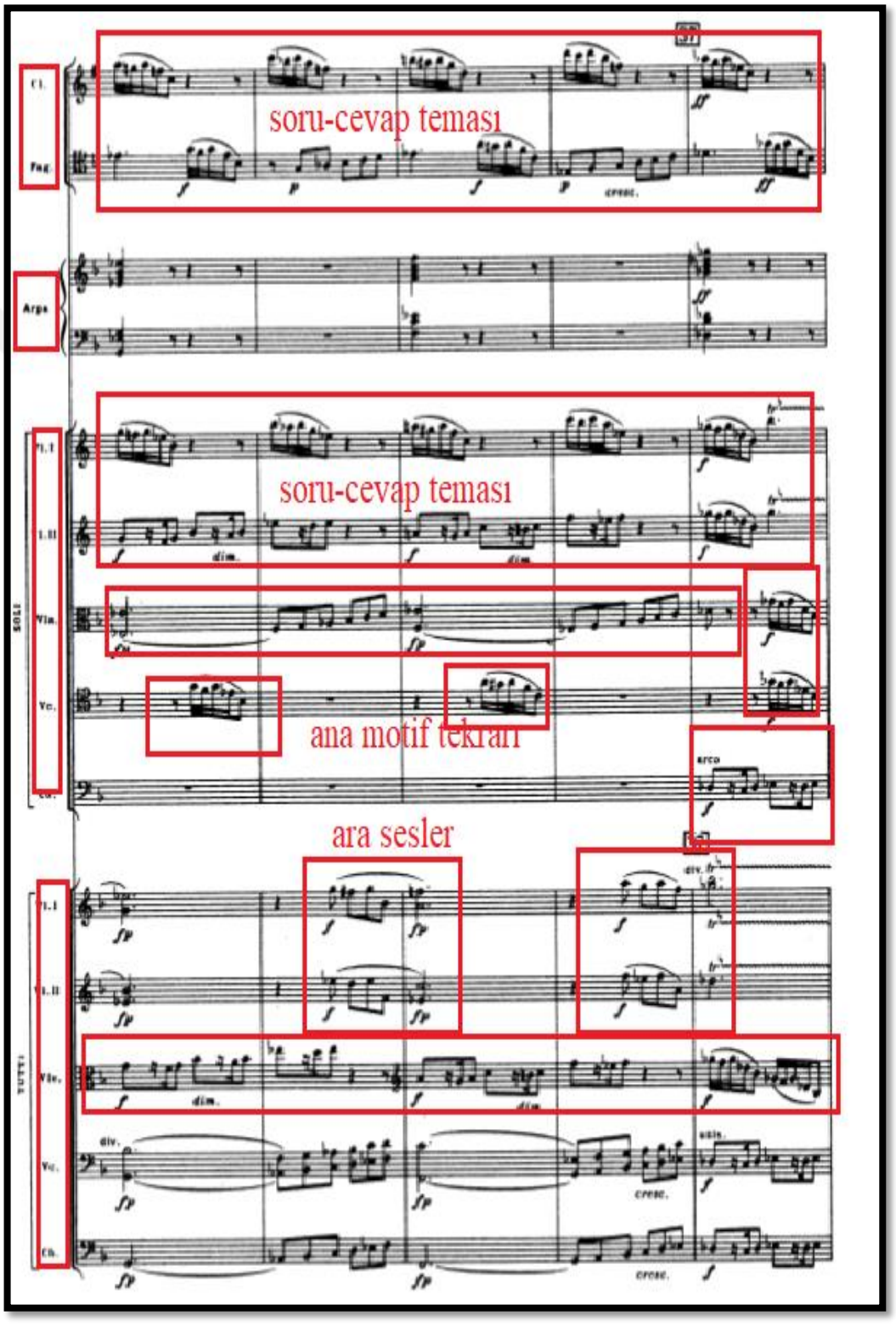

Örnek 71 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 354-364. ölçüle

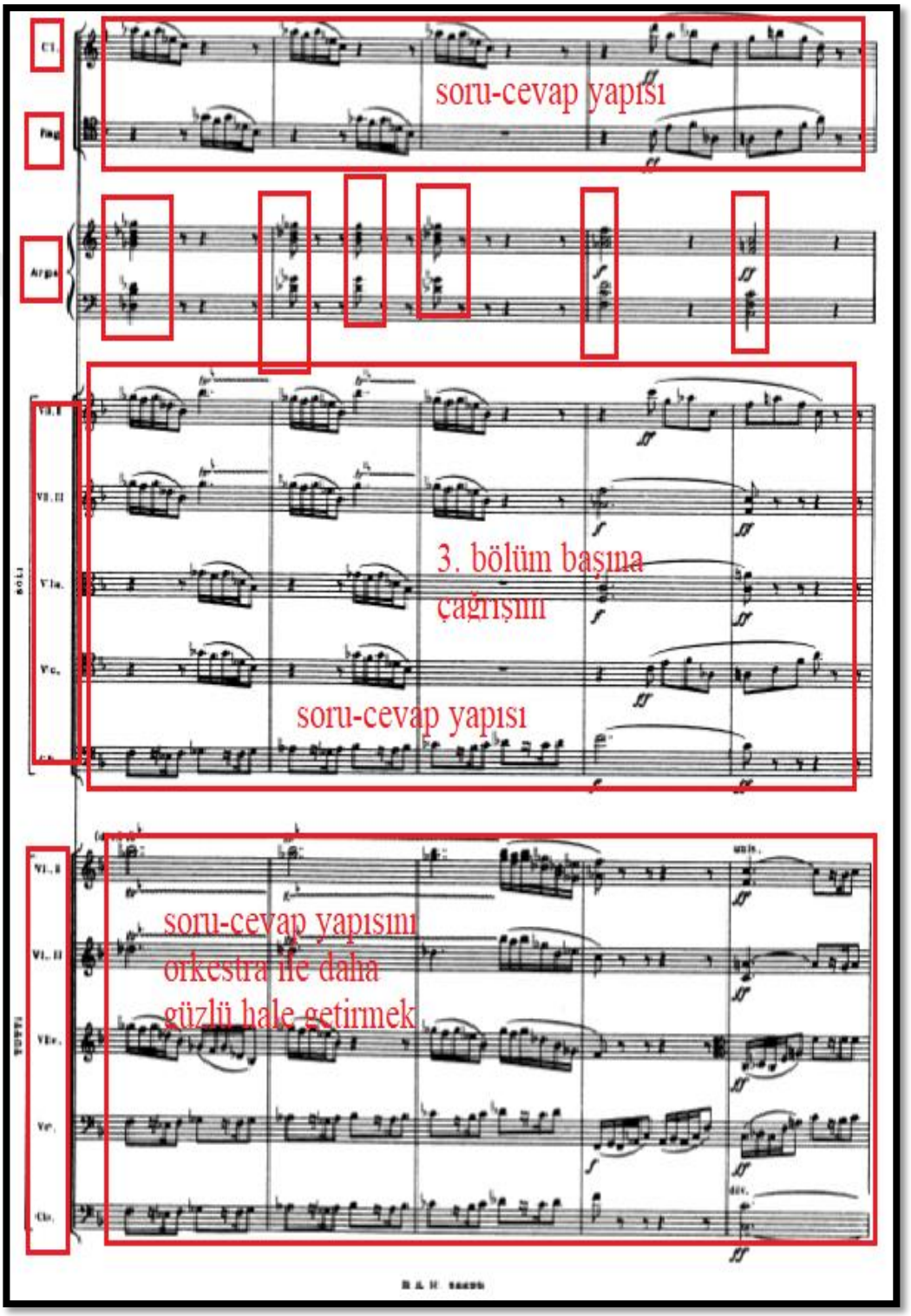

365. ölçü de arp ve orkestranın Fa Majör (F-dur) tonik (T) akorunun üçüncü derecesi bemol (b) olarak yer almasının ardından iki ölçülük sekizlik notalardan oluşan legato bağı ile bağlanmış klarnet, fagot, birinci keman ve viyolonselin fortissimo nüanstaki motifi ile son bulmaktadır.

Örnek 72: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 365-366. ölçüler

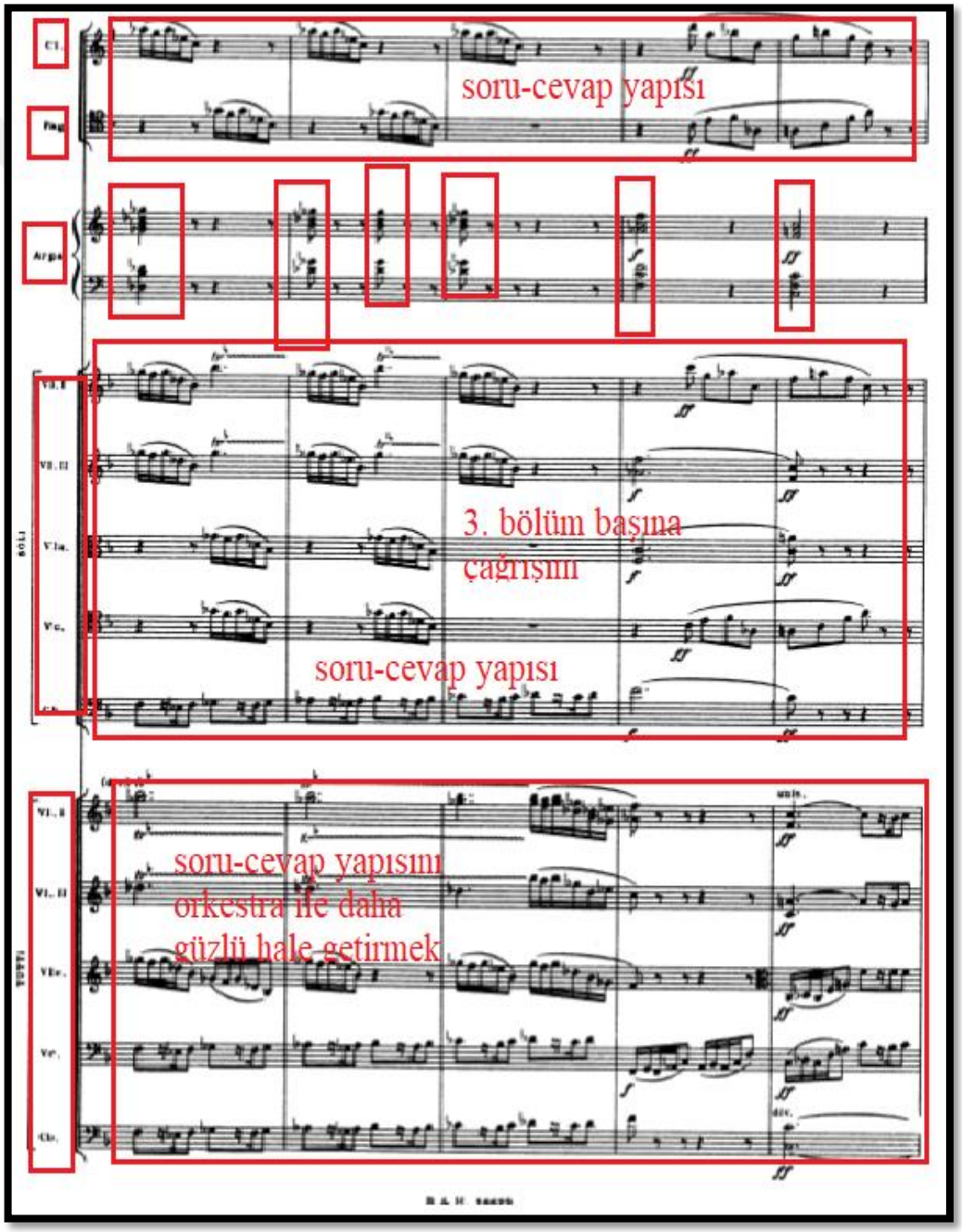

367. ölçü de orkestra bir sekizlik, bir onaltılık sus ve onaltılık nota, bir sekizlik notadan oluşan ritim kalıbını ölçünün iki vuruşunda da uygulamaktadır. Bunun ardından klarnet ve fagot ünison olarak fortissimo nüans da senkop ve altılama motifini legato bağı ile bağlanmış biçimde solo olarak çalmaktadırlar.

Örnek 73: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 367-369. ölçüler

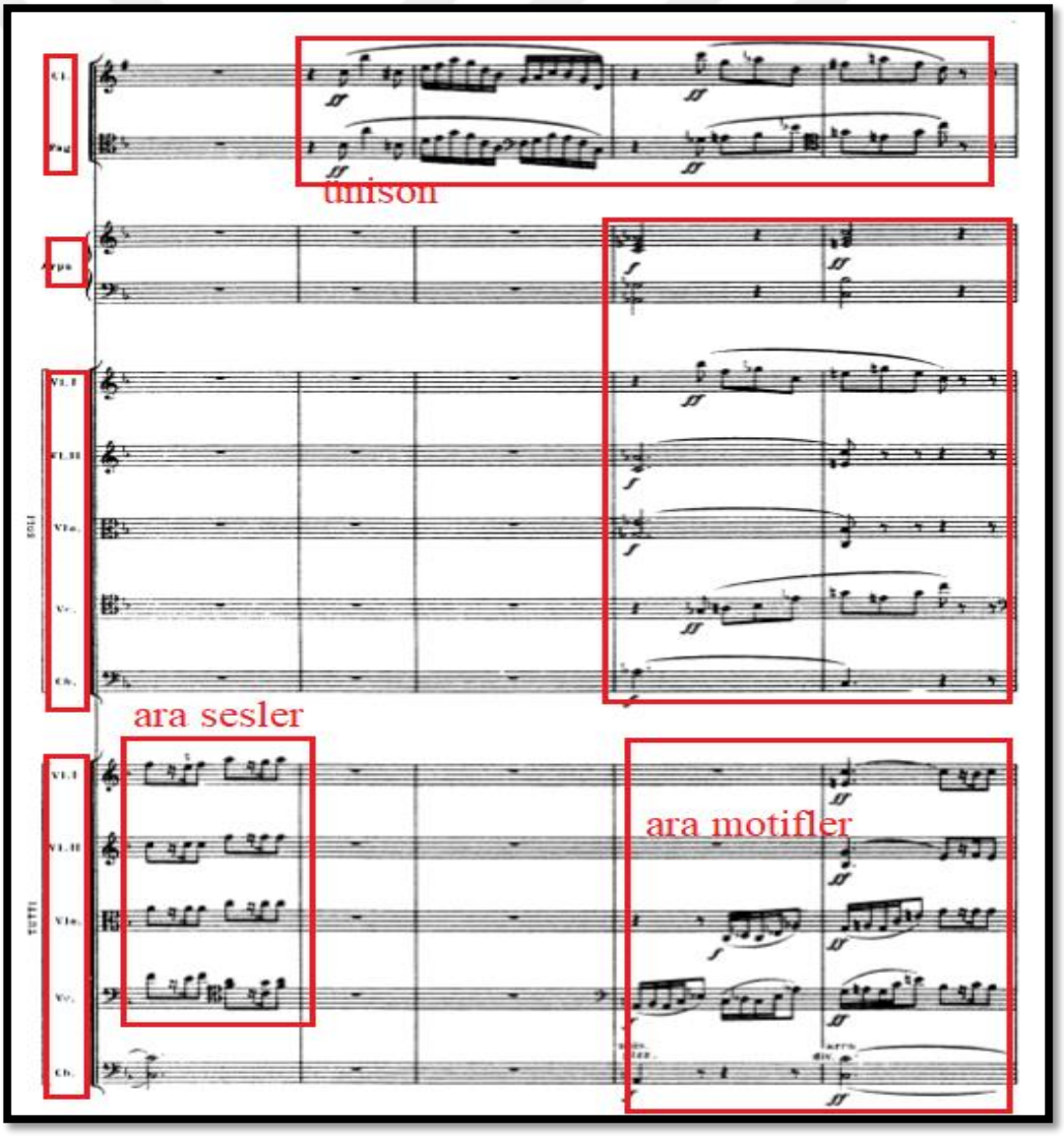

370. ölçü de yeniden arp ölçü başında çaldığı iki vuruşluk akorlarını duyurmaktadır. Bu esnada fagot ve klarnet sekvens çalmaktadır. Orkestra da viyola ve viyolonsel üçüncü bölümün ana temasını çalmaktadırlar. 372. ölçü de orkestra da birinci keman, viyola ve viyolonsel de çift parti yer almaktadır. Yani solo partileri de eklenmiştir. Bu ölçü de kontrabasın uzun sesinin dışında sadece orkestra aynı ritmik kalıpta motifini çalmaktadır. Solistler ve arp burada yer almamaktadır.

Örnek 74: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 370-372. ölçüler

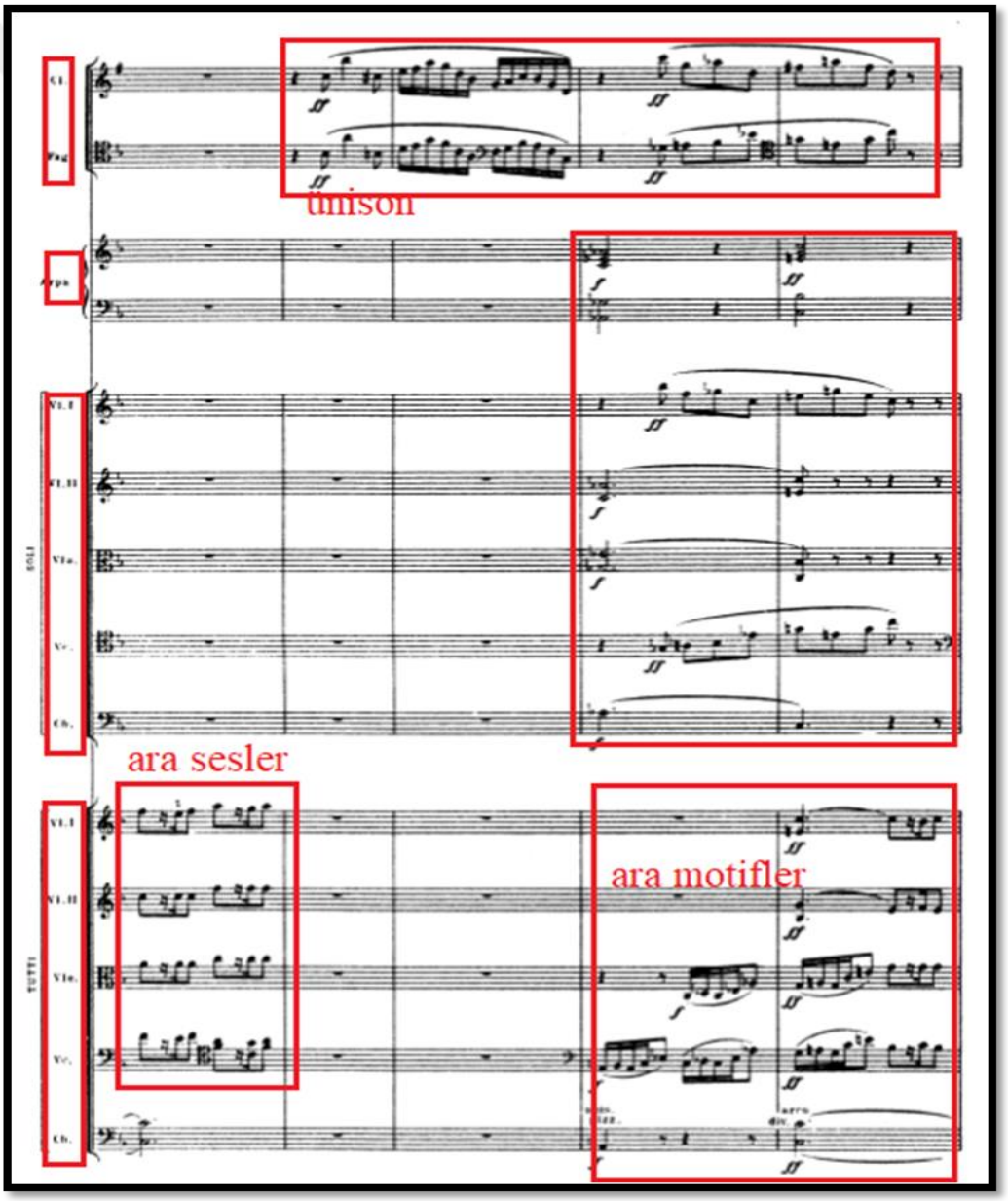

Örnek 74 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 370-372. ölçüler

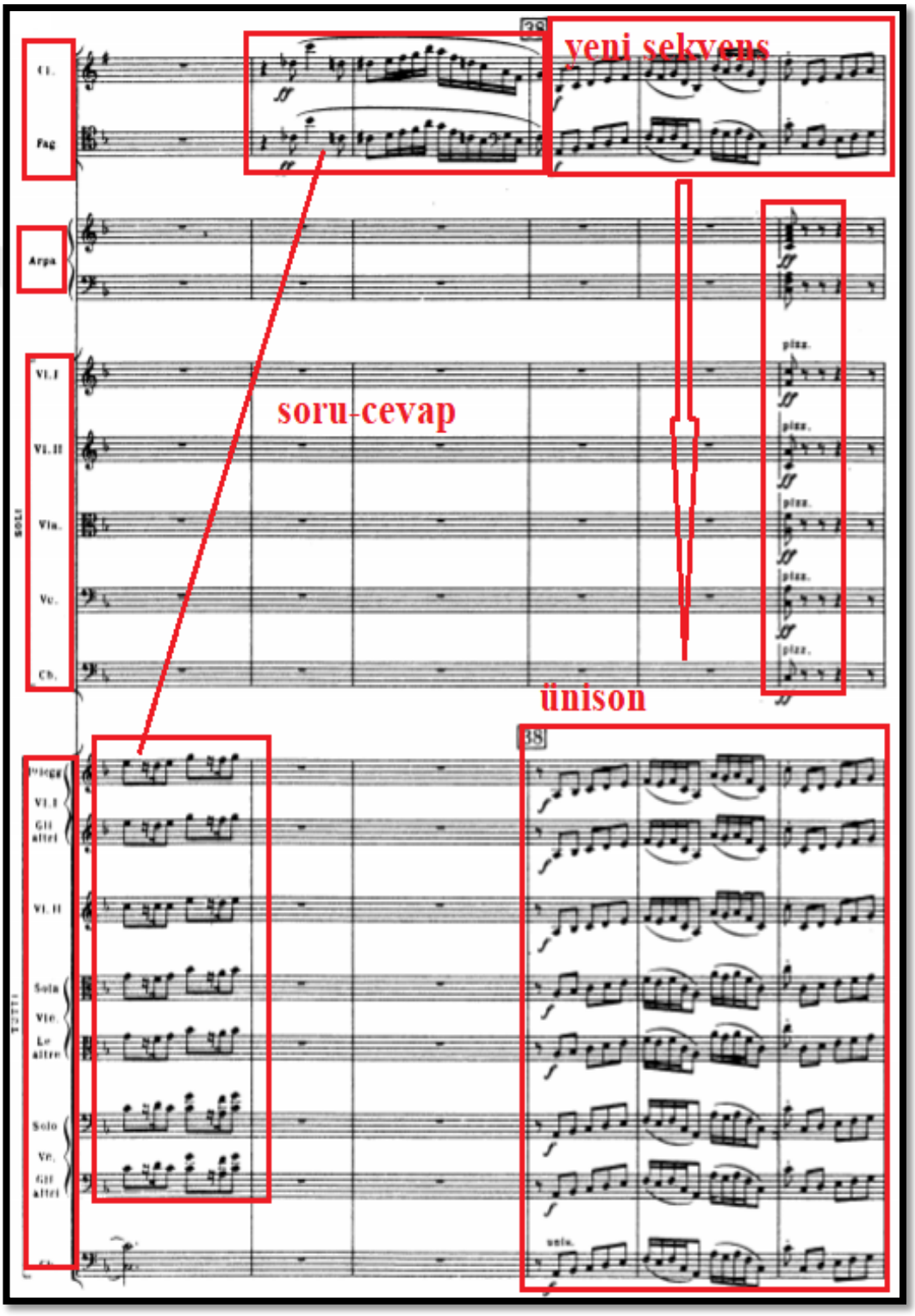

373. ölçü de bir önceki ölçüde orkestranın motifinin ardından solositler ünison olarak senkop ve onaltılık notalardan oluşan temalarını çalmaktadırlar. Bu cümle 375. ölçünün ilk vuruşunda sekizlik nota ile son bulmaktadır.

Örnek 75: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 373-374. ölçüler

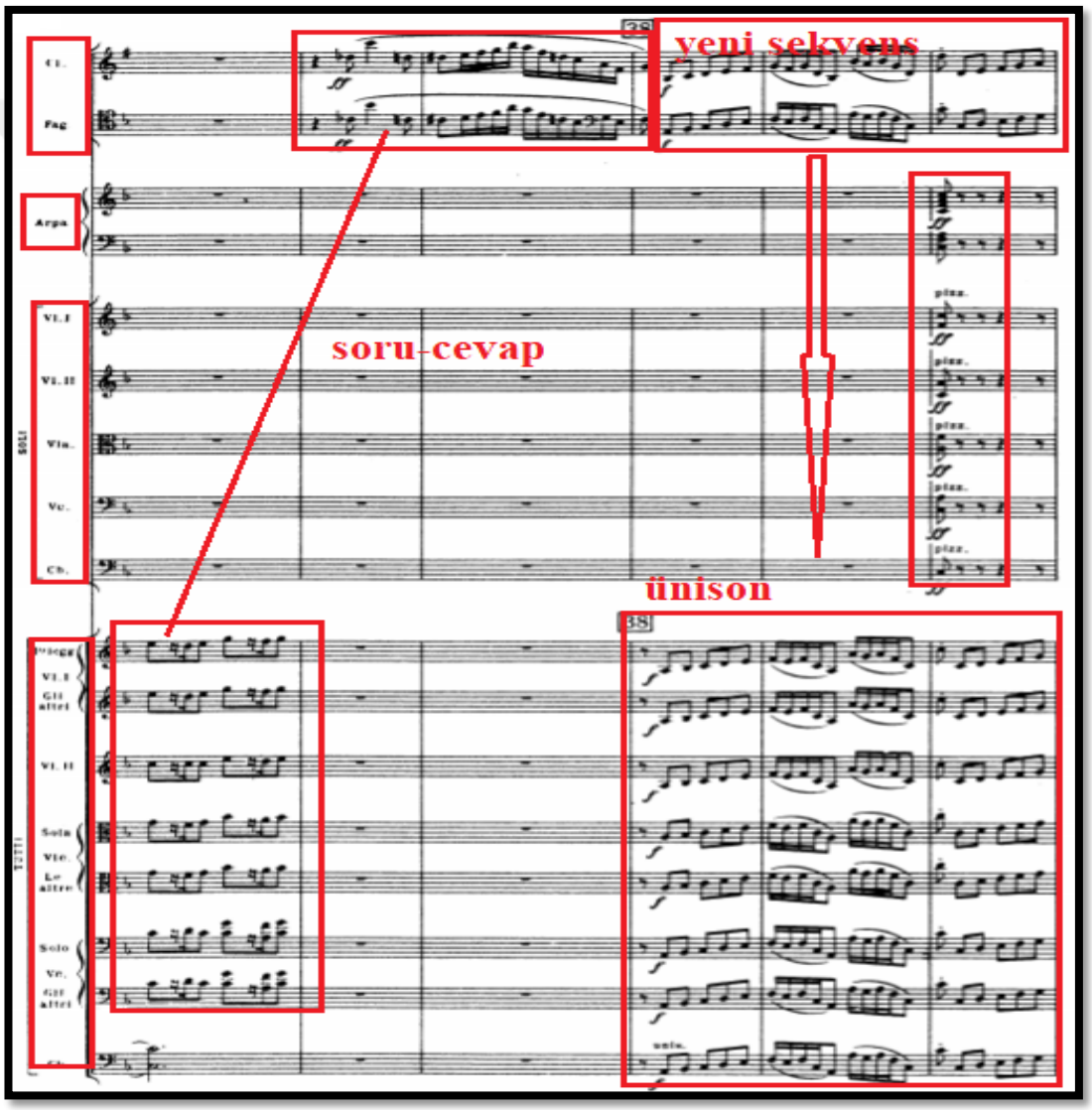

375. ölçüde orkestra ve solistlerin ünison olarak çaldıkları coda kısmı başlamaktadır. 377. ölçü de soli ve arp da bu çıkışa destek vermek amacı ile fortissimo nüans da ilk vuruş da akor çalmaktadırlar. Bu akorun duyulmasının

ardından solistler ve orkestra tekrar gam çıkışı ile yeni bir cümleye giriş yapmaktadırlar. 378. ölçü ve 379. ölçünün ilk vuruşunda klarnet, fagot ve orkestra birinci ve üçüncü bölüme çağrışım yapan ana motifi tekrarlamaktadırlar. 379. ölçünün son vuruşu ile birlikte legato bağı ile bağlanmış uzun bir senkop başlamaktadır. Bu tema soli grubu solistler ve tutti de yer almaktadır. Bu esna da arp triole ile çıkış motifleri çalmaktadır.

Örnek 76: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 375-383. ölçüler

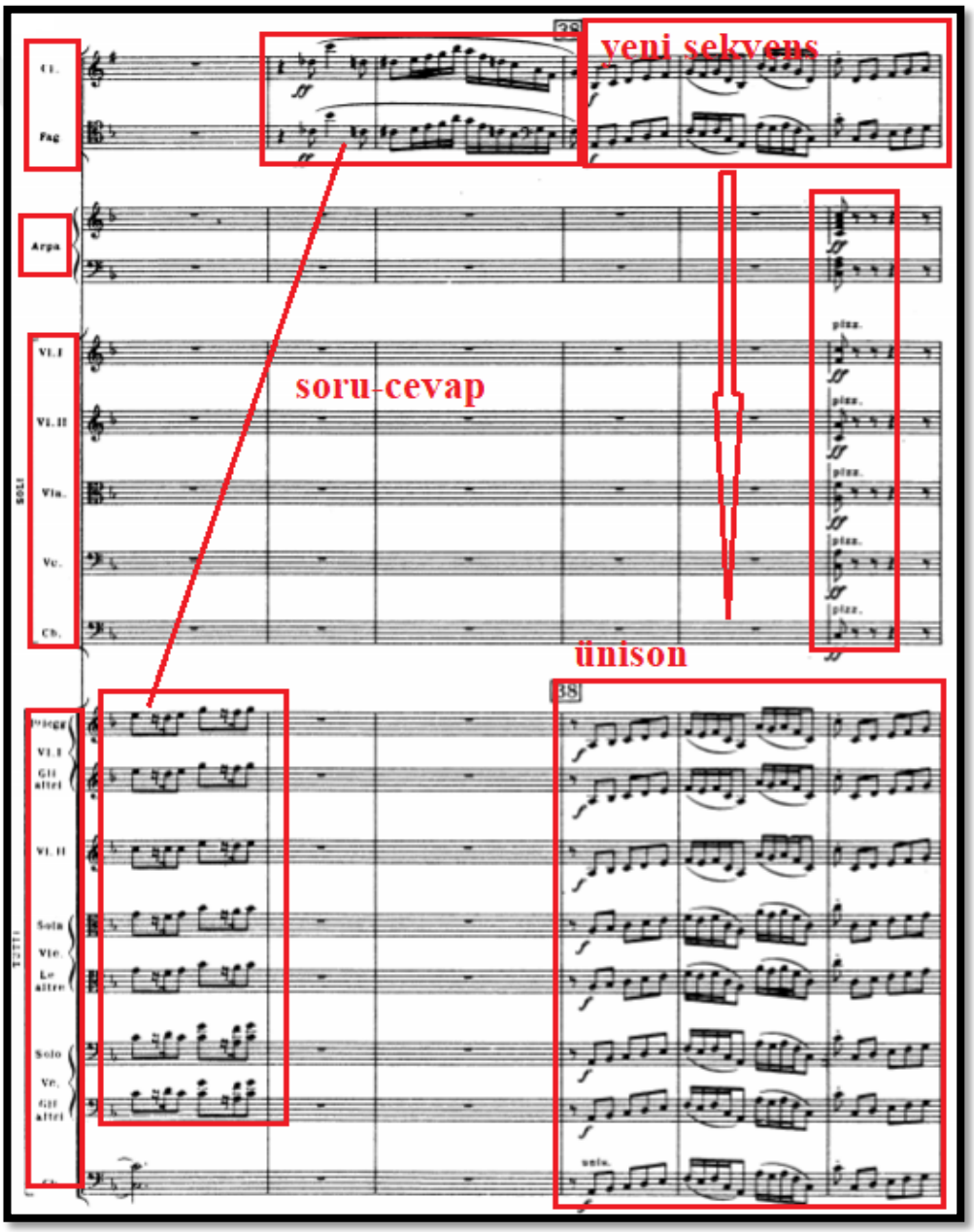

Örnek 76 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 375-383. ölçüler

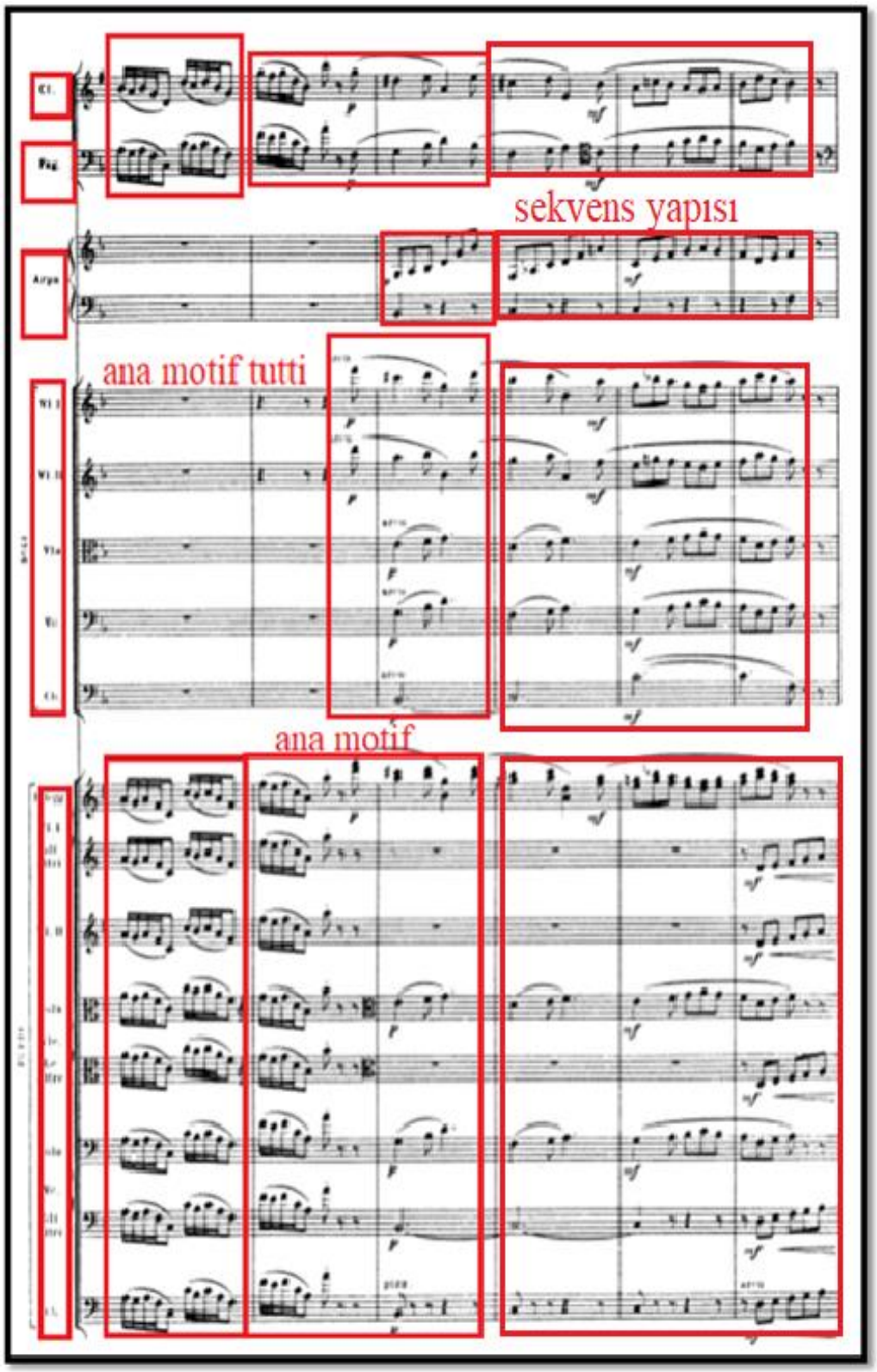

384. ölçü de yeniden aynı ana motif klarnet ve tutti de başlamakta fagot da ölçü başlarını sekizlik notalar ile vermektedir. 385. ölçü de klarnet, fagot ve tutti de Fa Majör (F-dur) gam üzerinde bir çıkış yer almakta, bu kez arp ve soli grubu ilk vuruş da yer alan sekizlik akorları ile bu çıkışı desteklemektedirler.

Örnek 77: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 384-385. ölçüler

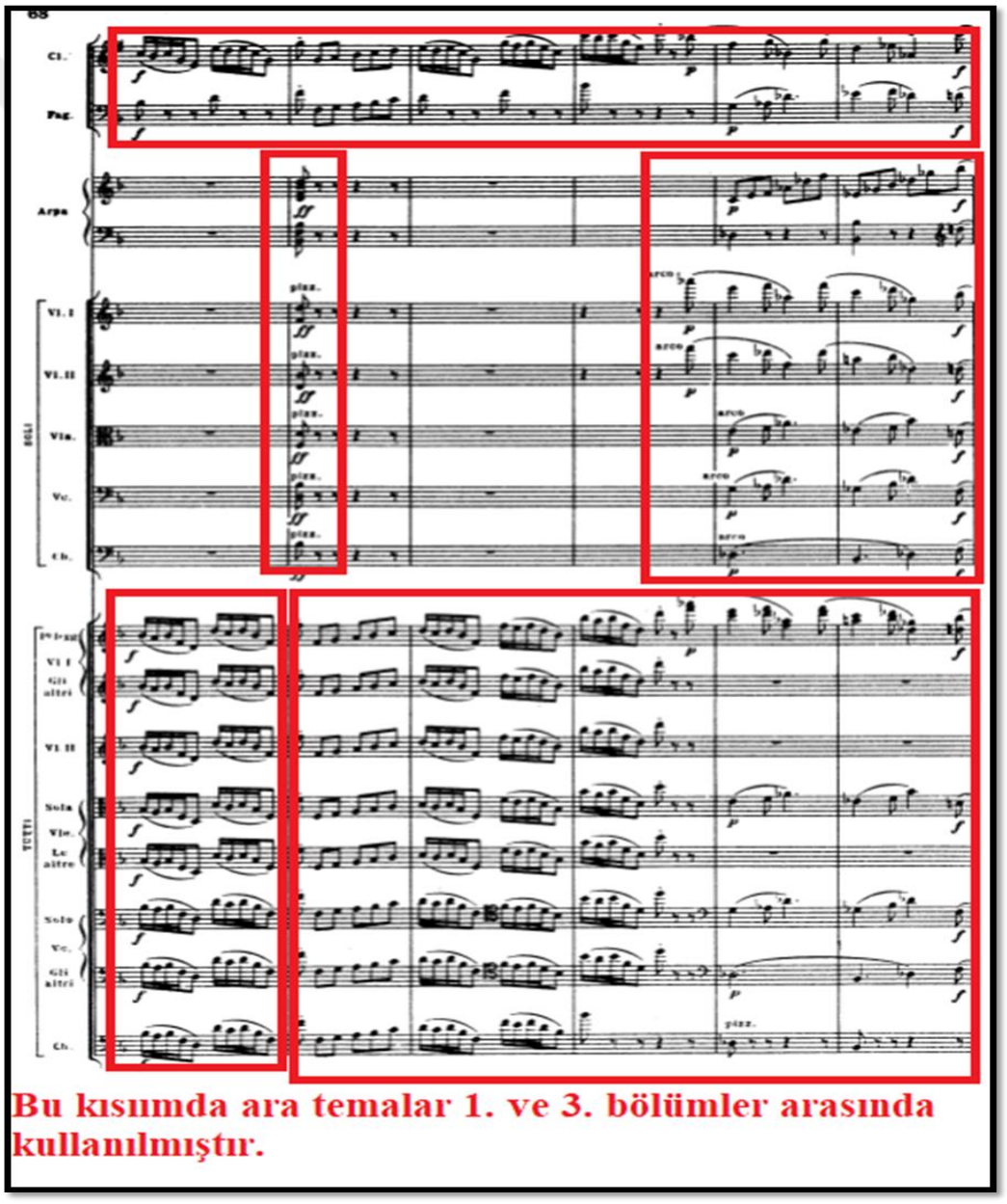

386 ve 387. ölçü de yeniden klarnet ve orkestra ana temayı duyurmaktadır. Ardından yeniden arp hariç bütün orkestra legato bağı ile bağlanmış uzun bir senkop a giriş yapmaktadır. Bu esnada arp yine triole ile çıkış motifleri çalmaktadır. Bu tema 390 dan 392. ölçü ye dek klarnet, fagot, arp, birinci ve ikinci kemanın triole çalması ile son bulmaktadır.

Örnek 78: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 386-392. ölçüler

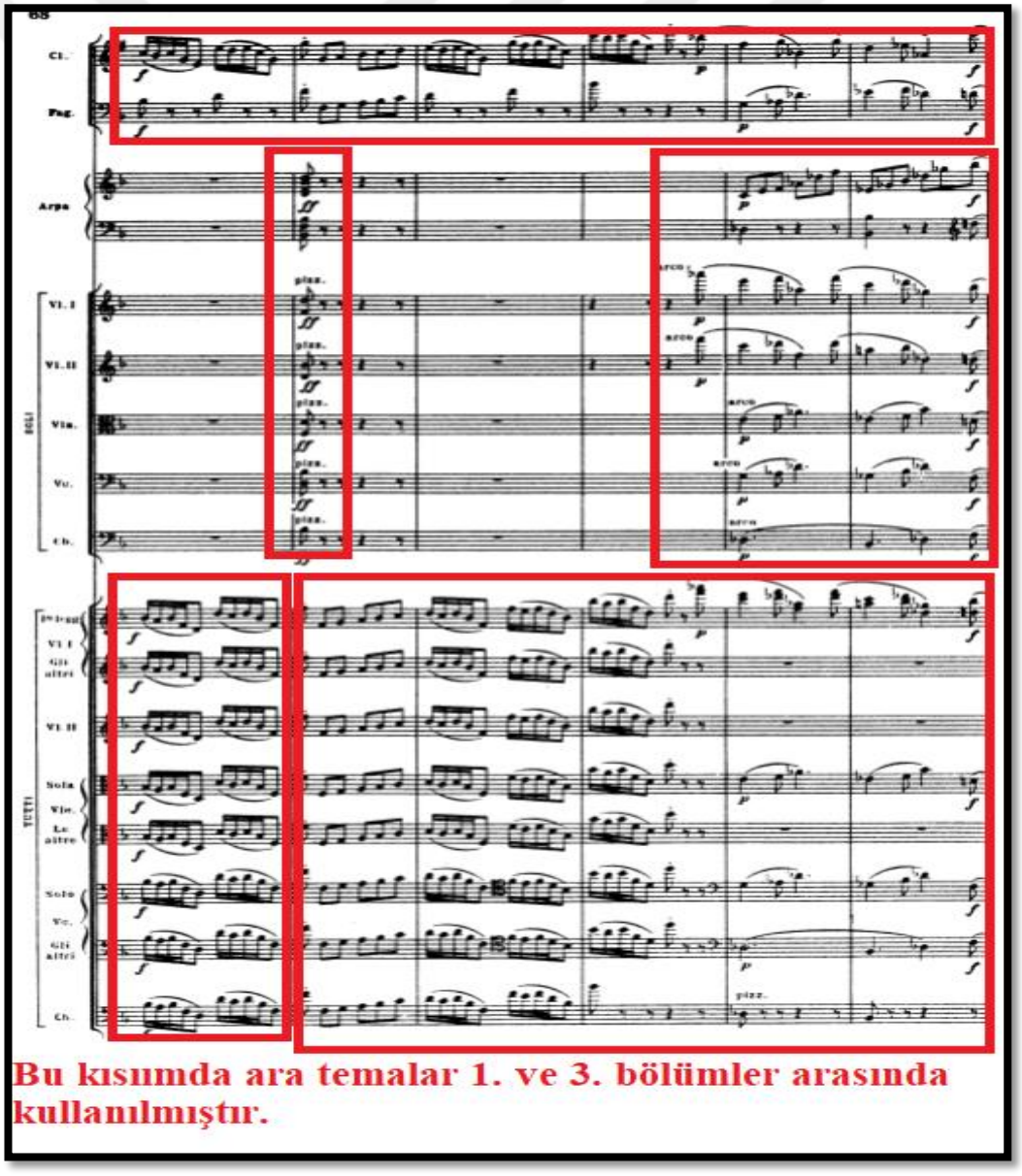

Örnek 78 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 386-392. ölçüler

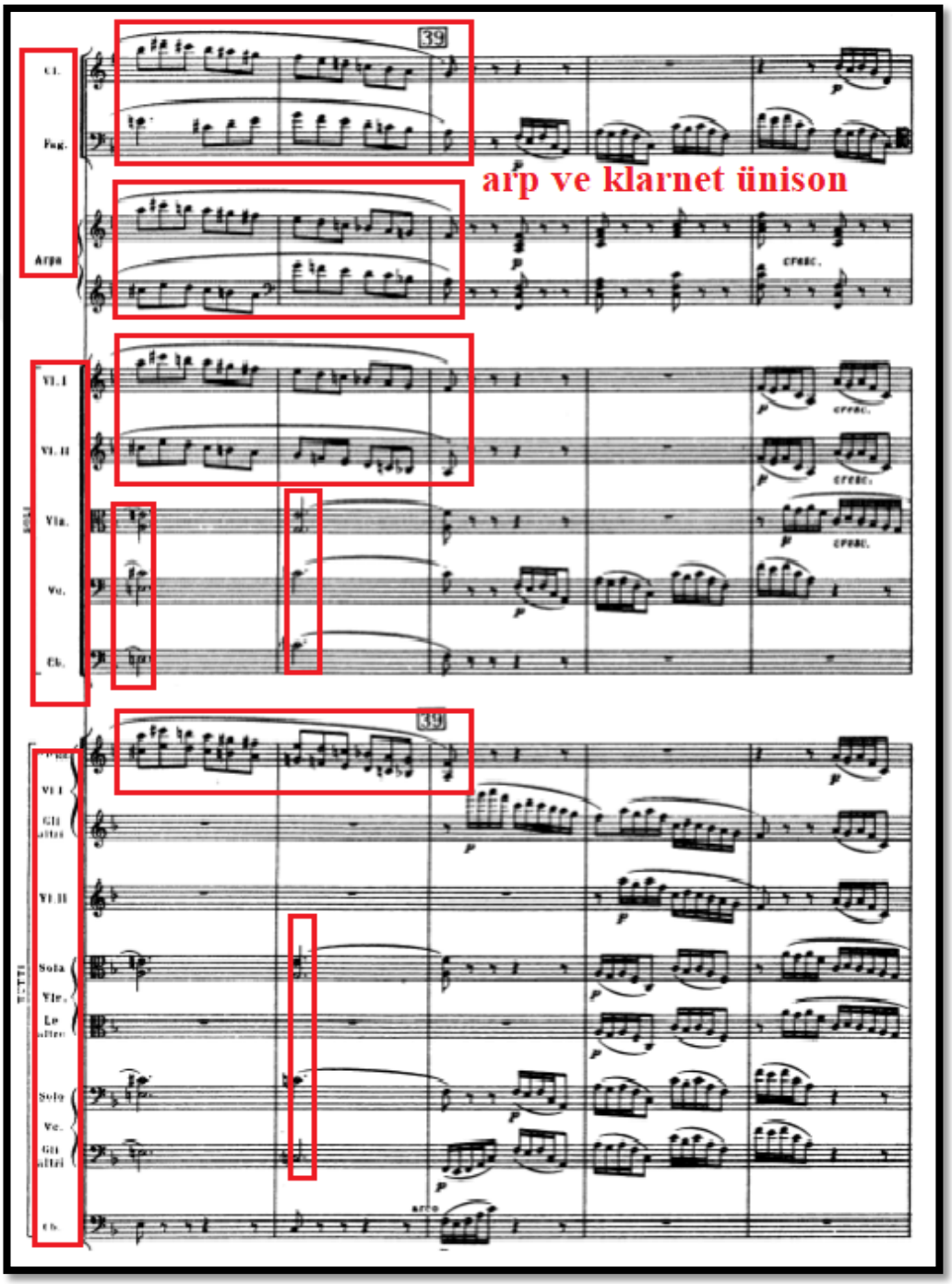

392 ve 393. ölçü de ilk olarak fagot ve viyolonsel ana motifi çalmaktadır. Bu sırada arp yine her vuruşun başında akor olarak sekizlik notalarını duyurmaktadır.

Ayrıca Tutti de yer alan diğer birinci keman partisi onaltılık legato pasajı ile ara sesleri çalmaktadır. 395. ölçüye dek devam etmektedir.

Örnek 79: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 392-395. ölçüler

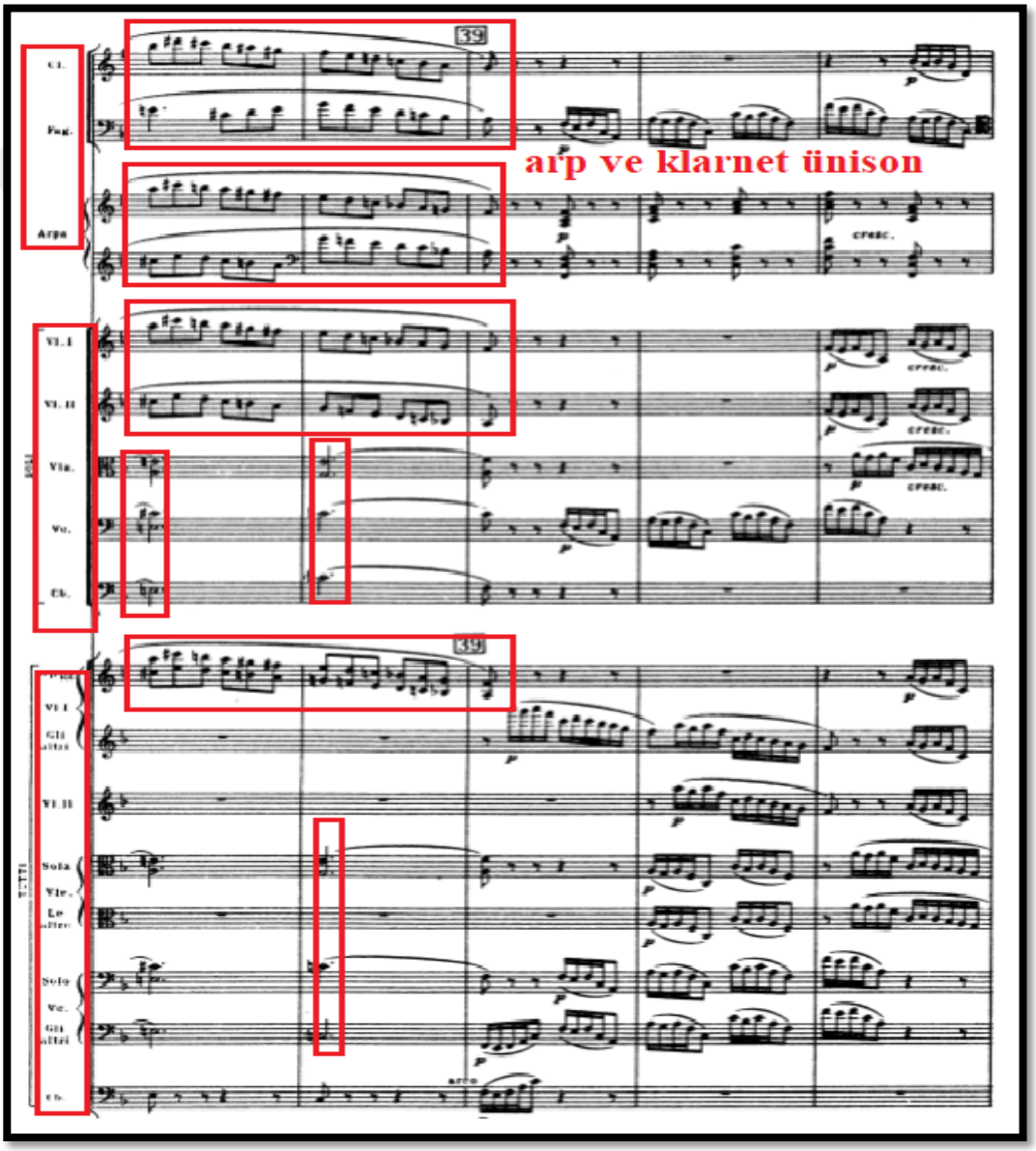

395. ölçüden itibaren bütün orkestra her vuruş da ana temayı çalmaktadır. Arp partisi de sekizlik akorları ile bu motifi güçlendirmektedir. Ayrıca 396. ölçüden sonra solistler ile soli ve tutti grubundaki viyola, viyolonsel temaları soru-cevap biçiminde

yer almaktadır. Solistler motifi inici biçimde tekrarlarken viyola ve viyolonsel motifi çıkıcı biçimde duyurmaktadır.

Örnek 80: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 395-399. ölçüler

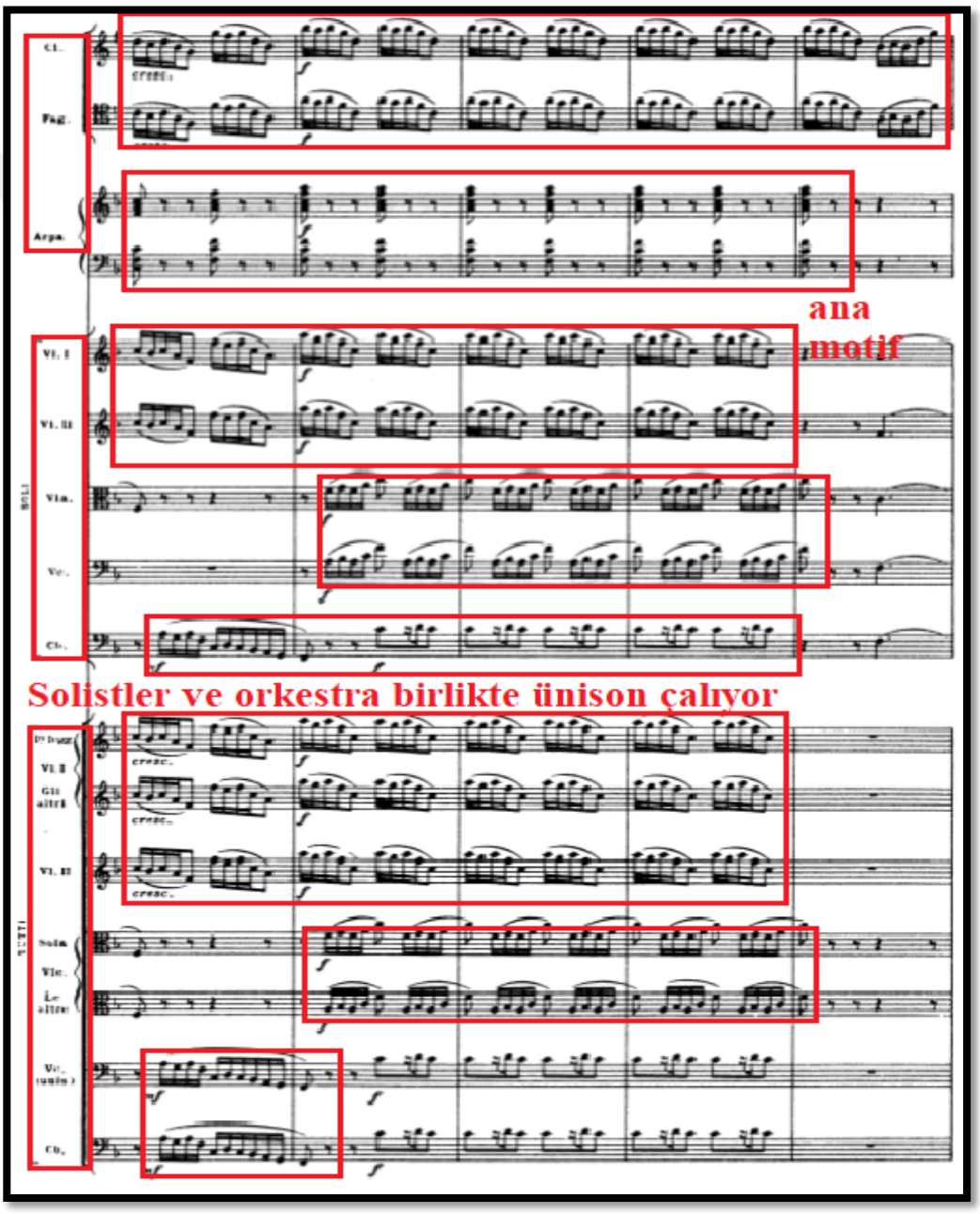

400. ölçü de klarnet onaltılık notalardan oluşan çıkış temasını solo olarak çalmaktadır. Fagot ve soli grubu legato bağı ile yer alan beşli aralık çalmaktadır. Bu ölçü de orkestra da sus bulunmaktadır. Arp temasınında yine akor bulunmaktadır.

Örnek 81: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 400-405. ölçüler

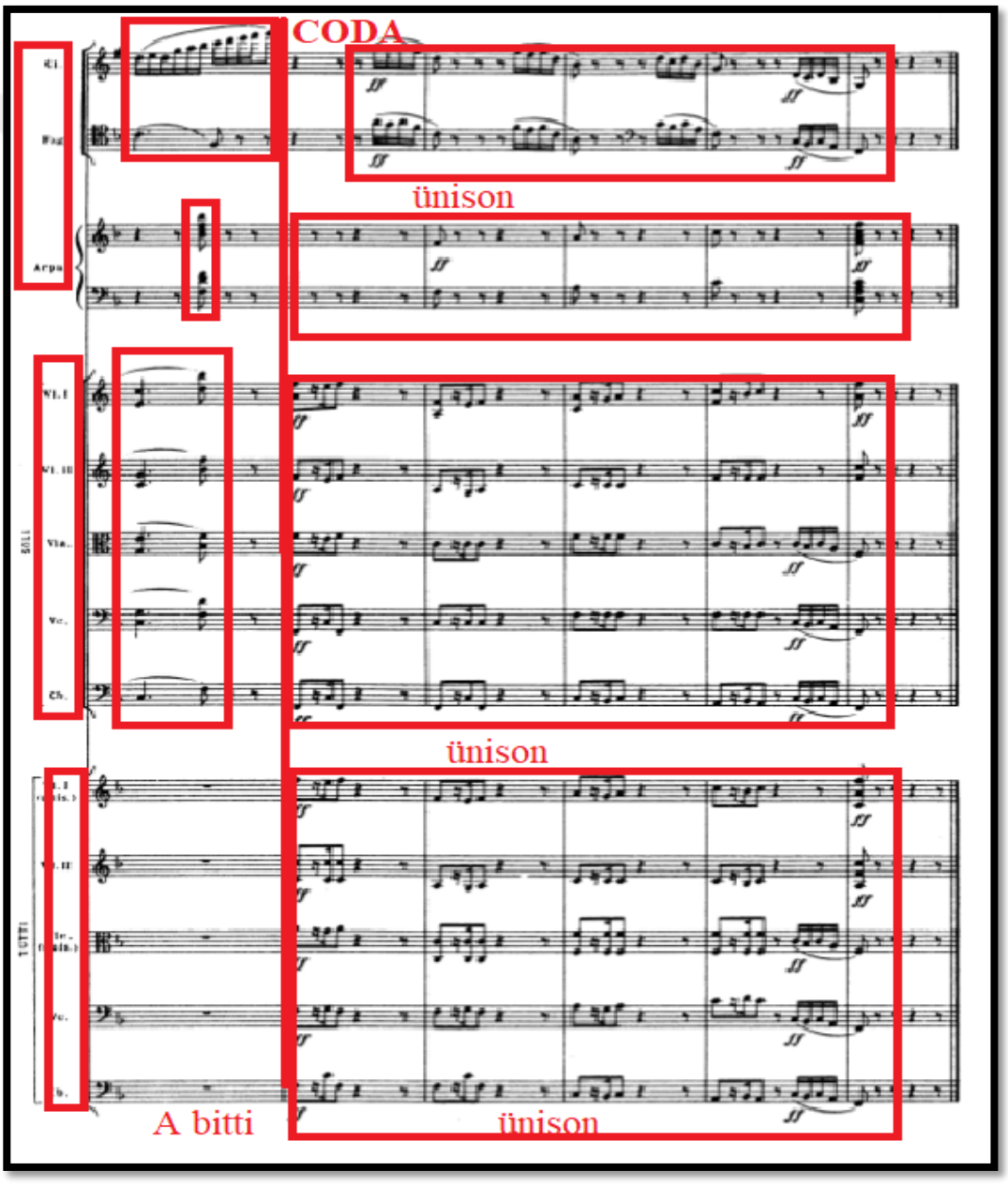

401. ölçüden eserin sonuna dek fortissimo nüansda bütün orkestra bir sekizlik, bir onaltılık sus ve bir onaltılık nota ve bir sekizlikten oluşan ölçü kalıbını çalarken fagot ve klarnet ana motifi fortissimo nüans da çalarak ara sesleri duyurmaktadır. Arp teması da ölçü başlarında sekizlik notaları ile devam etmektedir. Son ölçü de ise akor olarak bu sekizlik notaları fortissimo nüans da duyurmaktadır. Son ölçü de bütün orkestra sekizlik nota ile esere görkemli bir şekilde son vermektedir.

15’den 20’ye kadar A Varyeteli Ana Tema

20’den 25’e kadar B Yan Tema

* Burada iki uzun cümleden oluşan yan tema kullanılmıştır.

25’den 26 başladıktan 2 ölçü sonrasına kadar A Varyeteli Ana Tema

* Bir temanın yönelme, modülasyon, ezgisel ve ritimsel değişikliklerle serbest bir yapıda işleyip (Developmant) özelliği göstermesidir.

“ Un poco piu tranquillo” dan 31’e kadar C Yan Teması

31’den 33’ün sonuna kadar A Ana Tema daha çok daraltılmış bir varyete biçiminde sunulmuştur.

33’den 36’ya kadar B Yan Tema

* Bu yan tema 2. uzun cümleden başlatılmıştır. (genişletilmiş, varyeteli cümle yapıları)

36'dan son 5 ölçüye kadar A Ana Tema son 5 ölçü; bitişi hissettirip ana temanın tonalitesini betimleyen CODA'dır.

- Temalar hem kendi dinamikleri içerisinde değişime uğrarken, hem de birbirlerine kıyas bakımından, bütünlük unsuru baştan sona korunmuştur. Bu bakımdan çok nitelikli bir yapıt olma başarısını gösteriyor.
- Varyetelere rağmen sürekli işleyen anımsatıcı fikirler de vardır. Bu anımsatıcı fikirler bütünlüğü bozmayacak biçimlerde temaların aralarına ustaca yedirilmiştir. Bu etkenler temaları çözümlemede biraz ters köşe yapabiliyor. Ama şu kesindir ki, bu serbest yapıda, yönelme, modülasyon, ritimsel ve ezgisel değişimlerle birlikte temaların developmant özellik gösterdiği ve bütünsel yapının ustaca korunduğu, büyük bir rondo formudur.

3.6.2 Richard Strauss'un Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertinosu'nun Fagot Tekniği Açısından İncelenmesi

Bu eseri icra etmek isteyen fagotçular için, fagot tekniği açısından zorluklar barındıran önemli pasajların kolaylaştırılmasıyla ilgili, çözüm önerileri sunulmuştur. Eser iki enstrüman için yazıldığından klarnet ve fagotun soru cevap kısımları hız, uyum, ton duygusu gerektirmektedir. Bu nedenle Richard Strauss'un eserinin geneline baktığımızda, içerisinde bulunan yoğun tonal geçişler, hızlı pasajlar, iki enstrümanın aynı anda oluşturduğu sekvens yapısı, armonik zenginliği icracıyı zorlayan etkenlerin başında gelmektedir. Strauss'un son dönem eserlerinden biri olması nedeniyle içerisinde çağdaş dönemi hazırlayan unsurlar içermektedir.

Bir eserin icra edilmesindeki en önemli unsurlardan biri çok iyi bir ton kalitesine sahip olmaktır. Bu nedenle icracı her ne kadar çok iyi bir tekniğe sahip olsa da iyi bir tona sahip değilse istediği kalitede müzik elde edemez. Bunu sağlamak için düzenli bir şekilde uzun ses çalışılmalı ve entonasyona dikkat edilmelidir.

Ayrıca ton duygusunu geliştirmeye yönelik egzersizler çalışılmalıdır. Özellikle eserin ikinci bölümündeki fagot solosu ton ve entonasyon kavramının çok iyi sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Orkestranın fagotun ön plana çıkmasını sağladığı sessiz tremoloları ile fagot yumuşak bir tınıda ve hafif bir şekilde fagotun üst oktav sesleri vibrato tekniği ile yansıtılmalıdır.

Aşığıda verilen çalışmalar entonasyonun ve ton duygusunun gelişmesini sağlayarak Richard Strauss'un eserinin özellikle ikinci bölümünün daha doğru yorumlanmasına yardımcı olması açısından oldukça önemlidir. Entonasyon çalışmaları

Örnek 82: Alamiro Giampieri *''Metodo Progressivo per Fagotto ''*

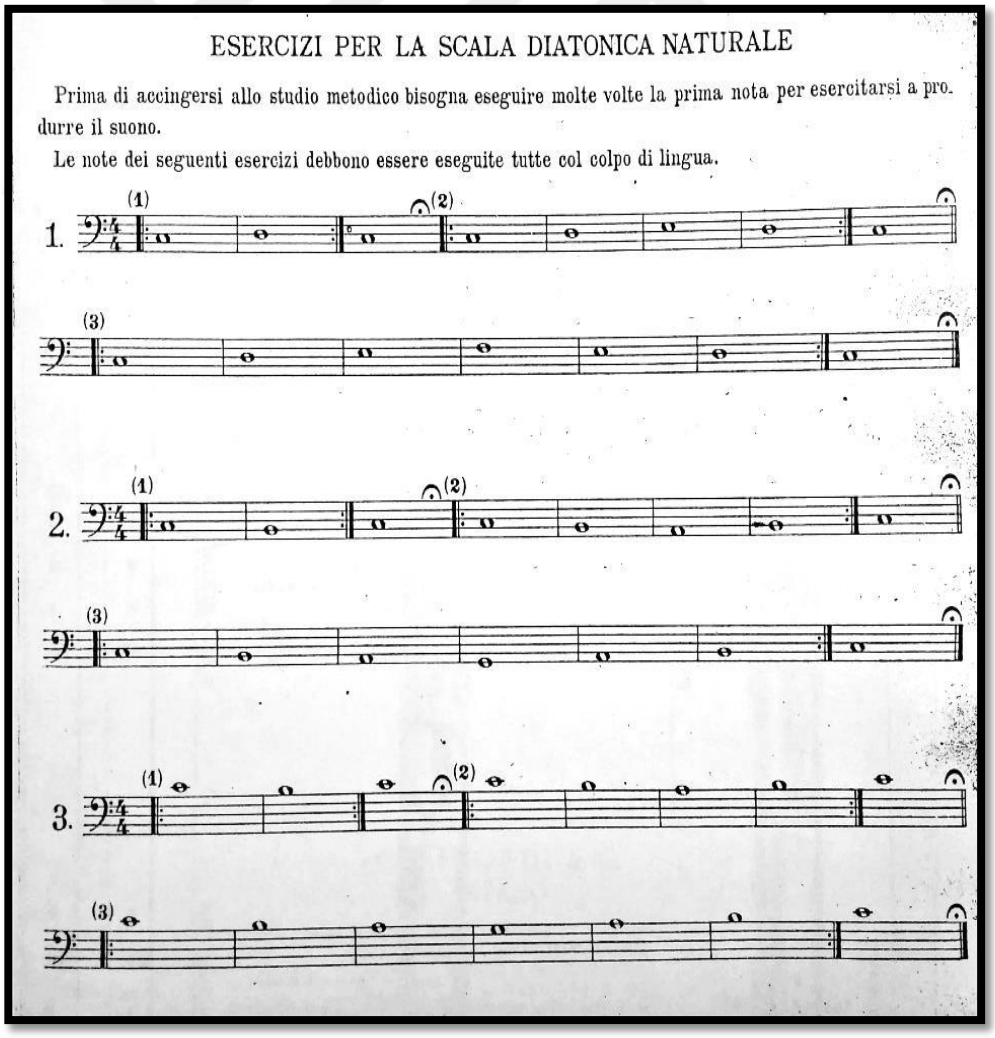

Örnek 83: Valeri S. Popov *'' Übungen zur Perfecktionierung des Fagott Spiels''*

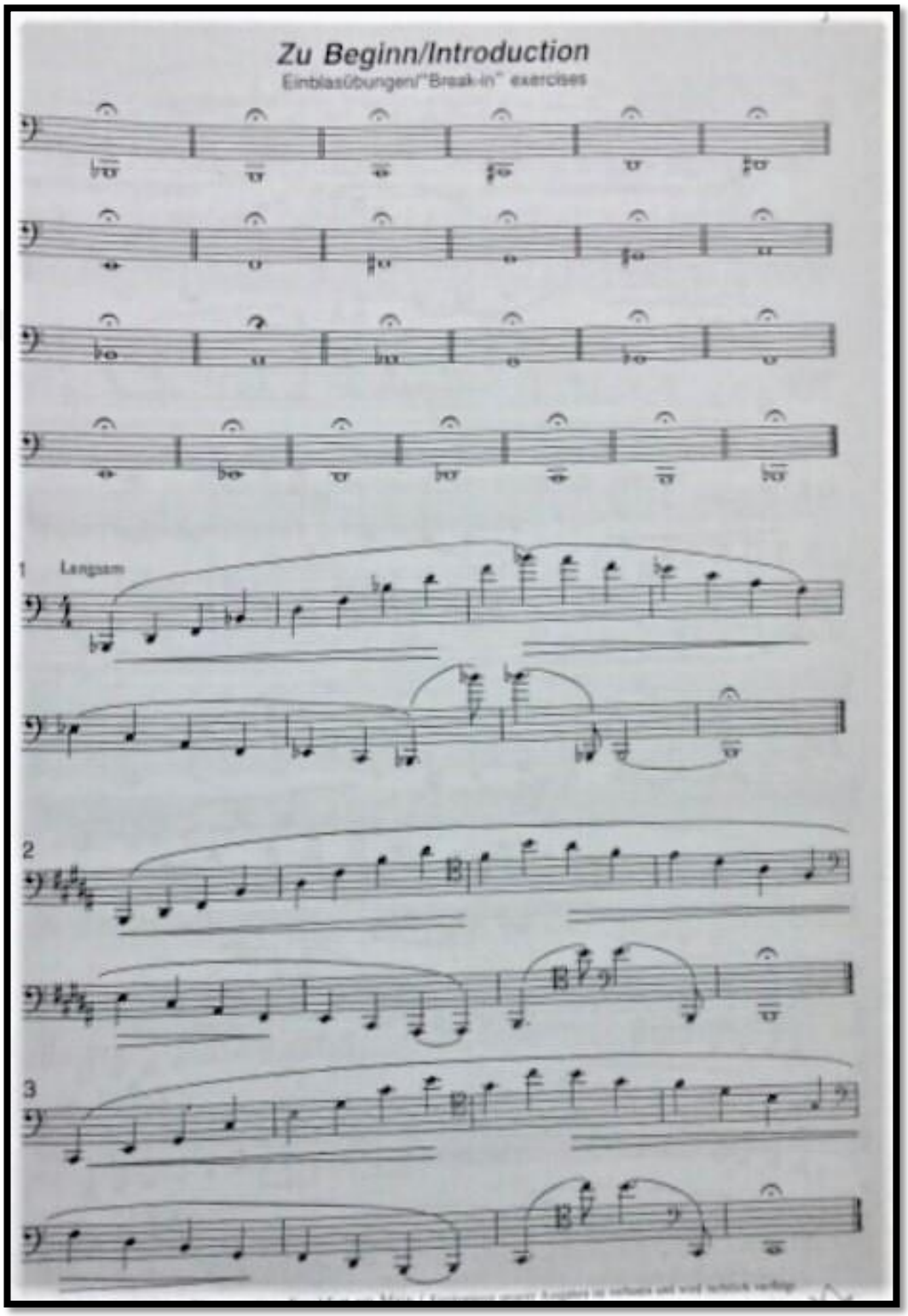

Eserin bölümlerinin geneline baktığımızda legato pasajlar, staccato pasajlar, senkop ritimler, kromatik sesler, aralıklı notalardan oluşmaktadır. Eser içinde, sıkça üçlemeler, onaltılıklar, otuzikilik notalar ve noktalı sekizlik onaltılık notalar olduğu için, artikülasyonun doğru yapılması ve net çalınması oldukça önemlidir.

Eserin birinci bölümündeki klarnetin çaldığı yumuşak giriş temasının ardından 41. Ölçüdeki kadans kısmından önce 39. ölçüde fagotun iki ölçülük girişindeki çarpma notalar ile süsleme yapılan gam dizisinin kadansa destek vermesi amacı ile crescando yaparak zirveye taşıması gerekmektedir. Bu nedenle gam çalışmalarında crescando ve decrescando çalışmalarının düzenli yapılması gerekmektedir. Çarpma nota eğzersizleri:

Örnek 84: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 39-40. ölçü

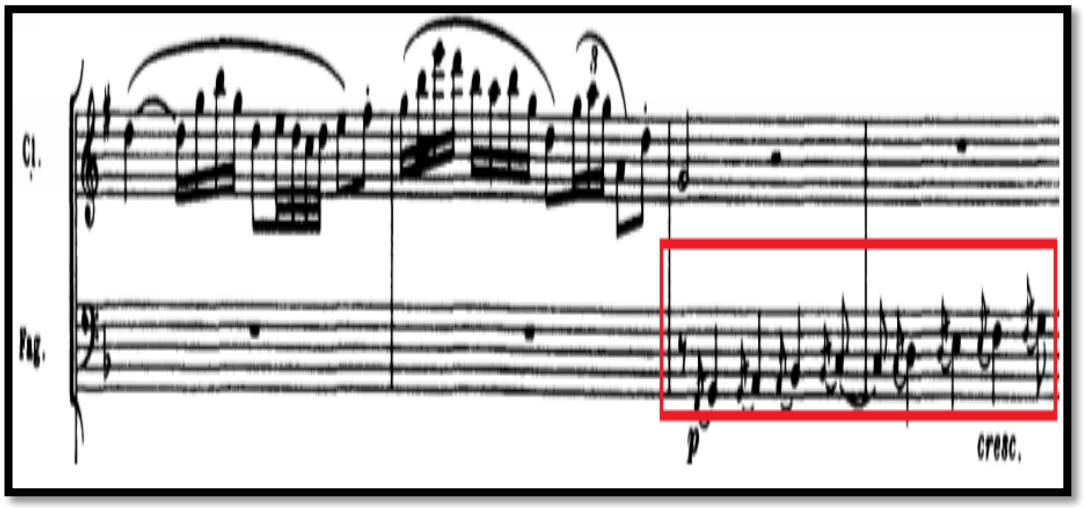

Örnek 85: Eugene Bozza *'' Quinze Etudes Journalieres pour Basson''* kitabından No.7 numaralı etüd

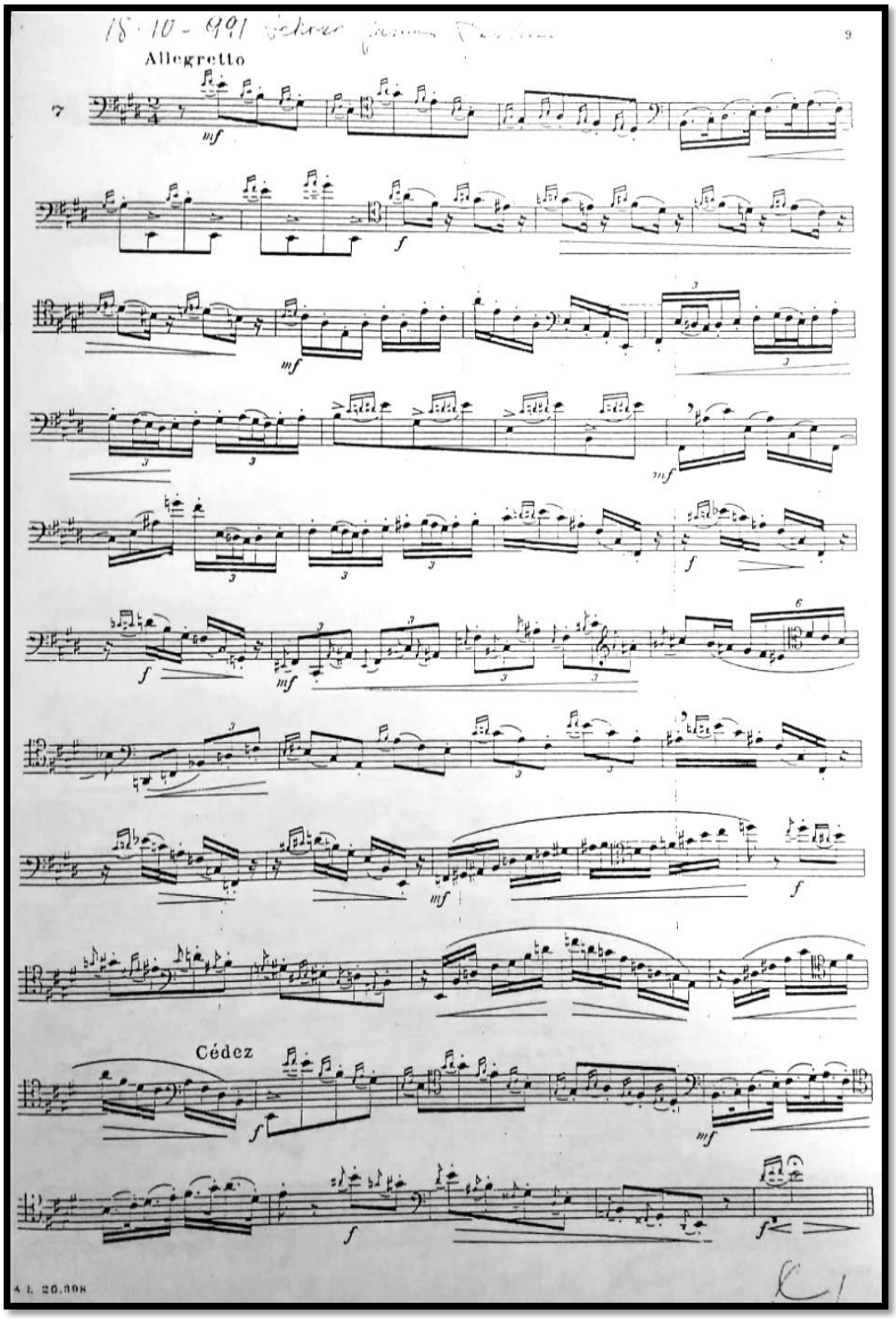

Örnek 86: Krakamp *''Metodo per Fagotto''* kitabından No. 49 numaralı düet

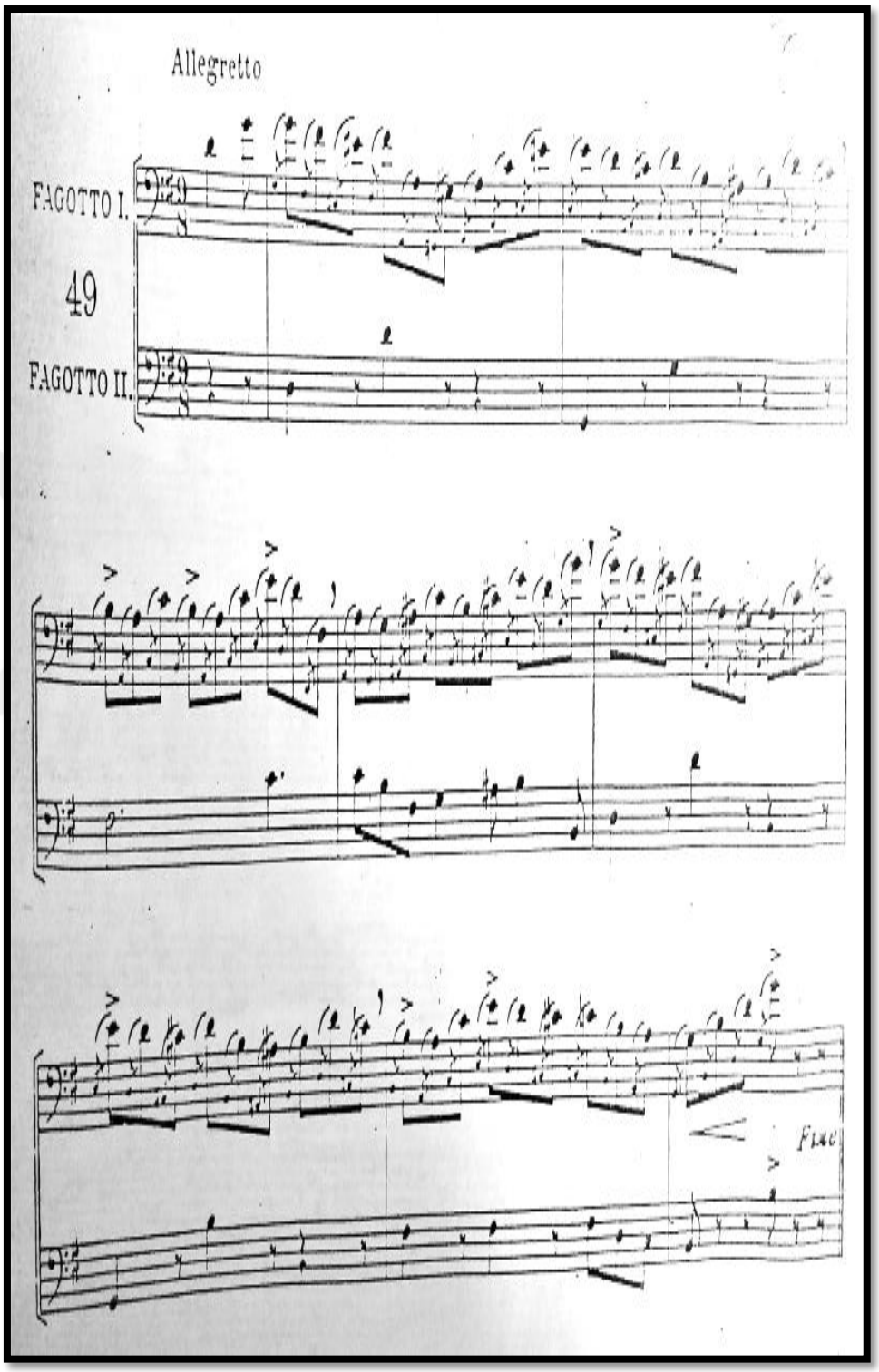

Örnek 87: Marcel Bitsch*''Vingt Etudes pour le Basson''* kitabından No. 12 numaralı etüd

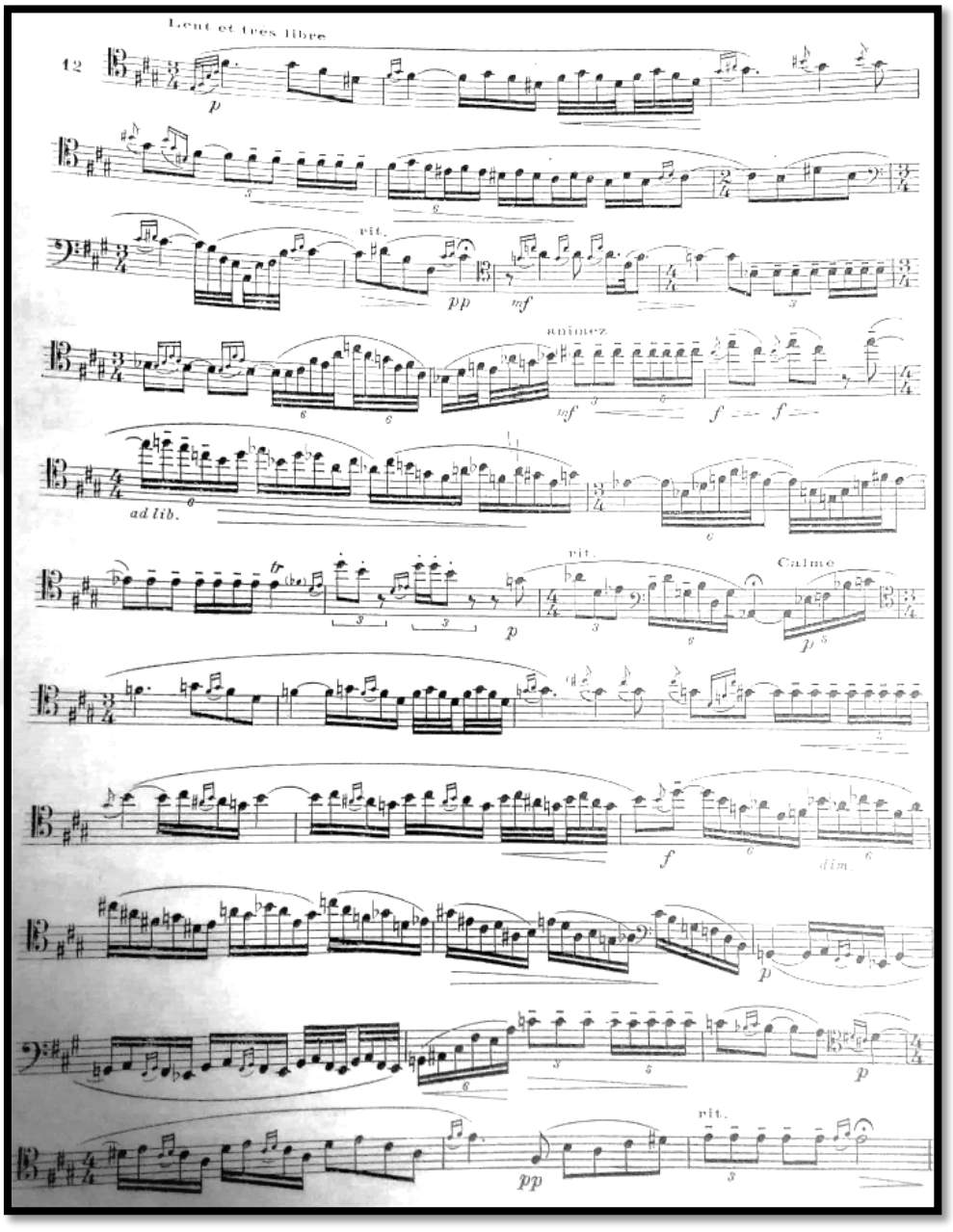

Eserin bütün bölümleri Çağdaş dönem müziğine geçiş sağladığı için atonal bir yapıya sahiptir. Ve sıklıkla ton değişimleri yer almaktadır.

Eserin birinci bölümünde yer alan 48. ölçüdeki tempo değişimi ve bazı partilerin 4/4'lük yazılması bazı partilerin ise 6/4'lük yazılması nedeniyle ritmin doğru oturtulması oldukça önemlidir. 48. ölçüdeki fagotun sunmuş olduğu legato

yapıda kromatik seslerin oluşturduğu temanın 6/4'lük yazılması ile viyolonsel ve kontrabasların 4/4'lük yazılması nedeniyle sebare gibi çalınmalıdır. Daha sonra bu poliritmik yapı 69. ölçüde klarnete geçer. Bu değişim ile klarnet 4/4'lük yapıda çalarken orkestra ve fagot 6/4'lük yapıda çalmaktadır. Bu yüzden ritim kalıplarının doğru oturtulması için metranom ile çalışılması gerekmektedir.

Eserin birinci bölümünün 48. ölçüsünde L'istesso tempo bölümünde yer alan "B" temasında fagotun dolgun tınısını yansıttığı ikinci oktavında giriş temasının aksine daha sakin ve dingin bir havada ele alınmış olması nedeniyle yumuşak çalınmalıdır. Legato ile senkop yapılarının kromatik olarak yer alması bu sakin oluşumu destekler biçimdedir. Burada senkop başlangıçları vurgusuz olarak dilin kamışa yumuşak dokunuşları ile çalınmalı ve vibrato ile dramatik etki yaratılmalıdır. Ayrıca orkestranın piano nüanstaki divise onaltılık yapısının bulunması nedeniyle fagot partisini çalan icracı nefesini kontrollü kullanmalı ve seslerin tınısının tok duyulmasını sağlamalıdır.

Eserin birinci bölümünün genelinde karşımıza çıkan ana motif çalınırken dil ve parmak kontrolü iyi sağlanmalı her ses tane tane duyulmalıdır. Bazı pasajlarda bunun net olarak oturması için onaltılık notadan oluşan temanın farklı artikülasyonlar da çalınarak çalışılması faydalı olacaktır.

Örnek 88: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu I. Bölüm, 108-110. ölçüler

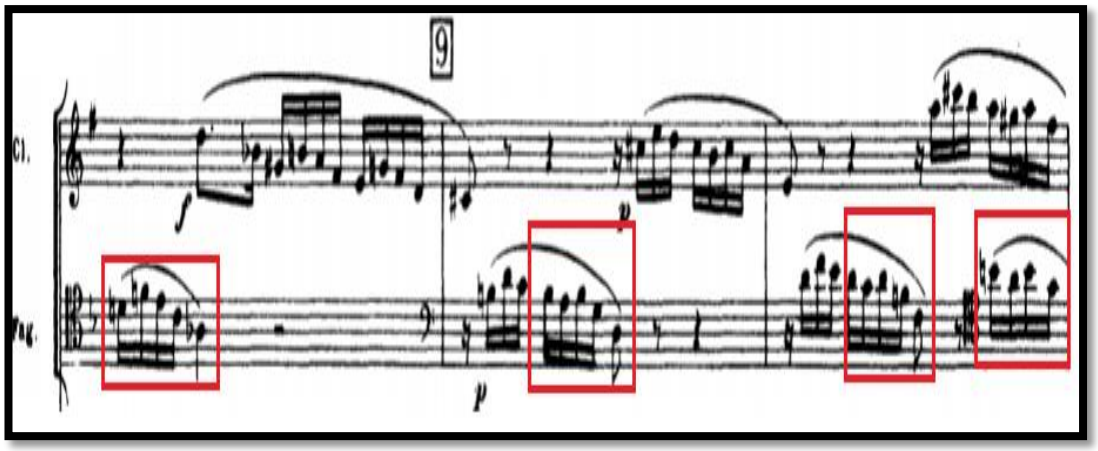

Eserin ikinci bölümünde bir önceki bölümde yaşanan modülasyonlar, kromatik yapılar crescendo ile zirveye ulaşılan temaların aksine daha dingin ve sakin bir tema yer almaktadır. Buradaki fagot solosu ton ve entonasyon kavramının çok iyi sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Orkestra fagotun bu kendini tam olarak duyurduğu parlak tınısı olan üçüncü oktavdaki temasının ön plana çıkmasını sağlamak için sessiz tremoloları ile destek vermektedir. Fagot bu dramatik soloyu doğru yorumlayabilmek için vibrato yapmalıdır. Ayrıca soloda yer alan üçleme notalar net ve eşit bir şekilde duyurulmalıdır.

Eserin üçüncü bölümü klarnet ve fagotun soru-cevap temaları ile süslenmiştir. Bu nedenle klarnet hangi ses tınısında çalarsa fagot da onu taklit etmelidir. Bir uyum yakalanmalıdır. Tipik rondo formunda temalar sunulmuştur. 6/8'lik ölçü biriminde yazılan bölüm 2'ye sayılarak düşünülmelidir. Çünkü sonrasında bu yapı 4/4'lük ölçü birimine dönüş yapacaktır. Bu geçişin kolay sağlanması için 6/8'lik ölçü biriminin 2'ye sayılması faydalı olacaktır. Bu geçiş sırasında fagot ve klarnet temasını ünison olarak seslendirmektedir. Bu temanın doğru zamanda ilerlemesi için metranom ile çalışılması gerekir.

Örnek 89: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 112-116. ölçüler

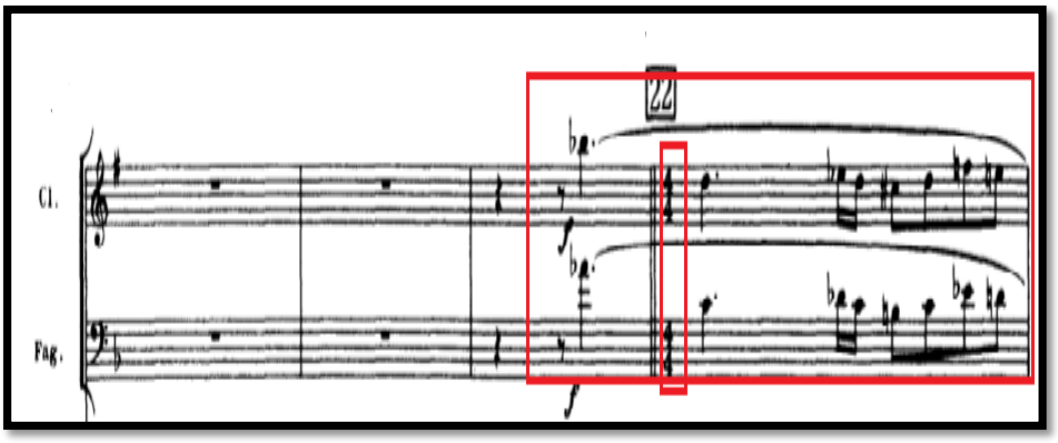

Örnek 89 (devamı): Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 112-116. ölçüler

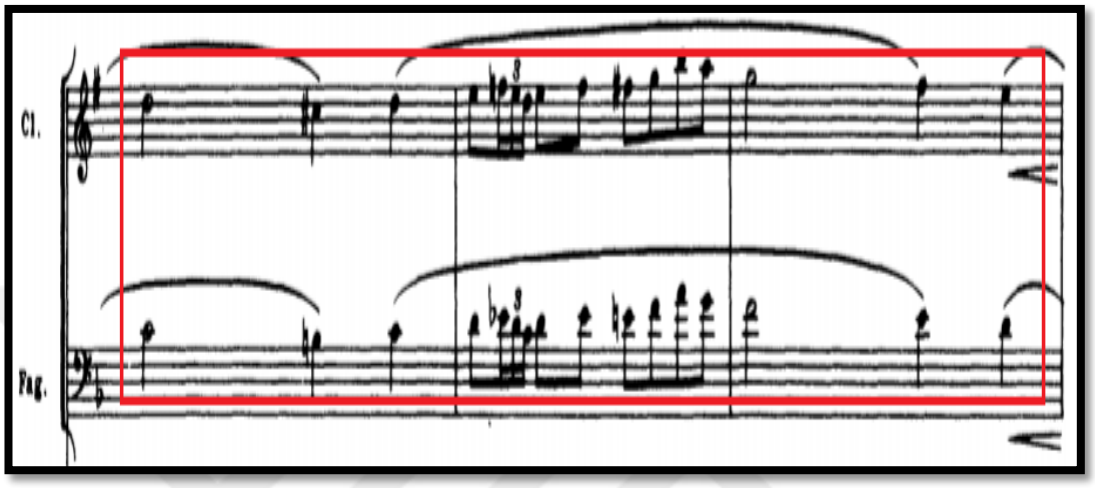

Eserin üçüncü bölümünde genel olarak yer alan soru-cevap temaları ve ana motifin tekrarlarının haricinde fagotun ad libitum kısmı bulunmaktadır. Bu beş ölçülük kısa tema da fagotun dolgun tonunu yansıtmak için birinci oktav sesleri kullanılmıştır.

Örnek 90: Richard Strauss Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra İçin Düet Konçertinosu III. Bölüm, 258-263. ölçüler

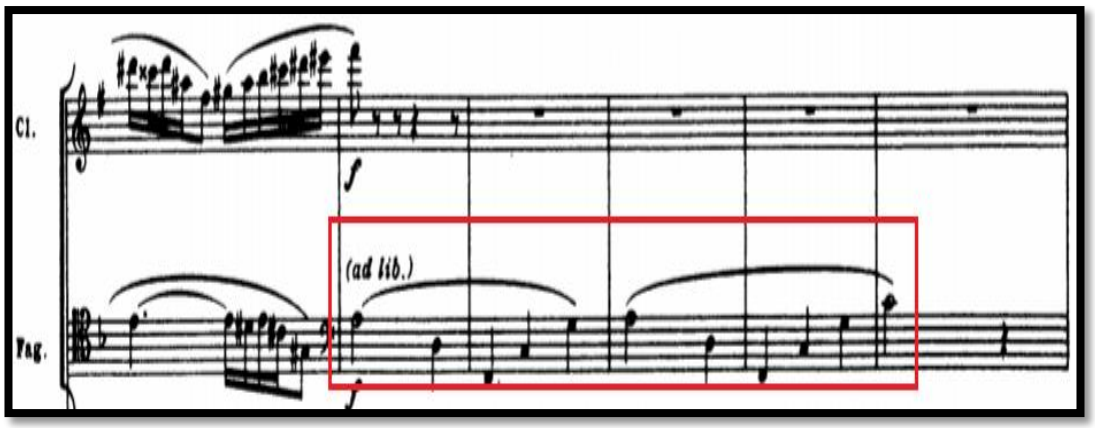

Eserin üçüncü bölümü olan rondo temasında fagot, klarnet ve orkestranın uyumlu crescando nüansı ile desteklenmiş olan zirveye çıkışının ardından eser de havada bitiş etkisi yaratılıyor ve beş ölçülük coda kısmı ile coşkulu bir şekilde eser son buluyor. Bu yüzden fagotun açık bir şekilde çalması ve o güçlü bitiriş etkisini net bir şekilde yansıtması gerekmektedir.

Eserin geneline baktığımızda tonal yapının önemini vurguladığı göz önüne alındığında kamış seçimi çok önemlidir. Kullanılacak kamışın yumuşak dilleri rahat verebilen bir yapıda olması gerekmektedir. Ayrıca fagotun üçüncü oktavında yer alan sesler kullanıldığı için kamışın açık ve rahat olması faydalı olacaktır.

SONUÇ

Richard Strauss'un hayatına baktığımız zaman erken ve olgunluk dönemi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Erken dönem eserlerinde genelde şan, piyano ve oda müziği alanında besteler yaparken, 1879'ların sonlarına doğru daha çok orkestra müziğine yönelmiştir.

Richard Strauss'un Düet Konçertino eserini incelediğimizde bestecinin yazmış olduğu en önemli son dönem eserlerinden biri olduğunu görmekteyiz. Post-Romantik anlayışı benimseyen dönemin sayılan isimlerinden biri olan, Richard Strauss'un hayatı ve müzikal yapısı çeşitli kaynakların incelenmesiyle elde edilen bilgiler ışığında ele alındığında, *Trv.293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino* eseri orkestra partisyonu üzerinde ilk kez detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Eser yazıldığında Strauss 83 yaşındaydı. Düet Konçertino Strauss'un azaltılmış orkestrasyonu ile geç kompozisyon stilini tamamen benimsemektedir.

Strauss'un 1947 de bestelediği son dönem eseri olan *Trv.293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino'*sunun formal ve müzikal yapısında I. Bölüm incelendiğinde iki enstrüman için yazıldığından soru-cevap temaları yer almakta, içerisinde tonal yapılar olarak hem romantik ünsurlar hem de çağdaş dönemi hazırlayan modülasyon geçişleri bulunmaktadır. Bu bölüm genel olarak ele alındığında Klarnet ve fagot majör tonda eşlik (orkestra) minör tondadır. Bu nedenle politonal bir yapıdadır. Ayrıca klarnet ve fagotun birlikte çaldığı temalar adeta dans havası yaratan lirik temalardır. Bu uyum orkestrayı coşkulu eşlikleri ile daha da güçlü kılmaktadır. II. Bölüm ise tam tersi sakin bir yapıda fagotun tonunu net bir şekilde gösterdiği solosuna orkestra zarif bir arka plan çalmaktadır. Ayrıca eser içerisinde birinci bölüme çağrışım yapan motifler yer almaktadır. III. Bölüm tipik rondo formundadır. Dans havasında solistler uyum içerisinde çalarken orkestra ve arp eşlik görevindedir. Ayrıca üçüncü bölümün ana motifi çeşitli yerlerde modülasyonlar ile sürekli karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak

birinci ve ikinci bölüm programlı müzik olarak algılansa da üçüncü bölümdeki rondo kısmı mutlak müziktir.

Richard Strauss'un *Trv.293 Klarnet, Fagot ve Küçük Orkestra için Düet Konçertino* eseri üç bölümünde de melodik ve neşeli bir çalışmadır. Bu nedenle konçertino kendine özgü bir biçimde yazılmıştır.

Sonuç olarak Richard Strauss'u ve müziğini daha iyi anlayabilmek için başlattığım bu çalışmanın, eseri çalacak müzisyenlere eseri doğru yorumlamak için bestecinin hakkında detaylı bilgiler verilmiş ve eser fagot tekniği bakımından ayrıntılı olarak incelenerek, çeşitli etüt ve egzersizler tavsiye edilmesi ile eseri icra edecek müzisyenlere yol göstermesi amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

Aktüze, İrkin, *Müziği Okumak,* Pan Yayıncılık, Cilt 5, 2. Baskı, İstanbul 2007.

Barutçu, M. E. (2013). 19. Yüzyıl Post- Romantik Bestecilerinden Aleksandr Skriyabin'in Op. 62 No. 6 Piyano Sonatının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı

Boran, İlke-Şenürkmez-Kıvılcım, Yıldız*, Kültürel Tarih Işığında Çoksesli Batı Müziği*, Yapı Kredi Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2010.

Cangal, Nurhan, *Müzik Formları,* Arkadaş Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2011.

Cangal, Nurhan, *Armoni,* Arkadaş Yayınevi, 7. Baskı, Ankara 2014.

Copland, Aaron*, Yeni Müzik (1900-1960),* Çeviren. Gedik, Ali,Cenk,Yazılama Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2015.

Çalışır, Feridun, *Müzik Dili Sözlüğü*, Evrensel Müzik Evi Yapımları, Ankara, 1996.

Çetiner, E. (2016). İncil, Oscar Wilde Ve Richard Strauss Bağlamında Salome Olgusuna Yönelik Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Esin, İ. (2017). Richard Strauss Op. 10 Lied Dizisinin Piyano Eşlik Partisine Yönelik Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Feridunoğlu, Lale, *Müziğe Giden Yol*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 2004.

Gilliam, Bryan, *Richard Strauss and His World,*Princeton University Press, 1992.

Gilliam, Bryan, *The Life Of Richard Strauss (Musical Lives),* Cambridge University Press, 1999.

Griffiths, Paul, *Batı Müziğinin Kısa Tarihi*, Çeviren. Spatar, M. Halim,Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2015.

Holden, Raymond, *Richard Strauss: A Musical Life,* Yale University Press, ABD 2011.

Humiston, William, Henry, *List Of Little Biographies Series I Musicians Richard Strauss,* Breitkopf Publications, 1922.

Hurwitz, David, *Richard Strauss: An Owner's Manual (Unlocking the Masters),* Amadeus; Pap/ Com Edition, 2014.

Hürel, Feridun, *Klasik Müzik Rehberi,* Say Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2008.

İlyasoğlu, Evin, *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 1999. İlyasoğlu, Evin , *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2001Çavdar,

İşkodralı, M. E. (2008). Richard Strauss, Don Kişot Adlı Eserinin Teknik Açıdan İncelenerek Yoruma Yönelik Kolaylıklarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Jefferson, Alan, *Richard Strauss: Novello Short Biography,* Novello & Co Ltd., 1997.

Kennedy, Michael, *Richard Strauss: Man, Musician, Enigma,*Cambridge University Press,2006.

Kindersley, Dorling, *The Complete Classical Music*, DK Publishing, Büyük Britanya 2012.

Machlis, Joseph- Forney, Kristine, *The Enjoyment Of Music*, W. W. Norton, Incorporated, New York- London 1999.

Marek, George R., *Richard Strauss : The Life Of A Non-Hero*, Simon & Schuster, 1967.

Mimaroğlu, İlhan, *Müzik Tarihi*, Varlık Yayınları, 1999.

Newman, Ernest- Kalisch, Alfred, *Richard Strauss*, Living Masters Of Music Edited, 1908.

Ongurlar, S., *Richard Strauss'un Önemi,* Ünlem Sanat Dergisi, (21), 2007

Pangallo, H. Y. (2018). Richard Strauss Re Majör Obua Konçertosu Ve Orkestra Sololarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Say, Ahmet, *Müzik Sözlüğü,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 2002.

Say, Ahmet, *Müzik Tarihi,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 5. Baskı, Ankara 2003.

Selanik, Cavidan, *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni,* Doruk Yayımcılık, 1. Baskı, Ankara 1996.

Schmid, Daniel, Mark, *The Richard Strauss Companion*,Greenwood Press, 2003.

Schonberg, Harold C.,*Büyük Besteciler,* Çeviren. Yıldırım, Fethi Ahmet, Doğan Kitap, 1. Baskı, İstanbul 2013.

Seti, O. A. (2016). Richard Strauss, Obua Konçertosunun Müzikal Ve Teknik Açıdan İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Steinitzer, Max, *Richard Strauss in seiner Zeit,* Breitkopf & Härtel, Leipzig, 1914.

Sözer, Vural, *Müzik Ansiklopedik Sözlük,* Remzi Kitabevi, İstanbul, 2005.

Uluç, Murat Özden, *Müzik Cep Sözlüğü*, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2015.

Yener, Faruk, *Müzik Kılavuzu,* Milliyet Yayınları, İstanbul, 1970.

Walden, Herwarth; Brecher, Gustav, *Richard Strauss : Symphonien und Tondichtungen : Richard Strauss' Leben und Schaffener,* Schlesinger'sche Buch- und Musikhandlung, Berlin, 1905.

Wilhelm, Kurt, *Richard Strauss: An Intimate Portrait,*Thames & Hudson, 2000.

https://docplayer.biz.tr/5488094-Romantik-donem-muzigi.html (erişim tarihi 09/05/2019)

https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (erişim tarihi 09/05/2019)

https://www.musicianguide.com/biographies/1608002361/Richard-Strauss.html (erişim tarihi 12/05/2019)

https://www.nkfu.com/richard-strauss-kimdir-hayati-eserleri/ (erişim tarihi 08/05/2019)

www.muzikdunyasi.net/muzik-sozlugu-a/ (erişim tarihi 02.11.2018)

http://www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=A&syf=10 (erişim tarihi 02.11.2018)

www.evinilyasoglu.com/p/muzik-terimleri-sozlugu.html (erişim tarihi 02.11.2018)

www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=A&syf=18 (erişim tarihi 02.11.2018)

https://yanflutist.blogspot.com/p/d-ile-baslayan-muzik-terimleri.html (erişim tarihi 13.11.2018)

https://www.liyago.com/turkce-italyanca (erişim tarihi 13.11.2018)

www.melodik.net/melodik_sozluk_muzik.asp?harf=C&syf=15 (erişim tarihi 02.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-l/ (13.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-m/,-—-t/ (13.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-p/ (erişim tarihi 13.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-q/, -—-c/ (erişim tarihi 13.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-r/ (erişim tarihi 13.11.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-s/ (erişim tarihi 13.11.2018)

https://www.nedirnedemek.com/subdominant-ne-demek (erişim tarihi 01.12.2018)

http://sozluk.muzik2.net/primo-tempo-nedir-ne-demektir.html (erişim tarihi 01.12.2018)

www.muzikdunyasi.net/muzik-terimleri-sozlugu-—-t/ (erişim tarihi 13.11.2018)

http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Romanticism (erişim tarihi 12/05/2019)

https://www.wikizero.com/TR/Romantik_dönem_bestecileri_listesi (erişim tarihi 12/05/2019)

https://www.britannica.com/art/Romanticism (erişim tarihi 15/04/2019)

https://www.wikizero.com/tr/Romantik (erişim tarihi 10/03/2019)

www.wikizeroo.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvUG9zdC1yb21hbnRpY2lzbQ (erişim tarihi 11.12.2018)

www.hakkinda-bilgi-nedir.com/kisaca/romantizm-nedir (erişim tarihi 08/03/2019)

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Post_Romanticism (erişim tarihi 01/02/2019)

https://www.sapiens.cat/preguntes-i-respostes/quin-vincle-va-tenir-richard-strauss-amb-barcelona_200807_102.html (erişim tarihi 01/02/2019)

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Franz_Strauss (erişim tarihi 12/05/2019)

https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Schumann (erişim tarihi 12/05/2019)

https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_von_Bülow (erişim tarihi 12/05/2019)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Richard_Wagner (erişim tarihi 12/05/2019)

https://en.wikipedia.org/wiki/Felix_Mendelssohn (erişim tarihi 12/05/2019)

https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Strauss (erişim tarihi 03/01/2019)

https://www.lincolncollection.org/collection/categories/?cat=20&page=26&pagesize=48 (erişim tarihi 01/05/2019)

www.richardstrauss.at/photo-album.html (erişim tarihi 08/05/2019)

http://totallyhistory.com/richard-strauss/ (erişim tarihi 12/05/2019)

https://www.wikizero.com/tr/Richard_Strauss (erişim tarihi 21/12/2018)

bassoonblog.blogspot.com/2011/11/strauss-duet-concertino.html (erişim tarihi 07/01/2019)